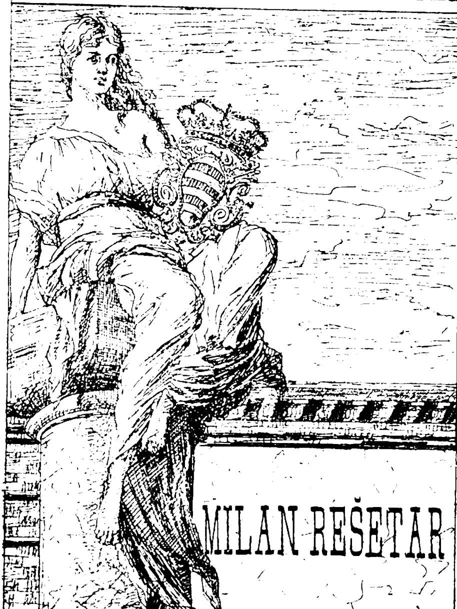
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

Digitized by Google

BIBLIOTHECA RHACVSINA

Nr. 526. Sign. II. 82

Digitized by Google

Digitized by Google

ZARCALO DVHOVNO

OD POCETKA, I SFARHE xiuota couiecanskoga

Razdieglieno, i razreyeno ù Petnaest Razgouora, à u stoo, i pedeset dubbia, alliti Sumgna poglauitieh.

Ucignenieh meyu Mesctrom i gnegouiem Vcenijkom.

Istomaceno iz Yezikka Italianskoga ù Dubrouàcki. pò D. Mauru Orbinu Dubrovcaninu Oppattu od S. Marie od Bàcke, od Reda Svetoga Benediktà.

132198

DEDICATO

All' Illustrissimo, & Reuerendissimo Monsignor

NICOLO' BIANCOVIH

Vescouo di Macar[illegible]

VBNECIH, M. DCC. III.

Pri Bartolu Occhi Knigaru na Riui Shiauonskoi Pod Slamenie S. Dominica.

Digitized by Google

Da Bortolo Occhi Libraro ſopra la Riua de' Schiauoni all'Inſegna di San Domenico al Ponte della Madonna ſi vendono li libri ſeguenti in lingua Schiaua.

La Rappreſentatione della Paſſion del Signor.

Il Pianto della Madonna.

Dottrina Chriſtiana del Bellarmino.

Giarula, cioè Teſtamento Vecchio, e Nouo.

Li Sette Salmi di Dauide.

Euangelio di San Giouanni.

Lauabo.

Diuerſe Orationi, e Diuotioni.

Hiſtoria di Oliua.

Hiſtoria di Filomena.

Malta.

Cliſsa.

Starababa con diuerſe Canzonette.

Spechio Spirituale. Cioè principio e fine della vita Humana con molte belle, e curioſe queſtioni.

Litanie della Madonna.

ILL.^{MO} ET REV.^{MO} SIGNOR.

STimolato da i ſplendori delle virtù & eſemplari actioni operate da V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. riſoluo di rimetter alle ſtampe queſto ſpechio ſpirituale pieno di belle & virtuoſe dottrine, preſumo ſogettarlo alla protettione di V. S. Illuſt. & Reuerend. ſtimando che non debba eſſer del tutto indegno dedicarſi all'alto merito delle ſue molto note virtù, mentre dal rifleſso della ſua Pro-

tetione riceuerà maggior luce, come da specchio lucidissimo d'Apostolica Vita, dottrine, & operationi illustrato con Euangeliche predicationi nelle Sante missioni, & hora nel tauogliere della Santa Chiesa esposto all'imitatione d'Ecclesiastici Pastori. Così son certo che questo mio piciol Spechio radiopierà la luce dal riuerbero de virtuosi raggi della sua Bontà, à cui insieme col libro dedico le dipendenze dell'intiera mia volontà. Si degni dunque gradire il mio dono, & mi permetta questa gloria che mi possa sottoscriuere.

Di V. S. Illustriss: & Reuerendiss.

Humill.^{mo} Deuot.^{mo} Oblig.^{mo} Seruo
Bortolo Occhi.

Digitized by Google

ZARÇALO
DVHOUNO
OD POCETKA, I SFARHE Xivotà Coviecanskoga,

Razdieglieno ù Petnaes Razgovòra, sfaKi od Koijeh razmarſcnye, i tomacci petnaes dubbia alliti Sumgnaa poglavitieh.

RAZGOVOR PARVI.

MESCTAR.

MInute dni upijtame tij sfarhu niekoliko ſtvàri nè mallo potrebnieh, na koyéti onaday ne od gouorih, za neimat vriemena; i znam, dati ne ucinih velle zadovoglno: ſàda budùcchi proſcle oné potrebbe, i neimayucchi poſsála druzieh, poklie ſad vrieme, daſse neucij, ni naſtoij nà kgnighe, uzobih, dà s'onlem obicayniem uſſanyem, koyeſi vazda imao ù meni, iſtonouiçe budesmi nanieti nà pamet reçene ſtuari: yer ovako cinecchi dobitchiemo vrime, i uklonitchiemo ſe od praznoſti, koyaye toliçka nepriateglişça od duſcæ. Zatoypitayme veſsello ſctò hochieſc, yerbotichiu yà odgouoritti, kakome budde Duh Sfeti nadagnutti.

VCENIK. Vidim occitto, daye ouo nadahnutye, Boxye, pokli ù ono, ſcto yaſçiegnah, da vij vechie nemis litę i daſſe neſpomenìvatę od toga moga pijtanya, darxah dachie ſtuar pócchi ú niſcta; ſada vieruyem, i darxim za ſtvar ſtanovittu, da vaſye Boog nadahnuo. şiechia toga oslobodivſcime vij, pocetichiu slobodno

pij-

pijtatüas onò, ſctó darxim skroveno ú pameti movoy. Ma nayprie hochiu molit vace Ottacanſtvo, dà ù ovomu pitanyu, koye vam ya budem ucinitti, nebudeteme darxatti od vechie slobodna, i da moye goυorenye nebudeuàm dotrudnieti, yer nè ſamo yedno dubbio; alliti yednu ſumgnu iskatichiu, dami vij razmársite, ma tolike, hoye ya neznam, ako poſrecchi nebudúvam dotrudnieti, i dosáditti?

MESCTAR. Molimte Sijnko pridraghi, nemoy toliko riecsi ſaınnon cinitti: má slobodno napriategkulspitay onó, sctòtiè ù pameti, i nayprie onó od cesſaſè ſpomenívaſc, yerſcienim daticchiu zadovoglit.

VCENIK. Buddi hváglien Goſpódin. Pocnitte molimvas s'pòcetka od ſtvuorenya, i nay prie ù viexbayteme mállo, i uglavíte od onieh ſtuári, koye Boog ucini; kadà ſtuorí ouij sfiet, yer poslie vaſchiu upitáti od onieh ſtuári, koyebih uxò znatti izvan toga?

1. MESCTAR. Sijnko moy drághi. toye yedno velle liepo pitanye, i dobroſi poceo pijtati: ma bih uxo dabudeſc poceo, i ottiſcao mallo viſce, to yeſt, da budeſc poćeo od ſtuari Boxanſtvenieh; kakoto pítati od Bogga, i od Anyéla: niſctarnemagne gdieſi tij pomagnkao, yacchiu zadovoglit; i rietichiu nieke ſtvari od Boga, i od Anyéla; i nayposlie odgovoriticchiu nà dubbio tvoyè, i nà onó, ſctò iſcteſc znatti. Vegliuvi dakle daye Boog yedna ſtvar; koyaſè nemoxe izrecchi, koyu Vm, i pamet gliudska nemoxe dohititi, ni doſeghnuti: gdie Sfeti Anſelmo gouori; daye on yedná ſtvar, odkoyeſe nemoxe vechiá razumietti, à negoli misliti: i moxeſe rieti dobrò, daye Bog vas ù sfemu sfietu, i vasye ù ſuakomo gnegovu dielu. Znay poslie dà ouo ime Boog, ù Garcki yezik gouoriſse Teos, ſctò drugo nezlamenuye, negoli ſtráh; yerboſe gnega ſvakboij budi nayuecchij; nay mogúcchij, i nay pleminitij. I máſe yoſcter poslie ſtavit na pamet, dà Boogye mallo

Sctoeſt Boog.

S. Anſel-

lo magne ù ſue yeſiche imenouan s'cetiri sloua, to jeſt ù xiudioski Içoa, ù Garcki Teos, ù latinski Deus. Turcinga zouee, Alla, à naſcki mij, Boog: Spagnuo, Dies, Tudeſcak, Gott; Françez, Dieu; i dobro dà Italian gouorri, Dio, ſctoſu ſama trisloua: niſctar nemagne, imma i druggu beſiddu, Idio; i onſe sluxi cetuartiem slouom od Alfabetta, tò ieſt, D. Niedan narod, nì coviek, koiye igda bio nay vechie neunjietelan, alli bez razlogga nie Boga zatayao: negoli akoye bijo mahnit, alli izuan ſebe; zato gouorí Dauid: Recè ludyak ù ſarçu sfomu, nie Boog. Boog poslie yeſt ù Troyſtuu; i ù yedinſtu; ù Troyſtuu od ſobſtua, alli hijpa, toyeſt, Otaç, Sijn, i Duch Sfeti. koya ſtuar kaxeſe pò vieri, i pò sfetom pijſmu, i pò zlamenyu od kríxa, koye ſuaki dan cinijmo: yeſt poslie ù yedinſtuu, koliko od biçya sfoga. koyu ſtuar, sfiſimo darxani vierouatti i nie od potrebe daſſe nitko neuadi nez nanyem. Hotecchi poslie rieti neke ſtuari od Anyela: Vegliu daſsu ſtuorenie ſtuoreno od Bogga Naſcega Goſpodinna, za vxiuatti gnegouu dobrottu Boxanſtuenu; i biſcè ſtuoreni Blaxeni, ſamo yedniem blaxenſtuom naraùniem, neka dà obrativſciſe ù yedan cas k'vogli Boxyoy, i poklonuſciſe Rieci Vieçnoy, upuochienoy, pò koyoyſe imáhu ucinit Blaxeni, onícàsbi oſtalli Blaxeni, ſuarhuna ráuniem blaxenſtuom. Koyaſe ſtuar prigodi Anyelom dobriem: Zaſcto onni tay càs, budúcchijm ukazan od Bogga ù pameti Iſukarſt vpúochien, i gdije mukku podnio, onij, kijga poctiſce, i pokloniſcemuſe kako Boggu, tutako ucigneni biſcè Blaxeni, pò kriepoſti od mukke Ieſuſsa Iſukarſta; i biſcè razdieglieni ù tri Yerarckie, i u deuet kóra, alliti Réda, toyeſt, Yerarkia viſca, ſredgna, i dógna: parua ù Seratine, Kerubine, i Trone, Druga; aliiti ſriedgna. V Dominationi, Principate, i ù Poteſtati. Tretya, i nay posliedgna. V Virtuti, ù Arkanyele, i ù Anyele. Suarhu diella od koyieh, bílobi yedno dugo gouorenye, dà hochie cuuiek beſieditti, i kazatti gnihouo bijtye, i

Pſal. 13.

Boogye. ù Troyſtvu, i ù Yedijnſtvu.

Anyelom yoſc vpoceta K, od gnieh ſtvo renya.

Yerarkie od Anyela.

Digitized by Google

i razum, gnih razlikos, gnih krenutya, i ganútya; i pó koí naçin uzimaiu telesa, i ostále stuári, koye se gnima pristoye: suarhu cessa moxesc ti posebbi sctitti sfete Theologhe, alliti Bogoslouce, ù drugome od sententia, alliti nascega Oça Viadana, ù gnegouu razumnomu skracchienyu od naçina za i zaghnati hudobe. Izuan toga staui nà pamet dà Anyeo drugo nehochie rieti, s'negoli Nauiestitegl, i suisezouu Dùhoui; dobro da kadgodier kakosu diella alli posli, koijmsu od Boga dáni, immayu, i primayu nieka imenaa kakoto Mihailo, Gabriel, Raffael, i Vriel. Paruoye istomaceno; Tkoye kako Boog? Drugó, krepost Boxya. Tretye, Liek Boxyi. Cetuarto, ogagn Boxanstuenni. Pàruoga mienutye libro od Apocalipsi, alliti od Obyauglienya; drugoga libro Danieluo; tretyega libro od Tobie; à Cetuartoga libro od Esdre. Koliko od Hudoba, gouoru dasu Anyeli zlí, kij nehotiescè bitti possuscni Boggu, zà pokloniti se Rieci vpúochienoy: ma vffayucchise ù isto suoye velicanstuo, i plemenstuo, uzoholiscese, i ne podnixiscese Isukarstu upúochienomu, kako ucinisce dobri Anyeli. Ciecchia toga Boog razggnieuiusci se suprotiua gnima, izaghnaih iz Raya, sluxechise ú tomu sfetiem Mihailom Arkanyelom gdie ù yedan cas, bij vcignen onij boy koiye upisan od Sfetoga Iuanna ù Apocalipsi; i tuy pocigne ouako. Bij vcignen boy velicak nà nebu. &c. Vidieusci dake Lucifer, s'suoijemi nassiedniçi, da se nemoxe opprieti, nì suprotiuitti, pocesce gouoritti: Tkoye kako. Boog? Tkoye kako Boog? I zato onada Arkanyeo Mihailo stecé ouómme, à Hudobe bisce varxene, dio ù pakao, à dio dò suarhe od sfieta, ù oui aer tmasti. Hudoba dake nechie drugo rieti, negoli Znan; i zató Garçi zovuih Kakodemones; toyest, punni zlà znanya; yersosu duhoui ghnulni, i necisti, nepriategli od naraui gliudske, kij xúde zlo vcinitti, pùnni suakoga grieha, onni smétayu oniezieh, kij bdée, i nemirnieh ciné onidzieh, kij spéc, onni ubiayu gliudi s'razliçiem nemocchima, poduixú zlù godinu, i gradde, priobraxuyse, ù Aney-

Apoc. 12. Dan. 10. Tob. 3. Esd. 4. c. 4.

Hudobe sctòsu.

Pridobitye Mihailouo.

Scetenye S. Michaila.

Hudoba, scto hochie rieti.

Hudobe sctò cine.

Zlesu, i opaxe hudobe.

Digitized by Google

ù Anyele od sfietlosti, nosse vazda sobom pakao, i zà riet ù kratko zlisu, i opàçi. Ouij neimayu niedno Imme osobitó, akoga istom ne steku pò gnih prokletieh diellieh, i zatò sedam, Immena gnih ctése ù sfetom Pijsmu, to yest, od Lucifera ù lib. od Genesi, na 3. pog. Koi napastuye od oholasti od Asmodea, koi napastuye od bludnosti, ù lib. od Tobie nà 3. pog. od Satanassa, koi napastuye od neusterplenstua ù lib. od Ioba, nà 1. pog. od Belsegora, koi napastuy od sladokusti, u Salmu 105. Od Belzebuba, koy napastuye od nenauidosti, S. Luçi nà 11. pog. Od Beemotta, koi napastuie od lienosti, ù lib. od Ioba, nà 40. pog. 1. od Mammone, koi napastuie od lakomosti, ù S. Matteu, na 6. pog. Tkochie dake moch uttecchi o uolike napasti negoli couiek, koi bude uttuaryen milosti Boxyom? Drugó dake nécchiu zà sad rieti od ouieh stuárij toliko visoçieh; yer s'vriemenom uzdamse dacchiu vcinit yedno libro çielo. Za odgouor, vegliuti, dà parue stuàri, koye ucinij Boog; bij nebbo, i zemglia, kakose ctij ù libru od Genesa; V pocetak stuori Boog Nebbo, i zemgliu. Koye rieci, otsakosu iztomacene od sfetieh Teologa, toyest: V pocetak od vrimena: suprotiua niekiema, kij gouoraho zlò dà sfiét nebiesce imao pocetak: gouorise yosctera ù pocetak, toyest ù Sijnu: prema onieziema, kij staugliahu dua pocetka, yedan dobar, à drughi zao: yerboye sfiét stuoren od razuma, od Rieci, toyest od Sina Kako od yednoga pocetka exempla, dobro dà Otaç yest pocetak effectiu: i ne zato da nestaugliamo, i ne ulagamo sobstuo Duha Sfetoga; zascto, diella od Troystua s'duora, niesu razdiegliena. V pocetak dake, toyest ù Razumu od Sijna, kako velij Dauid: Sfesi stuari ucinio ù razúmu. Razumieusci daye Boog sfè stuari ucinio ù pocetak, toyest pò Sijnu, kako gouori Apostó pijscucchi Kolosensem, velécchi: V gnemu (gouorecchi od Sijna Boxyega] sfesu stuári stuorene. Tomacesse yosc nayposlie oné rieci, prema onieziema, kij ludo, i bez

Sedam imena ob Hudoba.

Parue stuari od Bogga stuorene; Istomacenye S. Tomassa ù paruom dielu na 3.2. od q. 46.

Psal. 135.

Digitized by Google

i bez ſpametno ſçiegnáhu, i darxáhu, daye Boog ſtuorio oua ſtuari od Sfiètà, po pútu od Anyela, i neka nebude nitko toliko opáko mislitti, ní darxatti, ouakoſu iztomacili ouć rieci: V pocetak, &c. Toyeſt, prie ſuieh ſtuári. I za rieti ù kratko; cetiri ſtuári biſce ù pocetak recenni ucignene od Bogga naſcega Goſpodinna, toyeſt Nebbo, Empireo, Zemglia, Urieme i Narau Anyeoska. I ouó paruó diello Sfetì Naucitegli zouuu: Diello od ſtuorenya. Sliedi dake, yur pokliſi poceo tako dobro, pitatme koyugoddi drugu ſtuar priſtoynu diellima od razlùcenya, i od ureſcenya od zemglie.

Nebbo, zemglia, vrieme, i Anyeli biſce ſatuoreni zayedno ù pocetaK sfieta od Bogga

VCENIk. Meſctre moy pridraghi vas oſtayem cudecchiſe od tolikoga nauka, koimeſi naucio, tomacecchimi ouò paruo dubbio, alliti ſumgnu mà ono ſctomi ſada prihoddi priko pameti, yeſt za znatti od vas onó ſcto uçinij naſc Goſpodin ù ſuć onè ſedam daàna, koyiſu upiſſani ù zgoru reçenomu pocetku, od recenè Geneſi.

MESCTAR. Nechiu yà magnkatti, zà skazatti ſuaku ſtuar, iſtom daſi tij uſtarpglien, i dame hocch sluſcatti. Gouoruti dake ù kratko, da kako Goſpodin ſtuorí paruu Materiu, prie ſuakoga dneui, kakoſam od zgára rekao; parui dan pocce razluceuat ſuoya diella. I ù ouomu paruomu dneui [koi bij od Nedieglie] ucinii Suietloſt, koya bieſce ù mieſto od Sunça, koye yoſć nebieſce ù naraui. I kad bieſce oua Sfietloſt, cignáſce dan, kadlie nebieſce, uzrokouáſce nócch. Drughidan, toyeſt, ù Ponedieglnik Boog ucinii onó nebbo, koyeſe zouee Firmament, alliti Tuardina, pó ſriedi meyu vodamma, odizgara, i pod recenom tuardinom, ſctò nebiehu drugo, negoli cetiri Elementi. Tretti dan, toyeſt, ù Vtornik, uccini Boog razlùcenye od Elemenata, i ciini, daſe sfe vodde skuppe u yedno mieſto, koyeſe zouú, Morre, i da yedan velik dio zemglie oſtane odkriuen, zà pribiualiscte od xiuiijna, i od gliudi, i yoſcte nay poſlie uresì recennu zemgliu trauami, i dubyem mallo

Nayparuij dan od ſuieh oſtalieh bu Nedieglia.

Drughi dan.

ma-

magne bez broyniem. Cetuarti dan, toyest, ù Srie- du, uréſi Nebbo Pianćtima; i ucini one velike duie sfiechie; occi od sfieta, toyeſt Sunçe, i Mieſeç. V Cetuartak ſtuori Ribbe ù Voddi; i ù aeru toliku lie- pù razlikos od ptiça. Scesti dan, toyeſt, ù Petak, dá veliki Boog ureſcenye zemgli, ſtuoriuſci toliko raz- like varſte od zuierenya, zà promoch, zà liek, i zà razgouor od couieka. Nayposlie potom toga, ucini paruoga Oça naſcega Adama: komu, ó onó ſctò on ſpáſce, duighnu yedno rebro iz yednoga od gnegouich bóka, i od gnega ucini naſcu paruu mater Euu. Sed- mi dan Goſpodin pocinnu: Nè za bit ón trudan, alliti vmoren. Ma Pijſmò gouorí ouó, kako dà ho- chie rieti; dà Boog pocinù od onieh gnegouich diél la, koye bieſce poceo; prie sfieh daana koliko ù diel- lu od ſtuorenya. I poçe perui dan od vriemena, od koga, do vrimena od certuatoga dneui zouéſe diello, od razlucenya; i od cetuartoga do ſeſtoga, i nay posliedgnega, yeſt od ureſcenya: priſtà dake Boog ſedmi dan, zà necinit vechie niednu ſtuar; koya nie bila pria ucignena. I dobro dà Boog necinii ſada nied- no ſtuorenye iz noua; pò nacinu recenòmu od zgá- ra: niſctar nemagne ſuakidan iz noua nè magnka, i nepriſtaye za ſahranitti, i zà datti recenno ſtuorenye. Posfeti poslie, i blagoslouí ouí ſedmi dan, ſctó ne- bidrugo; negoli poſuetitga gnegouu velikomu Veli- canſtuu. Ciechia koye ſtuari yoſctere, i máſc znatti, dà sfiét bij ucignen nè mieſeça Settembra, kako ho- chiee niekoliçi, negoli Marca nà 22. kakò gouorì Sfeti Aguſtin: I ouoye ſtanovitto, pokli vidimo, da Sunçe pocigne ſuako godiſcte hodit ù pocetak od Arieta, toyeſt, nà 22. Marca. I zató sfiét, i ſuako ſtuorenye huali Bogga, gouorécchi: Suaki duh huáli, i slaui Bogga, ù Salmu nayposliedgnemu; i Danieo ù tretiem pog. Blagoslouite ſue ſtuorenye Goſpodin- nouo Goſpodina, hualite, i uzuiſite gnega ù vieke. Gdie gouorí Sfeti Aguſtin, ſuaka ſtuar koyuye Boog vcinio, huáli Bogga, i gnegouu dobrotu, toyeſt; ſtuary

Cetuarti dan.
Peti dan.
Scesti dan.
Stuorenye od Adama, i Eue.
Sedmi dan.
Sunçe Kad pocigne hodit.
S. Auguſt.

Digitized by Google

ſtuary, nebeske, zemaglske, Anyeli, gliúdi, ricke, Morre, i ſuako drugó ſtuorenye koye dobro daye bez ochiuchienya, niſctar nemagne pó gnih nacinu slaue, i huale Bogga, sluxècchi, i dauſcimu posluh, cinécchi ſuaka ſtuar sfoye diello. I pò oui nacin yoſcter da koyegodier od recenoga ſtuorenya, ne huali Bogga glàſom, nictar nemagne hualega diellima. Euò Sunçe, Mieſeç, Marte, Mercurio, Gioue, Saturno, i oſtali Pianeti, i Nebesá ne prihode ſuoy hód, i vas sfiét ne prihodi zapouied, koyuimye Boog zapouidio: ſam couiek nesluſca Bogga, negoli prie Diaula, sfiét, i puot. Probudimoſe yur, ò ſinko, i razbúdimoſe izàſna od griehá, vcinimo plood doſtoyan od pokore; i pò ouí nacin Boog naſç Goſpodin oſtatichie huaglien izuarſno.

Pò Koi nacin Pianeti huale Bogga.

VCENIK. Ya te bieh vpitao, Mesctre moy pridràghi, ſuarhu yedne ſtuari, koya pò mom s'údu bieſcę oduechie mucna. Ma razmarſçenyu, i ù odgouoru vaſcemu, koye toliko obilato, vidim dà miſi toliko laſno ſuè iſtomacio, i ukazao, nè ſamo onò ſctoteſam ya upitao: ma ioſcter mnoghe drughe ſtuári k'tomu, daye yedno çudo i za rieti ù yednu riec iſstinu, oſtayem vaskolik razgouoren, i od velika nauka, i od liepa nacina od gouorenya: radi toga yoſcter vas molim dammi iſtomacite ouu drugu ſtuar, toyeſt. Zakoi uzrock Boogye vçinio, i ſtuori couicka.

MESCTAR. Sijnko moy, ſuarhu toga mogobihti rieti mnogo ſtuari: mayer nà predgne, i nà minuto tuoye vpitanye, hotiuſciti ya datti odgouor bioſam mallo vechie digli ù gouorenyu, negoli hotiah; ù ouomu ſadagnemu odgouoru bittichiu kratak, i zatò ù kratko vegliuti: Dà couiek za drugó nie bio od Bogga ſtuoren nà sfiet, negoli za slauu od gnegoua Uelicanſtua, nè daye vcignen pó doſtoyanyu od couieka, yerbo bieſce niſcta: ma çiechia iſte dobrote od gnegoua neſuarſcenoga milloſardya, neka dà vazdà bude hualit, slauit, i sluxit gnegouo Boxanſtueno

CotieK zaKoi uzroK bii od Bogga ſtuoren.

Ue-

Digitized by Google

Velicanstuo ù tomu bityu, nakon ouoga xiuotta nayposlie dà poyie uxiuatti gnegouu prueliku slauu. I dobro dale cti kadgodier, daye couiek stuoren za ispunit, i za nadomierit ráſsap od Anyélske narauí; Nisctar nemagne, dobro dayé, i oui yedán od uzróka, za koi bii çouiek stuoren; nè zatoye nay vecchi nay poglauitij, kako dà couiek nebi bio stuoren, dà Anyeo nebude sagriescio; ouako gouori Mesctar od sententia, ù distin. 1. od drugoga libra.

VCENIK. Tako ya isctem, i takomie drago. da ù kratko odgouoritemi nà moye upitanie. Molimte odgouorimi mallo nà ouó drugo, scto isctem znati, toyest, odcesa, i od koye stuári ucinii Boog tielo od nascega paruoga oçà Adama; i izuan toga, yeliga on sam, i bezniedne pomocchi drughe stuorio, allisevé ù tomu sluxio Sfetiem Anyeli.

4. MESCTAR. V istinu potrebnoye daya staugliam pamet nà tuoye pitanye, yer sparuiçe cinise, dà isctesc yednu samu stuar, mà ù istinu poslie nahodim dasu duie. Nisctar nemagne yolscter, dasu stò, nappunnotichiu zadouoglit. Vegliu dake, dà Boog stuorí tielo Adamouo od praha; allitti od zemglie çarliene, ù pogliu od Damaska, pò putu, alliti pò sluxbi od Sfetich Anyéla, kakò sfiedocij kompendio od Theoloyie, nà 2. libru. na pog. 62. Razloxitto Adam bij stuoren, koliko ù tielu od zemglie, neka da on zayedno i snami budemo vttecchi od oholasti, pribli xauscise; k' podnixen stuu, i razmiscgliayucchi pocetak nasc, dasmo stuoreni od kála. Izuan toga, ouó bij uçigneno, nekase uklonimo od sfieh grieha. I dobro daye couiek stuoren od çetiri Elementa, toye:, od Oggna, aera vodé, i zemglie, nisctar nemagne uechie imma od Elementa od zemglie negoli od niyednoga drugoga. Nie toliko oggna, neka niesmo od vechie biesni, i lásni nà rasarsbu; nie uelle aera, neka nie ù nas vietra od oholásti, i od tascte slaue; nie magne toliko vodé, neka niesmo bludni: maye vecchie od zemglie, neka, od zemglie

Tieso Adamouo bii stuoreno od Bogga po putu od Anyela

glie vratimose k'zemgli. Zemglio, zemglio, zemglio, cúy rieç Gospodinouu; recé Isaia Prorok. nà 20. pog. toyest, sluscayucchi nascega stuoriteglia Bogga.

VCENIk. Zadouoglnomie dó sadá velle dobrò: ma reçimmi molimte yelli dusca Adamoua stuorena od Bogga, alli od druzieh, i bíli stuorena ù milosti, i ù komu vriemenu.

5. MESCTAR. U istinu sueye tò liepo pitanye, i zató dostoynoye od velle liepa od gouora. çiechia toga iz ono mallo moga, umieteoustua, i s'pomocchi od sfetieh. Nauciteglia, vsilouachiuse odgouoritti, i zadouoglnoti ucinitti, koliko uzmocçhbudem. I nà onò sctò isctesc znatti, yelli Adam, koliko ù dusci, bio samo stuoren od Bogga, vegliu da yest, yerbose samomu Boggu pristoí stuoritti, koiye stuoritegl od sfegá. Rádi toga niedno stuorenye nemoxe stuoritti, buddi plemenito kolikomu drago. Vegliu yosctér daye Adam stuoren ù milosti: yerbo oni càs, kako bij stuoren, izuan da imma prauednost istocnu, bij takoyer drág, i ugodan Boggu: kako gouorí Sfeti Agustin ù libru od Gráda Boxyega, u lib. 12. pog. 9. Dà Boog zavedno biesce ù gnih stuoriusci narau, i darouausciim milost. I dobrò dà oue rieçi on gouorí od Anyéla, nisctar nemagne mogúse rasumieti yosctér od nascieh roditéglia paruieh, kako Sfeti Tomas occituyenam. I zasuè er niekoliçi druzii darxe inàko, ya nisctar nemagne sliedim ù ouo S. Tomassa, koga vecchi dio od Razumnieh gliúdi sliedi. Scto isctesc poslie znatti ù komu alli od koga vriemena bij on stuoren; vegliuti dà on bii stuoren od tridesti, i tri godiscta, oko, tako; nè dà on biesce od toliko godísctá, ma kázasce s'duora, dà biesce od tolikko godiscta. I tó istó imase rieti od Eue, toyest, dà onna bii stuorena ù Etati, alliti ù vriemenu isuarsnu koese piita, i iscté xenì, i tako dersi Mesctar od Sententia, ù distin. 17. ù drugoga libra, i tako pisce S. Agustin suargu Genesi. I ouoye odgouor nà ono stosi pijtao. Od oule pocè parua eta alliti par-

S. Tomas ù 1. dielu. q. 95.

S. Agustin.

SKotó ù 2. l. od sententia.

Adam, i Eua bisce stuoreni ù etati alliti u vriemenu isuarsnu.

Digitized by Google

uo Vrieme od sfiéta, koia poçe od Adama, i sliedi do Noa, ù koyoy bi ſtuorenye od sfiéta, i od couieka ſnegouiem pópuznutyem. Druga eta bi od Noa dò Abrama, ù koy bij poraxenye od naroda gliudskoga, pò púru od potoppa. Tretya od Abrama, dò Dauida, gdie meyu ouó vrieme bij dano obrezanye i zakon upijſan. Cetuarta od Dauida dò priſcaſtya, i priſelienya od Babilonie, ù koyoy Etati, alliti vriemenu, proçnietà zakon zayedno s'Proroçi. Péta poçé od recenoga piſelienya, i sliedij dò Iſukarſta naſcega Goſpodinna, ù koyoy bij slobóyen púk, koi bieſce zauezan ù slúxbi. Scéſta poçé od Iſukarſta, i sliedichie dò ſuarhe od sfiéta, gdie ù ouoy etati biliſmo odkupglieni od iſtoga Naſcega Goſpodinna, nè zlatom, alli ſrebrom, ma gnegouom ptidragom karuyu. Znay poslie, dà od pocétka od sfiéta, dò ſadagnega godiſcta; 1598. proſcliſu, kako darxij Sfeta çarqua ù Martiroloyiu, 6797. godiſcta. Etati poslie od couieka odgouarayu nà s'goru recene etati: i paruà sliedi dò ſedam godiſcta; drugá dò çecetarnaes, ù muxkomu, i ù xenskomu. Tretya sliedi dò 28. godiſcta. Cetuartá dò pedeſet. Péta dò. 70. Scéſta, i nay posliedgna od ſedamdeſet godiſcta dó ſuarhe od xiuotà: ma malli dan danaſcgni dòtle dohodde.

VCENIK. Budi huaglien Boog naſc Goſpodin. Pocignem dohijtat, i poznauatti ſtuári, hoye velikoye vrieme dà ya xegliah znatti, i zahuagliuyem gnegouoy neſuarſcenoy dobrotti, dàſam naſçao ſrechiu za nauçittiſe. Rádi çeſſa pitatichiu, i iskatti znatti od vas dàmi iſtomacite yedno liepo dubbio, alliti ſumgnu, koyamiye ù ſay càs nà pamet doſçla, i ouoye; bisſceli Adam, i Eua ù Rayu zemaglskomu ſtuoreni, al li nà duoru.

6. MESCTAR. U iſtinu dobróſi vcinio pijtat od mene iſtomaçenye od toliko liepe ſtuari; pokli yoſc nieſu proſcli trijdni, daſam za tuy ſtuar ſtio polak Sfetieh Nauciteglia. Odgouoriuſci dake, vegliu, dà

S. Aguſtin i druzii.

Adám bij ſtuoren izuan Raya ma Eua ù mmerá.

dà Adam bij ſtuoren izuan Raya, toyeſt, ù poglia od Damaſka, blízu gráda Damaska, koiye glaua od ſue Sirie: kako dobro ſuiedoc i Meſctar od Hiſtoria: mà onícàs bii doueden ù Ray i tuy potom toga dò mallo bii ſtuorena Eua Mati od sfieh xitruchieh ù Rayu recenomu. Razlog moxe bit meyu ſue oſtale, kòiſe mogù riéti dà Boog ſtuori Adama izuan Raya; yerbo on vidiaſce od prie, da Adam neimáſce vele ſtatù Rayu, niſctar nemagne nebuducchi Eua tako izuarſna, i krepka kako Adama, onye hotio ùtuarditti, i ſtuorio ù Rayu, çiechia dà vecchma bude potacnuta od dobára nà gliubau Boxyu, i yoſcte nekaſe budde oprieti nápaſti, kako pò nauku vidímo ù gradouieh, dà onà mieſtà, koyaſu slabia, i neyacaa, vecchmaih utnaryuyu. Adam bii poslie ucignem naduoru; neka bude razmiſcgliatti daye podloxan Boggu; i da s'podníxenſtuom nè ſamo imáſce bit poſtauglíen u Ray, ma yoſctera nà Nebbo Empireo.

VCENIK. Molímte poſtouani moy Meſctre, pokli miſi uſpomenuo Ray zemaglski, reçimi mallo nahodíliſe on nà sfiétu, i gdie poſtaughien, pokliſam cuo velle beſiediti: ma niemi nà moy nacin zàdouoglieno napunno?

Allegoriko gouorenye yeſt ono, Koye inaKoye razumio, i inaxo hochie rieti, nego rieci Kaxu.

7. MESCTAR. Vceniice mo pridrághi, tay ſtuar koyu iſcteſc znatti nie malla, i ù iſtinu piitalabi vechiega Meſctra od mene, zà mocchyu iſtomacit ſuarſceno: Niſctar nemagne s'pomocchi Bogga naſcega Goſpodina ù kratko rietichiu onò, ſcto ya chiutím. Naſcloſeye meyu ſtáriema, kijſù hotieli razumieti, da onó, ſctoſe ſtij ù libru od Geneſi nà drugom pog. od Raya zemaglskoga, nie ſtuar bila ſtuorom, ma prie daye yedna ſtuar duhouna, i zlamenita, i daſe imá razumieti Allegorikamente. Kako darxáhu Filon xudio, i Valentin Heretik, s'Origenom, s'koijema danaſcgni dan vcinioye takoyer naſc Franceſco Georgio, ù gnegòuieh Problemieh, ù Tom. 1. à yoſctera ù gnegouoy Armonij od sfiéta, ù

Cant

Digitized by Google

132198

Cant. 1. od Tb. 7. pog. 21. Stuar zà istinu zà csuditise, cà yedna opinion, koyaye ù minuta vriemena bij la oduarxena, i ossudyena, kakò slà, i opáka, sádaye drugouya ponougliena. I zà riet ù kratko, onáye opinion luda, i bez pametna, koyase neima darxatti. Ma prie veoma krepko, i másc darxatti, i scienitti Sijnko moy pridrághi, daye Ray zemaglski ù istinu stuorom, squascen, i natopglien pribistriem vodamma od rieká, s'yedniem aerom velle zdrauiem, miesto ù istinu sasma pristoyno, i skladno za probiualiscte gliudsko, vrescenoprilipiem dubyem, i koyeye vazda punno mirijsnoga çuietya, gdie gouore dauochie dua krat nà godiscte raya. Na onó druggo, sctó iscteſc znatti; to yest, yelli Ray zemaglski nà sfietu i gdie postauglien, odgouaramti, dà suarhu toga mnozisu rekli mnoghe stuari, yer nieki hochié, dà vas ouij sfiet iest. Ray recenij. Koyaye stuar laxiua, i sasma prema istini, pokli kadatij zaghnan couiek od Angela izuan ouoga Raya, izaghnaobiga izuan sfega sfieta; mà se nahoddi sfe inàko. Druzij hochió daye izuan sfè zemglie nasegliene. Druzij, daye ù yednom miestu priuisoku, i dà dohoddi dò Nebba Miesèckoga. Druzisu rekli drughe stuari. Mà ya gouoru, kakò darxé opchienno sfetti, i razumni gliudi, dà recennij Ray na hodijse ù Istokku: ù komuye miestu postauglien, sasma dalekò od znanya gliudskoga, i ouo izlazij çiecchia neznanya vzrokouana od nascega grieha. Rádi toga razloxito Boog hochie toy, zà pokorru od nascega neharstua. Ma nè zató ostaye dániye Raya na sfiétu; pokli imamo vierouatti, da tuy stoij Enoch, i Elia, i dachiéç státi mallo magne dò sfarhe od sfiéta. I ouoye, sctòse moxe rieti od Raya zemaglskoga. I ako ouiezíem niécti nadouoglieno, moxesc polebi ctitti Kardinala Belarmina od Reda Hussoua ù gnegouieh Kontrouersiah od Viere, koitichie suarsceno zadouoglitti. Staui nà pamet izuan toga, dà kako gouori nasc Giulielmo Skotista ù gnegouu. 2. l. pod Rayem zemaglskiem ù prau stoij Pakao, koiye prem pò sried

Opinion hochie rieti vedná misao alli sciena, Koyase ima, i cinij od yedne stuari. Ray zemaglsKi nasfietuye, kuo-rom, i à istinu.

Opinion parua, i istina od Raya zemagl sK S. ù ho.ù 2. par. ù q. 102.

Digitized by Google

zemglie; i od izgara yes Mieseç. i Tuàrhu ouogga, i ostalich Nebbésaa, yes Nebbo Empireo, gdie stoyée Blaxenij. Izuan toga, nitko bez milosti ossobite ne moxe tuy uliesti; yer izuan daye on opasan, i obuimglien oggnem, Anyeliga csuuayu, dà niedancouiek vmarli ne budese tuy priblixatti: Gdie gouorij Sfeto Pijsmo nà 3. pog. od Genesi, dà Gospodin Boog izaghna Adama, i stauij prid Rayem Kérubina s'macem goruchiem, za csuvatti puut od darua od xiuotta.

Nemozese uliestiù Rayzemaglski.

VCENIK. Ostayem velle mijran Gospodinne moy poscouánı, zà bit cuo od tebe tey stuàri od Raya zemagiskoga: zato cinijmise dà nie potrebno, dà Jya buddem stitti drugga libra; mà prie slieditichiu moye pijanye; i molimuas reçittemi, yelli Adam bio plemenitij ù dúsci, negoli Eua, i takoyer ù tielu?

8. MESCTAR. Ya neznam kakotichiu vmiet nà tó tuoye tolikko postenò i casno pijtanye odgouoritti, isctúcistrachi ty snatti allie couiek, alli xenà plepleminitia. Nisctar nemagne vegliu, kako gouorij. Mesctar od Sentençiaa ù dist. 32. od. 2. lid. dà nie ù istinu stuar nepristorna, daye yedna dusca vechiá, i plenitia od drugghe, yosćter ù gnih stuoreniu, zà bit yedna od drugghe tagnà ù suom znanyu, i ù bijtyu. çiechia toga mogu rieti, da dusca Adamoua biplemenitia, negoli dusca od Eue, pó oui sçoru recennij nacin, zà bit onnà velle vechie tagná, i histria ù znanyu, kriepost i, i ù darouich; i yosćter vidécchise, dayeonna priicnia slíçi, i priliçi Boxyoy. Koliko od tiela, gouoru, dà tielo Adomouo bij velle vechie plemenitie, rád gnegoue yakosti i snághe: mà akò hochiemo gouoritti pò nieki nacih, vegliu, dà tielo od Eue bij plemenitie zà dua razlogga; yedan od koiiehye ouij; zasćto Eua bij stuorena ù Rayu, i yosćte yerbo onna nebij oní cás bez drugoga vcignegnà od zemglie; mà od kosti, toyest od Rebra Adamoua; Rádi cessa zà slamenye od ouoga, xenè darxé, i imayu, i dan danascgni ouu stuar ossobitu, i vlascittu, dá potom toga kakosu occistile rúke, nema-

chluyu

chluyu, alliti neghnúse voddé: à couiek yoscter, da umie stò krat rúke, vazda ostaye uoddà mú t-na, i ghnusna, prem kakò daye òprána yedna ope-ka od zemglie. Mà nè szatò dà ya hochiu hualit toliko xenè, dà takoyer neznam onó, sctò gouorij Secondo Filosof od Zlich, i opáçieh xénáa: Xena-ye yedna sméchia od couieka; yedna xiuina koya-se nemoxe nasititti: yedna misao bez prijstanka; yedna rat bez suarhe, yednò morre bez adna; co-uieku postenu, i bludnu; i za rieti ù kratko, yed-naye verigga, koya darxij mallo magne suakoga couieka ù slúxbi. Rádi cessa ctijse, da dobri Sok-rat imásce duie xené, koyemu davahu dosaddu: ma yer on podnoscasce suaku stuar ustarpglieno. u-godisceșe onne meyu sobom na taki nacin, da ye-dan dan izlisisce nagn yedan kotao vodee ghnusne; ma on drugo ne odgouorij, negoli ustarpglieno rec-ce...V istinu ya znadiah, da budúcchi garmiello, i mugna siecala, i másce sliediti daxd: çiechia to-ga, oné neuoglne xenè zasramísceșe, i ostasce sme-tene. Nechiu ostat za rieti yoscter onó, sctò S An-toniu ù 3. par. pijsçe,

Sctoye xenà.

NauK, i od gouor SoKrata Filosofa.

Od zlieh Xanaa, gdie ouako gouorrij.
  Ritse moxe hudoy xeni,
  Daye ù gnoy yaaz paklenni.
Zla nauidos, yadna zlobba
  Nemir, sméchia, smrad od groba.
Zlobni yezik, ggnieu prokleti,
  Ne suies luda od pameti.
Days mahnitta, i puziua,
  Smechia odmira, i Kargliua,
Gouorusca, rasap, tuga,
  Sardoboglia, vried, i kugga,
Yamma, koyu nà scm sfiti
  Nitko nechie zàyazitti.
Lieto u gnoy yes gorúchie,
  Plahos pakla, sméchia od kuchie,
Nà zlo naghla, gnusno bludna,

Digitized by Google

V zlieh diellieh vieko trudna,
Tuardóglaua ù ludosti.
Zao nepriategl od vridnosti.
Zlocchi priategl, sestra zlobbi,
A paklenoykchij hudobi.
Nemoxese nàcchi vechia
Xalost, boles, trud, ni smécchia.
Od ké gliudi od sfud biexé
Xena ù zlobbi, kadse uxcxé,
Raybi ù pakao obratilla
Huda xenà, i nemillà.
A ù paklubi velle vechié
Vzmnoxiilla káre, i sméchie.
Mirnie ye stokrat morre,
Kad valove, kako gora.
Pò gnem varli Yugh nadsima,
Tescko onomu tkoyu imma.

Istomaçenye od ouieh rieci, viy tij sam po sebij, ù libru s'goru recenoga steça: ma nisctar nemagne suaka stuar buddi recenà s'mierom od dobrieh, i stetieh Dieuiçaa, Vdouiçaa, Vdanieh, i ostalieh Gospóyaa, i Vriédnieh xenaa, dostoynieh suakke hualé, od koijeh gōuorijsscto Piismo ù libru od Ecclesiastica nà 26. pog. Dobrée xené; Blaxen muux.

Dobra xenà dodostoynaye suakke huale.

VCENIK. Zahuagliivamti nà s'goru recenomu odgouoru, poklise nie prigodillo ono, scto ya sgiegnah, tóyest, dà vechie nieli užpiscio xené, negoli nas ostale gliudi. Ma molimte doklemiye nà pamèti ouó drugó dubbio, razmàrsimiga, i iztomacci mallahnò, i ouoye; Bijli grieh Adamou, i Eue, Oholást, i biiii vecchi grieh, od sfieh ostalieh griehaa, kijse mogu ucinit nà ouomu sfietu?

9. MESCTAR. Stanouitto ya se snebiiuam, i ostayem izuan sebe istoga, nemogúcchise iz mislit, gdie nahoddijsc tolikko liepa, i tanka dubbia, suarhu koichmé tako iznenadke pitasc. Od koye stuari yoscte nisctarne magne; veseliimse ya; yerbo slaua od Oçça yest immatti Siina razumna.

Vegliu dake ù kratko, dà nasc Alessándro od Ales, Sfeti Tomas, i Durando, i Gabrio i, gouoré da gnieh parui grieh bii od oholásti. Sfeti Bonauentura gouori, dà bij od neposluha; à Skoto gouorij, da parui grieh Adamou, bij od vecchie velicka gliubau, koyu noscásce prema suoyoy xeni Eui, ne od poxude, ma od priazni, Moxese nistar nemagne rieti, da gnih grieh bij oholast, obúcena ù od vecchie veliku gliubau, i yoscter u neposluh. Sctò hocch poslie znàtti, yelli grieh od ouich bijo vecchi, negse moxe uciniti? Vegliu, da nè yerboye vecchi, i texii grieh, kad couich Bogga ne nàuiddi, i Idolatria, alliti klagnanye Stúpom, i Poluuierstuo, i psouka prema Boggu, i ostàlie griesi. Ma gouorecchi nà uieki nacin, vegliu da bii vecchí, niescto er boim biesce lasno nè sagriescit, a niescto yoscter rádi priuelika neharstua, i scitchia er gnih grieh oghnúsi vas narod gliudski. Zatò Sfeti Teologi, i naulascito Sfeti Bonauentura gouoré, dà yedan grieh moxese zuat, i takoyer moxe bit vecchi od drugoga, i ouoy rádi uzrokka; i pó oui nacin grieh od Luçifera bii vecchi od suakoga drugoga griega; yerbo on s'gnegouom nenauidosti donie smartne sfiét. Koliko akochiemo gledat nà opochiniu od grieha, grieh Adamou bij vecchi od sfieh griehaa. zascto on oghnúsi vas narod gliudski. Akolichiemo gledat nà neharstuo, pritéxakye grieh od onogaa, koi nie haran onomu, tkomnye dobrò ucinio; kakù ucinisce Xudieli prema Isukarstu. Akolichiemo poslie gledat, i riet od oniezieh, kii vazda iscìú stati, i bitti mládi, i nigdase ne postaratti vegliu daye tò grieh od Lakomosti. Zatò dake nè uddise, akò grieh Adama, i Eue bii vecchí od suakoga drugoga grieka, nà nacin sgoru recennij.

Grieh Adamou ke bii vecchi od sfakoga drugoga grieha.

V centiloquiu, par. 1. c. 3.

VCENIK. Pokli besiedise od tegochie od grieha, nolim te nemoymi mangakat rieti, i iztomacciti ioscter, koi bij texij grieh, alli grieh od Adama, alli od Eue?

Digitized by Google

10. MESCTAR. Buddi huaglien nasc Gospodin, koinamye dopustio oui liep nacin, dà nebudemo izgubitti vrieme. Vegliuti dake, da nà nieki nacin, bij vecchi grieh Adamou. Nisctar nemagne gouorecchi priprosto, bij velle vechie texij grieh od Eue.

Grieh od Eue bii vecchi, negoli Adamou.

S. Tomas 2.2 q.163. art.14.

Koyà stuat kaxcse na oui nacin. Adam vecchma sagriesci, za bit vecchma izuarsnij, i krepòsnij, ù razúmu, ù yakosti, i ù mudrosti, sagriesci yosc vechie, pristausci nà hotienye od xené, à ne od Zmie, kakò vcinij xenà, i iosćte zà bit on imao bez drugoga zapouied od Bogga, koyu stuat neimà xenà: mayoy bij recenò, i zapouidyeno pò puu tu od couieka; Eua velle vecchma sagriescij, yèrbo vieroua vechie Diaulu, i múxa suoga potaknú nà grieh. Ciechia toga yosćter zà zlamenye bij vecchma pediepsana od Bogga, kakòse vidij ù Sfetom pijsmu nà 3. pog. od Genesi. Ma buducchi mij dosse velle besiedili, dobrove dà suarscimo ouó nasce paruó gouorenye, i dà mallo pocinemo. U toliko pripraui se zà rietmi, i pijtatme suarhu druyieh súmgna tuoyeh, yer isćtami mállo vriemena dásc, odgouoritichiu; i s'ouieziem poyì vechie s'Bogom.

RAZGOVOR DRVGHI.

VCENIK.

O Nó mallò vrieme, sćtosam pocinuo ù kucchi moyoy, vcdna urra ucinilami seye, stòsgodis ćta, zà dócchi k'vascemu Gospostuu, zà dat pocetak drugomu gouorenyu ciechia toga isćtem sadà od vascega ottacianstua; koi od nascieh

parmeh

paruich Rodìtéglia bij paruij zà ſagrieſcitti? I kolikko vrieme ſtaſcè bez grieha? I nà koyu urru, i ù koi dan ſagrieſciſce? Molimuas uviexbaytenie ù kratko?

1. MESCTAR. Nebi mogao vierouàtti, kolikomeſi obeſelio, pijtayucchime, i iſctùcchi znatti tey toliko liepe ſtuári; kye takoyer vzdarxe ſe s'onieziem, ſctoſeye odizgára gouorillo. Odgouoriuſci dakenà yedno pò yedno tuoye piltanye: Vegliu nà paruò, da naſca parua matti Eua, bij parua za pricchi zapouied Boxyu, i zato ona parua ſagrieſci, kakoſe vidi ocitto ù Geneſi nà 3. pog. Nà drugo tuoye pijtanye gouoru, dà Adam, kako bij ſtuoren, ſtà bez grieha ſamo ſceſt ùraa, okó takù. Radi toga on bij ſtuoren ù yutro, i nà ſceſtu urru ſagrieſci, ouò bij ſceſti daan, toyeſt Peetak. I za tó dobroſe ugáya prilika s'prilikouanyem; yerbo nà onú urru, iú oní daan, kad Adam parui proſtrie ruku nà daruo, i nà dub zabragneni; takoyer nà onú urru, i ù oní daan drughi Adam, i Iſukaſt naſc Goſpodin, bij razapet ſuarhu Blágoslouglienóga Darua od krijxa, ciechia naſcieh griehaa.

Adam ſagrieſci ù petak. Vgayaſe qrilika s' prilikouaniem

VCENIK. Boxe neumarli, koiſu ouó slatçi razgouori; Ya koliko za mene ſtaobih bez yedenya, i pijtya zà cuttijh. Ma poklimiſi yur uſpomenuo od zapouiédi, koye biſcè ucignene naſciem paruiem roditegliem Adamu, i Eui: molimuas reçitemi, koye biſcè oué zapouiedi, biili yedna ſama, aliih vechie bij, zaſctò ni oué ſtuari neimayuſe propuſtitti?

2. MESCTAR. Pacè Sijnkomoy, imaſc razlog za pijtatti toliko liepe, i caſne ſtuari. Ceſſa radi nà toti vcegliu, da Bog naſc Goſpodin, vcinij receniem naſciem roditegliem Adamu, i Eui, tri zapouiedi. Parua bij dà buddu uzdarxatti, i ſahranitti gnieh tielo, zapouidieuſcijm, dà buddu blagouatti od ſfieh dubya od Raya, izuan od onoga ſamoga. Drughi, dà buddu vzmnaxatti gnih dieçcu pò puutu od matrimonia, gouorécchi. Ráſtite, i uzmnáxayteſe. Tretti od poſlúha, zapouidieuſcijm dà nebuddu

Zapouiedi ucignene naſciem paruiem roditegliem.

Digitized by Google

Nagoratti od dùba zabragnena. Ouoye dakè onò sctò ti immam rieti suarhu ouoga upijtanya tuoga.

VCENIK. Molimuas reçittemi mallo, koyè darno, alli koi dúb, alli vóchie bij ouó, od kógasi odizgára besiedio, zà sctomichie drágo bit znatti.

§. 3. MESCTAR. Nickoliçi, kako Sfeti Agustin ù libru, koyese zoue Hipognosthichon, zayedno s'Mesctrom od Sentençiaa, gouorre dà oni dub bij yednà smoqua; i vochiè onó bij tahoyer smoqua; i moxe bit, dà ouo onni gouorè, podsctapij vscise oniezìem, sctò gouorij Genesi nà. 3. pog. gdie spouiéda, i káxè ouu istu Historiu, dà tutako kako sagriescisce, i sramuyucchise dasu golì, i nàzi, pokrisce sramexgliuo miesto od gnieh tiela, listyem od smoque. Nisctar nemagne púk neznan darxij, daye bila yednà yabuka. i ouóse kaxe; zascto pijsmo gouorrí, da onò vochie biesce priliepo na vidienye. I tkoye tay da nezna, da yabukaye liepsca, vegliu koliko odgnè vochia, negoli smoqua: i izuan togga káxu tuy yosc oná miesta, gdiesu upengana ouá vochia. Nechio ostat yosćter za rietuam, dase spomeniuam dasam vidio nieke priliepe yabuke, koyese zouu Adamoue, koiehye velle kako cetrsina, i izuan toga immayu na korri yednò zlamenye çarno, od velle zúba, kako daye bijla zagrizena zùbi gliudskiema. çiechia toga puuk gouorí, dasu od iste varste Adamoue, doneséne od kogagodier couieka; alli Anyela iz Raya zemagl skoga: nisctar ne magne buddi kakomu drago, uuotam hotio rieti, ne potuaryuyucchi, ma spouiedayucchi, i skaxucchi. Immásc dobró znatti sijnko tnoy, da Adam, i Eua priyiosce zapouied Boxyu, i da sagriescisce smartno. I za tó biescè poslie pediedsami, toyest, Adam, da budde truditti suè vrieme od suoga xiuota; nepocinùsci nigda, gouorecchimu Boog: V znoyu od liça tuoga, blagouachiesc kruh tuoy, s'mnoziem druziema nesuarsceniem mukami, koye biscè dáne gnemu, i ostaliem gliudem, kijse buddu od gnega roditti,

S. Aguft. Mesctar od Sentencia.

koye vochie bii. Koye Adam blagoua.

Yabuke Adamoue.

Gen. 3.

i Eu

i Eui, i ostalıem xenami, dassu vazda podloxne gliudem, i dà bud du ráyatti s'priuclikom bolesti, proklinayucchi zemgliu, i Hudobu, koya napastuyucchijh cinijin sagrielcitti. Rádi toga od oulese vaddi, dà akò Boogne prostij Luciferu, nitakoyer Adamu ni Eui, koijeh izaghnà s'Nebba Empirea, i iz Raya, nehotecchi onni bit posluscni gnegouiem zapouiedima. Barzekchie, pùstit, i ostauit bez pedepsie tolikke griehe, koye suaki daan gliudi griesce? Buddi za tó stanouit, daye stuar strahouitta upastilù rúke Bogga xiuuchiega.

Pedipsanye Adama, i Eue. Boogye prauedan Heb. 10.

VCENIK. Menie veoma drág tuby. Odgouorş nisctar ne magne zascto od zgarasçye velle gouorillo od grieha Adamoua, molim te reçimi, i iztomacimi yednò dubbio, koyemise, ráya ù pámeti, i ouoye, yerbijh yà uzó znatti, zascto Boog nasc Gospodin, dopùsti, da Diauao napastuye Adama, i Euu, znayucchi on za istinu, dabij couiek popùznuo, i sagriescio?

4. MESCTAR. Pridrághi Gospodinne, i Vcenice, Ouoye yednà od mucnieh stuári, neg mesi dosle piitao. Pò taki nacin dà ya neznam, mallò magne, gdiechiuse obrátiti za náčchi, scotichiu od gouorit: nisctar nemagne, uzdauscise ya ù Bogga, koi cinij yosc, dà i mála dieciçça razumno gouorre, rieticchiu onó, sctó ya uznat budem. Vegliu dake da uzrok poglauitij od ouoga [kako dobrò gouorri S. Agustin ù 2. lib. od Gen. nà pog. 40.] sam Boog zná, i gnemuye samomu occitta. Sfeti Naucitegli nisctar nemagne dayú nieke skladne razlogge, yedan od koich yest, yer dobrò da Boog znadiásce, da couiek imásce bitti pridobit od Hudobe, nè zato bijmu kriuo, i ne prauedno ucigneno, dopústiusci Boog, daga Diauao napastuye; zascto gnegouò Boxanstuo biésce utuardillo nasce recene parue roditeglie Adama, i Euu, i milosti, i praucdnosti Istocniom, i yoscter vlasti slobodnom, s'koiema stuari lasno mogahu pridobit neprijateglia

S. Agust.

suoga. Dopùsti takoyer ouó Gospodin, yerbo takò pijtasce gnegouo suemogúcchstuo, gnegouo millosardye, gnegouu razum, prauda gnegoua, i zakon gnegou. Gnegouo suemogucchistuo vegliu; zascto, bez Bogga, nebij ucignen couiek. Biésce dake razlog, dà on budde poznatti, dà nemoxe stati bez grieha, bez istoga Bogga, i dà pò oui nacin budesce poslie podnixiti, razmiscgliayucchi, dà oui dar, zà necinit zlo, dohayásce od Bogga; i zató imásce pitati pomoch ù gnegoue Boxanstuene dobroté, neka bude mócch napredouattí. Takoyer ouó iskasce Boxye millosardye, koyeye oslobodillo couieka s'tolikom karitati od grieha, gdie za slobodit slugù, onye dao nà smart istoga suoga Sijna. Izuan toga ouó pijtasce razum Boxyi, koiyé izuadio od giéha, mallo magne bez broyna dobra. Rádi togá dà couiek nebude sagriescio, nebi bíla mukka Isukarstoua, ni krunna od Martiria, nì Vienaç od Dieustua, koise dáua oniezlem, koi boy biú, ní izuan toga biobi plood od pripouiedanya: od koijeh stuári bioye vzrok grieh. Pijtasce yoscter ouó prauda Boxya, koya gouorij ù Sfetom Paulu: Nechie bitti okrugnen, tkò nebude ù prau boy bitti; i zató gouorij Sfeti Agustin, nebij toliko pohvaglieno, i slauno couieku, pridobitti, napredouatti, dà nebude imao, kobiga napastouato, i suprotluiomusce, zascto nebiesce pohuaglieno couieku dobro xiuietti, da on nebudde mogao zlo xiuietti. I vechiaye slauua, nepristatti k' griehu kadaye couiek napastouan, negoli nemocch bit napostouan. Od ouogá vidimo Essemplo, alliti nauk ù yednom zlocinçu, koij necinij zlo, yer nemoxe radi koyegodi nemocchi. Ouij neima imat huale, alliti slaue: ma onàday kad moxe vcinit zlo, i napastouanye; i ne ucinij niscta za obsluxitti zakon Boxyi Mnogh drughé stuári moglebise rieti u razmarscenye od ouoga dubbia: ma i tijchiescih mocch ctitti polak Sfetoga Bonauenture ù 2. ù distinct. 23. artic. 1. quest. 1. 2.

Bez Bogga nemoxese ucinit niedno dobrò.

Adam immasce pitati pomoch ù Bogga.

Glinbau Boxya.

Grieh ye donio muoga dobra.

2. Thi. 2.

S. Agustin.

Stuarye sfeta nepristati K'griehu.

VCE-

VCENIK. Recimi molimte Mesctre moy pridraghi; ucinijli Gospodin Boog parue roditeglie Adama, i Euu, neumarle? i zascto umriesce, gouorecchi koliko od tiela?

5. MESCTAR. Nemogu magnkatti Sijnko moy, dati ya ne odgovorim, kakotisam obechiao, dobrò dasi poceo samnom besieditti od yedne stuari strascne, koya nisctar nemagne sçienim, i uzdamse, dà namchie bitti korisna. Vegliu dake zà odgouor, dà razmiiscgliayucchi tielo Adama, i Eue, naraunIem nacinom, biehu umarli, kako i mii ostali, yerbo biehu ucigneni, i stuoreni od cetirih Elementaaa. Ma razmijscgliayucchi poslie ù gnih milost, i pomoçchi, koyeim Boog biesce dao, i dopùstio, Vegliu dà mogáhu neumrieti; izaisto dà nebudu sagriescitti, nebbi vmarli. çiechia togaa pó oui nacin bisce vcigneni od Bogga neumárli. Vzrok poslie zascto umriesce, nebij drugo, negoli erbo sagriesciisce, uciniusci prema zapouiedi Boxyoy. I zatò Sfeti Pauao gouorij Rimglianom, nà 3. pog. Pò yednomu couieku (gouorécchi od Adama) griehye uliezao nà Shet, i od griehaye izascla smart.

UCENIK. Budúcchimi tij ná punno zadouogliyno, gouorecchimi, dayeuzrok bio od smarti Adamoue, i Euine, i yosc od nas ostalieh zayedno: uzobih znatti od vascega Gospostua, pòkli suaki daan cuyem imenouat ouu smart, sctoye onna?

Smart zasc toye vliez nà sfiet.

6. MESCTAR. Drugo nie onna (draghi moy vcsnijce) gouorécchi od gne bijtya] negoli yednó niscta; yer kakono tmjnne yesu izbauglienye yednò od svetlosti: takoye smart izbauglienye od xiuotta. Smartyedake yedno razlucenye od dusce, i od tiela, koyu zoué Aristotio, Nayposliedgnú od sfieh stuári strahouitrieh. Koyu smart Stári obicayahu upengati ù priliçi od yedne Dieuiçe, s'obrazom zakriueniem, i s'yedniem vienççem od Ogsiença nà gláui, koi vienaç biesce izgbnuscen karui. Biesce upengana ù priliçi od Dieuiçse za ukázati, kako yed-

Smart sctoye

Aristotio Smart Kako biesce od starieh upengana.

yedna Dieuiça, ima bitti Dieuiça i tielom, i pamé-ti: nì immá dopúštitise dà i zgubij Dieuſtuo za niednu ſtuar od Sfieta. Takò ſmart ne dàſe podmititti, nì prietgnom, nì mulbámi: ma yednàko sfieh ſuahoddi, mláde, i ſtáre, bogaté, i uboghe, liepe, i grúbe, dobre, i zle, gliudi, i xenè. Takò dà nitkoſe nemoxe ſakritti od gneuarloſti. Rekoh dà ſmart bieſce ù prilici od Dieuiçe, i dà imáſce Krunnu, alliti vienaç od Oglienca nà glaui, nè brez uzrokka; yerbo ouá tráua meyu sfiému naygarciaye. Tako ſmart, kako gouorii Ekleſiaſtiko: O ſmarti, kolikoye gárka tuoya ſpomena zliem gliúdem. Rekoh da biéſce iz ghnúiſcena karui, yerbo mnoziem griesima onàſe ghnúſi, kako recee yednokrat Dauid: Oslobodi mene od karui, Boxe Boxe od móga ſpaſenya.

Pſal. 150.

VCENIK. Zà iſto vidím, dà ouoy iſtomaceaye od ſmarti, razgouorilomeye, i yoſcter veoma skrúſcilo ù ſarcu momu. Molimuas sliedite mallo yoſc gouoritti ògnoy; i reçitemi yelli dobrò mislitti od ſmarti, i od plodda, koiſe vaddi?

Koriſti Koyeſe vade od razſmiſglienya od ſmarti

7. MESCTAR. Vegliu dàye dobrò; zaſcto tko misli ò ſmarti, on pogaryuye sfiet, podnixuye ſebe iſtoga, bjexii od grieha, neſçienii niſcta ſuè raddoſti od ouaga sfiéta, kàyeſe, i cinii pokorru od griehaa, xelii xiuot viecnii. Za tò ù mallo riecii, vidíſç tii, kakoye dobro mislitti ò ouoy Smarti, i yoſcter koliko prillep, i koriſtan plood vadiiſe od togaa razmiſcglianya.

VCENIK. V iſtinu Occe mahnitye sfak, tkó nemislij ò ſmarti; pokli od té misli izlazij toliko dobrò velikò; od meneti yà gouoru, dà nigda nemiſlijm ò ſmarti, dàmi nedoye voglia za ucinit ſuako dobrò, i oſtauiti ſuako zlò. Ma mi dohòdij nà pamet za vpijtatuas od ſuarho od dobrieh, i od zlieh. Mnokratſam vidio gdie umirrú dobri gliudi yed nom ſmarti ſtráſcnom, i nemillom, gdieſe muckayu, gdie kriue vſta, gdie occi izuarchiu, i ciné mnoghe dru-

ghe

Digitized by Google

ghe stuari stracsne. I vidiosam takoyer vmrieti zle gliudi miérno kako buscięçe; vcomabimi bijlo drago, dàmi suarhu ouoga budesc mallo besieditti?

8. MESCTAR. Sijnko, S. Agustin gouorij, dà onij nemoxe zlo vmrieti, tkoye dobrò xiuio, i trudno moxe dobrò vmrieti onij, koiye zlo xiuio. Onaa smart moxese sçienit' zlà, kadà xiuot, nie bio dobbar: I necinij smart zlù, onó, sctò sliedij smart. Rádi toga mnozi varayuse sçieneçchi, da oné stuári, i ona zlamenya strahouità, dà su zlamenya odazla: yerbo nie takó; pokli od mnogo Sfetieh ctijse, dà strascnosu vmàrli, i nisctar nemagna bijlisu sfeti. Ma zlij vazdà zlò vmijrayu, illie strásena gnih smart, illi nie: zà sctò kakòsam rekao, mallo magne dà nie mocch nikako xiuucehi zlo, dobrò umrieti.

VCENIK. Onó kriuglienye od ustaa, i izurachianye od òcciyu, i ostálo mucenye, koyese viddi, i prigayá yosc dobriem nà smarti, sctò zlamenuye? Cinijmise, dasam ctio, dase toy prigodij Sfetomu Eusebiu nà càs od smarti, dà nehotiasce videt krijxa, mà pgliuuásce prema gnemmu, i rukammi cignase nieke rúxne stuari. Sctò gouorrite?

9. MESCTAR. O Sijnko, toye tuoyé pijtanyé, néchie zaglauit niedné stuári; tolikosu visoçi, i duboki súdi Boxyi, daih nitko nemoxe znatti; tko zná dase onó neprigáya dobriema, za vechie gnih dobrò alli daye hudobà, koya ih strascij nà onij càs, pò prauednu (dobrò daye nammi skroueno) dopusctenyu Boxyemu. Toy pijtanye (kakosam rekao) ne zaglaugliuye niednu stuar. Rádi koye stuari zà potuaryenye od ouoga, piisce yedno priliepò Exemplo, alliti Nauk Roberto Veliki Naucitegl, suarhu libra od Razúma, od niekoga Sfeta couieka, koi umrie priekom smarti, bez ricci, iznenadke. Ciechia toga púk ostà vaskolik smeten, i smúchien: pokli gouorasceſe, dà muse toy biesce prigodillo rádi gnegouieh veliçieh griehaa: ma ù onó sctoga hotiahu vkopatti nemogosce ni poyedan nacin duighnutmu ni krenut

Suudi Boxyi visoçisu.

Roberto Naucitegi pohuaglien.

Nauk, koi se imma staujt na pamet

yed-

yedniem parstom, koi darxasce suarhu yedních rieçyu, koye biehu vpijsane ù yednom libru, koye polak gnega stásce. Rieci oué biehu. Prauedan koom godier smarti umre, bitchie ù pokoyu. Oué rieci ctécchi onii, kii okollo stáhu, ostascè veoma razgouoreni; i tako hualecchi Booga vkopascega Bogliubno. Nisctar ne magno, kako gouorii Pelbarto ù suómu Pomeriu Nedieglnomu, grescníci obicaye vmrieti zlom smarti, i priekom, cestokrat, za sué oué velike griehe, toyest, çiechia oholasti ù pogaryenyu Boxyemu s'gnegouiem Sfetiem, i naylisce biastemom, alliti psoukom; poslie çiechia lakomosti, kakose ctii od Boggaçça; od koga Sfeti Luka piisce nà 12. pog. dà hotiasce rasciirit suoye basctine, ma prikonocchi umrie. I za toye stuar opchienna Lakomçem, dà prid smarti zanieme, ouóse yoscter zgaya rádi Bludnosti; kakose ctii ù Genesi od Sodomita. Iznenadke umiirase takoyer çieckia malle cafti, koyase cinii, i káxe prenia Sfetiem Sacramentom, naulasctito ù Pricesohienyu od prisfetoga Tiela, i karui Isukarstoue, ù griehu smartnomu. I zato za zlamenye od ouoga, Ozza Pop, zascto nedostoyno teghnu ù Arku Boxyu, tutako bii ubien, i umrie.

' V lib. od Sap. nà 4. pog.

Pelbarto. Za Koise uzroK u nire priekom smarti.

Pog. 19.

Na 2. lib. od Kragl. nà 6. pog.

VCENIK. Boog danas zacúua, kako poye sfeta çarqua od oue smarti prieke, mene, i vas zayedno, Mesétre moy drághi. Sçienim zà ouó dà nemislimo ò smarti velle, yerboyu cesto prid occima vidímo, i neimáse od gne onii strah, koibi potreban biio barxe, dalle imnià?

10. MESCTAR. Dabi Boog dao, dáse gliudi boye smarti, i dà cesto ognoy misle; zascto bose ciné griesi, koise nebi vcinilli; i za tó gouorásce Razumnik; Spoméni se od naposliedgnich tuoich, i vieku nechiese sagriescitti. Couiek buddi koliko mugodier mlaad, liep, i yaki, kad on mislii ò smarti, onicàà probliedi, i dòye takoyer neyaki. I zà tô liep couiek, i xenà prilikouanye Pauunu, koiye yed-

Eccl. 7.

na

prilepa ptiççà, i kad onna hochie razmisliti, i vidie i gne liepotu, i uxiuatyu, uzduighne krilla, i ucini i tedan priliep okoliisc: à kadà spústi occi nizdolu, vidieusci noghe toliko çarne, i grube, onii càs pú- vi onii okoliisc, i ostanè vas zlouoglian. Ouóle prem prigáya nammi tuxniem vmarliema; doklesmo ù do- brieh od ouoga sfieta, i ù tásctinah, i poslie kad ù yedan càs razmisliimo, dasmo yedan suud od ghnú- sa; yerbo nasce tielo nie druggo, negoli yedna vre- chia gnúsa smardéechia, koi iza sfieh strána dáua iz sebe smrad. Razmislimo dakle Siinko nogghe nasce; dà drugo niesu, negoli tmasta, i çarna smart. Osta- nimo Okoliisc od naslayenya sfietounoga: Neka pos- lie nebudemose boyatti od smarti; yer razmiiscglianye od smarti yes couiekú yedna vzda, i xuallo velle tuar- do; ouó darxu dà nie za drugo, negolieryu cesto vid- dimo. Rádi toga nè bez vzroka gouoriise dà gliudiiu slieni mnoziem priççam, koye kad godier siedu suarhu yednoga hreka, alliti dunba, gdie prohodécchi yedan Louaz od piiçaa spara Pusku meyugne, i vbie nekoli- ke, tay cás suç ostále priççe duighnuse, i utekú: nis- ctat ne magne potom toga dò mallo, ondise pouráte. Tako mii neuoglinjiçi kad cuyemo, dà zuonò zuonii gouoriimo tkoye umro? i tzhogodier od gouóriusci u- mroye tay; onii càs veomase pristrascimo, i od lucu- yemo ucinit dobrò; Ma nisctar ne magne barzo opéta poura chiamose na bgliuuotine. I sctobiismo i malli bit boglii, toy gorri izkazimo, s'yedniém ludiem vzda- nyem, gouorécchi; akósi mlaad; kadà budem star, rie- tichiu poslie koruniçu, pokayachiuse, i spásti duúscu moyu: I akosi star, ouochiu druggo godiscte vcinit po- korru; yerbo nie couieka, nii xenè, buddistar, koli- komu drago, dà on, alli onà, neuzdáse xiuie ti yosc yedno godiscte: ma ouiem tieziema prigáyase, dà ù ye- dan càs iznenadke dadu, i'ostaue duscu Diaulu; a tie- lo çarvom. I zató (ò Siinko) dobrò recè yedan vriedan Spieualaç: Nemoyse douchti dò nay pokognega casa, yasctoye mnozieh priuarillo riet; Dobrochiemo vcinitti.

Yedan suud od ghausa smadéchia.

Prilixa liepa od uiekich ptiçaa.

Priuarke od coue-

RAZ-

RAZGOVOR TRETTI.

VCENIK.

Ka. Xiuot Adamou, i od ostalichstarich bij pridug

BVdúcchi ucéra ya razumio suarhu od onoga priliepa Razgouorà drugoga, daye nasc xiuot kratak veoma, vzobih dà mi skaxete vzrok, zasścto paruij nasci Roditegli, i sui stári, kijsu prid nami biili, xiuielisu toliko, i tako dugo vrieme; kakose ćtii ù Biblii, dá Adam xiuie deuetsat, i tridesti godiiscta. Set deuetsat, i duanaes. Enok deuetsat, i pet; à Matusalem deuetsat i sceeset, i deuet. Ah kolikobih dobrò voglno vzo snatti rázlog od toliko duga xiuglienya od ouieh, kij yosc ù pocetak prid nammi biscè?

.I. MESCTAR. Niekoliççi lúdi hotielisu rieti, dà godiscta, koyasu vpijsana ù Biblij, niesu bijla ouako dugga, kahosu ouá nasca sadagna: dà, dàsu bij la dogga, kako yedna nasca sedmina: ma ouoye vechie nego laxà. Rietichiu dake s'Nikolom Liranom, koi stauglia pét razlóga suarhu ouoga, dà budúcchi stuoren Adam od Bogga, bij takoyer vcignen ù nútra ù suom xiuottu izuarsniem nacinom zdrau; i çiechia toga biesce láино dà on budde dugo xiuieti; i oua dobrotá od zdrauyà, dohoddi, i ostave vechie ù oniezich, kiisu bliisu, negoli kiisu nà daleku. Drughi, bii triezno xiuglienye, pokli dan danascgnì, vechieih ubiia sladokus, negoli nox; i çiechia zálihha yedenya, i pitya, mnozisu umarli, kako reccé Razúmnìik. Treti Razlog, bii dobrota od yestoyske, i od hrane: yer prie Potoppa stuari, koye zemglia raayasce, bichu boglie, negoli pó Potoppu,

Razlozi zasćto stari toliko xiugliahu.

Potop isc i zemga.

pu, i ouie razlog, zasto vecchi dijo od vóda od Potoppa, bij vodà od Oceana, toyest, od velikoga mora, koyaye slana, i gdie dóye, vzrokuye neplod, i stuari, koyese rayayu, niesu tako dobre, kako biehu od prie: rádi koye stuári xiuot gliudski, kracchise cinij. Cetuarti razlog bij znanye: yerbo Adam imma znanye od sfieh stuári, i poznáuasce krepost mnogo dobró, i izvarsnos od tráuaa, i od voochiá, koye biesce potrebno za sahragnenye od gnega istoga, i ouó znanye idúcchi od yednoga ù drughi, sliedij do Potoppa: Péti razlog bij, pò naredbi Boxyoy: zasto imayucchise uzmnoxiti národ gliudski, biesce pristoyno, dà buddu dosta xiuieti, nekàse buddu barzo vzmnoxiti, i napunti zemgliu. Ouosu pét razlóga, koye stauglia ouí Naucitegl, i menisu vco ma vgodni: nisctar nemagne, moxese rieti yosc yedan rázlog, koyichie bit seesti, nay posliedgni, reksci, dà mallo xiue: zasto dan danascgni vechiese nastoij nà bludnos, negoli nasci stári cignáhu, kij casnie xiugliáu. I ouose diellom vidii, dà xiuino, koyesu bludne, i vruchie, zgoré ù bludnosti, i spraxese. Kako prem ciné vrabçi, kij nexiuu vechie od tri godiscta, kako gouoré onij, kij pijscu od stuári naraunieh.

Stari xiugliahn casnie, negse sad xijue.

VCENIK. Ah Boxe, koiy' ouó nauk, koisam od tebe cuo, i naucio; vierom moyom staobih stó godiscta za sluscatuas, i poslie ne znam bihli ya bio vmoren, alli nasichien; uzobih yosc znatti od vas, zasto sfeto Pijsmo gouorí, kakose viddi ù libru od Yoba, daye xiuot gliudski kratak; i Dauid yoscter gouorii, dasu nasca godiscta barza, i da prohodde kakono yedan sien; à poslie vidim daye xiuot nasc velle vechie diglij, negolie od niyedne drugghe xiuijne. Reçimi mallo razlog od togá?

2. MESCTAR. Stuarye stanouitta, daye xipot nasc diglij od sfieh ostalieh xiuijnaa, izuadiusci, kako gouorij Aristotile, Elefanta, i kako drugij gouore, yoscter Yeliena. Nisctar nemagne pijsmo

Elefant, Yelien xiuu vechie od couieka.

Digitized by Google

mo immá velle dobar razlog rieti, daye xiuot nasc kratak; i ouoye istina, akomij budemo mislitti, i suditi pò uriemenu mijniutomu yerboye onò yur prosc'lo; i nisctar ne magne yosc sa suom gnegouòm digljjnom sçiégnenye niscta kakono dan koiye prosçao yur; kako dobro gouorij Dauid. Ako dake sfè vrieme, koyeye proscelo, yes niscta, kolikochie magnij bit ixuot nasc toliko kratak? Kratakye takoyer xiuot nasc, akoga hochiemo prilikouat vriemenu, koye immá dócchi: yerbochiemo nà nebu vazda státi, i bittichie yedan xiuot ne suarscan; à ouichiese nasc suarscitti, kako se viddi. Toga rádi bez prilike nascye xiuot prikratak; naulascćito buducchi izyednacen vriemenu sadagnemu. Gdie gòuorij Seneka, da xiuot nasc, nie drugo, negoli yedno recenye, koye cinij couiek k'smarti. I Dauid gouorii, dá godiscta nasca skoijema prohoddimo ouij tuxan xiuot, niesu vechie negoli sedamdeset, dobró dà niekoliçi kadgodier dóyu, i doprú yoscter nà osamdeset; i tó u kratko. Ma reçittemi, molimuas, polouiçu od ouoga uriemena, nestratimo liga, ù spánye, i ù yedenye, i ù pijtye? çiechi a toga vechienam ne ostaye od gnih negoli Cetresti; i od ouieh strattimo, desset ù dietinstuo: od tridesti, koya ostayu, darxí zaisto, daie strattè duadesti ù igre, i ù pokriepglienye, ù nemocch, ù vladanye od kuchie, ú sluxbu od tiela; i ù ostála bez broyna poslà; za tò ostayu samo desset, i od ouiezieh kolike strattimo ù griehe, i uuriedé Boxye? Aho mij buddemo stauit dobró pamet nà stuari nasce, Sijnko moy, náchiemo, dà yedua ù ossamdesset godiscta, yedno godiscteśmo slùxili Gospodinu nascemu. Rádi toga xiuot nasc nie toliko kratak, koliko prikratak.

Xiuotye nasc Kratak.

Iedua yedno samo godiscte Boggu sluximo.

VCENIK. Viddim od vechie dobró, dà si rekao istinu, daye nasc xiuot kratak: mà molimte reçimmi, za koi uzrok nasc Gospodin hotioye dat kratak xiuot couieku?

3. ME-

3. MESCTAR. Znásc zasčto? ya tichiu rieti ù kratko. Ouoye hotio ucinit za vechie uzrokaa; paruo zà uklonitnas od gliubaui od ouoga sfiéta, i zatieziem od paklà; i zà tò gouorij S. Bernardo Naucitegl Bogogliubni; O sfiete necistij, ako ù ouoliko mallo vrieme, ne dásc mi dobrò ucinitti, sčtò bi ucinio, dà immam stobom ù vieke pribiuatti? Drughiye razlog, yerboye Boog stuorio couicka, da poyè nà nebo, i zá toy muye dao kratak xiuot; neka on budde od oule pocchi koliko nay prie. Tretiye razlog; da couick ù ouo mallo vrieme budese zàbauiti ù dobrò diellouanye, i neka toy diellouanye nebudemu ù dugo dosáditti, daomuye kratko vrieme. Priloxi k' tomu yosc, daye ouò Boog ucinio, za ukazatti suoyu prineliku gliubau prema nami, dausčinam slauu viecnu ù drugom xiuottu, za plátu od toliko mallo diélla, koyasmo ucinilsi ù ouoliko kratkò vrieme.

S. Bernardo.

Za Koiuzrok xiuotye nasc toliKo Kratak.

Gliubau Boxya prema couieKu.

VCENIK. Mesčtre moy drághi, pokli s'tolisciemi liepiemi nacinni, ciniomisi vidiet occima, i teghnut rukama, za riet ouako, daye xiuot nasc prikratak. Billi pò srecchi bijo grieh, kad bì yedan xelio dug xiuot? Molimuas recittemì, sčtogodier suarhu ouoga?

4. MESCTAR. Zá odgouor ù kratko vegliui Siinko, daye potrebno znatti, i razumietti miiao od toga, od koga gouorise: yer ako on xelii xiuieti duggo ù griesich, i takoyer za imat vechie vrieme za uxiuatti, i nasititise ù gnih, i nebi uzò umrieti, za neostauitti oui neposcen nacin, i vlast od griescenya; tay zaisto zlò cinii, i griescii: Ma akò xelii dug xiuot, nè za drugo, negoli za ucinit vechie dobrich diélaa, i za ucinit vechiu pokorru, i ostale kreposti, i za pomocchi Iskargnenuu; kako ucinii Sfeti Martin, nà cás od smarti suoye, koi nà molbe od suoirieh. Vcenikaa, mogliasce Bogga, velécchi: Akoye yosc potriebba ò Gospodinne za puuk tuoi, yase ne odmechiem od truuda: nisčtar

Xudieti xiuieti duggo Koyegrich.

Molitua S. Marti na.

ctar nemagae buddi ucignena voglia tuoya. Pò ouil nacin xelieti dug xiuot, nie zlo, maye dobrò, i od plateye prid Bogom.

VCENIK. Onii cás, kakomisi od gouorio nà onó; scto iskah znatti, moxeli yedan bez grieha xudieti dug xiuot dosclamie nà pamet druga stuar; yelli grieh xudieti smart koliko prie, od gouoritemi molimuas, yer valchiu ya sluscatti?

S. Pauao xuyasce umrieti, i zascto.

5. MESCTAR. Vegliu ù kratko, dà xudiet smart moxe bitti i zlo, i dodrò. Dobrò, kako kadye yedan nadahnut od Duha Sfetoga; onako kako bii Sfeti Pauao, koi druggò nexuyasce, negoli daye odriscen od ouogga tiela, i dà poye k'Iesussu Isukarstu. Ouako cignahu yosc mnozi druzii Sfeti, meyu koiiema bii Sfeti Francesko, koi kakose ctii ù gnegouu xiuottu, drugo vechie nexegliásce, negoli utecchi od sfiéta, i ottiiti nà nebo. Zató zà rieti ù kratko; bez grieha moxese xudieti smart, ma néináko; negoli akoye tako ugodno Boggu, zà vgoditise s'gnegouom vogliom. Xudieti poslie smart, samo zà utecchi od tuga, i od mukkaa od ouoga sfiéta, kako opchienno cinee ubozii, nemocchnii, i starrí, i ostálii túxni, i neuoglni, vegliu da nie dobrò; ma veliccak grieh. I zato bij pokaran Iona; i Elia ne bij uslijscan, kadà zuásce zmart. Toga rádi xudietti smart pò ouij nayposliedgnij nacin, nie druggo, negoli izgubit mnogu plátu prid Boggom, koyabise s'uztarpglienstuom stekla.

Za utecchi od Sfieta, s. Francesco hotiasce dà umre.

Neimase xudiet smart, Ka vttecchi od muxkaa.

VCENIK. Cudimse veóma poctouáni Occe Mesctre, daye coulek nascao tolikke lieke, toliçiem druziem stuári mucniema; ma ouoy samoy smarti nigda nie mogao nácchi nikaqua lieka?

Adam, i Eua imahu liek su protiua smarti.

6. MESCTAR. Liek prema smarti imáhu nasci paruij Roditegli Adam, i Eua, ne zgriesciusci, i sluscayucchi zapouied Bogga nascega Gospodinna: ma yer sagriescisce, i nebbisce posluscni, zató nie nacinna, ni lieka, dá moxemo státi ni ù yednom miestu slobodno, i bez straka; pokli akosmona zem-

gli

Digitized by Google

gli ſtràſcenas tréſcgne; akolìſmo ſuarhu góra, boimoſe dà vrąt neslomimo; akolìſmo ù dólinah, boimoſe od zla aera, akoſmo nà voddi, ſtraſcijmoſe dà ſe ne udúſcimo; boimoſe od oggna, dà nas neoparli, od yedyenya, da nas neubie; dà nam poſt necinij omliednieti; ah koi chieſe liek mocchi nácch nà tolikka zlà?

Nigdie niesmo slo bodni od ſmarti

VCENIK. V iſtinu yedna yeſtuar ſtrahouitta ouá ſmart, uzobih znatti, tkò vccini ouu ſtràſcnu ſmart. Yelli Boog, alli tko drugghí; i ouo vegliu, yerboſam vidio gdie Sfeto Pijſmo nà dua miesta gouorij nekladno meyu ſobom; nà paruom mieſtu gouorij: Smart, i xiuot yeſt od Goſpodinna Bogga: ù Ekleſiaſtiku, nà 11. poglauyu, i ù libru od Sapientie nà paruom poglauyu, sfeye iaako upijſano: Boog neucinij nigda ſmarti mayúſu zlij, i opaçi dozuali; oudiſam ù velikoy ſumgni. Molimte za tó nemoyme oſtauitti ouako ſmetena?

7. MESCTAR. S'Cetiri ricci, kako hochié Naueitegli, odgouoritichiu, nà ſctòmeſi pijtao. Boog naſc Goſpodin nie vcinio ſmarti; tò yeſt grieha, çiechia kogayeyſmart doſcla, Kolikoye poslie ſmart pediepſia od grieha, tako yeſt, yerboye uzrokouana pò naredbi Boxyoy, od koga izlazij ſuaka mukka. Zató ù kratko vegliu, kàdſe ctij, dà Boog nie vcinio ſmart, razumiey, dà nie vcinio grieha, pò komuſe ùpadda ù ſmart; i kądàſectij, daye Boog vcinio ſmart, razumiey, daye Boog ſtuorio mukku od grieha, pò koyyeſt pediepſan grieh.

Boog nie ſmarti ſtuo cio,

VCENIK. Vzobih znatti moxeliſe naſc xiuot podiglitti, alli skratitti. Quó pijtam, yerboſam ctio u Salmieh, da nechie xiuieti pò xiuottà: gouorecchi od zlieh, i yoſcter ù Iobu, nà 14. pog. toyeſt, Stauioſi merghigne, koye nechié pricchi. Sctò gouorite vij Ocee ſuarhu ouoga?

8. MESCTAR. Ako couiek gledaa nà xiuot vcignen, i sklopglien od vechie nacijna od xiuglienya, xiuot gliudski moxeſe prodglitti, i skratitti; ſcieiechiu ocitie, i biſtrie. Kako dáyedan budde primio

mio yedno dobró, ter se gnijme ù dobru sluxij, ù istinu dostoyanye dà muse vecchma vzmnoxii; akolise yedan sluxi ù zlu gnime, nie dostoyan dà muse nì onii pústi, nì ostaui: paceye potrebno da muse duighne. Zascto dake grescnik, zlose slúxi ouiem xiuotom, dostoyanye dà muye duighnut. Ciechia toga gouorii Eklesiastiko nà 7. pog. Nemoy vcinit velikko zlò, nekà nebudesc umrieti nè ù suoyè vrieme: ma xiuot od dobrieh dostoyanye, dàse prodiglij ù duggo. Tkó budde postouatti Oçà, i Mater, xiuietichie diglij xiuot, gouorij Eklesiastiko. Ovako Ezekii Kragliu, kadse vratii nà pokorru, biscemu priloxeni petnaes godijscta. Akolise couiek obzire nà diellouanya od druzieh vzroka narauniéh, xiuot gliudski moxese skratiti, i prodiglitti; zouuse drugi vzroçi naraunii, Naredba od áera, Komplession od tiela, vladanye od xiuotta, i take drughe stuari; kakose vidii ù dúbyu, dà yedan dub cinii boglii plood ù yednom miestu, negoli ù drugomu, kakoye naredba od zemglie, i od aera; tako xiuu gliudi zdrauii, i diglie ù yednom miestu, negoli ù drugomu, kakoye aer, i kakoie dobrò vladanye od xiuglienya, toyest ù yedenyu, ù piityu, i ù bludnu diellouanyu. Zatò góuorii Galeno, daye xiuot nezdrau, i kratak od onieh, kii pò suaki put, i nacin, nastoye za opretiliti, i zálihoyesti, i pitti. S'drughe stráne xiuucchi triezno, xiuotse prodigliiua. Akolise gledda naredba Boxyá, suarha od xiuotta nascega, koyuy Boog naredio, i odlucio, nemoxesc prodiigliti, nì skratitti, szacto znanye Boxye nemoxese priuaritti. I akóse kadgodier prigodii, dase yedna stuar zgodii inako, neg bise imalla zgoditi, kakoye naredba od druzieh vzrokaa: ouóse prigáya, yerboye innako bijlo nareyeno od Bogga. Ni zà ouó recé láz Izaia, gouorecchimu, dà budde naredit kuchiu suoyu, yerbo imásce vmrieti, i nexiuietj. Zascto pò naredbi od druzieh vzroka imásce vmrieti. Ouako gouorij Nikola Liran suarhu onieh reci od Ixaie, nà. 38. pog.

Xiuot od dobrieh do stoyanye daye prodglien.

Naux Galeno Liecnixa.

Nixola Liran.

Dat-

Datchiu yedan nauk. Bittichie yedan Liecnik, koi pò nacinu od liekarie, i zlaménya, riétchie dá nemocchnik imma vmrieti, i dà nemoxe veckie xiuieti. Pò mirakulu, alliti pò cuddu Boxyemu ozdrauij. Aſtrolog gouorij ſ, dà imma daxdieti, alli dà imma bitti dobró vrieme, pó onomu ſcto káxu xuiezde; i kadimáſce daxdieti, ne doye daxd, allí nebij dobrò vrieme, kaho bieſce Aſtrolog rekao. Ma ne zató dà Liecnijk, ni Aſtrolog slagaliſu; yerboſu onni gouotilli kakoye naredba od druxieh vzroka, koye gnegouo Boxanſtuo moxe promieniti kakomuſe viddi, i kakomuye vgodno.

Liep nauK.

VCENIK. Pokliznam, dà Suarha od naſcega xiuotta, yes odreyena, i ſtanouitto odlucena pò naredbi Boxyoy, uzobih znatti yoſcter, zaſcto Boog neciniinam oué milloſti, dà i mij moxemó znat ſtanouitto urru od ſmarti naſce.

9. MESCTAR. Dua razloga ſtauglia Sfeti Tomas, ù gnegouoy Summi, yedanye ouii, neka couiek xiuiet budde ciſtié. S. Aguſtin gouorri, ù oní nacin, koite náye Boog, kadate zoué, ù oní iſti nacin ſúdite. V'iſtinu ſtuar ye mahnitta, dà couiek xiiué pò onni nacin, kako nebi uzò umrieti; i zaſcto ouó imallobi, pace moxe, prigoditiſe càs pò càs, razlogbi immao uſſilouati couieka, dà xiue ciſto, ne znayucchi ſtanouitto kad imma umrieti: Drughie razlog ouij, nekà couiek blaxie xijue: zaſcto dà yedan znà dachie ù dugo xiuieti, daobiſe nà nenauidoſti, nà vriede, i nà oſuete. I dà znaa dachie barzo vmrieti daobiſe zloy vogli od vechie. I taadi toga doſádilobi, i dotrudnio yoſc oniem, kijbiga viddili.

S. Tomas

S. Aguſti

Dobroye da couieK nezua caſſa od ſmarti.

VCENIK. Budi huála momu Goſpodinu nà ſuakoy ſtuari, koyumiye reklo vaſce ottacanſtuo dò ouogay caſſa. Uzobih niſctar nemagne dàmi vij recete, kakoſe immam vladati, kadàſe vztict budem pripraiuiti nà ſmart? Reçimmi dake ouo, yerbomichie ouó bit velle potriebno?

Imamo rashedouat Isu-Karsta nà càs od marti.

10. MESCTAR. Stuarye stanouitta, daye toy velle potriebno; i zató pristoy noye, dà suaku vrru, i suaki càs stoimo pripraunì s'dobriema diellima; i yošcter dà sadà, i ù toy vrieme nasliedouat budemo Iesussa Isukarsta nascega spassiteglia, diella od koga imayu bitti nasci nauçi. Isukarst dakle prid smarti suoyom ucinij sedam stuári; koye od potrebeye, da i mii uciniimo, akò hochiemo umrieti ù gnegouoy millosti. Paruu stuar, koyu vccini on, bii ù vcignenyu od gnegoue prisfete Vecerre, i yosc ù Pricestenyu nasçemu: tako mij imamo primit ouii prisfeti Sakrament, koiye nasc istij Gospodin, i Spassitegl, i yosc nay pokogne Pomazanye. Druggu stuar, koyu vcinij (kako gouorij Sfeti Pauao) zaplakkáse, i vellem tuxniem, i xalosniem glásom cignásce molituu. Ouako mij immamo plakati nasce griehe, i s'prauom bolesti kayatise, zpouiedayucchíc Popù, i izuan toga immamo pijtati prosctenye ù Bogga. Tretyu stuar koyu ucinij nasc Gospodin, bii (kako gouorii Sfeti Ambrosio) dà vcinii testamenat, ostauiusci nami suoye Tielo, i karu prisfétu; i izuan toga priporuci duscu Viecnomu suomu Oçu; suoye hagline ostauii onieziem, kiiga propiignahu nà krix; mir Vcenikom; Mater Uceniku Iuannu. Tako mii immamo vcinit testamenat pò.puoy prilici. Çetuartu stuar molli zà suoye nepriateglie. Pétu, hotie vmrieti nà krixu, neka i mii takoyer budemo prostiti uuriede; i izuan toga, dà vazda nà onii càs, immamo darxatti nà pameti gnegouu prisfetu Priliku, koyaye zlamenouana, i prilikouana pó prisfetom krixu. Sçestu stuar, koyu ucinii, bii dà prighnú glauu mrécchi, o ouó za zlamenye od priuelike gliubaui prema nami. Ouako i mii immamo ucinit prema gnegouu Boxanstuu: Ma zasctoye yur kasno Siinko moy, suarscimo mallo ouii nasc treti Razgouor.

s. Ambrogio. Testament Isu-Karstou

IsuKarst nà càs od smarti suo ye uKaza velliKu gliubau nammi.

RAZ-

RAZGOVOR CETVARTI.

VCENIK.

POklie potrebno dà ſuak vmré: Nebiſi boglie biilo, 'dá nas Boog cini jvmrieti ùdietinſtuo, kako ſsè ù boglię bijtyé, à ne ù ſtaroſt? Molímuas zató nemoytemi magnkatti iztomacit, i od góuorit nà ouó moye toliko liepo pitanye, za pocetak od ouoga Cetuartoga Razgouora?

vmrieti à ſtaros, alli ù mlados, mallo to pomaaga, alli uddi ſe umre ù milloſti Buxyoy.

1. MESCTAR. Nebi bijlo boglię nikako, raadì tri uzroka: yedanye, zaſcto nebiſe gliudi uzmnoxili, da ſuí buddu umrieti prie cetarnaes godiſcta, i zatiembi sliedilo, daſe nebi ispunilà mieſta od ráſpa od Anyela. Drughie, yerbi zaludu bio ſtuoren couiek ù vláſti slobodnoy: zaſcto nigda nebi doſcao ná godiſcta, dàſe moxe ſlùxiti tom vlaſti, buducchiga Boog yur ſtuorio slobodna. Treti, yer dielluyucchi couiek slobodnom vláſti dò ſtaroſti, mogaobi ſtecchi vechiu slauu, pò Ieſuſſu Iſukarſtu Goſpodinnu naſcemu.

VCENIK. Kad rekoſte, dà miſlitti ò ſmarti, uzrokye, dà ſe cinij pokorra od grieha, dohodimi ſada nà pamet yednò dubbio, koyeuam prie nerekoh, mà vamgachiu ſada rieti. I ouoye. Scto ſçienij te, koyalie vaſca miſlao od oniezieh, kij cekayu za pokayatiſe od gnih grieha dò naypokognega caſſa od xiuota gnih? Nemoyte dauam ouó dotrudnij molimuas Occe; reçitemi ſuarhu ouoga, yerbomiſe cinij ſtuar veoma koriſna?

2. MESCTAR. Dokleye duſca ù tielu, nie ſúmgne nikaque, daſe moxe pokayati od grieha: maye ſtuar ſtráſcna cekati dò ſuarhe od xiuottà za po-

Stuarye vrahouita cekati do nay po-

yedna Dieuiça, ima bitti Dieuiça i tielom, i paméti : nì immá dopúſtitiſe dà izgubij Dieuſtuo za niednu ſtuar od Sfieta. Takò ſmart ne dàſe podmititti, nì prietgnom, nì mulbámi : ma yednáko sfieh ſnahoddî, mláde, i ſtáre, bogaté, i uboghe, liepe, i grúbe, dobre, i zle, gliudi, i xenè. Takò dà nitkoſe nemoxe ſakritti od gneuarloſti. Rekoh dà ſmart bieſce ù prilìçi od Dieuiçe, i dà imáſçe Krunnu, alliti vienaç od Ogſienca nà glaui, nè brez uzrokka; yerbo ouá tráua meyu sfiema naygarçia ye. Tako ſmart, kako gouorii Ekleſiaſtiko : O ſmarti, kolikoye gárka tuoya ſpomena zliem gliúdem. Rekoh da biéſce iz ghnúſcena karui, yerbo mnoziem grieſima onàſe ghnúſi, kako recee yednokrat Dauid: Oslobodi mene od karui, Boxe Boxe od móga ſpaſenya.

Pſal. 150.

VCENIK. Zà iſto vidím, dâ ouoy iſtomaceaye od ſmarti, razgouorilomeye, i yoſcter veoma skrúſcilo ù ſarcu momu. Molimuas sliedite mallo yoſc gouoritti ògnoy; i reçitemi yelli dobrò mislitti od ſmarti, i od plodda, kolſe vaddi?

Koriſti Koyeſe vade od razſmiſcglienya od ſmarti

7. MESCTAR. Vegliu dàye dobrò; zaſcto tko mislì ò ſmarti, on pogaryuye sfiet, podnixuye ſebe iſtoga, biexii od grieha, neſçienii niſcta ſuè raddoſti od ouaga sfiéta, kàyeſe, i cinii pokorru od griehaa, xelii xiuot viecnii. Za tò ù mallo riecii, vidiſç tii, kakoye dobro mislitti ò ouoy Smarti, i yoſcter koliko prillep, i koriſtan plood vadiiſe od togaa razmiſcglianya.

VCENIK. V iſtinu Occe mahnitve sfak, tkó nemislij ò ſmarti; pokli od té mijsli izlazij toliko dobrò velikò; od meneti yá gouorii, dà nigda nemiſlijm ò ſmarti, dàmi nedoye voglia za ucinit ſuako dobrò, i oſtauiti ſuako zlò. Ma mi dohòdij nà pamet za vpijtatuas od ſuarho od dobrich, i od zlich. Mnokratſam vidio gdie umirrú dobri gliudi yednom ſmarti ſtráſcnom, i nemillom, gdieſe muckayu, gdie krine vſta, gdie occi izuarchiu; i ciné mnoghe drughe

ghe ftuari ftracfne. I vidiofam takoyer vmrieti zlè gliudi miérno kako bufciççe; vcomabimi bijlò drago, dàmi fuarhu ouoga budefc mallo befieditti?

8. MESCTAR. Sijnko, S. Aguftin gouorij, dà onij nemoxè zlò vmrieti, tkoye dobrò xiuio, i trudno moxe dobrò vmrieti onij, koiye zlo xiuio. Onaa fmart moxefe fçienit'zlà, kadà xiuot, nie bio dobbar: I necinij fmart zlù, onó, fctò sliedij fmart. Rádi toga mnozi varayufe fçienecchi, da oné ftuári, i ona zlamenya ftrahouità, dafu zlamenya odazla: verbo nie takó; pokli od mnogo Sfetieh ctijfe, dà ftrafcnofu vmàrli, i nifctar nemagna bijlifu sfeti. Ma zlij vazdà zlò vmijrayu, illie ftráfcna gnih fmart, illi nie: zà fctò kakòfam rekao, mallo magne dà nie mocch nikako xiuucehi zlo, dobrò umrieti.

VCENIK. Onó kriuglienye od uftaa, i izurachianye od ócciyu, i oftálo mucenye, koyefe viddi, i prigayá yofc dobriem nà fmarti, fctò zlamenuye? Cinijmife, dafamctio, dafe toy prigodij Sfetomu Eufebiu nà càs od fmarti, dà nehotiafce vidiet krijxa, mà pgliuuáfce prema gnemmu, i rukammi cignafe nieke rúxne ftuari. Sctò gouorrite?

9. MESCTAR. O Sijnko, toye tuoyè pijtanye, néchie zaglauit niedne ftuári; tolikofu vifoçi, i duboki fúdi Boxyi, daih nitko nemoxe znatti; tko zná dafe ouò neprigáya dobriema, za vechíe gnih dobrò alli dave hudobà, koya ih ftrafcij nà onij càs, pò prauednu (dobrò daye nammi skroueno) dopufctenyu Boxyemu. Toy pijtanye (kakofam rekao) ne zaglauzliuye niednu ftuar. Rádi koye ftuari zà potuaryenye od ouoga, piifce yedno priliepò Exemplo, alliti Nauk Roberto Veliki Naucitegl, fuarhu libra od Razúma, od niekoga Sfcta couieka, koi umrie priekom fmarti, bez ricci, iznenadke. Ciechia toga púk oftà vaskolik fmeten, i fmúchien: pokli gouorafcefe, dà mufe toy biefce prigodillo rádi gnegouieh veliçieh griehaa: ma ù onó fctoga hotiahu vkopatri nemogofce ni poyedan nacin duighnutmu ni krenut yed-

Sudi Boxyi viffoçifu.

Roberto Naucitegi pohuaglien.

Nauk, koi fe imma ftauit na pamet

yedniem parstom, koi darxasce suarhu yedniéh rieçyu, koye biehu vpijsane ù yednom libru, koye polak gnega stásce. Rieci oué biehu. Prauedan koom godier smarti umre, bitchie ù pokoyu. Oué rieci ctécchi onii, kii okollo stáhu, ostascè veoma razgouoreni; i tako hualecchi Booga vkopascega Bogliubno. Nisctar ne magne, kako gouorii Pelbarto ù suómu Pomeriu Nedieglnomu, gresníci obicaye vmrieti zlom smarti, i priekom, cestokrat, za sué oué velike griehe, toyest, çiechia oholasti ù pogaryenyu Boxyemu s'gnegouiem Sfetiem, i naylisce biastemom, alliti psoukom; poslie çiechia lakomosti, kakose ctii od Boggaçça; od koga Sfeti Luka piisce nà 12. pog. dà hotiasce rasciirit suoye basctine, ma priko nocchi umrie. I za toye stuar opchienna Lakomçem, dà prid smarti zanieme, ouóse yoscter zgaya rádi Bludnosti; kakose ctii ù *Genesi* od Sodomita. Iznenadke umiirasce takoyer çieckia malle castí, koyase cinii, i káxe prema Sfetiem Sacramentom, naulasctito ù Pricescbienyu od prisfetoga Tiela, i karni Isukarstoue, ù griehu smartnomu. I zato za zlamenye od ouoga, Ozza Pop, zascto nedostoyno teghnu ù Arku Boxyu, tutako bii ubien, i umrie.

V lib. od Sap. nà 4. pog.

Pelbarto. Za Koise uzroK u nire prieKom smarti.

Pog. 19.

Na 2. lib. od Kragl. nà 6. pog.

VCENIK. Boog danas zacúua, kako poye sfeta çarqua: od oue smarti prieke, mene, i vas zavedno, Mesètre moy drághi. Sçienim zà ouó dà nemislimo ò smarti velle, yerboyu cesto prid occima vidímo, i neimáse od gne onii strah, koibi potreban biio barxe, dalle imnìá?

10. MESCTAR. Dabi Boog dao, dàse gliudi boye smarti, i dà cesto ognoy misle; zasctobose ciné griesi, koise nebi vcinilli; i za tó gouorásce Razumnik: Spoménise od naposliedgnieh tuoieh, i vieku nechiesc sagriescitti. Couiek buddi kolikomugodier mlaad, liep, i yaki, kad on mislii ò smarti, onicàa probliedi, i dòye takoyer neyaki. I zà tó liep couiek, i xenà prilikouanye Pauunu, koiye yedna

Eccl. 7.

prilepa ptiçça, i kadonna hochie razmisliti, i vidie-i gne liepotu, i uxiuatyu, uzduighne krilla, i ucinii tedan priliep okoliisc; à kadà spústi occi nizdolu, vidieusci noghe tolikò çarne; i grube, onii càs pú-vi onii okoliisc, i ostanè vas zlouoglian. Ouóle prem prigáya nammi tuxniemi vmarliema: doklesmo ù do-brieh od ouoga sfiéta, i ù tásctinah, i poslie kad ù yedan càs razmisliimo, dasmo yedan suud od ghnú-sa; yerbo nasce tielo nie druggo, negoli yedna vre-chia gnúsa smardéechia, koi iza sfieh strána dáua iz sebe smrad. Razmislimo dakle Siinko nogghe nasce; dà drugo niesu, negoli tmasta, i çarna smart. Osta-nimo Okoliisc od naslayenya sfietounoga: Neka pos-lie nebudemose boyatti od smarti; yer razmiiscglianye od smarti yes couiekú yedna vzda, i xuaflo velle tuar-do; ouó darxu dà nie za drugo, negolieryu cesto vid-dimo. Rádi toga nè bez vzroka gouoriise dà gliudiiu slieni mnoziem ptiççam, koye kad godier fiedu suarhu yednoga hreka, alliti duuba, gdie prohodécchi yedan Louaz od piiçaa spara Pusku meyugne, i vbie nekoli-ke, tay cás iuç ostále ptiççe duighnuse, i utekú: nis-ctat ne magne potom toga dò mallo, ondise pouráte. Tako mii neuoglinijçi kad cuyemo, dà zuonò zuonii gouoriimo tkoye umro? i tzhogodier od gouoriusci u-mroye tay; onii càs veomase pristrascimo, i od lucu-yemo ucinit dobrò; Ma nisctar ne magne barzo opéta poura chiamose na bgliuttotine. I sctobiismo i malli bit boglii, toy gorri izlazimo, s'yedniém ludiem vzda-nyem, gouorécchj; akósi mlaad; kadà budem star, rie-tichiu poslie koruniçu, pokayachiuse, i spásti duúscu moyu: I akosi star, ouochiu druggo godiscte vcinit po-korru; yerbo nie couieka, nii xenè, buddistar, koli-komu drago, dà on, allj onà, neuzdáse xiuie ti yosc yedno godiscte: ma ouiem tieziema prigáyase, dà ù ye-dan càs iznenadke dadu, i ostaue duscu Diaulu; a tie-lo çarvom. I zató (ò Siinko) dobrò recè yedan vriedan Spieualaç: Nemoyse doucsti dò nay pokognega caisa, yasctoye mnozieh priuarillo riet; Dobrochiemo vcinitti.

Yedan sud od ghausa smadéchia.

Prilixa liepa od uiekich ptiçaa.

Priuarke od coue-

RAZ-

RAZGOVOR TRETTI.

VCENIK.

Ka. Xiuot Adamou, i od ostalich starich bij pridug

BVdúcchi ucéra ya razumio suarhu od onoga priliepa Razgouorà drugoga, daye nasc xiuot kratak veoma, vzobih dà mi skaxete vzrok, zasćto paruij nasci Roditegli, i sui stári, kijsu prid nami biili, xiuielisu toliko, i tako dugo vrieme; kakose ćtii ù Biblii, dà Adam xiuie deuetsat, i tridesti godiiscta. Set deuetsat, i duanaes. Enok deuetsat, i pet; à Matusalem deuetsat i sceeset, i deuet. Ah kolikobih dobrò vogłno vzo snatti rázlog od toliko duga xiuglienya od ouieh, kij yosc ù pocetak prid nammi biscè?

Razlozi zasćto sta ri toliko xiugliahu.

I. MESCTAR. Niekoliçci lúdi hotielisu rieti, dà godiscta, koyasu vpijsana ù Biblij, niesu bijla ouako dugga, kahosu ouá nasca sadagna: dà, dàsu bij la dogga, kako yedna nasca sedmina: ma ouoye vechie nego laxà. Rietichiu dake s'Nikolom Liranom, koi stauglia pét razlóga suarhu ouoga, dà budúcchi stuoren Adam od Bogga, bij takoyer vcignen u nútra ù suom xiuottu izuarsniem nacinom zdrau; i çiechia toga biesce lásno dà on budde dugo xiuieti; i oua dobrotà od zdrauyà, dohoddi, i ostave vechie ù oniezich, kiisu bliisi, negoli kiisu nà daleku. Drughi, bii triezno xiuglienye, pokli dan danascgnii, vechieih ubiia sladokus, negoli nox; i çiechia zálihha yedenya, i pitya, mnozisu umarli, kako recce Razúmniik. Treti Razlog, bii dobrota od yestoyske, i od hráne: yer priè Potoppa stuari, koyè zemglia raáyasce, bichu boglie, negoli pó Potoppu,

Potop isc teti zemglia.

pu, i ouie razlog, zascto vecchi dijo od vóda od Potoppa, bij vodà od Oceana, toyest, od velikoga mora, koyaye slana, i gdie dóye, vzrokuye neplod, i stuari, koyese rayayu, niesu tako dobre, kako biehu od prie: rádi koye stuári xiuot gliudski, krac-chise cinij. Cetuarti razlog bij znanye: yerbo Adam imma znanye od sfieh stuári, i poznáuasce krepost mnogo dobró, i izvarsnos od tráuaa, i od voo-chiá, koye biesce potrebno za sahragnenye od gne-ga istoga, i ouó znanye idúcchi od yednoga ù dru-ghi, sliedij do Potoppa: Péti razlog bij, pò naredbi Boxyoy: zascto imayucchise uzmnoxiti národ gliud-ski, biesce pristoyno, dà buddu dosta xiuieti, ne-kàse buddu barzo vzmnoxiti, i napunti zemgliu. O-uosu pét razlóga, koye stauglia ouí Naucitegl, i menisu vco ma vgodni: nisctar nemagne, moxese rieti yosc yedan rázlog, koyichie bit seesti, nay pos-liedgni, rekſci, dà mallo xiue: zascto dan danasc-gni vechiese nastoij nà bludnos, negoli nasci stári cignáhu, kij casnie xiugliáu. I ouose diellom vidii, dà xiuino, koyesu bludne, i vruchie, zgoré ù blud-nosti, i spraxese. Kako prem ciné vrabçi, kij ne-xiuu vechie od tri godiscta, kako gouoré onij, kij pijscu od stuári naraunieh.

Stari xiugliahn casnie, negse sad xijue.

VCENIK. Ah Boxe, koiy' ouó nauk, koi-sam od tebe cuo, i naucio; vierom moyom stao-bih stó godiscta za sluscatuas, i poslie ne znam bih-li ya bio vmoren, alli nasichien; uzobih yosc znatti od vas, zascto sfeto Pijsmo gouorí, kakose viddi ù libru od Yoba, daye xiuot gliudski kratak; i Da-uid yoscter gouorii, dasu nasca godiscta barza, i da prohodde kakono yedan sien; à poslie vidim daye xiuot nasc velle vechie diglij, negolie od niyedne drugghe xiuijne. Reçimi mallo razlog od togá?

2. MESCTAR. Stuarye stanouitta, daye xi-uot nasc diglij od sfieh ostalieh xiuijnaa, izuadiu-sci, kako gouorij Aristotile, Elefanta, i kako dru-zij gouore, yoscter Yeliena. Nisctar nemagne pijs-

Elefant, Yelien xiuu vech.e od couieka.

Digitized by Google

mo imma velle dobar razlog rieti, daye xiuot nasc kratak; i ouoye istina, akomij budemo mislitti, i suditi pò uriemenu mijnutomu yerboye onò yur prosclo; i nisctar ne magne yosc sa suom gnegouòm digljjnom sçiégnenye nisćta kakono dan koiye prosçao yur; kako dobro gouorij Dauid. Ako dake sié vrieme, koyeye prosclo, yes nisćta, kolikochie magnij bit ixuot nasc toliko kratak? Kratakye takoyer xiuot nasc, akoga hochiemo prilikouat vriemenu, koye immá dócchi: yerbochiemo nà nebu vazda státi, i bittichie yedan xiuot nesuarscan; à ouichiese nasc suarscitti, kako se viddi. Toga rádi bez prilike nascye xiuot prikratak; naulasćtito buducchi izyednacen vriemenu sadagnemu. Gdie gòuorij Seneka, da xiuot nasc, nie drugo, negoli yedno recenye, koye cinij couiek k'smarti. I Dauid gouorii, dá godisćta nasca skoijema prohoddimo ouij tuxan xiuot, niesu vechie negoli sedamdeset, dobró dà niekoliçi kadgodier dóyu, i doprú yosćter nà osamdeset; i tó u kratko. Ma reçittemi, molimuas, polouiçu od ouoga uriemena, nestratimoliga, ù spánye, i ù yedenye, i ù pijtye? çiechia toga vechienam ne ostaye od gnih negoli Cetresti; i od ouieh strattimo, desset ù dietínstuo: od tridesti, koya ostayu, darxí zaìsto, daíe strattè duadesti ù igre, i ù pokriepglienye, ù nemocch, ù vladanye od kuchie, ú sluxbu od tiela; i ù ostála bez broyna poslà; za tò ostayu samo desset, i od ouiezieh kolike strattimo ù griehe, i uuriedé Boxye? Aho mij buddemo staust dobró pamet nà stuari nasce, Sijnko moy, náchiemo, dà yedua ù ossamdesset godísćta, yedno godisćtesmo slùxili Gospodinu nascemu. Rádi toga xiuot nasc nie toliko kratak, koliko prikratak.

Xiuotye nasc Kratak.

Iedua yedno samo godisćte Boggu sluximo.

VÇENIK. Viddim od vechie dobró, dà si rekao istinu, daye nasc xiuot kratak: mà molimte reçimmi, za koi uzrok nasc Gospodin hotioye dat kratak xiuot couieku?

3. ME-

3. MESCTAR. Znásc zasćto? ya tichiu rieti ù kratko. Ouoye hotio ucinit za vechie uzrokaa; paruo zà uklonitnas od gliubaui od ouoga sfiéta, i zatieziem od paklà; i zà tò gouorij S. Bernardo Naucitegl Bogogliubni; O sfiete necistij, ako ù ouoliko mallo vrieme, ne dásc mi dobrò ucinitti, sćtò bi ucinio, dà immam stobom ù vieke pribiuatti? Drughiye razlog, yerboye Boog stuorio couiecka, da poye nà nebo, i zá toy muye dao kratak xiuot; neka on budde od oule pocchi koliko nay prie. Tretiye razlog; da couick ù ouo mallo vrieme budese zàbauiti ù dobrò diellouanye, i neka toy diellouanye nebudemu ù dugo dosáditti, daomuye kratko vrieme. Priloxi k' tomu yosc, daye ouò Boog ucinio, za ukazatti suoyu prieliku gliubau prema nami, dausćinam slauu viecnu ù drugom xiuottu, za plátu od toliko mallo diélla, koyasmo ucínilsi ù ouoliko kratkò vrieme.

S. Bernardo.

Za Koiuzrok xiuotye nasc toliKo Kratak.

Gliubau Boxya prema couieKu.

VCENIK. Mesćtre moy drághi; pokli s'toliçiemi liepiemi nacinni, ciniomisi vidiet occima, i teghnut rukama, za riet ouako, daye xiuot nasc prikratak. Billi pò srecchi bijo grieh, kad bi yedan xelio dug xiuot? Molimuas recittemì, sćtogodier suarhu ouoga?

4. MESCTAR. Zà odgouor ù kratko vegliuti Siinko, daye potrebno znatti, i razumietti miisao od toga, od koga gouorise: yer ako on xelii xiuieti duggo ù griesich, i takoyer za imat vechie vrieme za uxiuatti, i nasititise ù gnih, i nebi uzò umrieti, za neostauitti oui neposcen nacin, i vlast od griescenya; tay zaisto zlò cinii, i griescii: Ma akò xelii dug xiuot, nè za drugo, negoli za ucinit vechie dobrieh diélaa, i za ucinit vechiu pokorru, ostale krepostí, i zà pomocchi Iskargnenim, kako ucinii Sfeti Martin, nà cás od smarti suoye, koi nà molbe od suoiieh. Vcenikaa, mogliasće Bogga, velécchi: Akoye yosc potriebba ò Gospodinne za puuk tuoi, yase ne odmechiem od truuda: nisćtar

Xudieti xiuieti duggo Koyegrich.

Molitua S. Martina.

ĉtar nemagae buddi ucignena voglia tuoya. Pò ouil nacin xelieti dug xiuot, nie zlo, maye dobrò, i od plateye prid Bogom.

VCENIK. Onii, cás, kakomisi od gouorio nà onó; scto iskah znatti, moxeli yedan bez grieha xudieti dug xiuot dosclamie nà pamet druga stuar; yelli grieh xudieti smart koliko prie, od gouoritemi molimuas, yer valchiu ya sluscatti?

5. MESCTAR. Vegliu ù kratko, dà xudiet smart moxe bitti i zlo, i dodrò. Dobrò, kako kadye yedan nadahnut od Duha Sfetoga; onako kako bii Sfeti Pauao, koi druggò nexuyasce, negoli daye odriscen od ouogga tiela, i dà poye k'Iesussu Isukarstu. Ouako cignahu yosc mnozi druzii Sfeti, meyu koiiema bii Sfeti Francesko, koi kakose ĉtii ù gnegouu xiuottu, drugo vechie nexegliásce, negoli utecchi od sfiéta, i ottiiti nà nebo. Zató zà rieti ù kratko; bez grieha moxese xudieti smart, ma né ináko; negoli akoye tako ugodno Boggu, zà vgoditise s'gnegouom vogliom. Xudieti poslie smart, samo zà utecchi od tuga, i od mukkaa od ouega sfiéta, kako opchienno cinee ubozii, nemocchnii, i starrí, i ostálii túxni, i neuoglni, vegliu da nie dobrò; ma veliccak grieh. I zato bij pokaran Iona; i Elia né bij uslijscan, kadà zuásce zmart. Toga rádi xudietti smart pò ouij naypesliedgnij nacin, nie druggo, negoli izgubit mnógu plátu prid Boggom, koyabise s'uztarpglienstuom stekla.

S. Pauao xuyasce umrieti, i zasĉto.

Za utecchi od Sfieta, s. Francesco hotiasce dà umre.

Neimase xudiet smart, ka vttecchi od muxkaa.

VCENIK. Cudimse veóma poctouáni Occe Mesĉtre, daye couiek nascao tolikke lieke, toliçiem druziem stuári mucniema; ma ouoy samoy smart nigda nie mogao nácchi nikaqua lieka?

6. MESCTAR. Liek prema smarti imáhu nà sci paruij Roditegli Adam, i Eua, ne zgriesciusci i sluscayucchi zapouied Bogga nascega Gospodina: ma yer zagriescisce, i nebbisce posluscni, zato nie nacinna, ni lieka, dá moxemo státi ni ù yednom miestu slobodno, i bez straka; pokli akosmona zem

Adam, i Eua imahu liek su protiua smarti.

gli

Digitized by Google

gli ſtrâſcenâs tréſcgne; akoliſmo ſuarhu góra, boimoſe dà vrat neslomimo; akoliſmo ù dólinah, boimoſe od zla aera, akoſmo nà voddi, ſtraſcijmoſe dà ſe ne udúſcimo; boimoſe od oggna, dà nas neoparli, od yedyenya, da nas neubie; dà nam poſt necinij omliednieti; ah koi chieſe liek mocchi nácch nà tolikka zlà?

Nigdie niesmo slo bodni od ſmarti

VCENIK. V iſtinu yedna yeſtuar ſtrahouitta ouá ſmart, uzobih znatti, tkò vccini ouu ſtrâſcnu ſmart. Yelli Boog, alli tko drugghí; i ouo vegliu, yerboſam vidio gdie Sfeto Pijſmo nà dua mieſta gouorij nekladno meyu ſobom; nà paruom mieſtu gouorij: Smart, i xiuot yeſt od Goſpodinna Bogga: ù Ekleſiaſtiku, nà 11. poglauyu, i ù libru od Sapientie nà paruom poglauyu, sfeye inaako upijſano: Boog neucinij nigda ſmarti mayúſu zlij, i opaçi dozuali; oudiſam ù velikoy ſumgni. Molimte za tó nemoyme oſtauitti ouako ſmetena?

7. MESCTAR. S'Cetiri riecì, kako hochié Naucitegli, odgouoritichiu, nà ſctòmeſi pijtaq. Boog naſc Goſpodin nie vcinio ſmarti; tò yeſt grieha, çiechia kogayeyſmart doſcla, Kolikoye poslie ſmart pediepſia od grieha, tako yeſt, yerboye uzrokouana pò naredbi Boxyoy, od koga izlazij ſuaka mukka. Zató ù kratko vegliu, kàdſe ctij, dà Boog nie vcinio ſmart, razumiey, dà nie vcinio grieha, pò komuſe ùpadda ù ſmart; i kàdàſectij, daye Boog vcinio ſmart, razumiey, daye Boog ſtuorio mukku od grieha, pò koyyeſt pediepſan grieh.

Boog nie ſmarti ſtuo cio,

VCENIK. Vzobih znatti moxeliſe naſc xiuot podiglitti, alli skratitti. Ouó pijtam, yerboſam ctio u Salmieh, da nechie xiuieti pò xiuottà: gouorecchi od zlieh, i yoſcter ù Iobu, nà 14. pog. toyeſt, Stauioſi merghigne, koye nechié pricchi. Sctò gouorite vij Ocee ſuarhu ouoga?

8. MESCTAR. Ako couiek gledaa nà xiuot vcignen, i sklopglien od vechie nacijna od xiuglienya, xiuot gliudski moxeſe prodglitti, i skratitti; ziehiu ocitie, i biſtrie. Kako dáyedan budde pri-

Digitized by Google

mio yedno dobró, ter se gnijme ù dobru sluxij, i istinu dostoyanye dà muse vecchma vzmnoxii; ako lise yedan sluxi ù zlu gnime, nie dostoyan dà musi nì onii pústi, nì ostaui: paceye potrebno da muse duighne. Zasc̃to dake grescnik, zlose slúxi ou iem xiuotom, dostoyanye dà muye duighnut. Ciechia toga gouorii Eklesiastiko nà 7. pog. Nemoy vcinit velikko zlò, nekà nebudesc umrieti nè ù suoyè vrieme: ma xiuot od dobrieh dostoyanye, dàse prodiglij ù duggo. Tkó budde postouatti Oçà, i Mater, xiuietichie diglij xiuot, gouorij Eklesiastiko. Ovako Ezekii Kragliu, kadse vratii nà pokorru, biscemu priloxeni petnaes godijsc̃ta. Akolise couiek obzirè nà diellouanya od druzieh vzroka naraunieh, xiuot gliudski moxese skratiti, i prodiglitti; zouuse drugi vzroçi naraunii, Naredba od áera, Komplession od tiela, vladanye od xiuotta, i take drughe stuari; kakose vidii ù dúbyu, dà yedan dub cinii boglii plood ù yednom miestu, negoli ù drugomu, kakoye naredba od zemglie, i od aera; tako xiiuu gliudi zdrauii, i diglie ù yednom miestu, negoli ù drugomu, kakoye aer, i kakoie dobrò vladanye od xiuglienya, toyest ù yedenyu, ù piityu, i ù bludnu diellouanyu. Zatò gouorii Galeno, daye xiuot nezdrau, i kratak od onieh, kii pò suaki put, i nacin, nastoye za opretiliti, i zálihoyesti, i pitti. S'drughe stráne xiuucchi triezno, xiuotse prodigliiua. Akolise gledda naredba Boxyá, suarha od xiuotta nascega, koyuy Boog naredio, i odlucio, nemoxesc prodiigliti, nì skratitti, sc̃acto znanye Boxye nemoxese priuaritti. I akose kadgodier prigodii, dase yedna stuar zgodii inako, neg bise imalla zgoditi, kakoye naredba od druzieh vzrokaa: ouóse prigáya, yerboye innako bijlo nareyeno od Bogga. Ni za ouó recé Jáz Izaia, gouo recchimu, dà budde naredit kuchiu suoyu, yerbo imásce vmrieti, i nexiuietj. Zasc̃to pò naredbi od druzieh vzroka imásce vmrieti. Ouako gouorij Nikola Liran suarhu onieh reci od Ixaie, nà. 38. pog.

Xiuot od dobrieh do stoyanye daye prod glien.

Naux Galeno Liecnixa.

Nixola Liran.

Dat-

Datchiu yedan nauk. Bittichie yedan Liecnik, koi pò nacinu od liekarie, i zlaménya, riétchie dá nemocchnik imma vmrieti, i dà nemoxe veckie xiuieti. Pò mirakulu, alliti pò cuddu Boxyemu ozdrauij. Aſtrolog gouorij ſ, dà imma daxdieti, alli dà imma bitti dobró vrieme, pó onomu ſcto káxu xuiezde; i kad imáſce daxdieti, ne doye daxd, allí nebij dobrò vrieme, kaho bieſce Aſtrolog rekao. Ma ne zató dà Liecnijk, ni Aſtrolog slagaliſu; yerboſu onni gouotilli kakoye naredba od druxieh vzroka, koye gnegouo Boxanſtuo moxe promieniti kakomuſe viddi, i kakomuye vgodno.

Liep nauK.

VCENIK. Pokliznam, dà Suarha od naſcega xiuotta, yes odreyena, i ſtanouitto odlucena pò naredbi Boxyoy, uzobih znatti yoſcter, zaſcto Boog neciniunam oué milloſti, dà i mij moxemo znat ſtanouitto urru od ſmarti naſce.

9. MESCTAR. Dua razloga ſtauglia Sſeti Tomas, ù gnegouoy Summi, yedanye ouii, neka couiek xiuiet budde ciſtié. S. Aguſtin gouorri, ù oní nacin, koite náye Boog, kadate zoué, ù oní iſtí nacin ſúdite. V'iſtinu ſtuar ye mahnitta, dà couiek xiiué pò onni nacin, kako nebi uzò umrieti; i zaſcto ouó imallobi, pace moxe, prigoditiſe càs pò càs, razlogbi immao uſſilouati couieka, dà xiue ciſto, ne znayucchi ſtanouitto kad imma umrieti: Drughie razlog ouij, nekà couiek blaxie xijue: zaſcto dà yedan znà dachie ù dugo xiuieti, da obiſe nà nenauidoſti, nà vriede, i nà oſuete. I dà znaa dachie barzo vmrieti daobiſe zloy vogli od vechie. I raadi toga doſádilobi, i dotrudnio yoſc oniem, kijbiga viddili.

S. Tomas

S. Aguſti

Dobroye da couieK nezua caſſa od ſmarti.

VCENIK. Budi huála momu Goſpodinu nà ſuakoy ſtuari, koyumiye reklo vaſce ottacanſtuo dò ouogay caſsa. Uzobih niſctar nemagne dàmi vij recete, kakoſe immam vladati, kadàſe vztict budem pripraviti nà ſmart? Reçimmi dake ouo, yerbomichie ouó bit velle potriebno?

Digitized by Google

10. MESCTAR. Stuarye ſtanouitta, daye toy velle potriebno; i zató priſtoy noye, dà ſuaku vrru, i ſuaki càs ſtoimo pripravni s'dobriema diellima; i yoſcter dà ſadà, i ù toy vrieme nasliedouat budemo Ieſuſsa Iſukarſta naſcega ſpaſſiteglia, diella od koga imayu bitti naſci nauçi. Iſukarſt dakle prid ſmarti ſuoyom ucinij ſedam ſtuári; koye od potrebeye, da i mii uciniimo, akò hochiemo umrieti ù gnegouoy milloſti. Paruu ſtuar, koyu vccini on, bii ù vcignenyu od gnegoue prisſete Vecerre, i yoſc ù Priceſtenyu naſcemu: tako mij imamo primit ouii prisſeti Sakrament, koiye naſc iſtij Goſpodin, i Spaſſitegl, i yoſc nay pokogne Pomazanye. Druggu ſtuar, koyu vcinij (kako gouorij Sfeti Pauao) zaplakkáſe, i vellem tuxniem, i xaloſniem gláſom cignáſcę molituu. Ouako mij immamo plakati naſce griehe, i s'prauom boleſti kayatiſe, zpouiedayucchíc Popù, i izuan toga immamo pijtati proſctenye ù Bogga. Tretyu ſtuar koyu ucinij naſc Goſpodin, bii (kako gouorii Sfeti Ambroſio) dà vcinii teſtamenat, oſtauiuſci nami ſuoye Tielo, i karu prisſétu; i izuan toga priporuci duſcu Viecnomu ſuomu Oçu; ſuoye hagline oſtauii onieziem, kiiga propiignahu nà krix; mir Vcenikom; Mater Uceniku Iuannu. Tako mii immamo vcinit teſtamenat pò ouoy prilliçi. Çetuartu ſtuar molli zà ſuoye nepriateglie. Pétu, hotie vmrieti nà krixu, neka i mii takoyer budemo proſtiti uuriede; i izuan toga, dà vazda nà onii çàs, immamo darxatti nà pameti gnegouu prisſetu Priliku, koyaye zlamenouana, i prilikouana pó prisſetom krixu. Sçeſtu ſtuar, koyu ucinii, bii dà prighnú glauu mrécchi, o ouó za zlamenye od priuelike gliubaui prema nami. Ouako i mii immamo ucinit prema gnegouu Boxanſtuu: Ma zaſctoye yur kaſno Siinko moy, ſuarſcimo mallo ouił naſc treti Razgouor.

Imamo rasliedouat Iſu-Karſta nà càs od ſmarti.

s. Ambrogio. Teſtament Iſu-Karſtou

IſuKarſt nà càs od ſmarti ſuo ye uKaza veliKu gliubau nammi.

Digitized by Google

RAZGOVOR CETVARTI.

VCENIK.

POklie potrebno dà ſuak vmré: Nebiſi boglie biilo, dá nas Boog cinijvmrieti ùdietinſtuo, kako ſſè ù boglię bijtyé, à ne ù ſtaroſt? Molímuas zató nemoytemi magnkatti iztomacit, i od góuorit nà ouó moye toliko liepo pitanye, za pocetak od ouoga Cetuartoga Razgouora?

1. MESCTAR. Nebi bijlo boglię nikako, raadì tri uzroka: yedanye, zaſcto nebiſe gliudi uzmnoxili, da ſuí buddu umrieti prie cetarnaes godiſcta, i zatiembi sliedilo, daſe nebi ispunila miesta od ráſpa od Anyela. Drughie, yerbi zaludu bio ſtuoren couiek ù vláſti slobodnoy: zaſcto nigda nebi doſcao ná godiſcta, dàſe moxe ſlùxiti tom vlaſti, buducchiga Boog yur ſtuorio slobodna. Treti, yer dielluyucchi couiek slobodnom vláſti dò ſtaroſti, mogaobi ſtecchi vechiu slauu, pò Ieſuſſu Iſukarſtu Goſpodinnu naſcemu.

vmrieti à ſtaros, alli ù mlados, mallo to pomaaga, alli uddi iſtom dà ſe umre ù milloſti Buxyoy.

VCENIK. Kad rekoſte, dà miſlitti ò ſmàrti uzrokye, dà ſe cinij pokorra od grieha, dohodimi ſada nà pamet yednò dubbio, koyeuam prie nerekoh, mà vamgachiu ſada rieti. I ouoye. Sćto ſçienij te, koyalie vaſca miſlao od oniezieh, kij cekayu za pokayatiſe od gnih grieha dò naypokognega caſſa od xiuota gnih? Nemoyte dauam ouó dotrudnij molimuas Occe; reçitemi ſuarhu ouoga, yerbomiſe cinij ſtuar veoma koriſna?

2. MESCTAR. Dokleye duſca ù tielu, nie ſumgne nikaque, daſſe moxe pokayati od grieha: maye ſtuar ſtráſcna cekati dò ſuarhe od xiuottà za po-

Stuarye vrahouita cekati do nay po-

pokorru vcinitti, i ouoye razlog. Nekaye pokorra vgodna, i primgliena prid Boggom; i da moxe izpijtati prosctenye, potrebnoye da imma dobar pocetak, i suarhu. Pocetak vegliu, çiechia daye vcignena dobro voglno, à nè sillom: i daye dobra suarha, potrebnoye daye pokorra vcignena prie za gliubau Boxyu, negoli za straah. I dobrò dase couiek boij mukkaa, nisctar nemagne od potrebeye daye prid ocima gnegouiem vechia gliúbau Boxya, negoli strah od mukkaa: maye stuar mucna, da couiek immá ouu mísao od ouakoga pocetka, i suarhe od Pokorre, nà nay pokogni cás od xiuotrá. Dáuamti yedno exemplo, alliti nauk. Da yedan sluga budde vtekao od yednoga kraglia, i dá budde ottiscao k'nepriategliom od onoga kraglia suoga gospodara, i s'ouieni stoyecchi duggo vrieme, dà mu budde vcinjo mnoga zla, i sctette, i dà budde napredouao ù onoynenauidosti suprótiua suomu gospodaru, prigodivscise poslie daye uhichien od onoga kraglia, òd koga biésce vtekao, i za gnégou zao xiuot osúyenye nà viescala. Dà ù onj càs onoga, kojye nà smart voyen, vpijtasc, koga on vechie gliúbi, alli kraglia, alli suoga Oçà, alli Mater, alli xenù, alli dieçu; i dà on odgouorij, dà vechie gliúbi kraglla, neg nikoga drugoga, bilimù vierouao? sçienim dà nè. Zasctobi on toy rekao za uttech mukku, à nè za gliubau. Ouako, i nè innako prigéyase onieziema, kij cekayu dò nay pokognega cassa od suoga xiuottà, zà izpouidietise, i ucinit pokorru za suoye griehe: zasctо ouij takii stoye u gnih griesieh dò smartí, i placcu vechiekrat; nì ouóse prigaya daimye mucno dasu Bogga uuriedili, alli rádi bolesti od gnih griehaa: ima çiechia straha od smarti, i od mukkaa pakglienieh. Ctiise od yednoga velika grescnika, dà budúcchi dò naypokognega cassa od xiuotà suoga stao za neizpouidietise, poce grozno plakati; i ù Ispouiesti, i ù ostalieh Sakramentieh cignásce blatto od súzaa, i kazásce vegliku boles od suoüeh grieha; buduc-

Kognéga cala pokorru ucinitti.

Exemplo liepo.

Exemplo od iednoga velika Grescnika, Koi qii ostu-

buducchi poſcao neſrecchník iz ouoga sfieta, ſçiegnaiceſe daye ſpáſen: ma pò ſmarti prikazaſe yednomu ſuomu priategliu, vas uxexen, i poce vapitti: yaoh, yerſám ya oſcuyen; taday onnimu priategl recce, kako? Nieſili tij toliko plakaò, i s'tolikom caſti, i Bogogliubſtuom nieſili primio Sfete Sakramente? onada onni neuogſhik odgouorij; Za ſtrah od ſmarti, i od pakla plakaoſam, nè zagliubau Boxyu, ní za boles od grieha. I zatóſam oſſúyen ù mukke uiecne. I kako toy recce vecchie ne vidíſe. Rietichiu dake s'Sfetiem Aguſtinom, za zaglauit, i zadouogliti, dà ako yedan budúcchi nà càs od Smarti, uztiet budeſe pokayati, i primiti pokorru, i diellomye primij, ya ſpouiedam, i gouorim tebi, damu nebránimo onó, ſcto pijta. Ma nè zatò ſmiemo rieti,! da on slobodan!, i ſtanouit od milloſti Boxye dielioſeye s'ouoga sfiéta. Moxemomu datti pokorru, ma nè ucinitiga ſtanouità od milloſti Boxye. Negouoru dachie bitti oſſuyen: ma neuegliu ní dachie bitti ſpaſſen. Xeliſclíſe tij slobodit od ſúmgne, hocchli bit ſtanouit? cini pokorru dokleſi zdrau; zaſcto ako ouako budéſc ucinitti, gouoruti dachieſc bitti ſpaſſen; yerboſi ucinio pokorru ù onó vrieme, kadſi mogao ſagrieſciti: ma ako uztiet budeſc ucinitti pokorru, kada neuzmocch budeſc vechie grieſcitti: tadaychiee grieſi tebe púſtitti, i oſtauiti, nechieſc tij bitti oní, Kij gnih oſtaugliaſc. Sfé ouó gouorri S. Aguſtin. Zató zà riet ù kratko, od vechieye ſtráſcna ſtuar ſçknieti za obratitiſe, i ucinit pokorru, i doueſtiſe, kakoſe recé, dokleſe ſtauij glaua na tugdiellu: i kako hochieſc, da onni misliſ nagriehe; koiye toliko obuimglie boleſtima od ſmarti, i aruan napaſti od Hudobaà? Koyiſe nahoddi zmarſcen ù ſtuári sfietoune, misléchi, da imma oſtauit sfé ſuoye dràghe, i ſarcane priateglie.

VCENIK. Ueomámie drago bijlo daſam cſuo, da pokorrà shragnuye couieka, yoſcter na cas od ſmar-

Kayatiſe od grieha ſaſamo zà ſtrah od ſmarti, alli od paKlà, ien: Mallepomaga

Rieci ſtrahouitte S. Aguſtina.

Stuàrye ſtrahouitta Kayatiſe nà tugdielli.

smarti ? Nisctar nemagne suarhu ouoga nahoddim yedno dubbio, alliti sumgnu, koyusam propústio ù mijnutieh Razgouorieh, kadasmo besiedili od nascieh parvieh Roditeglia i ouoye; Vcinisceli Adam, i Eua pokorru zagnih veliki grieh, i yesnuli sabragne ni, i Blaxenij ù Rayu s'Bogom?

3. MESCTAR. Dobrò da Kanon, koi pocigne: Sféta Rimska; stauglien ù Dekretu, na dist. 15. nè darxij za istino libro onno, koye besiedij, i gouorri od pokorre Adamoue: nisctar nemagne Oçi od Sfete Carque, sfeyersu darxali, dà Adam, i Eua vcinisce pokorru, i dasu takoyer spasseni. I zató, Taçian poluuiernik, za bit darxao, i vierouao inako, bij ossúyen od Sfete Matere Carque; kakose dobrò moxe ctitti polak sfetoga Irenea, Tertulliana, Epifania, i S. Agustina, i yoscter u libru od Sapiençie, alliti od Razuma, nà pog. 10 Koye ouako gouorri, besiedecchi od Adama, toyest, od onnoga koi bii vcignen parui Otaç od sfè zemglie, i od sfieta, buducchi poslie sam stuoren, Boog imma ossobitu pomgnu za duighnutga iz grieha gnegoua. I za potuaryenye od ouoga Sfeti Ireneo stauglia mnoghe razloghe. I prauuje, dà onno, ctò darxásce, i ucasce, i gouorásce Taçiano, biésce stuar noua, i od gnega iznascasta. Drughie razlog; yerbo Adam, i Eua, nebiscè proklèti od Bogga, kako bij zmià. Treti, da za zlamenye od pokorre, pokriscese, i obúkosce kako ù yednu vreçhiu, alli ù kostreti, listyem od smoque. Moxese yosc pristauiti, i rieti yedan drughi liep razlog, koyi gouorri S. Epifanio, toyest, dà nè bez ottaystua, Adam bij ukoppán [kakose gouorri] ù istom miestu, gdie Isukarst bij propet, i prolij karu. Koye miesto zouése, Kaluario, od Krania, toyest od Tiscke od paruoga couieka, koya, gouorri oui Sfeti Naucitegl, bij tuy nascastà: I nè bez naredbe Boxye: yerbo tielo nascega paruoga Roditeglia, i másce bitti polijto, i squasceno pridrágom karui Isukarsta Blaxenoga, i dà budde takoyer on paruij za occhiutieti dobrò

Adam, i Eua blaxenisu ù Rayu.

Taçian bij ossuyen od S. Matere Carque.

Razlozi S. Irenea.

Tiseka Adamoua gdie ukopana.

dobrò, i koris od recene karui. Ouó gouorri S. Epifanio. Rieti tichiu yosc, dà Adam onni càs kako sagriescij, nepokayase: ma on prodgiij pokorru dò stó godiscta, tò yest, doklemu bij vbien Sijn Abel, kako gouorri Pelbarto, ù sfomu Rozariu; ù drugom libru. Ctij te yoscter ù Bellarminu Kardinalu Iesuitu, sfarhu oué stuari, ù gnegouich Kontrouersiah, od izgublienya od millosti, i od bitya od grieha, yer tuchiete vidieti priliepe stuari.

Adam ne pokayase do stò go discta.
Pelbarto.
Bellarmin.

Nisctar nemagne, staui nà pamet i znouiçe Sijnko, dasam rekao odizgara, dà Adam bij vkoppan nà gorri od Kaluarie, koya stuar moxese takoyer rieti od Eue. I dobrò dase cinij, dase inako ctij ù libru od Yosuà, nà. 14. pog. Koi gouorri, Adam priueliki tuy meyu Enakim bij postauglien, toyest ù Abronu; à ne ù Kaluarij: nisctar nemagne ouc rieci niesu suprotiua onomo sctosmo odizgara rekli; zascto Adam, vziimase tuy, nè za paruoga couieka: ma za Abramma; alli kako hochie niekii druzii, za niekoga Yiganta, koise zoué Adam. Paruii nasc roditegl dake, s'soyom xenom Euom, bisce vkopani na gorí od Kaluarie, kakosam odizgára rekao; i ouako darxé, izman goru imenouanieh Naucitèglia, Oriyene, i S. Atanasio, koi gouorri; da ouó istó darxé Rabini xudioski, Istó ouo potuaryuyu S. Agustin, ù syednom gnegouu Gouorenyu, i S. Tomas suarhu S. Luke na pog. 33.

Oriyene.
S. Athanasio.
S. Agusti
S. Tomas

VCENIK. Pokliismo drugouya poceli gouorriti, od Adama, i od Eue, molim vas nemoy vam trudno bitti, besieditti kolikogodier sfarhu gnih grieha, i naucitime yelli gnih bijo istocnij, alli smartni, alli veniáo malli grieh?

4 MESCTAR. Ya neznam Sijnko, hochiuli mocch toliko barzo rieti suarhu te stuari, koyaye u sebij priuelika: Nisctar nemagne suarhu togatichiu rieti niekolike stuari, posilayuchite koliko ù ostálo k'druziem librima, i naulasctitu k'nascemu Rozariu od Izpouiednijka Latinu, koye mijnutedni daosam nà duor, sistampao; zasctotichie tuy, bitti nà punno

zado-

Digitized by Google

zadouoglieno. Vegliuti dake ù kratko, daye urich od duie várste; yedanse zauè Istocní, à drughi od Diella. Istocní nie drugo, negoli yedno pomagnkanye od praude, alli Prauednosti Istocne, koyaye primgliena ù nascemu paruòm Roditegliu; ouako gouorri S. Anselmo, i zouese Istocnij, yerbo sfak nossij sobom ouij grieh yosc od poroyenya sfoga. Grieh poslie od diello, razdiegliuyese u duie varste; Iedanse zoué Smartni; à drughi Veniao. Smartnij drugo nie, kako gouorri S. Ambrosio, negoli yedno priscastye od zakona Boxyega, i takoyer yedan neposluh od nebeskiek zapouièdi, i zuánye smartnij, zascto nossij ù dúscu smart od grieha, i zayednomu yosc duixe xiuot od millosti Boxye. Grieh Veniao yes yednò nasláyenye, koye couiek imma ù stuorenyu, gliubgliecchiga odvechie: mà nè vecchmà, negoli Boggà, nì magne yednako kako Bogga: Ouako gouorri Iuan Yerson, i zoué ouij grieh Veniao, yerbo lasno dóye, i takoyer lasnò poyé. Za razmarscenye dake od tuoga Dubbia vegliu, dà grieh Adamou, i Euin, nebii grieh Istocnii; ma od diella, i smartnii. I razlogye, kakó gouoré Teolozi; zascto ouii grieh nepoteghnusce od druzieh, kako mii ciniimo: ma oni ga sami vcinisce, istiem diellom od gnih hotienya. Rádi toga ù gnih bii od diella, i smartnii: ma ù nas: yerbo od nascega zacetya potexemoga, nè diellom od nascega hotienya: ma od nascieh paruieh Roditéglia: zatoye Istocnij ù nas, ne diellom smartnij.

Grieh Istocni scto ye?

Grieh Smartnij S. Ambrosio.

Grieh veniao.

Iuan Yerson.

VCENIK. Veomamie zadouoglilo ouó tuoye istomacenye, toliko tanko, i liepo: ma yerbomisi napomenuo, dà grieh ubbija duscu uzobih znati, moxeli Dusca umricti; zasctomise cinij, dasam stio ù Ezekiellu, dà Dusca, koya budde sagriesciti, onachie istà umrieti; molimuas iztomaccitemi ouó?

5. MESCTAR. Stuariye stanouitta Sijnko moy dràghi, daye toy upijsano ù Ezekiellu, nà pog. 18. paceye upijsano yosc ù libru od Sap. nà 16. pog.

Digitized by Google

pog. dà couiek raadi grieha ubbia Duscu sfoyu : Nisctar nemagne za razmarscenye od Dubbia tuoga, i masc znati, yosc dà dúsca koliko ù gne bityu yes neumarla, nisctar ne magne Sfetoyu pijsmo kadgodier zoué umárlu, i podloxnu na smart, çiechia grieha, kosye ucinilla; yer kakoye Dúsca xiuot od tiela, i bez gne tielo razcinijse, i umre : tako Booogye xiuot od duscé, koya odieliusci se od Bogga, çiechia grieha, onni cas umrè duhouno. I kako tielo nemoxe xiuieti bez dúsce; tako dúsca nemoxe xiuietti bez Bogga, s'gnegouam millosti. Zató dusca nemoxe umrieti, negoli duhouno, i pò priliçi, ouoy budi receno za zaglauglienye od nascega gouorenya.

Duscaye od couieKa neumarla.

Po Koi na cin dusca od couieKa zouese umarla.

VCENIK. Ouij razlozi od smarti duhoune, drazimisu, i ugodni: ma molimte uratinose od klesmose dielili, toyest, k'smarti naraunoy, i takòuam viere reçitemi mallo, onó sctó cinij yedan couiek gresnick, na onni cas od smarti, i scto onadá mislij?

6. MESCTAR. Vellé zaisto pijtasc, Siinko moy, ya neznam kakochiu ù tomù prócchi, i kakochiu umietti iztomacit, i tebi zadouoglit. Cetiri vietra boybiáhu po sred morra, gouorri Danieo na. 7. pog. tò yest, pò sred gorkosti od smarti. Nasca miisao moxese zuatti vietar, yer kako vietar lasno studier ulazii : tako misao nasca, ù sarçe ulazii, i prohoddiga. Znascli Siinko, koyu sçienim ya daye paruaa miisao od onoga koi umiira, nà onii càs. Sfaye gnegoua miisao obráchiena okollo priuelike, i pritescke bollesti, koyu tarpii, dà nigda nebii taka : pokle viddi dà mallo pò mallo gasne. Pomagnkayu, i razcignayuse sfà dobra vriemenitá : meyu koimasu tri poglauita. Liepota, Yakost, i zdrauye. Ghinnè liepotà; yerbo onii liepii, i milii kolur dieglìuyese, liiçie bliedii, usne çarné, nadiimase noos upadayu occi, i tielose razcigna sfekoliko; i za riet u kratko, sfase liepotà obrachia ù toliku grubochiu

vietar studyer prohoddi

Digitized by Google

Stuàrisli-houitte Koyese prigaya-yu nà cas od smarti

chiu; ghinne krepos, i yakos; zasčto nà onni càs od smarti, noghe nì mogu hoditti, ní nositti tiela, neg se tresú; padayumu ruke, glaua nizdoluse saghiba; yosc parsi, i stę tielo gubij yakos; pamet slaba dohoddi, vijdse gubij, usci necuyu, noos se napúgna ghnusochie: gubijse okusçenyę, sčtò cinii rukammi nepozna, ni cuye, Yezikse k'nebbu priliepgliuye, i usne nemogguse krénuti. Oslabba yakosti gliudska, ne moggu malle magne uzdarxati suzaa. Tadaychie yosc boy bitti cetiri umori od tiela, tòyest, keruáui, serditti, melankonik, i flemmatik. I ouíchie boy bitti za razcinitti tielo, yedan prema drugomu. Izitichie yosc izuan morra, tòyest, od gorkoga sarça, od onoga koi umiré, cetiri zuieri, toyest, bolest, gliubau, straah, i uzdanye. Mucitgachie bolest od nemocchi, gliubau od stuari vriemenitieh, stráh od smarti, i od pakla, i vzdanyę za ordrauiti; à nechie mocchi. Viy, molimte, da nie nì liepote, nì yakosti, kà vagliá. Od zdrauya nechiu drugo rieti, negoli dà sfà úda od tiela boléga, glaua, parsi, ruke, zubi, book, nogge, i sfà vnutargna; sad se mré od xeye, sadye studen vaskolik, kako léd, tuye znoy smartnij, tuy xena, tuy muux, tuy sinoui, tuysu liecniçi, i lieçi, vode vruuchie, vode gládne, vode rusáte: vzmnaxayuse bollesti, obrachiase pó odrù, yedna velika séla nebimu zadosta biila; nè nahoddi pokoya, à smartmu stoí nà garlu. Ouoye miisao od onoga koii mrè, i ouoye boles, koyu chiúti nà naypokognii càs.

Yedna smre Kako se nemoxe nasititi.

VCENIK. Koyaye nay vechia bolest od onoga koi mré, ù ono vrieme dokle moxe poznatti, i ochiutietti bolest?

s. Agustin

7. MESCTAR. Sveti Agustin gouorri, ù libru od dúha, i od dúsce, nà. 17. pog. dà smart sillom izkoriepgliuye duscu iz tiela, vadécchi s'gnóme kreposti od tiela. I zató nie, ní se moxe zamislitti vecchia bolest nà svietu, negoli kad se diegliuye dúsca od tiela, koya se stuar prigáya rádi smarti. Zatoye nay pokogna od stuári strahouittieh

smart

smarti? yerbo cinij ostàt tielo bez dúsce, i cinijga tielo martuò. Obkruxilemesu bolesti od smarti, bolesti od pakla obuymilemesu; recce David. Sfeti Chrisostomo gouòrri, velik straah, bratyo moya, velikye straah, ù istinu, kadse dusca viddi razdieliti od tiela: urraye, i càs velle túxan, i neuoglian, kada yezik nemoxe za varcchi nay magne rieci, kad onni, koi mré obratioye occi, nè poznáua vechie nikoga, ni sinoue, ni priateglie, nì rodyake; cuyeih plakati, à nemoxeim niscta rieti. I s'ouom priuelikom bolesti, diegliuvese, i odhoddi nà drughi xiuòt; ouó gouorrij S. Chrisostomo, Za rieti ú kratho, moxese zaglauitti, da nay vechia bolest, koyase imma nà càs od smarti, yest razdieglienye, koye cinij dúsca od tiela.

Sal. 114.

Razmijse glianye S. Chrisostoma velle Korisna.

Nay véchiaye boles yednomu Koi mre Kadse dusca dieli, Kolko od bolesti od tiela A od dusceye nay yechia boles bitri osluye.

VCENIK. Tolikosam mijran ù menni, buduchi cuo oué razloghe, da ú istinu stasé dusca moya veselij ù dúhu, dobrò dayoye doscio mallo stráha, i zatose mallo sméta: niscta nemagne yayoy gouorim s'Dauidom: zascto stoijsc zlouoglna, ò dusco moya? I zasctome smúchiuyesc? yzdayse ù Bogga, yerbochiu ya hualiti spassenye od lijcá moga, hoiye Boog moy; Ma dobrouoglnobih uzó znatti, kad yedan mré immali straah?

§. MESCTAR. Meyu ostále strahochie od smarti: ouoye yedna, toyest, imatti straah; yer doscadcimu bolesti tutáko doyemu spazmo, i straah od smarti, i obuymimu pamet, vexemu sarçe, razumakmuye smeten, spomenaga neslúxi; pokli nespomenuyese od sfoga istoga spassenya, i pun stráha takoy ostaye; i neumie, negòli gledati sad ouamo, sad onamo: Straah, treségna doscliſu sfarhu mené, obuymilcmesu tminne; ouako gouorri David; i nà druggom miestu velij: Pallaye sfarhu mené strahha od smarti. I oun strahha uzrokye dase smart pospiéci. Gouorécchi od ouoga S. Chrisostomo, velij ù imme od onoga, koi mré: Yaoh menni; yerbo ya cinijm yedan pút, koi niesam prie veinio; ù yednu darxauu daleku, koyu niesam nigda vidio, i ù yedan sfiét od druzieh dusca, iz

S. Chrisostomo.

kóyase

kógase nie nitko nigda vrátio, i ù yedno miesto strásćno, gdie me néchie nitko sadrúxitti: i prid yednoga Súdça strásćna, i neznam, sćtomichiese prigoditti. Euò dà ya iisćtem; i neimam tkomechie poduighnuti, ní tkosechie mnom bolietti; i od tolikoga gliudstua neimam yednoga sámoga ù moyoy drúxbi. Sfeti Bernardin nasc gouorri ù yednom sfomu Sermonu; alliti gouorrenyu, dà bij yedan velik Gospodar, koi nà cas od smarti sfoyeè recce; Yaoh menij, ya immam tolike gradoue tolike Kasćtielle, i polacce, i neznam gdiechiu bit primglien nà stan. Cirillo piisce S.Agustinu od yednoga, koga biésce S. Yerolimo ukarshuo, koi gouorásce nà cas onij kad se hotiasce dielitti dúsca od tiela, immasćsce okollo sebe toliko mnosćtuo od hudóba pakglienich, dase nemogàhu pribroitti, toliko biehu strásćni, da se nà sfietu nemoxe izmisliti vrahouitia stuar, negoli vidieti oné Diaule nà onni càs: priebi couick izabrao uliesti ù yednu prigorúchiu péech, i tuy stati, negoli vidieti yednoga samoga Diaula, ù yednò trenutye od okka. Ah Sijnko gouorecchi za me oné stuari, dohoddimi spazmo, i straah. Gouorise od Sfetoga Agatona Opatta, dà nahodécchise on nà naypokgnij càs od xiuottà sfoga, stà tridni, buducchi sfeyer ocimma upró, pun cudda, i snebijuanya: nakon tridni rekoscemu kaluyeri: Gdiesi Occe? Odgouorij sfeti staraç, prid súdom Boxyim; opetga upijtasce, i rekòscemu: Yedatéye pó strecchi straah? On odgouorri; ya sam trudio sfe, sćtosam nay vechie mogao, i obsluxiosam zapouiedi Boxye, i yosc neznam yesuli moya diella ugodna Boggu; yerbosu yedni suudi Boxyi, à druzij gliudski. Akò ouij sfet couiek boiise toliko: sćtochiemo ucinit mij ostáli? Yelii straah onoga, koi mrè, sçienim Sijnko, dasi uuiecban zadouoglno, od onoga sćtoye yur upiisano. Reçitemi molimuas, tkò naschie obranit nà onni cas od toliko túgaa, i neuogliaa? tkòchie bit nasc páraç prid oniem prauedni

S. Bernardin veliki pripouieda laç

S. Cirillo.

Stuarye strasćna vi dieti Diaula. Exemplo od S. Agatonà opatta.

Suudi Boxyi niesu Kako gliudski.

Digitized by Google

niem Sudçem? Ná sfarsi od couieka, Bogogliub-
stuo od gnegouieh diella; gouori Eklesiastico: ka-
ko dà recé, tadáchiese vidieti zlo; tadaychiemo
vidieti griehe koye budemo ucinilli; i sçienimo
parxe dà nas tadà nechie straah bitti? Vidietchie-
mo pakao ottuoren za proxdrietinas, i nechiemose
parge strasciti? Nie drughi liek, negoli ostauiti zlo,
i sliedirti dobrò yerbochie nasca diella bit oná, koya
naschiee sadrúxitti. Dokle dake immamo urieme,
diel(u)ymo dobrò, zascto Boog nase Gospodin, ne-
chienas ostauiti nà ouni nay pokognij cás, i za-
tuoriusci pakao, ottuorit namchie Ray.

Straah od oniezieh Kij vmirayu.

Dobra diella naschie sadru xit.

VCENIK. Oh kolikomesi pristrascio, velé-
chimi, dà Diauli tako strásçni stoyé okollo onie-
zich, kij n[illegible]. Molimuas reçitemi mallo, prika-
xuyulise D[illegible] sfiem gliudem nà càs od smarti?

9. [illegible]R. Bartolomeo Sibilla ù sfom
Zarçalu [illegible], dà opchienno hudobese prikaxuyu
sfiem oniezieim, kii umirú, i odhodde s'ouogà'sfie-
ta. I ouó kàxe, i potuaryuye s'razlozima, s'sfetiem
pijsmom, i exemplima, alliti nauci; razlogye oui
Hudoba nie magne prighnút, i poman za priuariti,
i za iskatti poráz, i ossudu od couieka, negolie A-
nyeo dobri, za pomocchga, i sacúuatiga; Anyeo
dobri ne ostaye nigda za pomoch couieka, tukayuc-
chiga vazda nà dobrò, dò sfarhe od gnegoua xiuot-
tà, kadye dúsca izuan tiela za pocchi, stoyécchi
uzágn, prikaxuyucchimuse, i tukayucchiga nà do-
brò. Dake Hudoba ucinichie tó istó, nastoyecchi,
dabi couiek ostáo osSúyen: stauglia takoyer ouij
Sfeti Naucitegl onó, scto gouorri Sfeto Pijsmo ù
libru od Genesi na. 3. pog. gdie Boog gouorécchi
Zmiyi, reccè: i tijchiese nastoyat priuariti, za o-
bósti, alli uyesti couieka ù petu od noghe gnegoue.
Gdie gouorri Glosa Ordinaria, dà ouóse razumie
od sfarhe od couieka. I S. Gargur ù paruom li-
bru od Morala, nà pog. 7. gouorri: Kad nasc ne-
priategl nebiyenas, ni frustaua ù pocetak od nasce-

Bartolomeo Sibilla.

Peta od noghe od couieKa, scto zlamenuye.

K. P. Jakova Stipanouicha

ga diellouanya ; i dà ù pútu od nascega xiuott neubijanas ; na sfarsi pripraughia tuaiye yánciçe za pogubitnas. I toliko veçchima pomnie nastoij priuaritnas, koliko viddi, damu samo ostaye sfarh od couieka, za priuaritiga. I oui isti Sfetaç sfar hu sfetoga Luke, nà 19. pog. gouori. Diauao nà sfarhu od xiuottà gliudskoga dohoddi dobriema, zliema, pò taki nacin dà istomu Isukarstu nà gne gouoy smarti pri kazàse: ma nisCta tuynemoxe náçchi od sfóga; kako on sfiedocii ù Sfetom Iuannu, nà 14. pog. I ouó ucinij zlobník, zasCto vi décchiga umrieti kako couieka umarioga, sçiegnásce náçchi ù Isukarstu koyugodier stuar sfoyu: ma kakò biesce doscao nà sfiét bez grieha, takòse dielii bez gnega. Dohodí takoyer k'dobriema, gouori S. Gargur, gdie nahoddi daye bijla koyagodier stuar gncgouà : ma nè zató moxeih ukrasti, i poteghnuti nà ossudu : yerboye Isukarst platio dug zagnih, smarsiusci gnih griehe. Dohoddi yosCter k zliema, gdie nahoddi velle od sfoga, toyest velike griche, i douodijh ù Pakao : Od exempla, alli od nauka poslie immaino onó, sCtomij isCtemo znatti, i paruó ù xiuottu S. Martinna, komu prikàzausci-se Hudobà nà càs od smarti; Sfetiyoy, recce: SCto oudi cinijsc, ò zuieri karuaua? I ù smarti Sfetoga Yerolima, spouieda Cirillo, od Eusebia ucenika od istoga S. Yerolima, dà nà sfarsi od sfoga xiuotà vapiasce kaluyerom, kij okolo gnega tuy stáhu, ò kaluyeri, o Bratyo pomoziteme, neka ya ne poghinnem. Neuiditeli barxe boy, i mnostuo od Hudobaa, koyese assiluyu za oduestime ù Pakao: i za zaglauit sfè ouó nasce gouorenye, vegliu, da Hudoba opchienno prikaxuyese sfiema nà càs od smarti. I rekaosam opchienno, zasCto kako gouorij Pelbarto, ù gncgouu Stellariu, Blaxena Dieuiça Maria immalaye yednu ossobitu milloʃt Isukarstouu, zasCtoga neuiddi nà smarti sfoyoy, buducchi on odaghnan od Sfetieh Anyela.

Dasca Isu Karstoua, na càs od smarti bij ceKana od smarti bij ceKana od Hudobe.

Diauao nà càs od smarti sfa Komuse prikaxuye.

VCE-

VCENIK. Dragóbimi bilo znat, poklisam cuo, dà Hudoba napaſtuye, i prikaxuyeſe ſtakomu, nà càs od ſmarti, zadobit dúſce, napaſtuyucchjih, Od koye ſtüári nápaſtuye couieka, nà onnij cas. Mo-imuas reçitemi toy, nekaſe umicm cúuati?

10. MESCTAR. Vegliuti Sijnko pridragi, da ouij Drokum paklieni napaſtuye nà onij càs, nebo-ga nemocchnijka, s'bezbroyniema nápaſti: ma niſ-tar nemagne, kakò gouore Sfeti Naucitegli, triſu-ay poglauitiye. Paruàye ſuprotiua Uieri, znayuc-hi on daye viera podumienta, od Karſtyanina, i takoyer daſe nemoxè vgodit Boggu naſcemu, bez iere. Diauao dake iſcte ſa sfom mocchi, dabi ne-mocchnik upao ù grieh od neuierſtua; ma práui ek ſuprotiua ouoy nápaſti yes, dà ſe gláſa ònnij, ijtuy okollo gnega ſtuoyé, gouoremu Credo, al-ti Vierouanye, alli koyu taku drugu molituu; i à nemocchnik ouò darxi za iſtinu ù ſàrçu sfomu. izüan toga, daga ſtarhu ouoga tukayu, i dà mu ouore, dà ſtikoliçi Apoſtoli, Martiri, Konfeſſuri, Diuiçe portuardieliſu ouu naſcu vieru, i dà ta-oyer ù gnoy ſu sfí xiuieli, i umarli. Druga nà-aſt yeſt ſuprotiua uzdanyu, cinécchi, akòbi mo-ao, dà onni nemocchnik upáde ù grieh od neuz-anya: ma práui, pacé pripáuij liek ſuprotiua ouoy ápaſti, yeſt dà couiek imma priueliko uzdanye ù eliko millosardye Boxye. Zató Sfeti Antonin go-crip ù gnegouoy Summi. 3 part. tit. 1 pog. 2. dà à càs od ſmarti, couiekye vechie náppaſtouan od euzdanya, negoli od velika ſmijnya, i uzdanya; iecchia toga onij túxnij, kiiſe muckayu nà càs od narti, imayu bitti tukani od sfoijeh Iſpouiednika, i imayu uffanye ù millosardye Boxye, i ukazatim echie gliubau Goſpodinouu, negoli gnegouu prau-u veliku. Nápaſtuye poslie yoſc Diauao, tretyom apaſti, toyeſt ſuprotiua karitati, neka nebog ne-mocchnik upáde ù grieh od neuztarpglienſtua, çie-bia priueliçieh boleſtij, koye onada couiek chiúti

Napaſti Koijema hudoba na paſtu-couieKa nà càs od ſmarti.

LieK za oniezich Kijſe mu-cKayunà càs od ſmarti.

 tie-

Digitized by Google

ù tielu sfomu, immayucchise barzo dielitti od gne ga duscà, gnegoua draga druxeuniça, i takoyer zaſctobose gubé ochiuchienya, i yakosti, uputí usi se sſà karu nà sarçe. Zatò gouorri Filosof, day sarçe paruo za xiuieti, i nay pokogne za umrieti Toga rádi, za rieti ù kratko, za sſè oué bolesti rá)asé neuztarpgliensſtuo; i Diauao ne ostaye diel lom sfoijem nauesti nemocchnika za izgubit Karità Liék dake suprotiua ouoy nàpasti yest, dà couie imma uztarpgliensſtuo, i dàse netáxi, ni marmgu prema Boggu: zaſcto ouake bolesti kadse uztarp glieno podnesú za gliubau Boxyu, bittichie gnima kakó yedno Purgatorio za gnih griehe. Izuan ouo ga dobró bi bijlo dà nemocchník, dokle moxe go uorri, alli on, alli druzij ù gnegouo imme buddi rieti oué rieci, koye sliede, i koyesu izuayene i libára od Bogogliubnoga Dionisia Kartusiana; yer bosu veomma korisne.

Filosof, Sarçeye paruo zà xiuieti, i nay posliedgne za umrieti.

Sčto immarieti yedan nemocchniK prie neg umri.

VImme Oçà, i Sijna, i Duha Sfetoga. Ya naj recchnij gresnik, odkupglien pridrágom karu Nasceg Gospodinna Iesusa Isiukarsta, i ouo neza koye moye diello, alli dostoyanye, ma za gliuba gnegouu prema menni, spouiedam, i samohocchn potuaryuyem, poznauam, i occito gouoru ouie moijem pijsmom, alliti moijem riecima prid sfie vammi, kii oudi okolo stoite, çace nay paruo pri sfiemi voyskami nebeskiemi, à poslie prid vammi koi stoite okolo mené, kako sfiedoçi, akobi bijl od potrebbe, da sam yà, koi hochiu umriéti Si poslúscan sfete çarque katolicanske, kakose takoy prijstòi yednomu koiye karstyanin. Yà vieruyem i samohocchno potuaryuyem sfé cgliánke, i sfé gni diéle od karstyanske viere, koijemaye darxan bit poslúscan sfaki viernij karstyanin, naulaſctito dò magne marue, ſctóse uzdarxij ù duanaes cgliána

od

od Viere Karstyanske, kako od Duha Sfetoga pò pútu od duanaes Apostolá bijlisu dáti nammi s'istinom od Vanyelya, ouomu yà vieruyem, priblixamse, i pristúpam, k'gnih tomacenyu, i nè k'tomacenyu od stakoga; negoli sctòsu ucinilli Sfeti Oçi, i poslieye bijlo primeglieno i pohuaglieno od prisfetieh Koncisia, alliti Skúpa. I za rieti ù kratko. Yà vieruyem sfe sctò imma vierouati yedan práui karstyanin. Yà se vesselim sasfiem sarçem da umirem ù ouoy stanouitoy, i krepkoy vieri, prikaxuyucchi ouò pijsmó, alli ouê ricci, i darxecchiga ù rukâh moijeh, alliti ù sarçu, kako sctit tuard, yakij, suprotiua sfiem nápasti od hudobe. I ako (scto dame Boog zacuua) prigodilobise, dà çiechia nápasti od hudobe, alli radi sille od nemocchi, yabih pomislio, vcinio, alli rekao koyugodier stuar, koya bi bijla prema ouomu, sctòsam odizgara rekao, alli akóbih upao ù koyegodier ne uflanye, alli neuzdanye: toy (budi sctòmu drago) sfekoliko ya oudi sad smarscuem, i od sfegase odriiçam prid sfiem vammi, çiechia koye stuari, zouem vas sfieh koliçieh, kiise oudi nàhodíte, i tebe Anyele straxanine, dà vii immate sfiedocitti od ouoga moga cignenya sadagnega, i od moiieh ouiezieh riecii, prid sfemogúchiem Súdcem. I ya práscctam sfè vuriede, koyemisu biile od kogamu drago ucignene: tò isto piitam dà meni uciné onii, kiisu od mene biili vurieyeni, illi rieci, illi diellom; i piitam, i xeliim sa sfiem sarçem, dasam udioniik od sfieh dobrieh diela, koyasu Sfeti gliudi ù sfoy çarqui dò ouoga cassa ucinilli, aliihchiee ù nà prieda ucinitti; naulasctito od prigorke, i xestoke mukke, i od pripráuedne karui Nascega Gospodinna Yesussa isukarsta. I dà moya smart narauna, i dobrouógina budde za sfè moye griehe. I dabi hotio Boog, dà ya nigda nebudem sagriescio, ni prema gnemu, nì prema gnegouu zakonu, nì suprotiua stariescinami, nì suprotiua izkargnemu, ni

premà meni istomu. Nay poslie zaffuagliuyem Sfé mogùchiemu Boggu, nà sfich dobrich, koyamie v-cinio, i priporucuyemu tielo, i duscu moyu, ù gorkosti od mukké Nàscega Gospodinna Yesusfa Isukarsta; komu zayedno s'Ocem, i s'Duhom Svetiem, buddi hualla càst, i slaua ù vieke. Amen.

RAZGOVOR PETI.

VCENIK.

DRàghe, i ugodne ù istinu bilemisu tuoye rieci, kojjemamisi nauiestio nàpastouanye, koye hudobà cinij okollo oniezieh, kij stoye, nà càs od smarti: ma velle vechie razgouorilcmesu oué nay pokogne rieci, koye ìmma rieti prie smarti yedan nemocchnik. V pocétah od ouoga Petoga razgouora uzobih nay prie znatti, i cutti vaice iztomacenyé od drugoga dubbia sfarho isté stuarr toyest; moxeli Diauao dobitri sa sfiem oniezièm, kij umirru: yerbo sumgnim sfarhu neuiernieh, i ostalieh, kij niesu Katoliçi. I yosc od oniezieh, kij ù yedàn càs mrù, alliti osluyeni nà smart od Praude, allisu pó koi drughi nacin vbieni, alli vtopglieni iz nenadke, alli kijsu mahnitti, alli izuan sebé.

Hudoba nedobiua sa sfiema. Hudoba napastuve vosccter i nevierne.

1. MESCTAR. Rekaosam odizgara, dà Diauao prikazuese sfiem koliçiema, opchienno gouorécch, i yosterih nàpastuye. Da poslie dobiuà sa sfiema; veglin, dobrò dá on moxe dobitti, nisctar nemagne od nedobiua, negoli s'oniezièma, kijmu pristayu nà gnegoue nàpasti. S'neuiernièma, i s'ostalièma, kijsu izuan Carque, dobijua; yer dobrò dasu onni gnegoui i nisctar nemagne vazdaih napastuye, yosc nà càs od smar-

ſmarti, zà cinitim vechie ſagrieſcitti, i yoſcter nekà ù Paklù buddu imatti vechiu muk ku ù gnih. oſſuyenyu. Napaſtuye yoſc, i iſcte dobitti, s'onieziema kiiſe iznenadke diegliuyu s'ouoga sficta, alli priekom ſmarti, alli pò kij drughi nacin: yerbo i on iznenádke, i ù yedan cas cinij gnegouo slò, i opako diello, i cinijga s'vechiom yakoſti, imayucchi ſtraah, damu ne pomagnka vrieme, yoſcter dabiſe moglo rieti, da poznauſci on od prie ſmart od ouieh neuoglnieh, ſtauiſe od prie takoyer napaſtouatih. Napaſtuye poſlie yoſc i oniezieh kijſu izuan sfoye sfieſti, i oſtale mahniçe, ſçienecchi, daih mucka, dobrò da s'ouieziema nemoxe niſcta dobitti, za bit onni ù bijtyu da nemogu ſagrieſcitti, gouorecchi od oniezieh mahnitáça, kijſu mâhnitti od gnih proroyenya: ma od oniezieh kij nieſu vaſda magnitti, negſe kadgodier s'pameti ſtahú, moxeſe rieti da Hudoba cinij sfoye zlò diello na onó vrieme, i ù onni càs, kad vpadoſce ù gnih nayposliedgnu mahnitoſt. Koliko poslie od oniezieh, kijſe muchayu na càs od ſmarti, i kij ſamo ſadà, rádi ggnieua od nemocchi, izuan ſebéſe, nahodde, mozeſe rieti, kako i od oſtalieh mahnitáça: ma iſtina, da ye razlikoſt. I dobrò da ouij cinéſe daſu izuan ſebé, i da Hudoba nemoxe dobitti. s'gnima; niſctar nemagne nie vazda tako. Dobrò da nemocch obuymi tielo, pò tàk nacin, daſe cinij, daſu izuan ſebe: Niſctar nemagne duſce gnih slobodneſu koliko ù gnih diellieh duhounieh. I s'ouieziema ne priategl mogaobi dobitti: zato neimayu magnkatti onij, kij imayu pomgnu, daih razgouore, i pokriepe, i rieciма, i krixom, alli s'druziema nacinni; kako yoſc vodom karſcenom; i ouò imayu vcinit sfakomu viernu karſtyaninu, koiſe nahoddi na cas od ſmarti; neznayucchi mij oſtali kijſmo zdraui, kaquiſu onij nemocchniçi, alli zdraui od pameti alli bez sfieſti, dà i mayu potrebbu od ouieh sfetieh lieka.

Moxe do bit Hudoba yoſc s' onieziema Kij iz nenadke die gliuyuſe s'ouoga sfieta.

I Mahuiçiſu napa ſtouami od hudobe.

Moxe hu doba dobi s'onicziem, ki ſe cine iz uan ſebe imayuſe razgouorit onij. Kijſe muckayu na ſmarti.

VCENIK. Veomamie razdouoglieno tiem vaſciem odgouorom: ma reçimi mallo, poi koi nacin onii

onij, kijse nahoddé nà càs od smartí, mogu vidleti, kakoste vij rekli, Hudobu, buducchi onà duh. Izuan toga, akòye ona vidyena od onoga, koije nà càs od smarti, zaścto nie takoyer vidyena od o niezich, kij tuy okollo stoyé? Vglauime mallo, i vuiecbay sfarhu ouoga?

Nà dua nacina hudoba prikazuyese onie ziema Kij mru.

2. MESCTAR. Uegliu, dà Hudobe prikazíuayuse nemocchníkom pò yedan od oua dua nacinna, toyest paruo pò imayinanyu. Yerbo onni imay vlast za krenuti umóre, i karu od onieh nemocchníka, i za ucinit, i stuorit ù Fantasij razlike prilike, koye prikaxuyu prilíke strahouitte od ouoga stuorenya osśúyena; alli kakose yosc moxe rieti, dà oné uzimayu, i ciné yedno tielo od aera, kakoye gnima drago. Dà poslie nie Hudoba vidyena od onieh kii okollo stoye, negoli samo od nemocchníka, odgouaram, ako ona prikaxuyese ù gnih imayinaçioni, druziga neuidde, negol oni, gdiese i koijense toy vidyenyé, i prikazanye cinii, kakose prem zgáya ù vidyenyu od Prorocanstua, koyeye samo vidyenó od Proróka: kakoye upiisano ù Daniellu, nà. 10. pog. gdie gouorri recenni Prorók: Yàsam sàm vidio vidyennye: ma ako ouó prikazanye, alliti vidyenye, ciné Diauli, ù tielu, koyesu uzéli; stoii gnih vlásti dasu vidyeni od kogaye gnimi drago, alli od yednoga couieka, alli od vechie cegliadi. I ouoye yedno liepo razmarscenye, alliti iztomaççenye, dáno od nascega Yosefa Angles, ù drugom lib. od sentençia.

Yosef Angle.

VCENIK. Ohkoiie ouó strah, koisam ya cuuo, i ochiutio, ù razgouoru od oné varle, istrahouite zuieti. Mólimuas ostauimoyé mallo, i reçitemi prikaxuyelise nasc Gospodin Yesus Isukarst (kakosam cuo rieti, allisam barze sctio) sfiem oniziem, kii umirru?

Papa Innocençio III.

3. MESCTAR. Yednokratsam sctio yednò libro, koye ucinii Innocençio Papa Treti, od neuogla bijtya gliudskoga, ù lib. 2. nà pog. 42. i. 43. i go-

gouorecchi sfarhu ouoga, velii duie ftuari zlamenite, i od priuelika razmifcglianya, toyeft, dà Yefus Ifukarft prikaxuyefe onomu, koi umirre nà kriixu, ù tielu, i akoye oní koi vmirré biio zao, i opak, i nie ucinio pokorre, Ifukarftmu pocne oppogouarat, i cinii mu poznat gnegouo neharftuo i nacin laftan, koiye imao za mocchfe fahraniti, dà budde hotio. Moxefe za mislit ù dúhu, dà Ifukarft taday gouorri grefcníku. Oh zlii grefcnifce, fctò fçiegnáfce, dàchiefc vazda xiuieti, i da nechiefc nigda umrieti? ní nigda niefi nafcao yednu urru za ucinit pokorru? à nafcaofi toliko vrieme za zlo diellouati? Neprauedni, zlí, i nehárni? za te bih izbien od varh glaue dò dno nogá, kako vidifç, dà bieh fçiegnen, dafam yedan gubauaç; rádi tebe tolike pfouke podnielifu oue ufci moye; çiechia teba biofam krugnen od ouako, i ouoliko ofctre dracce. Ciechia tebe biofam poftauglien ouako nà kriix. rádi tebe biloye ouó moye slabo tielo probienó cauli. A tii neharno ftuorenye meni, koi umirrah od xéye od tuoga fpaßenga, nigdamife nedà napitti, négoli xucci, i octa? Oh neharno ftuorenye, yednoy tolikoy karui, koyuiam za te prolio. Zato çiechia tolikoga tuoga neharftua, i raad tuoga ottuardnutya ù griehu, offuyuyemte ù oggagn viecnij, ù druxbi od Diaula. Sctòchie rieti oná nefrecchna dufca tadà? fctòchi neuoglna vcinitti nà oni càs? Nie vechie vriemena. Vzélabi daye velle xiuiela oná nefrecchna dúfca, za mocchi boglie griefcitti. Oftaye fmétena. Poznáua neharftuo sfoye; poznáua iftinu; poznáuafe doftoyna od Paklâ, i viddife Boog prauedan Súdaç odizgára, i idde ù Pakao ofsúyena zauazda. Dobriema poslie prikazuyefe ouako ù tielu na krixu za vkazatim bandieru, i Stieg, pod koomfu hodilli, pò millofti Boxyoy, nà boy, i za dattijm plàtu od gnih trùda, i Ray nebeski. I ouoye parua ftuar, koyu cinii Ifukarft, kadfe prikaxuye nà Krijxu ù tielu, oniezicm, kij umirú. Drugaye yer dúfca od onogá, koi ftoij za vmrieti, prie negfe dieli iz tiela,

Oppogouorenye koye cini? Ifukaft grefcniku tuardoglauu.

Digitized by Google

viddi, alli Pakao ottouoren, alli Ray, Za riet ù kratko dobriema prikazuyese vas millostiu, i sladak; à zlicina vas strahouit, i strâscan.

VCENIK. Molimuas reçitemi, gdie iddé dusca sfakoga, tutako kakóse dieli iz tiela. Iztomaçimi mallo ouó dubbio, zasctomisse cinij liepo?

4. MESCTAR. Vegliu ù kratkò, dà niekoliçisu rekli, dà onni càs poye ù Ray zemaglski, alli ù Yeruzalem: ù Rijm, alli ù Sfetoga Yakoba od Galiçie, kako ludi puuk gouorri, toyest od Kompostelle, i drughe laxe, koyeçsu sfè rieci od puuka neumeteona. Odgouarâm dake, kako hochie Katekismo Rimski, sfarhu sedmoga eglianka od viere dà onni càs kakose dielij dusca sfakoga od nas s'ouoga xiuottà prikazanaye prid pristolye Boxye, gdiese s'uelikom praudom izuidyayu, i iznahodde, i isctu sfé oné stuari, koyeye ù koyemu godier dobba ucinilla, rekla, alli pomislilà. I ouó (gouori recenó Katekismo) zouese suud ossobiti, gdie yosc̄ter potrebnoye nay poslie primit od Sudça ossudu.

Gdie idu onni cas. dusce Ka. kose diele iz tiela.

VCENIK. Yâsam ctio ù xiuottù od niekieh sfetieh, dà onni nà ouomu sfietu, dokle biehu yósc ù xiuotù, bijlisu od Gospodinna suyeni; tako xiui, da buddu pócchi ù Ray? Kako moxe dake bit, onó scto gouori Katekismo, dasé suud cinij onni càs, kako tkò umre? Vzobih dake zató znatti, ouij suud cinijli Isukarst, nà smarti od couieka, dokleye yósc dúsca ù tielu, alli onni càs kakoseye dielila iz tielà?

5. MESCTAR. Tó tuoye pitanye liepoye; nakoye od gouara yucchiti vegliu, dà Katekismo gouorri, nè od onoga, scto Gospodin cinij niekoliçiema pò ossobitoy millosti, i ù yednoy zgodi ossobitoy: ma gouorri od zakona opchiennóga, toyest, kákose cinij opchienno. Yosc̄ter gouoru, kako pisce Enriko od Assie, sfarhu Yenesi, dà dusce gliudske razlikcsu, koliko ù primglienyu od ossude od sudçaù suudu ossobitomu; yerbose nieke dúsce immayu ossúdit, kakosu sfi Neuierni, i Polluvierniçi, i ostáli, kijsu ù

Enriko od Asse.

griehu

grichu smartnomu , i kijse necchie nigda iz gnega duighnuti . I od ouieziek taçieh , gouorri oui Naucitegl , nechiese vcinit suud sfarhu gnih , gouorécchi od zakona opchiennoga , dokle nebudú izijti iz gnih te lésa . I od ouogaye razlog , yer Boxya dobróta , od koye yes ouó gne vlaíctjto ptostitti , tolikoye blaga , i millostiua, da néchie osúdit couieka u ouomu xiuotù. Yesú poslie drughe dúsce , koyese imayu osúdit ú Purgatorio . I oué takoyer , gouorecchi od zakona opchiennoga , imayúse osúdit pó smarti ; rekoh pò zakónu opchiennomu , zasctoye Boog kadgòdier vcinío ù nieke zgode ossobite , ináko : kako dobrò spouiéda poctouani Beda, ù Istorij, nà. 5. librú. nà pog. 15. od duoiçe , kij biehu pústili vffanye , i vzdanye ù Bogga , Kij vmriesce, zasctò vidiesce , dàsu osúyeni od Bogga , i daye vcignen suud sfarhu gnih ù xiuòtù. Yednu drugu ouaku stuar yoscter spouiéda Klimako , ù gnegouoy Skalli , nà paruom skálinu , od niekoga Pustignaka , kóga nà càs od smarti , culcé onij , ki okollo gnegga stáhu , daye stauglien prid súdom , i dà odgouárasce oniezicma , kijga obbayíuáhu , i kadgodier gouorásce , tó nic istina , zasclo ya niesam tó ucinío , à kadgodir reçiásce , ucinío sam tay grieh : mà sam takóyer vcinio i pókorru . I nayposliega cuscè rieti ; vij istinu gouoríte , i neumiem , sctó odgouoriti vam . Drugha ouaka Exempla , alliti nauke spouiedayu . S. Gargur ù gnegouieh Dialoziek , od niekoga Stiepana , ù lib. 4 nà pog. 36. i S. Agustin ù librù . od pomgne za martuieh . pog. 12. od yednoga , koise zuàsce kurma . Za tò dake dúsce , koye imayu immat Purgatorio , pò zakonu opchiennomu , nechiésc ossudit , negoli kakose diele iz tiela . I razlogye , yerbo millosardye Boxye , gliubi vechie yednu mallahnu pokorru , koyáse cinii nà ouomu sfiétu , negoli yednu veliku , koyaye vcignena ù Purgatoriu . Tretye , Yesú poslie drughe dúsce , koye imayu pricchi nà nebbò , bez niedne mukke ; i ouiem duscami dobrósc pristoi , i cesto takoyer prigáya pò ossobitoy mi-

Stuarye vlasctita od Bogga prusti.

Boog Kad godier diciluye bez zaKona opchieno ga Beda. Iuan KlimaKo.

Suud ossobitiucignen od Boog sfathu yedne dusce yoscter ù xiuot. s. Gargur.

PoKora, Koyase ci nij nàouomu sfietu velle vechie vaglia, negoli ona Koyase cinij nà drugom sfietu.

milosti Boxyoy, dasu ossuyene ù Ray, budùcchi yosčter ù ouomu xiuottu. I ouo çiechia dà ù vrieme od smari, imayu razgouor, dasu stanouitti stècchi slauu nebesku; kakose čtij od Slaunieh Svetieh, Franceska, Dominika, Martinna, Nikolle, Katarine, Elisabette, s'mnoziem druziem. Kàdgodier poslie naypokogne, ù niekoliçieh yosčter recenni suud ossobiti, prodiglise, za koyegodier vrieme, nakon priminutya gnih s'ouoga sfiàta; kakose vidij pò onomu exemplu, alliti nauku dostoynu za imatga nà pameti, koye imamo od S. Brunona, ù gnegouu xiuotù; od niekóga Nauciteglia iz Parixa, koi ù onó, ščò gouorahu officio i molitue sfarhu gnegoua tiela martuà, vzduighnuusci glauu iz odra martackoga, pocé vijkatti: S' prauedniem suudom yàsam obbayen? à drughi dán, drugouya zauapí, velécchi: Prauedniem suudom súyensam, A treti dan reccé: Prauedniem suudom Buxyim, osuyensam. Euo dake stuarye stanouittà dà suud ossobiti cinijse od Isukarsta suudça, oni càs kakoye dùsca izascla iz tielą, opchienno gouorécchi, kako dobró veli Katekismo; dobró kadgodier Boog pò ossobitom gnegouu preuidyenyu, koyeye nammi skrouito, innáko cinij, toyest, dà od prie vcinij receni suud, i daga podiglí za tridni, kakosam rekao, i yosc vechie, kakose čtij od Trayana Imperatura, alliti Cesarra (od kogachiemo besiedit oudi nixè) koga ossuda bij vzdarxána dò vriemena S. Gargura Pape, koi vciní Boggu molituu za gnega; i takò Boogmu próstij, kakoye vpisano ù xiuottu recennoga Svetça. I kako pijsce Sveti Damasceno, od ouoga, alliti od oue zgodde: sfiedokye Istok, i Zapad.

Kadgodier suud ossobiti prodgliase za veli Kotnieme.

VCENIK. Veomamie zadouoglieno: mà onó ščoye od vechié potrebe, iščem yosčter znatti od vas, za vcinit oui suud ossobití, slazíli Isukarst Gospodin nasc ù tielu s'Nebba, za vcinit ouó sfarhu dúsce od sfakoga couieka, nà càs od smarti gnegouue, alli kako? Molimuas odgovorittemi.

6. MESCTAR. Sfarhu te stuari recenoye, i

vpii-

Digitized by Google

vpisano razliko od vechie vriednieh, i razumnieh liudi: Od koijeh nieki reklisu daye istina, da Isukarst i tielu slazi s'Nebba za súdit sfakoga nà càs od smarti. I posctapgliuyu gnih razloghe, sfarhu onoga, scto gouori Innocençio Papa, kakosmo rekli odizgára, ù ouomu razgouoru, nà. 3. dubbio. Druzi reklisu dà nie takò: ma da sfè dúsce netomse diele z tiela, douedenesu ù Ray prid Isukarsta, dàsu súyene: i da od onle oné dusce, koyesu izaghnane iz prid liça Boxyega, vàrxenesu ù Pakao. A oné koyese mayu ocistiti, pouedenesu ù Purgatorio. Nisctar nenagne ouò nije vgodno Mesctru Yacobu Kartusianu, kakose vidij pò onomu, sctò on pijsce ù 'libro od Dusciia razdieglienieh od tiela. I razlogye ouij zasctò bilabi yedna stuar, koya nebbi imalla ú sebi od razlosctua, da Dúsce oslúyne poyù na Nebbo, i takoyer oné, koye yose niesu occischiene od griehá gnih; yerbose ctij ù Apokalipsi na. 21. pog. da neechie niedna stuar ghnúsna uliésti na Nebbo, Druzi enye preposlie, kakotoye Henrico od Hasie, sfarhu Genesi, i mnozi druzij, ouó dubbio zaglaugliuyu s' cetiri istine. Paruá gouorri, da nie potrebno, da ù suudu ossobitomu, koyechie Nasc Gospodin Yesús Isukarst vcinitti na cas od smarti sfacigoue, slieze s'Neba ù tielu, pace da ne vazda slazi ù tielu za vcinitti ouí suud. I rekòh vazda, velí ouí Naucitegl, yerbo nie nepristoyno, da kadgodier vcinij, kakomuye drago, zdoscadci yosc ù tielu, kahose ctij ù niekoliçieh exemplich, koye pripouieda Vcenih, i druzi, kijsu vpijsali. Drugaye istina, da Isukarst nasc Gospodin imma ucinitti dua suudá, toyest, yedan ossobiti, od koga sada gouorimo, drughie opchienni; i ouá obba dua imma vcinitti, kako couiek, kako gouoríS. Iuan na. 3. pog. Otaçye dao Sijnu sfaki suud, da vcinij, yerboye on Sijn couiecanski. I ù Diellieh od Apostola na. 10. poglauyu vpijsanoye, da Isukarst postauglienye od Bogga Suudaç od xiuieh, i od martuieh. Tretyaye Istina, da Isukarst stoyecchi na Nebbu suuditchie sfaku duscu,

Saglaugli enye prepouo od Enrika od Assie sfarhu suuda osso bitoga.

go-

gouorecchì od suuda ossobitoga, nà smarti, i dà gori takoger daua ossudu, kakoye tko dostoyan: zascto za rieti istinu Isukarst pó narauí gliudskoy, koyaye syedignena k'Rieci, poznaua sfà gnih diella, sdobrò daye on nà Nebbu: vidieusci yoscter, i ocitto poznauscì sfieh onyezieh, kij imayu tay càs umrieti. I tako po praudi cinij suud sfarhu sfakoga. Cetuartáye Istina, dá Isukarst buduchi góru nà Nebesieh, obyaugliuye ossudu, koyuye vcinio Anyelu straxaninu od onne cegliadi; i yosc zàpouieda, dà reççeni; Anyeo budde izuarscitti recennu ossudu, i dàyu koyu buddè ocitouati recennoy Duxi. Od kogase razlogga vaddi, dà ù sfakomu Súdu Isukarstye suudaç nay parui, i Anyeoye suudaç, koí ù dielló postuuglia ossudu, gouorecchi vegliu od onoga, sctòse cinij opchienniem nàcianom; yerbose kadgodier nahoddi, daye Isukarst innako vcinio, kakoye odizgara recennò. I doule gouorri recenni Enriko; I ouá gnegoua misslao, bogliaye, negoniedna drúgga, koyusino odisgara rekli. Nisctar nemagne Roberto Bellarmin Yesuito ù gnegouieh kontrouersiah od Purgatoria, ouako gouorrii Imáse stàulti nà pamet, dàse nemoxe za stuar stanouittu rieti, imayulise ponieti dúsce prid suudça, alli imayu bit súyene ondi gdie ostaue gnih tellesá; i takoyer yoscle nezna za istinu, imayu li bit súyene oní càs od Isukarsta, ù priliçi gliudskoy dausci ossudu; alliti s' kriepósti Boxanstuenom; alliti yosc, dase ossuda imma occittouat pò Anyelich. Da poslie pijsma opchienno gouore, dà Isukarst ù tielu súdaçie od xiuich, i od martuieh, kakoye reccenò odizgara, toy mallo cinii; Yerbose oue rieci razumiu od súda opchiennoga; à nè od ossobitoga, koyese yosc cignásce prie, negse Isukarst uputi, bez coviieça nstua Isukarstoua, I zato gouorri oui Naucitegl, nie stuar stanouitta, nì dase moxe ukazat ocitto, onó sctò gouorri Papa Innoçentio III ù lib. 2. nà pog. nayposliedgnemu, Od pogarde od sfiéta, toyest, dàse Isukarst prikaxuye sfiem oniezíem, kij mrú, pro-

pet

Digitized by Google

et nà Krijxu, toliko dobriem, koliko zliem. Doule ouorij Bellarmin. Rekosam dake kako, tkò mislí, i arxij sfarhu ouoga dùbbia, neka tij vidiusci rázliku ilao òd Nàuciteglia, buddesc izabratti nay bogliu gliubaui i s'karitatj: ne ossuyuyucchi zato ohollo stáljeh, kijsu inako mislili, i rekli, i sfarhu sfega arxécchi krepko onó, sctò gouorri odizgara kateismo, i darxécchise takoyer onoga, sctó gouorri, kako darxij Enriko; koga mijsao sfarhu ouoga nieolikoye slicna k'istini.

VCENIK. Molimuas Mesctre dràghi, istomatemi mallo yosc ouó drugo dùbbio, tòyest: Yesúli ní càs kako slidaç ossudu dà, ponesenè dusce ondi lie imayu pócchi, od Sfetieh Anyela, alli od kóga?

7. MESCTAR. Sfeti Bonauentura gouorri, nà 4. dist. 20. dà velecchi opchienno, sfiem kij umirú, illisu i, alli dobri, stoyç okolo (kakoye odizgára recennò) anyéli dobri, i Hudobe, kij vidde, i cuyu ossudu, oyu dáua Súdaç. I zato akoye dúsca osúyena ù akao, oní càs hudobe, koyesu nà tó odréyene, odesù onú nemoglnu dúscu. Akólie poslie dúsca osúyena ù Purgatorio, tay càs ye i onna pouedenà ay, od Anyela, hodécchi sfeyer vzágnu Hudobe, ò miesta od Purgatoria; koye Hudobe iddu vesseécchise rádi gnih múkaa; yosc dà vidde, dà nemogu gnih opáko hotienye izuar scitti s'gnima, kahotù nne sfarcile sfoyu mukku, i pokoru ù Purgatoriu: anyeli sfeti vaddeih nàduor, i s'veselyem prateih, vodde k'xiuotù viecnomu. Ma akòye poslie dùsca oliko izuarlna, dayu Súdaç osúdi dostoynu od Raa; tutako Sfeti Anyeli, kijsu zá tò diello od reyeni, neyu koijemaye Sfeti Minailo, kako poyé Sfeta Carna, sadrúxe, i od nesú onú prisfetu, i velle doroceśnu dúscu ù Ray: nè pomagayucchiyù, negoli anécchyoy drúxbu casno; kako prem cinè slughe udi nà zemgli s'velikom gnih Gospodom, s'Bisupij, s'kraglima, i s'kragliçami.

VCENIK. Dà Boog vcinij rádi sfoye dobròte, E dà

Anyeli dobri, i zlipriKaxuyu se oniema Kij miru.

TKò dusce vodij ù miesta odreyena

dà i mij buddemo ù brovu od onieh cestitieh. M. recittemi, molimuas, kolikoye miesta, gdie iddi dúsce nakon ouoga vriemenitoga xiuotà, i gdiese nahoddè ouá miesta? i takover kadà imascè pocetak?

8. MESCTAR. Odgouaram ù kratko, dà Pakao, koliko tomacecchi imme gnegóuo, druggo ne hochie rieti, negoli yednà stuar dógna; Razumnig gouorre, i yosc potuarvuye Yosef Rosaccio, ù sfomu Teatru od Sfieta, daye Pakào pó sried zemglié, gdie stoyé dúsce osúyene; i gnegóuye okolisc od sedam ti ssúchia, ossam stó, i sedam desét, i pet migglia: à gnegovaye sciriina za tretti dio od okolisca alli mallo magne; i dalekoye od nas migglia tri tissúchie, sedam stó, i pedesét i ossam, i yedam quarat. Odizgara sfarhu okolijscà od Pakla, stoij okolijsc od Purgatoria, i on ù okolo cinij mijglia pet naes tissúcchia, sedam stó, i pedesét; i dalekoye od nas mijglia duie tissuchie pet stó, i pet, i polouiçu. Sfarhu recemoga okolisca od Purgatoria, yes oni od Limba, koi cinij ù okolo mijglia duadesti, i tri tissuchie, sces stó, i duadesti, i pet: i dalekoye od nàs mijglia, tissuchiu, duiesti, i pedeset i dua. Sfarhu ouogaye okolijsc od Skúta Abramoua, koi dohoddi dó varha od zemglié, velcakye koliko zemglia obkruxuye. Priliku poslie od ouieh cetiri miesta, vidietvuchiesc upiisanu nà sfarsi od ouoga druggoga dubbia. Koliko poslie za riet od pocetka od ouiezieh miesta, toyest, kadihye Boog stuorío, gouorri. S. Agustin ù libru od stuarij cúdnieh od stetoga pijsma, dá ogagn od Paklà bij pripraugliem zhiéma yosc od pocetka od stieta: ma yelise tov prigodillo paruí, alli scesti dan, mnozi súmgne. Niscìar nemagne Rikardo gouorri, daye stuar prilicna; i moxese rieti, dàsu oni bili stuoreni scesti dan. Nikolla Liran, sfarhu onieh rieci od Isaije, nà 30. pog. toyest, Pripraugliena ye od Heritofeta, od kraglia pripraugliena. Gouorri dà (kako ssi tomacitegli Xudieli, i Latini velè, ouá riec Tofet, nechie dru-

Pakao gdie se nahoddie

Purgatorio.

Limbo.

Skut Abramou.

S. Agustin

drugo rieti, negoli mukkù od Pakla. Tomací dake Tofet Ka. ouako oué rieci. Pripraugliena ye Vcera, toyest od ye stuar pocetka od vriemena; yerbo ouá riec od Vcera, oudiste vzima za pocetah od vriemena, ù koye bij stuoreno Nebbo, i zemglia, toyest, kako Boog ù pocetak stuorí Nebbo za izabráne, takoyer stuori Pakao za ofsúyene; doule gouorri Liran: ma dà ù onij càs paruí, zayedno s'Anyeli, i s'Nebbom Empireom, bioye stuoren Pakao, alliti potòm toga kako Anyeli ságriescisce, ouó nie od luceno od Nauciteglia: mogh lobise niſctar nemagne rieti s'Pelbartom, ù gnegouu Pomerius, dà oggagn od Pakla, nebbi stuoren ù oní parui cas, s'Anyeli: ciechia sa nebise vidio Boog prie pediepsati, negoli Anyeli sagriesciti: ma kako Anyeli sagriescisce, Boog stuorí mukke od pakla. Za zaglauglienye dake vegliu, da Pàhao, zayedno s'Limbom, Purgatoriom, i s'mieſtom od Sfetieh Otáça, bisce stuorem od Bogga yosc od pocetka od sfieta; i ouá miesta niesu izmiſcgliena, negolisu ù istinu, staugliena pod zengliom, i ù gnoyse vzdarxe, i nè indié, kakosu niekoliçi zlo rekli.

VCENIK. Koyesu onó dúſce, koye iddu ù Purgatorio? poklisimo odizgara mallo gouorilli od ouoga: ma nè napunno. Molimuas occe sada dami recete ſctogodier od ouoga.

9. MESCTAR. V Purgatorio Sijnko iddú sfe onè dúſce, koye vmiru ù griehu venialu, alliti koyesu veinile koigodier smartnij grieh, i ù vrieme, alliti nà càs od gnih smarti iz pouidielisuse, iskrusçili; ma niesu vcinili zadouoglnu pokorru: Oui neimayu ottiti ù Pakao, yerbo niesu vmarli u griehu smartnomu; nì magne ù Limbo, yerbosu pariſcteni, ni moggu vliesti u Ray, zaſcto niedna stuar ghnúsna, nì oçqúargnena, moxe gori vliesti. Za tó potrebnoyé rieti, dà oue take dúſce, koye à ouomu sfietu niesu bijle occiſchiene, i niesu odniele mukke, koyusu dostoyne bijle za sfoye griehe, poy ù koyegodier miesto za ocistitse, i ouó

Koyesu one duſce Koye idu ù Purgatorio.

miesto zouese Purgatorio, yerbose tuiciste; za toy-
se ta kú oue Ocisctenik.

SKVT ABBRAMOU.
LIMBO.
PVRGATORIO.
PAKAO.

VCENIK. Znam velle dobrò, kakoye mallo prie recenno, daye yedno Purgatorio opchienno, pod zemgliom, gdie opchienno dusce, koyese immayu occistiti, xiuu. Ma sctose imma rieti od oniezieh dúsca, koye sad ù yednom, sad ù drugom miestu cuyuse, i gouorre s'xíuiema? Niesuli oue dúsce ù Purgatoriu opchiennu, i inokupnu? alliśu ù koim-godi drugom miestu za occistitise?

10. MESCTAR. Yesu nieka Purgatoria ossobitá izuan opchienieh, gdiesú poslane dúsce od Bogga kadgodier, neka buddu vcinitti pokorru nà ouomu sfietu; i kakoye vechie Purgatoria, takose yosćter moxe rieti (kako S. Gargur pijsce ù cetuartom librù od Dialoga) dase nahodde dua Pakla, yedanye opchienri, i ouie (kakotisam rekao odizgara) pò sried zemglie, prisleirok, i pridubok: ma obó, i koichie vazdà bitti, i sláti, kako tamniça od velikoga Bogga, za pediepsati odmetnike gnegoua Boxanstua; Drughise poslié nahoddi, koise zoue Pakao ossobiti, od niekoliçieh, kijsu mucceni ù razlika miesta, dokle dóye suud. Koi kakose vcinij, i sfarscij, sfionni neuoglnici bittichie varxéni od Hudoba, ù parui Pakao dógni; i daye ouó istma, izuan onoga scto sfeti gliudi pijscu, vidisse yosćter diellom; yerbo nà Scicilii, nà górri od Etne, viddise oggagn gorúcch; izuan toga cuyusé tuuxni, i strahouiti glási, toliko dà sfeti Isidoro ù sfoieh Etimoloyiah gouorri, dà su Pòeti darxali, dà ù ouich miestieh pribiuasce yedan od Bo-

vechie-ye Purga-toria.

vechie-ye Paka-la.

Pakao op chieni, i ossobiti.

Na Cicilie Pakao

Digitized by Google

góra, nà imme Uulcano: ma ù istinu oudi pribiuayu Hudobe, koye mucce dúsce; i Gulielmo iz Parisa gouorri, dà ù recennom miestu, onni ogagn musci dúsce od oniezieh, kijmuse priblixuyu, vosster daim ne mucci gnih tellesa. I ouó gouorri ù libru, koye cinij de Vniuerso, par. I. c. 47. Izuan toga oui Naucitegl spouieda yednu veliku stuàr, koyaseye prigodilla po Boxyem Porodu godisste 1440. i gouorri: Nieki mornari buducchi veliko vrieme brodilli, i hoddilli pò moru, nay poslie doyosce polak Scicilie, i buducchi onni blizu oniezieh miesta pakglienieh, cusce veliko sckripanye, i triecanye, s'placom, i s'tuxbom. Radi toga bucchise pristrascili, sçiegnahu dachié vmrieti, i nó sctoye vechie, meyu onniem vikami csulse yedan glás strášcan, i strahouit, koij ù smecchi vapiasce: Nà oggagn, nà oggagn vmarlaye Maria, i onni càs kako reccenní Marnari prijyosce u Porat, pijtasce, biésceli tuy vmarla vzkorrò koya xena, koyásce zuásce Maria; i onij, kij tuy biehu odgouorscè, da biesce vmarla; buducchi nay prie stauili nà pamet dan, i vrru, náyosce iztinu, da Maria, koya kako gouorahu onij kij biehu od gne miestà) biesce zazda bijla yedna xena od zla xiuota, i neposstena; zato sçiegnáhu razloxitto, dà ù onnu vrru, i ù onij dan, neuoglniça bij ponesena ti á od Diauala onij Pakao; Oh kolikosu tuxni, i za sliepglieni onij kij ouó cuyu, i nechiese pokayati; ouó dake razloxitoye vcinio Boog, toyest, dà cinij ouó csutti, vidieti Pakao nà ouomu sfietu; za vkazati dase prayu neuierníci kij darxe, i sçiene dasu mukke od pakla kako yedna priciça, alli yedan san. Kij nepokayuscise od tolikoga polluvierstua, nà gnih strahotu poznatgachie u prao. I ouo toliko buddi dosta za starhu od ouoga nascega Pétoga Razgouora.

Gulielmo Parisin veliKaye oua stuar Exemplo od yedne stuari Koya seye prigodilla.

TKo zle xiue gorre umire.

Digitized by Google

RAZGOVOR SCESTI.

VCENIK.

MOlimuaš za pocetak od ouoga Razgouora, reçitemi, zašcto Boog ne pošciglie sfè dúšct neoccišchiene uonó Purgatorio opchienno?

1. MESCTAR. Hotiet znatti zašcto Boog neciní ouu ftuar alli onnu, toye od vechie iskat znatti: nišctar nemagne rietichiu, koliko pò slabofti moyoy mogaošam izuaditti iz Naucitéglia. Yešu nieki kadgodier, kij nielu doftoyni bijli od o- nieh ftrášcnieh mukkaa od Purgatoria opchiennoga: zatošu posláni nà ouí sfiét, nekašu gnih griefi magne pediepsáni; i niekomu Sfetu çouieku bij obyauglieno, dà dúšca od yednoga, koi biéšce vmró, ftášce ù ledu za cinit pokorru. Sfeti Gargor ù 4.lib. od Dialóga, go- uorri, dà bij obyauglieno niekiema od niekieh dúšca, koye biehu ù yednoy fiepni, za cinit pokorru od gnih griehá. Yešu kadgodier nieki, od koieh drago- ye, i vgodno Boggu skratiti, i pošpiešciti mukku, i pokorru. I neka dà oné dúšce mogu rieti gnih po- trebe, posilaih nà ouí sfiét daše ouafte; zató gouorriše dà ù Mantoui, biešce yedna liepa polacca, ù koyoy- še nemogášce pribíuati, çiechia mnoghe treskè, i tre- šcgne. Rádi koye ftuári, nieki mladçi slughe Mar- kešoui (yerbo tadà Mantoua neimášce Dukke; ma zuàšce Markes) ottijdošce ù ouu polaccu; ma çiechi velike treske, i kamenya, koye léchiášce, ne mo- gòšce tuy ftáti, i toliko vechie, kolikko neuiyàhu odkle dohoddi, i letij onó kamenye; ni kogga me- chiášce. Bišce vššilouani pò šebi, za boglie gnih, die liuiše.

Purgato- rio osšobi to od ve- chieye nacina, bezmie- šta.

itise. Yednokrat dóye xeglia yednogá karpça od çre-iyij za pócchi ù onnu pollacu, i vciniuſci yedan velicak ggagn ù yednoy nay liepſcoy camari, poce karpiti reuye, buducchi cſuo priuelike treske dò pó nochia; nekrenuuſciſe on nigda od sfoga posla, dobrò dagá ieſe ſtráh; vidye, kako proye pò nochia, troiçu obuce-u ù veluttu, kij ſieddoſce zayedno s'gnime okolo ono-a oggna, nij gouorahu niednu ſtuar ononiu Karpçu, zatò on cignaſce sfoy poſao. Yedan od ouiezieh, idecchi dà on sliedi posluyucchi, ſtà vzagn, i poce-ledati onó ſcto on cignáſce, kako dà hotiaſce nau-iti od gnega onni poſao; i onni karpaç niſcta nego-oraſce, ná preduyucchi sfeyer ù ononiu diellu. Ta-áſe podvighnu oní, koi gledáſcé, i poce gouorit ſoyom druxinom: ma karpaç ne razumiaſce onó ſcto ouorahu. Nay poslie oslobodiuſciſe mallo, vpijtaih to biehu, i onimu odgouoriſce, daim vcinij yednu illos, zaſct obimu rekli, thoſu onni: Obechiaim arpaç daimchie vcinit sfeſcto hotiahu. Rekoſce ta-a dà biehu tri Markeſa od Mantue, kij cignáhu po-orru ù onoy Pollaci, i akobi im on obechiao póc-hi kadgodier boſo nog, ù Goſpe izuan Mantue, nni càsbi ottiſcli ù millos Boxyu, i ù slauu od aya. Koyu ſtuar budúcchi karpaç obechiao, tuù koih vechie nebij vidiet; niſe vechie nigda cù ù noy Poſlaci trésſcgna, alli koya treska.

velikā sloboda od yedno ga Karpça

Markeſi od Mantue i ſmetahu onieſieh, Kij pribivahu ù yednoy Pollaci.

VCENIK. Cudímiſe od velike slobodee od ono-a karpça, i da nepúſti oní sfoy poſao, i neutece à. Yelli koi drughi razlog, zaſctoſe dúſce ciſté nà uomu sfictu?

Pokorale cinij, gdie grieh uci gnen.

Exemplo ob yedne duſce, Koya pribiua ſce ù Pauij, à yednoi xucchi

2. MESCTAR. Zákon hochie Sijnko moy, dà dieſe cinij zlo, daſe tuy vcinij takoyer i pokora. upexi, gdie kradu, tuy ſu obieſceni, i razdieglieni a quartiere. Kadgodierſu poslane dúſce od martuich, koyegodi mieſto oſsobito, za ociſtiti sfoye griehe, dieſu vcinilli koigodier grich. V gradu od Pauie, edna dúſca pribijuaſce ù kucchi od niekoga Nauci-glia, i u nocchi cignáſce toliku tresku ù kamari od

od onoga Nauciteglia, dà mu nedadiasce spatti, veomaga strascasce. Nay poslie onni Naucitegl, ne mogúcchi prikonocchi podnieti toliku tresku, i toliki stráh; zazuá dà spij s'gnime drughi Naucitegl sfoy nepuut, i spécchi onni, Euó yedna velika treska ù Kamari, koyu cignásce oná duusca, koya ondstásce za cinit pokorru, i buducchi zíma pocé potezat hagline s'gnih. I onni pocese pomagatise i rukami, i zúbi; nay poslie yaccá bij onna duusca, cinijm ostati odkriueniem. Ciecchia koye stuari Naucitegl mlavii poce zaklinat onnoga, koiih smetásce i recemu, akosi tii dusca òd koga godier koiie vmro, i koí imma potrebu od koyegodi pomocchi, poy s'Boggom molimte, i nemoyse vechie oudi vratiti, zasc̃to zautra zinichiemo rieti Misse zà te, i vcinichiemo zaduxbinu vboziema, nekasi tii sloboyen od mukkaa, ù koijehse sada nahodísc. I reksci ouó dieliſe onna dusca. I buducchi syutra cinio rieti nieke Misse, kako biehu obechiali, nigdase vechie nepouratí oná dusca ù onú Kamaru, níse vechie nigda cu treska nikaqua, i tako bij sloboyena oná dusca od mukkaa, koye ù onomu miestu tarpgliasce. Stise takoyer, dá polak Milana, biesce yedan Manastier od niekieh Redounika, i nà pó nochiu bij probuyen Sakristian s'gnegóuiem drugom, od Martuieh, velcchimu dà biesce vrra od Matutina, i onni sçienecchi daih zoué koigodier Fratar xiu, duighnuscese, i vliezausci ù çarqua, naydosce pun kor Fratara, kij biehu velle od prie umarlì, koi darxahu sfiechie vxexne ù rúçi, i Kapuce namaknúte na occi, i gouorahu ossicie. Pristrasciuscise Sakristian, i drug gnegou od onoga sc̃to biehu vidieli, do mallo dána vmriesce.

Exemplo dostoino dase stauij na pamet.

Sakristian parui umrie.

VCENIK. Cíuosam Mesc̃tre, daye Purgatorio opchienno ù yednom miestu samomu, i dase dusci ciste yosc ù nieka druga razlika miesta. Zatoye vechii Purgatoria. Yelli dake yosc istina, daye Purgatorio Svetoga Patriçia? Molimuas odgouoritemi sfarhi ouoga?

3. MES-

Digitized by Google

3. MESCTAR. Ctijse ù xiuottu S. Patriçia, koije upijsan od mnozieh, i naulascstito od Viçença Belauacensà, i od sfgtoga Antunna ù 2. par. od Summe od Historia, nà tit. 11. pog. 18. §. 2. Koya gouorri. Kako S. Patriçio biesce obratio nà vieru Karstiansku sfù Isusù, alliti ottok od Ibernie, gdie pripouiedásce Vanyelye Isukarstouo: Oná Cegliad diuya yedua hotiahu vierouatti daye drughi xiuot nakon ouoga, gouorecchi od Súda, i od mukkaa od Pakla, i od Purgatoria. Ma ouì sfet conick, neka onno sctoim biesce riecima pripouideao, buddu poznatti diellom, mollij velle Gospodinna Bogga, molituami, i postòm; prikazausciumuse poslie nà sfarsi Gospodin, darouamu yedno libro od Vanyelya, s' yedniem sctapom. I posliega oduede ù yedno mieсto puusto, i s'recenniem sctapom, ucinímu alli obkruxi yednu veliku yamu tmastu, velecchimu, dà kogodierbi ù recennu yamu, alliti puç uliezao, s' prauom vierom, ù istinu pokayausciise od sfoijeh grieha, tuy stoyecchi yedan dan, i yednu nocch, occistiobise od sfieh mukkaa od sfoijeh grieha. I uieziusci unútra, i naduor iz onnoga puucsa, nè sano vidiobi mukke od zlieh: ma yosc veselya od dobrieh. Dieliusciise poslie Gospodin, S. Patriçio ostà raskolik veseo, i tuy sagrádi yednu çarquu, i natráxu od gne postauij kanonike od réda S. Agustina, pridausci kgliúce od rccennoga pucsa, Priuru, neka dà nitko nebude tuy uliesti bez voglie, i dopuuctenya gnegoua: mnozi potomtoga uliezosce ù onni pucs, kij sfiedocáhu dasuuidieli velike stuari, kakoto dusce mucene pò vechie nacinna od mukkaa: koye stuari Sfeti Patriçio nareddi dase buddu sfè pij ati, ù onnoy çarqui. I zato vidieusci onni púk oué stuari, vierouá pripouiedanyu S. Patriçia; i yerbose iusce ondí cisté, za tó onno miesto zouése Purgatorio S. Patriçia. Vinçenzo Beluacenso, gouorecchi od oué Historię, velij da onna nie primgliena od mnozieh. S. Antunin gouori, ako mij gouorrimo od oue,

Historia S. Patriçia.

Digitized by Google

oue, kako niekolişi gouorre, kij pribijuayu ù onieh ſtranah, gdieſe nahoddi ouí puc, to yeſt, dà potom toga kakoſu oniſj gliudi bijli ù onomu mieſtu, za nieko vrieme kratko, ù koye podnosè onij veliku mukku, i túghe od Hudóba, ſamo s'imayınaşioni, i da poslieſe od onle vrachiayu yoſc xiuieti nà sfiétu, kako ciné oſtali, i da pò oniezieh mukkah, od onnoga Purgatoria zadouoglié zà mukke, koye imayu podnieti za gnih griehe; Od ouoga ſcto ouí ouako ſşiené, i darxé, velij ouij Sfetaş, neuidíſe dà ſliedi niedna ſtuar nepriſtoyna, Doule gouorri Sfetí Antunin, koi pijſce takoyer od ouoga iſtoga ù cetuartom dielu od gnegoue Summe od Konſcienşie, ù tit. 14. pog. 10. §. 8. Sfeti Bonauentura gouorecchi od ouoga, ù. 4. na 20. queſt. vlt. part. 1. velij dà S. Patrişio izpijta ù Bogga, da nieki gnegou priategl budde pedieпſan ù nekom mieſtu nà zemgli, i daye poslie iziſclo kako pricişa onno ſcoſe gouorri, daye tuy Purgatorio; i ouó gouorri recenni Sfetaş. I oué gnegoue rieci veomamiſu ugodne; dobrò dà i onó drugo ſctoye odizgára recenno, nie daleko, od iſtine; yer (kakoſmo rekli) Purgatorioſe nahoddi ù vecchie miéſta. I ouó buddi zadoſta za ſada.

Kako mnozi darxe Purgatorio S. Patrişia.

S. Bonàuentura.

VÇENIK. Molimuas reşitemi, i iztomacitemallo, izlazeli kadgodier duſce izuan sfoijeh miéſta, nekaid vide xiui gouorecchi toliko od oniezieh koyeſu nà Nebbu, koliko od onieh, koyeſu ù Paklu, olli ù Purgatoriu; i yoſcter od oniezieh, koye po prie nahoyahuſe ù Skutu Abramouu, i od oniezieh koyeſu ſatu ù Limbu, ſamiem griehom Iſtocniem?

4. MESCTAR. Za odgouor vegliu, dà kako naſc Rikardo pijſce, ù cetuartom od ſentenşia, ù diſt. 45. art. 1. queſt. 3. i Iuan Turrekremata sfarhu Dekreta, 13. q. 11. dà pò dua nácina moxeſe razumiet, dà duſceſe diegliuyu iz Raya, iz Purgatoria, i iz Pakla, toyeſt, daſe diele od onle, za neimatiſe

vec-

etchie pouratit ondi: I koliko za ouó, vegliu, dà
iitko koye tu od reyen, i ſtaugliem pò oſſudij sfar-
cenoy, moxeſe dieliti iz onoga mieſtà, gouorécchi
d Pakla, i od Raya: yer pláta od Blaxenieh, i
uka od oſſúyenieh nechieſe nigda sfarſcitti. I nie
otrebno rieti, daye Traian Imperatur sloboyen bio
d Pakla, pò molitui S. Gargura; yer gnegoua oſ-
udà nebieſce sfaſma sfarſcena, kakoye odizgára re-
ennò. Drughij nacin, pò koyſe mogù duſce dieli-
i od onle, yes, kadaſe dieгliuyu za koyegodi v-
ieme; I ouó moxe bit takoyer pó dua nacinna:
oyeſt, koliko pò naredbi od gnih naraui: alli ko-
ko pò naredbi od Boxyega Preuidienya. Koliko
à paruo, gouorrù, da duſce razdieglienie s' gnih
elleſi, nediegliuyuſe iz gnih mieſta, za prikázàtiſe
iuiema, zà dua razloga. Paruie, zaſcto duſce o-
ieglíene od tellcſa, neimayu skladnoſti s'gliudima:
er gnih opchienye, i gnih xiuglienye yeſt, za ſtáti
'oſtaliema, i s'druziema duſcami razdieglieniema,
takoſu i onne. Ni ù ouomu dayenam dá moxemo
lagat Filoſof, ù paruom libru od Etichie. Drugie
azlog çiechia urozka od gliudij, koijemaſe prika-
uyu, kij poznayu pò ochiuchienyu, i po ſtuári
ovaſe moxe ochiutieti. I zaſcto duſce nemogúſe
chiutieti v'çiechia ouoga nemogu uzrokouat ouó
oznanye; i zató ouó prikazanye, koye cinè duſce
dieglíene od tiela, gliudem; Yeſo cudnouata; pa-
ckſe imnmayu ſtauiti ù broy od cuda Boxieh; ka-
o gouorrí Anyelik Naucitegl, ù par. 1. ù q. 89. art.
. koliko poslie gouorecchi od naredbe Boxye, ve-
liu, da duſce odieglíene, kadgodier diegliyuſe iz
nih mieſta, i prikaxuyuſe gliudima. I gouorecchi
d duſca Blaxcnieh, vegliu, dá moggu iziti s'Neba,
adgodier za pomocchi tuxne, i neuoglne, kij oudi
óli priporucuimſe ù molituah. Exemplo, alliti nau-
immamo od Sfetoga Felica Mucenika, od koga
pouieda S. Aguſtin ù libru, koye cinij od pomgne,
oyaſe imma immat od martuieh: dà buducchi grad
od

Oſſuda Traiana Imp. nebieſce faſma sfarſcena.

S. Tomas

Sfeti Blaxeni Kadgodierſe priKaxuxiuiem.

Exemplo od sfetoga Felicia Nolna

od Nosce aruan od Neuiernika, i buducchi ù velik straáhu za poghinut; uciniusci molituu cnii grayan prikazaimse ocitto recenni Sfetaç, i slobodih od to like velike pogubye. Onii kiisu osuyeni, dò dnè o Súda, pò Boxyemu dopuscenyu, kadgodier iz laze Pakla. i prikaxuyuse xiuiema, za naucitijh, alli prisstrascitiih, nekase duighnu iz grieha tako ussillo

S. Gargur

uani od Boxye praude, suprotiua gnih istieh hotie nyu. Kako spouieda S. Gargur Papa, ù 4. libru o gnegouieh Dialoga, od Benedicta Pape, i od yedne sienne grúbe, i ghnúsne od yednoga Lupexa, ù xi-nottu S. Martina. Maye ouá razlikos, meyu prika-zanyem od Blaxenieh, i od ossuyenieh, kako gouor-ri S. Tomas ù cetuartomu od Sentençia, yer Bla-xenij pò kreposti od slaue, i po millosti, koyusu immali bez niednoga gnih dostoyanya, mogu prika-zatise kadye gnima drago. Scto nemogu ucinitti os-suyenij; zascto nemogúse vazda prikazati, ni bez os-sobitoga dopuscenya: ma samo kadayē ugodno pri-uidienyu Boxyemu. I razlogye ouij, yer kako Sfeti xiughiechi ù ouomu nascemu umarlom tielu, s'mil-losti dátom od Bogga, cignáhu nieka zlamenya, i cudda, koya nemogahu ucinitti druzij gliudi, kij neimahu take millosti. Tako duscami od Sfetieh, dátaye vlast od Bogga, s'koyom kadyegnima drago, mogu s'cudniem prikazanyem, ukazatise xiuiema. Mogu takoyer Blaxeni, i ossuyenij, prikazatise u tielu koyesu onni uzeli; i ù haglinah kaque noscá-hu bучucchi xiui nà ouomu sfietu; kako spouieda bogogliubnij Barnardo od yednoga Popa, koise pri-

Prikaza-nye od yednoga Popa s-plouia-lom od oi loua.

kaza Enricu Biskupu Aurelianensu; obucen ù yed-nom plouialu od olloua, texēmu negolie yedna Min-cetta. Koliko poslie za rieti od dusca od Purgatoria vegliu, da imye kadgodier dopusceno dielitise iz mie sta od Purgatoria, gdiese ciste, i prikazatise xiuiema prie negse sfarsci gnih pokora, za pitati koyugod Dusce pomocch. I od ouoga immamo nauk, ù libru ce od Purga tuartomu od Dialogá S. Gargura. pog. 46. od duu

Digitized by Google

ce od Pafckafia, koya prikazaufcife Blaxenom Germanu, moliga dabiga pomoggao s'gnegóuiem mo-tuami polak Bogga, za mocchie slobođiti od mukaa d Purgatoria, koyę tarpgliafcę ù yednom bagnu. ouó yofc kaxeíe s'niekiem drurziem nauçi, kijfe iógu vidietì góru. I ouó iftó prikazanye, yofcter iogáhu vcinitti dufce od sfetieh otáça, izlazécchi iz imba, prie fmarti Iſukarſtoue. I od onóga immaio nauk ù Sfetom Matteu, nà. 15. pog. od Moiſefa; oiíe prikaza triema Vcenikom, ù priobraxenyu efuísą Iſukarſta. I ftinaye dà Anyeli dobri cefto-at prikaxuyunamfe ù hípu od dufca, ù tielu, ko-fu onni vzćli, kako yofcter ù hípu Boxyemu, ikazaſè Anyeo dobri Moiſeſu, ù Exodu, nà. 3. pog. ú mnozíeh druzieh mieftieh ú Sfetom pijfmu. Ouá ta obyauglienya, moxe yofc vcinit Anyeo zlij, eliufcife iz Pakla, kako ftuorom cinij za priuariti lavonike kako prikazaſe Saulu kragliu, ù paruom bru od Kraglićua, nà pog. 28. koi pijtafce ù oné iayioniçe dà mu uzkarfné Samuela, za znatti ka-oubi sfarhu boy immao. Nímuſè prikáza Samueo, ifcto nebbi probuyen, ní duighnút s' gnegoua po-oya: ma bij yedna priuarka, i yedno prikázanye imbeno od hudobe, koya od Sfetoga Pijfma, pod nme od Samuela, zuánaye. Neímaſe zotó viero-ati, dà dufce od Blaxenieh, alliti od ofluyenieh, izda prikaxuyuſe hípom, kadye ucigneno ouó ta-o prikazanye; yerbo mnokrat taka prikazanya vci-nenafu, alli fpecchi, alli bdécchi, pò diellu od Du-i dobroga, za nauk od oniezieh koijmafe prika-iyu; alli pò diellu od Hudobe za priuaritih; ka-o takoyerfe prigáya ù fní xiuiema, dà mnokrat mie, daimfe prikaxuye, yedno cegliáde, koyeim puorri velle ftuari, koye nifctar nemagne cegliade ittiche velle dalcko od onoga mieftà. Koliko pof-e od dufca, koyefu ù Limbu od dieciçe s'famiem iehom iftocniem, vcgliu dà i ouie takoyer mógu iti izuan stoieh miefta, i prikazatiſe xiuiemà, pò onni

toria pri-Kaxu yu-fe xi viem.

Dufca PasKafia ù purgato tiu pijta pomoch.

Dufce iz Limb priK aza-fcefe Ki-viema.

Anyeli priKaxu-yuſe Lud-godier ù hipu od dufca.

PriKaza-nye od A nyela zlo ga.

Moggui dufce od dieciçe iziti iz Limba, s' vogliom Boxyom.

Digitized by Google

onni nacin kakosmo rekli odizgara, od dusca ostavyenieh: dobrò dase neima niedno Exemplo od ovoga, ù Sfetom Pijsmu., ni takoyer polak niednoga Nauciteglia primgliena od sfete Materie çarque.

VCENIK. Pokliste yur besiedili od prikazanya, koye ciné Anyeli dobri, i zlij, ù imme od koyegodi dusce; Molimuas neka nebih kadgodier ostao priuaren, nauciteme mallahno, za poznat razlikost, koyase nahoddi, meyu prikazanyem od Anyela dobogra, izlóga.

Razlikost, koyaye meyu prikazan yem od Anyela dobroga, izloga.

5. MESCTAR. Vegliu, kako pijsce S. Tomas ù 2. par. quest. 30. art. 3. dase toy lasno moxe poznati, zascto ako ù prikazányu pò strâhu, sliedij, i ostaye veselie, ù onomû, kómuye toy prikazanye vcigneno: bez sumgne nikaque imamo viérouat da toy vidienye dohoddi od Bogga: Ma ako innako, ostaye koigodier strâh, i spazmo, ù onomu cegliadetu, komuye vcigneno toy prikazanye; tadaichiese darxati, i scieniti, daye duh neciſti, nepriategl od národa gliudskoga.

VCENIK. Vkobih znatti, yesuli muke, i oggagn od Purgatoria toliko strâscne, kolikose gouorri, i yesuli tuy pediepsane yednáko sfè dusce?

S. Agust. ù 4. od sent. ù dist. 20.

8. MESCTAR. Sfeti Agustin, Sfeti Bonauentura, Mesctar od Sentençia, Francesco Mairon, i Ricardo, gouore, dobrò da oggagn od Purgatoria nie viecnij nisctar nemagne yes velle strâscan; yer nigda nebij na ouomu sfictu niedna mukka, nichiè nigda bitti, nie magne sada; danie darxana, i sçiegnena za nista, na priliku od oggna od Purgatoria. Dobro da

Mukke od Purgatoria pristrascesu.

Sféti Muceuiçi, podnieliśu muke pristrâscne: nisctar nemagne nà priliku od oggna, i od mukkaa od Pakla, alli za boglie rieti, od Purgatoria Yesu yedno nisĉta: Cuy ouij razlog. Mukaye uzrokouana pò dua nacinna, alli çiechia erse neima dobro, koyese gliubij, alli râdi zla koyenamye doselo, i nenauidimoga, i zlogà hochiemo. I od sfakoga od ouá dua nacina, mukka od Purgatoria vecchiaye, negoli koyamu godì mukka vriemenitá. Veli yedan

Fi-

Digitized by Google

Filosof, gouorécchi od mukke od Purgatoria, daye yedna mukkaa, koyase nemoxe ni izrieti, ni izkusiti. Pijse Yacob Biskup Tuskulan, od yednoga martça sloboyena od mukkaa od Purgatoria, pò molitui od yednoga Sfeta couieka neka budde vcinit pokorru nà suomu sfiétu, dà on toliko pediepsásce tielo sfoye, dà neyu ostále pokorre, koye cignásee, pribiuasce ù grobouieh s'martuiema: mechiascese ù oggagn, vagliascese pò sniegu, i pò ledu. Koi yednokrat bij vpijtan, zasc̃to oy cignásce. Odgouori onni pokornik (stuar dostoyna od razmiscglianya) daye prid çarquom, yedno blatto punno oggna, ya bih izabrao státi unutra, dò dne od Súda, za utecchi mukke, i oggagn od Purgatoria. kada S. Gargur molij Bogga za Traiana, i kadamu Anyeo recce, yednu od duie stuári immasc izabrati, alli immasc bitti mucen sfé vrieme od tuoga xiuotà od bolestij, i od nemocchí priesckieh, alli samo dua dni státi ù Purgatoriu; izabrá ouij sfet couiek, prie daye vas sfoy xiuot nemocchian, negoli státi sámo dua dni ù Purgatoriu. Ctije takoyer od drugoga Sfetça, koi od nemocchi stoecchi nà smarti, za mieke griehe, koye yosc neiesce izcistio, dàmu Boog ouó occischienye: alli za yednu samu vrru dà stoi ù Purgatoriu: alli sedam godisc̃ta xiuotà s'veliçima, i bez pristanka nemocchi. I zabra státi yednu urru ù Purgatoriu. I buducchi umró bij tuy ponesen od Anyela. I buducchi ostao mallo ù onomu miestu, pocc vikati, i gouoriti Anyelu, Tijmesi priuario, i niesimi ucinio kakomisi obbechiao: zasc̃to bosmose pogodilli dà stoim samo yednu urru, à ciniomisi stati yedno godisc̃te. Kadaymu Anyeo odgouori, dà nebiesce vecchie stao, negoli kolikobi rekao yedno pó zdraue Marie. Zatuscì ouó onni sfet couiek, izabrà vratitise nà ouij sviét za sedam godisc̃ta, i státi bez pristanka nemocchian s'priuieliçiem mukkami, i bolesti. Tij dake pò tebi mocchiesc sada prosuditti, i zaglauitti, yelli strahouit, alli ne, oggagn od Purgatoria; pokli S. Gargur

Ouastuar se immà stauit nà pamet.

Karita velika od S. Gargura.

Drago Exemplo

gur

gur nechochie tuy ftáti dua dni, ma prie vas sfóy xiuot truditi. A onni drughi Sfet Couiek, prie voliji hochíe tarpieti sfè nemocchi, negoli izuarsciti yednu vrra ù Purgatoriu. Sfarhu onnoga poslie scto iscteíc znati, yesuli dusce ù Purgatoriu sfè pò yedan nacin muccene, alli nè. Vegliu (kako gouorri Iuan Yerson, ù sfom gouorenyu scto cinij od Martuieh.) da nieſu sfè dusce pò yedan nacin muccene: ma kakoye tko doſtoyan; i takoyer kakoye tko vechie pomoxen molituami, i oſtaliem pomocchi duhovniema od ouieh.

V purgatoriu vechie yedna dusca tarpij negoli druga.

VCENIK. Reçimi molimuas pridrághi mesctré, dokléchiese pribiuat ù Purgatoriu, i doklechie tuy dusce ftáti; i izuan toga, koliko vrieme ftoij tuy dusca od sfakoga, i takoyer immayuli veliku muku ne vidieusci Bogga ù toliko vrieme?

7. MESCTAR. Sfeti Aguſtin ù libru od Grada Boxyega, nà 21. lib. pog. 16. gouorri, da mukke od Purgatoria, nechie tuy bitti pò Suudu: zató bitichie, i ftáti dò Suuda; yer potom togá datichie osudù Suudaç Yesus Isukarſt. Gdie dóbri pócchichie ù xiuot viecnij, à zlij ù osudu, i ù mukku viekouitu.

Po suudu nie vechia purgatoria.

Rádi toga nechie vechie bitti Purgatoria za occiſtiti dusce. Koliko vrieme ftoij sfaka dusca ù Purgatoriu za sfaki grieh smartnij proscten, vegliu, dà zasfè er Fabio Incarnato, ù gnegouu Scrutiniu Sacerdotalu gouorri, dà yedna dusca imma bitti mucenna vechie za duie tissuchie godíscta, s'ouiem razlogom, zascto sfaki grieh proſctem, imma s'sobom pokorru od ſedam godíscta nà ouomu sfiétu; i yer ouij nie vcinio pokore oudi nà sfietu, zató onnu imma vcinitti ù Purgatoriu tuliko godíscta, kolikoye daana ù ſedam godíscta; i Ciechia erye godíscte od 365. daana, sliedij dake, dà sfaka dusca zà sfaki grieh smartni ftoij ù Purgatoriu za ociſtitise 2625. godíscta. Ouá misao, i ouó scto ouako darxij Fabio recenni, nie vgodno nì drágo onomu vriednu couieku, koi vcinij libro, koyese zoue Kandillier od zlata, ù Sermonu od Purgatoria nà num. 9. i ù iſtinu s'razlogom, zabit

Koliko vrieme yedna dusca imma ftati ù Purgatoriu.

ouó

ouó gnegouo gouorenye od vechie osctro. Dominko Soto, ù 4. od Sentençia, nà dist. 19. art. 3. quest. 2. gouorri, dà yedua on moxe vierouatti, dà yedna dusca stoij ù mukah od Purgatoria duadesti godiscta, ni barxe yosc delet godiscta, ù onieh pri veçieh mukah. Koyu stuar darxij, i sçieni yoscter Pisalaç od recennoga Kandilliera zlatnoga, yosc dalie tuy niednoga proscтenya. I ouó çiechia priuelike, i neizmierne millosti Boxye. Nisctar ne mane nì oua opinion nie vgodna Bellarminu yesúitu, koi ù gnegouieh Kontrouersiah od Purgatoria, gouorri daye ouá opinion zla, i izuan toga odgoára tuy razumno nà razloghe Sotoue, i staуglia yosc niecka Exempla, i naulasctito yedan koi staulia posctouáni Beda, ù petom libru on gnegoue Historie, pog. 13. od yednoga, komu biscè vkazane muke od Purgatoria, i yosc mu bij recenò, dà onne dusce izisclebi iz Purgatoria, ù vriçme od Suuda, izuan niekolike malle, koyebisse slobodile prie Suuda recennogà, molituami, i zaduxbinami od xiuieh, naulasctito Sfetiem posfetilisctem od Ottára, i tayer s'Indulgençiami, allitti s'prosctenyem. Yosc gouorri recenni Bellarmín, dà oua opinion yes prena dobroy obicái Sfete Carque, koya gouorri oficia, i Misse sfako godiscte za martue, dobrò dà na zná, dasu sto, iduiesti godiscta, i vechie, dasu marli; çiechia toga parua opinion od vechieye ostra, à ouá od vechie gliubexgliua. Uegliu dake, à istinu od ouoga sam Boog zná, i onij, koijemye n obyauio. Nisctar nemagne za zaglauglienye, moxese rieti, dà sfaka dúsca státichie ù Purgatoriu, dokle budde sfarseiti gne pokorru, alli budde slobodyena od xiuieh, s'pomocchi od Molitáua, i od prosctenya, prie yosc onoga vriemena. Uegliu yosc dà oné dúsce od Purgatoria neuidé Bogga ù ono vrieme, koye stoyé ú Purgatoriu. Koyu stuar onne znayù za yednu priueliku pokorru, çknécchi za mocch vzíuat nay vechie dobrò, toyest Liçe Boxye.

Opinion Roberta Bellarmína pohuаgliena.

Boog zná sfaku stuar.

xye,

Digitized by Google

xye, i tó za gnih griehe : koyu pokorru, alli mukku Naucitegli zouu mukku od ſctette.

VCENIK. Reçimi vaſce ottacanſtuo, yedan koi mré bliſu sfarhe od sfiéta, (kako dà receſc yedno godiſcte od prie, ouij doſtoyanye za ſtáti u mukah od Purgatoria, tiſſuchia godíſcta, i néchie vechie ſtáti negoli yedno godiſcte. Ouíchie dake ottiti slobodan, i gnegòui grieſi nechie bitti pediepſani?

8. MESCTAR. Toy ſctome pijtaſc Sijnko moy, ſpàtuiçe cinijſe od vechie mucno : ma nie toliko koliko ti ſçienſc. Rádi toga odgouára ná tó Rikardo, ú 4. od Sentençia ú diſt. 20. art. 2. q. 1. ú odgouorú od 2. arg. i velij, dà ouij tada, i machie toliku mukku ú ouó godiſcte, alli ú magne vrieme, kakobi tarpio ù sfè oné tiſſuchiu godíſcta; yerbochie Boog dati, pò puutu od oggna toliku boles, i mukku onoy dúſci, ù yedan càs, dachie onna pàtit, i tarpiet toliko, alli vechie, kakobi tarpilla i patilla ù onne tiſſuchiu godíſcta. Ciechia toga neslíedij, dà grieſi imayu oſtati bez priſtoyne pokore, rádi kratka vriemena.

VCENIK. Cinijmiſe yedan liep vzrok za vpítat uas, yedno veliko dubbio, koyeye yur iſtomaceno od mimitich velle dobrò, sfarhu oué ſtuari od martuich, kijſu ù Purgatoriu, i ouoye, yeſuli Diauli slughe, i pediepſculi onni oné dúſce neboghe, koyeſu ù Purgatoriu?

9. MESCTAR. Poklimi hocch dat cinít vechie negva ſçiegnáh, néchiu magnkat rieti ſcto mi do hoddi na pamet, S. Bonauentura ù sfom 4. gouorri; Cinijſé ſtuar nepriſtoyna daſu Diauli slughe u Purgatoriu sfarhu oniezieh dúſca, i dáua ouí razlog. Nie priſtoyno dà yedan, koi nadhodi drugoga, podloxanye onomu koiie pridobit, i daye od gnega pediepſan. Martui, kijſu ù Purgatoriu pribliſxauſciſe, i priſtupijvſci k'praudi, pridobiliſu Hudobu nà ouomu sfiétu; dake neimayu bit pediepſani pò puutu od gnih, ní bit slúghe od pediepſany

od

od oniezieh dúsca, hoyese nahodde ù Purgatoriu. I huaryç neprauedna, dà hudoba imá ulas sfurha gnih, nà drugom xiuotu; izuan ouoga, velle dobrò znayu Diauli, dà oná mukka, koyu tarpe dúsce od Purgatoria, yes za koris od oniezich kiyle, cuy ulsté, erbolu za tó pedíepsáni, nekase ocisté, i neckaih riyedu prid Liçe Boxyé. Ma Diauli neisceru koris od liudij; negoli gnih ossudui; pacem nie vgodno ni drago ocischienye od dúsca, i nemogu cuti gnih sloboddu. Za zaglauit dake; hestúxe onni: ma bieé od takoga ocischienya. Nie postie takoyer ní icno, dasu ouc dùsçe muccene (gouorri isti S. Bonauentura); toliko telcko i zestoko, od Anyéla obrieh imayucchi barzo bit zayedno s'gnima graáni Nebeski. Vegliu dake zayedno s'ouiem Nauiteglieim Sfétiem, s'koijemse yosc ugáya S. Tomas, dasu onne dúsce muccene ù Purgatoriu bez sluxbe ikaque, koyabijh mucila: ma sámo onna mukka, koyu tarpe, muccijh, kako sluga, koya izuarscuye Boxyu vogliu, i praudu, i koyaih mucci: nisctar nemagne; yosc daye ù reçennom Purgatoriu priuelia mukka, kakosam rekao odizgara, yes takoyer poigodier razgouor, za bit kadgodier onne pohoyene od sfetieh Anyéla, i yoscter od niekieh sfetieh dúsca (kako gouorri S. Antonin) koyeih razgouarayu, i prokriepgliuyu ù toliçieh veliçieh mukah.

VCENIK. Reçitemi mallo, mogulise ossúdit dúsce koyesu ù Purgatoriu, kako mij ostalij, kij xiuemo; yerbo cuyem céstokrat, dà Sféta Carqua moye i gouorri ù offertoriu od Misse za martúieh ouako veleecchí. O Gospodinne Yesuse Isurkarste, slobodí dusce od sfieh viernieh, kij su priminuli s'ouoga sfieta, od mùkkaa od Paklà, nekaih on nebudne proxdrieti; i yoscter neka neupàdu ù tmine: ma naih S. Mihailo priuedé ù darxauu Nebesku: nauieme molimous scto ouó hochie rieti.

10. MESCTAR. Nic tó mallo pijtanye, Sijno moy: nisctar nemàgne s' pomocchi Boxyom, od-

Dusce ù Purgatoriu nieSu mucene od Hudoba.

Nieko razgouorenye yesù Purgatoriu.

odgouoritichiu. Vegliu dake dà dusce, koyesu Purgatoriu nemogu bit osluyene pò niedan nacin, i ouò za dua raziogа: yedanye, zascтobosu potuaryene ù millosti; à drughie, yerbo tu nemogu vcinit nì zlo, nì dobrò. Koliko za razumyenye od onoga Offertoria od Martuieh; vegliu, dá ondi za onnu riec Pakao, neimase razumiet Pakao gdie stoye dusce oslsuyene: negoli Purgatorio, kot takoyerse on zoue Pakao, za bit pod zemgliom, i toliko blisu prauóga Pakla. I zá znamenye od ouoga, miesto ognogdie pribíuayu Sfeti Oçi, za oué razloghe, Sfeto Pijsino zoué Pakao; kako vosc i Credo od Apostólaa gouorri dà Isukarst síde nad pakao. Nieki poslié hoticlisu rieti, dà s'ouieziema rieeima od Offertoria, Sfeta Carqua nehochie moliti za oníezieh kijsu ù istinu vmárli; ma samo za oniezieh kijse muckayu za vmrieti; yer sсtose vidí s'duora onisu yur vmarli, zascто vechie nie vzdanya dà onij mogu ozdrauitti. I pò ouí nacin tuy nie nikaquc muke za Istomacit ouó. Niscтarr nemagne ouó nie vgodno Robertu Bellarminu ù controuersiah od Purgatoria; i ouó, zascтò ù recennom offertoriu necinise spomena od oniezieh, kijse muckayu nà smarti; ma od dúsca od martuieh, i yoscтer zascтoboye oua opigion suprotiua obicayu od Carque Sfete, koya gouorri ouo, ù spomenah, koye sfako godiscтe cinee za oné dúsce, koyesu yur priminuse s'ouoga sfiecta, velle godíscтa od prie. Rázlog dake, alliti iztomacenye, koyenam dáua ouí naucitegl, ouié. Velij, dà Sfeta Carqua ù ouieh molítuah ù istinu imá míslio moliti za dusce, koyesu ù Purgatoriu: ma niscтar nemagne gouorri, dà recenna Carqua, obicaij moliti Bogga, kako dase imayu dusce ù say càs dieliti iz gnih tiela, i dasu ù strahu za bit ossuyene; yerbo onna prikaxuye s'oniem riecima dan od po kopanya, alli od smarti od martuieh. Koyu stuar vidimo takoyer dase cini; sfako godiscтe, ù ono scтose sfetkouine od Vppúchienya Isukarstoua, od Prikazanya, od

Iztomacenye Bellarmi nouo sfathu offertoria.

Mukke, od Vskarſnutya, i od Vziſcaſtia Na-
ga Goſpodinna Yeſuſa Iſukarſta, od Sfete Car-
:, koya ù onne Sfetkovine prem ciniiſe daſe
i vpuiti, roditi, i vmrieti Iſukarſt, za vkazati
a o.tayſtua, kako daſu ſada prid nami: niſctar
nagne znamo dà Sfete Carque nie miſlao ù onne
tkouine moliti, dà Iſukarſt uzme puut náſe, alli
ſe rodí od Blaxenne Dieuiçe, yerbo tó nemoxe
ti: ma molí dà plod od onieh ottayſtua budeſe
nienit i obratit budde nami ù koris. Ouako dake
torimo, dà Sfeta Carqua, ù posſetiliſctu, koyè pri-
tuye za martuieh, molij za onne dúſce, i cinij
menu od ſmarti gnih, koliko daſu ſada vmarli,
úſctar nemagne Carqua molij, i razuinyeſe dà
ij molituu, nekaſu boyene od Pakla, pò onni
cin kakoſe mogu sloboditi, toyeſt, dà oné dúſce
ſu ù dugo vzdarxane ù onomu mieuu, ù onie-
h mukah: alli daini boles budde mallo oblakſca-
; yer' naypokogne, kako nic daleko od iſtine
la, nakon tiſſuchiû i pet ſtó godiſcta, od vrie-
na od Doſcaſtya Iſukarſtoua rieti, i moliti, daſe
dde doſtoyati daſe Sijn gnegou budde vpputiti,
niem riecuna: Roſitè Nebeſa odizgara, i obla-
dà daxde prauednoga; ottuoriſe zemglio, i day
ſebe Spaſſiteglia: z'druziem molbami slicniem
ieziema: ouako prem, nie daleko od iſtine', ni
arye bez razloxita rieti, za martuieg: Zlobodi
h od uſta od Laua, daih nebudde proxdrieti
kao, dà ne páde ù tminne. I ouoy buddi za-
la za ouì ſcesti Razgouor. Koliko nay prie da-
iu pocetak Sedmomu, à ù toliko oſtani s' Bo-
n:

NaKorn- ſe sfarhu cine Sfet Kouine ù çarqui.

Digitized by Google

RAZGOVOR SEDMI.

VCENIK.

KAkouam rekoh ù pocetak, neznam hochiu liuam od vecchie dotrudnieti, pitauechinas tolike ftuari nifctar nemagne znayucchi da mi chiete imat za profctenye, za pocetak od quoga Sedmoga Razgouora, recitemi; mogu li dufce koyefu ù Purgatoriu moliti za nas oftalieh, i za gnih, i yefuli vafda uslifcane onne gnih molitue?

1. MESCTAR. Yurtifam rekao vechiekrat, da koliķome vechie pitafc, tolikoye meni vechie draxe. Vegliu dake za odgouor, dà nafc Rikardo od Mediauille, ù gnegouu cetuartomu, ù dift. 45. art. vlt q. 2, 18. gouorri dà moliti Bogga za druzieh; diellove od karitati; dufce koyefu u Purgatoriu, nè famofu ù Karitati, nafu yofcter potuaryene ù gnoy; yer kako gouorri oui Naucitegl, ako mij oftali mu xemo vcinit molituu za druzieh, dobrò da niefmo potuaryeni ù Karitati; yelle vechie dake onne dufce mochie ucinit molituu za nas xiuieh; i nie potrebno rieti, dà molitue od onjezieh dufca, neuagliayu, yerbofu ù mukah, alli erfu i izuan bitja dà mogu ucinitti koyegodi diello, pokombi dostoyni bijli primit koyu millos; i yofcter zafctofu izbaugliene od vidienya Boxyega. Neuaglia paruij razlog, kako gouorri onni iftij Naucitegl: yerbo takoyer i mij xiuij ù mukahfmo, zà fie to vagliayu. Drughi razlog takoyer neuaglia, yer dobrò dà dufce Blaxenne nemogu ucinitti ni zla, ni dobra, nifctar

Dufce ù Purgatoriu molle li za nas i za gnih.

star nemagne stuarye stanouita, dà mollé zanas. Treti razlog yosc neuaglia, zascto Yeremia buducchi ù Limbu, ucinij molituu za puuk Izraelski, i bij cuuen; ù drugomu libru od Machabea, nà starsi, alliti ù nay posliedenem, póglauyu: i nisctar nemagne on biesce izuan bitya dà mogásce ucinitti diello od pláte, i yosc izbauglien od vidienya Boxyega. Zató oui razlozi neuagliayu. I za sahragnenye, i potuaryenye od ouoga, ctijse yedno exemplo ù Dialozieh S. Gargura, da Paskasio yosc pò smarti ucinij yednó cuddo, i nisctar ne magne Sfeti Yernan imma pò obyauglienyu, dà on biesce ù Purgatoriu. Na onó sctò iscteic poslie znati, imayuli koyu koris onne dusce, molécchi za nas Bogga; odgouára Rikardo dà imayu, ù kolikose oue gnih molitue obrachiayu ù oblakscanye od gnih mukkaa, i ouó ne dasu ucinilli diello od meritanya, alliti od plate, buducchi onni izuan toga bitya gouorecchi onako kakoye: maim pomagayu oué gnih molitue, yer molécchise za nas, izlazimo, i dohodimo boglij, i mij s'vechiem bogogliubstuom pomagámoih, oblakscayucchijm mukku. I pò ouij nácin onne dusce poznáyu, i ochiuchiuyu koris od gnih Molitáuà. Poslie nà onno scto iscteic znatti, mogúsli dusce ù Purgatoriu molit za se. Odgouára Rikardo dà mogu: buducchi dà sfeyer ù pameti zouu pomooch od nas. I ouó káxu onne rieci od Ioba, nà pog. 19. toyest: smiluytese name, smiluyte. Gdie velle vechie imáse vierouati, kà sfè oné dùsce zayedno zouu i vapiu k'Boggu, dàim imma millosardye, i daim odpuusti mukkaa. Pomagayu yosc oué gnih molitue [gouorri ouij Naucitegl, nè za uzmoxenye od millosti, i od slaue: ma samo zà oblakscanye, i skrachienye od mukkaa. I nè zato sliedli, dasu onni cas sloboyene; zascto onne dusce nepitayu tó: na samo molè Bogga daim ima millosardie, kakoye gnegoua Sféta voglia. Koliko pos ie nà nay posliedgne dubbio, toyest, yesuli vazda uslisćane od

Yeremia cignasce molituu ù Limbu.

Paskasio cignasce cudda ù Purgatoriu.

Digitized by Google

Bogga molitue koye ciné oué dusce za nas xiuieh Gouorri Rikardo, dà moxebit dà molitue od o uiezieh nielù vazda ulilcáne, kako takoyer ni nasce zascto nemogu vidieti vogliu nì hotienye Boxye, kako cinee i vide dusce Blaxene: Nisctar nemagu molitue od ouiezieh dusca pomagayu xiuiema mnoziem, pacé sfiema, istom dà nie za priecice s'nasce strane. Doule gouorri Rikardo za yedno s'Bellarminom, ù Kontrouersiah od Purgatoria. Kogi opinion dobró daye bogogliubna; nisctar nemagu cinniti boglia, i stanouitiya oua druga koyaye opchieniyá od Sfetoga Tomasa, koi ù kratko gouorri dà dusce ù Purgatoriu nemogu cinit Molitue. I razlogye ouij, yer dobrò dà onij, kiisu ù Purgatoriu stanouitijsu od millosti Boxye, i od spasenya gnih, negolismo mij, nisctar ne magne ù vechiorsu muççi. Izuan toga niese ù bityu za mocch uciniti dobrò diello, dà prime zato plátu, i radi toga imayu vechiu potrebu, daye za gnih Molitua ucignena, negoli za nas. I yoscter, yerbo onni neznayu masce potrebe, koye neuide ù rieci, alli ù Boggu, kako cineei vidde Blaxenni nà Nebu. A od Exempla, spouidyena od Paskasia, gouorri S. Tomas, dá ù mirakulieh, alliti ù csuddieh, nayuechiese gleda bogogliubstuo od onnoga, koi cinii Molituu, za yedno s'vierom. çiechia toga za potuaryenye od ouoga, reccé Nasc Gospodin onoy xeni Sfetoy, vierateye sahranila, ù S. Matteu, nà 9. pog. I zascto er onij Paskasio dokle biesce xiu, biésce sfeta xiuotà, i od velika dostoyanya, sza toy sçiegnascese; daye nà Nebu Blàxen; i bimu ucignena molitua. I tako çicchia viere od ouoga, bii vslisçan onij, ki ucinij molituu; i zató nesliedi da Paskasio ucini Molituu ù Purgatoriu; doule gouorri S. Tomas ù cetuartomu, ù dist. 15. q. 4. art. 5.

Marginal notes: Mattui ù Purgatoriu Kadgo dierfu oslisçani od Bogga, ma ne vazda. — Odgouor na cudda Paskasiona.

VCENIK. Mogúli onij, kijsu ù Purgàtoriu znatti oná dobra, koya oudi za gnih cinee xiuij? Molimuas nemoyuàm mucsno bitti rietmi, scto vij

rij sçienite i darxite starhu ouoga.

2. MESCTAR. Scuarye stanouità Siinko, da mii, kijsu ù Purgatorsu, znavu ono scto cinee zà nih xiuij, i ouo moxe bit kako gouorri S. Agustin, lli po skazanyu od Anyela, naulasctito od oniezieh, tijsu imalli pomgnu, i straxu od gnih, i kij mislé relle od gnih spassenya, i od gnih razgouora, yer-to imayu stati polak gnih na Nebbu; i za toim do-lasiugliavu dobra, koyase za gnih cinee, i tkoih inij: Alli (gouore Naucitegli. dà ouo moxe bit, alctoih Boog nadisce, alli er chiúte da im se muk-e oblakscayu, i smagnkayu. Rádi koye stuari vid-le pomocchi, alli za boglie rieti poznayu recenne omocchi, koye za gnih priategli, i onij martuij, issu ù millosti molé Bogga za gnih, pò pútu, od ko-ih molitaua izprosse za xiuieh dobrá, i dáre duho-ine, i vriemenite: i kadgodier pò dopúsctenyu Bo-yemu, prikaxuyuimse, i braneih od pogubya, ka-kose čtij od yednoga, koi steyer kad prohoyasce sarhu yednoga Cimitoria, à toye miesto gdiesu gro-oui od martuieh; gouorasce Salam Deprofundis, za martue, kij tuy biehu úkopani: prigodise da pro-hodécchi yednokrat priko onoga Cimitoría, hotec-chiga nick i gnegoui nepriategli vbitti, buducchi yur receo Deprofundis, onij càs vidiése s'gníme mno-ştuo od martuieh, ù priliçi od gliudij oruxanieh, kij kako bisce vidyeni od nepriatéglia gnegouieh, utakosce dielisce, neuciniusci mu nisćta, Gouorise olc od drugoga, s'koijem ottidosce ù druxbu cetiri léchie okò kuchie gnegoue, duie sprieda, à duie d zàda: kako príye ù kuchiu, bímu recenno, poyì Boggom, mijsmo martuij, koitesmo sadruxili, do-rò da nas tíj neuidisc: i ouosmo vcinili, çiecchia niezieh molitaua, koye za nas bez pristanka ci-llc, i nemoy pristati ù naprieda: Ouí staki dan moglíasce za martuieh, i imasce bitti vbien od ne-riatéglia, zató bij pomoxen. Oua dua Exempla, lliti nauką, cinímise dà ciné za ouo nasce gouore-nye

s. Agustin

Kako da sce ù Pu-gatoriu pomoc-chi, Koye se za gnih cine

Martui Kadgo-dier bra-ne xiue.

Exempla dostoyna za darxat na pame-ti.

Digitized by Google

nye : zafcto izuan dà gnima pomagayu dobri, koyafe za gnih cinee, i onni dobrò to znayu, mij tal koyer imamo koris; yerbo mole za nas, kakofam yur rekao, buducchi ù millofti, i fctitenas od koyegodier zle zgodde, dopuftivfci toy Boog Nafc Gofpodin. Zaglaugliuyem dake dà martuí znayu velle dobrò, sfà dobra, koyafe za gnih sloboyenye cinee?

Zaglauglinye odouoga dubia.

VCENIK. Pò koliko nacinna dufce iz Purgatoria mogufe slobodítti.

3. MESCTAR. Yes velle nacinna, s'koyimafe mogú slobodítti : ma fe mogu priuefti, i sklopit ù oue cetiri; s'Mifsámi, koye gouore Popoui, s'Molituámi od sfetieh, s'zaduxbinami od gnih priateglia, i s' poftom. S. Aguftin ù yednom Sermonu; koi ciní od Priftolya S. Petra, gouorí; Hochiu vas naucitti pò koi nacin, i korisne moxete pomagati dufce od vafcieh drázieh. Molitè sfaki dan za gnih millofliuoga Bogga, s'placem, pítayte za gnih : napittayte tkoye gladan : obúçite gologa : çiechia akofu nebozi martuí bili ne pomni ù ouiezieh diellieh, pomnóft od xiuieh neka budde zadouogliti; utteçife sfak nà molitue od sfetieh; prikaxi posfetilifcta, i s'Popouij priporucih Gofpodinnu; ouoye gnih odaknut ye, i pomocch, dà pocinnu; i ouofu lieçi od martuieh : Sfe ouó gouorí S. Aguftin.

Cetiri nacini pòglauiti za pomocch Dufce ù Purgatoriu.

Osloboyiuayufe yofcter dufce koyefu ù Purgatoriu, s'Profctenyem, dopúfcteniem od Sfetoga Oça Pape, koi blagom od sfete çarque skupglienyem od doftoyanvá prisfetieh od Ifukarfta Gofpodinna nafcega, i od Bláxenne Dieuiçe Marie, i od sfieh sfetieh, recenni Papa, vlafti, koyumufe Ifukarft dao vadijh nà duor, kako vidij daye potrebno : Iftom dà budduxiui ucinit za martuieh, fctoye zapouidyeno od gnega, ù Breuieh. Gouorecchi poslie od nacinna s' koijem Papa moxeih slobodítti, toyeft, alli vlásti, alli pò nacinnu od pomocchi, toye nami mallo potrebno : doftachie dake bitti dà mij vieruyemo, daih, on moxe slobodítti, kakoih

Posctenya osloboyiuayu dufce iz Purgatoria.

Papa moxe slobodit dufce iz Purgatoria.

isti-

Digitized by Google

ſtnu ſlobodij, kadaye potrebno. I ouoyè doſta za ſada.

VCENIK. Pokliſmo s' milloſti Boxyom doſtà gouorilli, i razgouaraliſe od duſca od Purgatoria, recitemi mallo, vzdayuliſe duſce ù Paklu yednokrat izit: od onle; i izuan toga pomagayuli oniem duſcami oſſuyenima, diella duhouna, koyaſe za gnih cine?

4. MESCTAR, Odgouaram ù kratko, dà duſce, koyeſu ſada ù Paklu, i yoſc onne, koye ù naprieda tuy buddu ottiti, vazdachie ſtati ù onomu nieſtu bez ſtarhe; ſiechia toga ſfeta ſarqua gouori, dà ù Paklu nie odkupglienya za iziti na duor; zaſcto ſú onij kij umirru ù griehu ſmartnomu, idu ù Pakao, za neiziti nigda, niſe mogú pò niedan nacin pomocchi, za bit úda odſiecena od tiela Miſtika od ſfete ſarque, toyeſt, od ſkupa od ſfieh viernieh: kako yedno údo od ſiecenno od naſcega tiela, nemoxe primitti, ni imatti koyu hranu alli pomocch od tiela buducchi odſieceno: ouako oſſuyeni, odſieceni, i obrezani od tiela od ſfete ſarque, nemogu bit pomoxeni pò niedan nacin, za bit onni izuan karitati; ni ye magne nigda miiſao od ſarque moliti za oſſuyene, zaſcto nì onì, nì druzii zagnih mogu zadouogliti Boggu: yer dobrò da oſſuyeni poſte, nè zatò imayu nikaquu plátu, ma mukku: ako molituu cine, nieſu vsliſcani; yerboye ucignena ù griehu, ni mogu cinit diella duhouna, za zadouoglit Boggu za gnih griehe: goliſu, i punni ſmechie zato nemogu obicchi druzieh: gládniſu, zatò nemogu napitati druzieh: izaghnaniſu i proghnani iz grada Boxyega, zató nemogu nikoga primiti nà ſtan: puniſu vieecnieh boleſti, zató nemogu pohodit nemocchne: ù tami niſilu, i ù okouieh, zató nemogu pohodit tamnicare: ù Pakluſu ukopani, zató nemogu ukopat martue. Zaglaugliuyem dakle dà ù Paklu nie od kupglienya, i dà ouii oſsuyeni nemoguſe pò ſebi pomocch: ni druzii moguih pomocchi

V Paklu nie od Kupglienya. S. ſarque nigda nie miſſao moliti za oſſu yene

Digitized by Google

chi s'diellima duhouniema , ni s'Prosctieniem , bi
ducchi kakosam rekao martui , griehom smartniem
i buducchi ùda smardechia , i odsiecena od tie
od Sfete çarque .

VCENIK . Meniſc cinii , dà vii tomacite ye
nu veliku ſtuar ; yerbose nahodde niekoliçi sloboy
ni iz Pakla . Pò molituah od Sfetoga Gargura , ne
bili sloboyen Trayan iz Pakla ?

5. MESCTAR . Ctiiſe ù xiuottu od ouoga pri
uelikoga Sfetoga Gargura ; da prohodecchi yedno
krat pò plaçi Trayanouoy , ſpomenuſe od gnegoui
velike tihochie , i blagochie , i koliko biéſec millo
ſtiu prema tuxniem : yerbo hodecchi yednokrat
Trayan ù preſci , za pócchi nà boy , iziide prema
gnemu yedna udouiça , i recemu : ò Trayane , ya
te molim , dabimi osfetio karu Siina moga , koiye
praucedan ubien . Tada odgouori Trayan , akoſe ya
vratim nazdrauye , vcinichiu osfetu i praudu . Ta-
day recce vdouiça , dà ako umreſc ù boyu , tkomi-
chie ucinit praudu , i osfetu od karui od Siina mo-
ga ? Onii tko budde zamnom gospodouat , recce
Trayan . Na tó opeta udouiça recce : à ſctochie te-
bi pomocch , akomi drughi ucinii praudu ? Niſcta
ne od gouorri Trayan . Nieli dakle boglie od go-
uorri udouiça , da tii , à nè druzii vcinemi praudu
ouu ? Side tada s'kogna Trayano , i velçyu millosti-
uo posluſca ; i náye dagnegouu Siin , yaſccuchi pò gra-
du , i od vechie slobodno tekúcchi , ubbi Siina od o-
ne udouiçe : Rádi toga cuuſci ouó Trayan , pridà
udouiçi , ù mieſto od gne martua Siina , sfoga isto-
ga Siina ; i ucinii udouiçu bogatu , i veliku : koyu
ſtuar razmiſcgliayucchi Sfeti Gargur , gorko propla-
ka , za dúſcu Trayanouu , ù çarqui S. Petra , i boxan-
ſtueniem nacinnom biimu odgouoreno s'ouiem rieci-
ma : Euó erſam ya izuarſcio onó ſctosi piitao , pro-
ſtiosam Trayanu mukku viecnu : ma ù napprieda çuua-
ſe uemoy nigda moliti za osſuyene : sfeſu oué ſtuari u xi-
uotu Sfetoga Gargura paruoga Pape od ouoga imene .

S Gargur propla-Ka radi ſmar ti Traya-noue .

Bellarmin pijſce , dà ouo nię ſtina .

VCE-

VCENIK. Ciniise dakle, ò Occe, dà molit zaossuyené, stuarye dobra : pokle Molitua S. Gargura Pape recennoga, toliko pomoxe Trayanu ossuyenu?

6. MESCTAR. Razlikò i pouechie nacina ustalisu Naucitegli sfarhu ouoga ; Niekisu rekli dà Trayan vratiise xiu nà ouii sfiét za vcinit pokorru, tako bii dostoyan od prosctenia, i ispita slauu. Skokodier drughi hotioye rieti, i onó bii Iuan Diakon, koi upijsa xiuot S. Gargura, dà nè vcinij molitue ouii recenni Sfetaç za duscu Trayanouu : na prigorko proplaka; i zató dusca Trayanoua nee sloboyena od Pakla, i staugliena ù Ray : ma bij zbaugliena od mukka od Pakla : nisctar nemagne ásce ù Paklu bez mukka?

VCENIK. Nezághlaugliuyete zató, s'ouiem izlozi, alli za boglie rieti opinioni, dase neima mot Boog za ossuyene; poklese viddi dà dusca od ossuyenoga Trayana bijlaye pomoxena?

7. MESCTAR. Slisçayme, yerbochiu ya zaauit sfekoliko, s'opinioni, i s'oneziem stanouitiye toye i kako darxé S. Tomas, i Rikardo : toyest, à Trayan, pò ossudi sfarscenòy nie bio ossuyen ù akao; zasćto Boxyi razum, preuidecchi, dà Sfe. Gargur imásee molit za Trayana, pò osobitu nazyenyu, prodiglii ossudu sfarscenu, i zató pó Motui S. Gargura prosti Trayanu mukku, na koyu esçe dostoyan daye ossuyen, i dopustimu slauu vieea; zato nie òd potrebe rieti, pò ouomu Samomu xemplu (dobrò dase nahodde yosç nieki druzij malu, ù xiuotieh od Sfetieh ; kako ù xiuottu S. Franska, koi s'sfoiem molituami slobodij iz Pakla yedga Biskupa od Grada od Rodiga, ù Kragliestuu Kastiglie ù Spagni, nà ime Petar, godisćte 1343.) pomocchi duhoune od Sfete çarque, mogu pomocii ossuyeniem sfarsceno ù Pakao; ni poniedan nan nemoxeimse datti nay magnij razgouor : Gouor, i saghlaugliuyem, dase neima molit za ossuye: pò niedan nacin, kada známo daśu ù istinu os-

suye-

S. Tom. i Rik. ù 4. ù dist. 45.

V 2. par. od Cron. od Fratara Klopcara.

suyeni ù Pakao: Zaſcto priem dayu doſadu, nego pomocch; kakodaye yedan dozuan nà yedan pir, da ima velik glád: ma damuſu vſta zatuorrena i, zauezane ruke: koyu ſçieniſc boleſt dabbi imaó ouij, niſctar nemagnę puó nebbi niſcta bijlo nà prilikę od oſſuyenich, kada znayu dà nie koliçi cinęe dobrò za gnih, daim moxe pomocchi, i ne pomoçſcijm vzmnaxaim vechiu mukku. I zató recçe S.Gargur, goudrecchi od zlieh, kijſe cinee, i nareyuyu kopat s'velikom slauom ù mieſtà Sfęta: radi gnih velicich grieha, prie za gnih vechiu oſsudu, negoli za odrieſcenye, gnih telleſa ſtauglayuſe, i kopayu ù çarquah. Nayposlie znáy, dà Roberto Kard. Bellarmin ù lib. od Pijſaça Carkounieh gouorri ouako od Trajána Pijſmó, i Iſtoria, koyaye ù xiuotu S. Gargura od Trayana ſumgnim yá, dà nie iſtina, i dáye prilicniya fabulam, alli priciçam, neggo iſtinoy Iſtorij.

Nemoxe ſe pomocch datti duſcami paklu

S.Gargur

Nie iſtina Iſtoria od Trayana

VCENIK. Ma akoſe nezna yeſuli oſſuyeni, kakoſe ima vcinitti? imáſe molitt, i nè znat zaiſto, dà naſce molitue, i zaduxbine imayuim pomocchi?

8. MESCTAR, Zà zaglauit ouij Razgouor, vegliu, yeſu mnozi koi cindſe dobri, i nà ſmarti gnih ſçieniſe dà iddu nà Nebbo: niſctar nemagne za nieke gnih grieho oççayne, koye yoſc nieſu izciſtili, iddu za occiſtitih ù Purgatoriu. Mnozi druzij Kijſu vazda bijli zlij, kadgodier nà ſmarti, tolikoſuſe skruſcili, i s'toliçiem skruſceniem vmirru, dà vteku od mukka pakglienich, i iddu ù Purgatorio, i mij nieſmo ſtanouitti od gnih skruſcenya: moxemo tada molit Bogga s'ouiem nacinnom, toyeſt, akoſu ù takom mieſtu daim onè Molitue mogu pomocchi. Ako nebuddu ù takom, i tomu bitvu daſe mogu pomocchi, pomocchichie nami. Recce yednokrat Ieſus Iſukarſt ſfoiem vcenikom: kadaih poslà pripouiedati po ſuietu, vcecchijh ſcto imáhu gouorit, i cinit, meyù oſtale ſtuari receim: Nauieſtite mir; ako budde tuy Sin od mijra, vaſch mir pochinuchie ſtarhu gnega: ma akoga tuy nebudde, vaſc mir vratichieſek vami; quako,

S.Luka, na pog.8.

ko, i neinako, vratichiese molitue nasce, ù nasciu korist.

VCENIK. Velleye vriemena, daxelim znatti, nayuli dusce ossuyene onó scto mij cinijmo oudi nà sfietu. Izuan toga, oné ossuyene dusce prikaxu-ulise xiuiem. Molimnas reçitemi sfachu ouoga?

9. MESCTAR. Rikardo ù gnegouu 4. ù vlt. list. gouorri, dà dusce ossuyene, pò tri nacinna mogu znatti onó scto mijxij vi cinimo, toyest, pò znanyu; i nà ouij nacin, nemogú imat ouò poznanye, yer tko hochie razumieti nà ouij nacin, potrebnoye da vzmé priliku od stuarij, i za hotiet posie ouó vcinitti, potrebnoye dasu pristoyno meyu obom blisu razumak alliti rázum, i stuar razumglie-na: ma onij, kijsù ú Paklu, stoye pridaleko od nas; za tó pò ouij nacin, nemogú znatti. Drugo pò raz-miscglianyu, i skladanyù od vechie stuarij; i pò ouij nacino ssuyeni, gouorri Rikardo, mogu znatti nè taku stuar; ma mnoghe koye mij cinijmó, i ouó i zascto razmiscgliayucchi nà vriemé minuto kadà biehu xiui, dohitayu, i poznavahu mnoghe stuarij, koye mogu vcinitti xiuij, koyesu poznali onni; pò ouij nacin onni Bogataç od Vanyelya, od koga pisce S. Luka, poznáuasce dà gnegoua bratya nebie-hu vmarla: ma dà biehu xiui; pokle viyasce, dà onnii nebiehu s'gnime ù paklu; i dà takoyer nebiehu ù Limbù, gdiese nahoyasce vboghi Lazar: Niscktar ne magne ouó poznanye nebiesce stanouito: yerbo dusce kadgodier izuan recenieh miésta, pò naredbi Boxyoy; ù miestu gdiesu sagriescili, pokorru cinee. Treti, pò obyauglienyu, i pò ouí nacin yosc, mo-gu znatti mnoghe stuari, koyese cine meyu xiuie-ni: i ouó, alli pò obyauglienyu od Diauala: alli od ulscà, koye sfaki càs slaze ú Pakao: ma niscktar ne-magne neka imayu toliko obyauglienye, koliko ho-hié, i xúde, gnima sfè stuari obrachiayuse ù ne-rados, i ù túgu. Koliko poslie od drugoga dubbia, drugoti negouorim za sada; za bitti odgouorio odiz-gara, nà cetuarto dubbio od Razgouara scestoga.

S. Luka, na pog. 26.

Po obyauglienyu kadgodier dusce znayu mnoghe stuari.

VCE-

UCENIK. Vzobih znatti mallo, poznayúlſe ſié duſce, i takoyer imayuli ondi ouó iſto znanye, koye imahu, kada xiugliahu nà ouomu ſfiétu.

10. MESCTAR. Za odgouor od toʒá vegliu, da kako nami buducchi ſtiſnúti s' tielom naſciem, ſtuarye narauna vidieti ſtuari od kolúra; oua koye ſtuar narauna duſcanií, vidieti duſce odieglene od tiela: dobro dá velikaye razlikos meyu naſciem poznanyem, i od duſca razdieglienieh od tiela; yerbo onne poznayu duhouno, à ne tellesno. Na dubbio dakle veglu, dà oſſuyeni, koi prie poznáuahuſe, kada biehu xiui, moguſe yoſc poznatti ù Paklu, neſtoyecchi od vechie daleko yedan od drugoga, i nebuducchi yoſcter hoyegodi za priecişe od kriepoſti Boxye: i ouoſe kaxe, yerboſe ĉtij ù mnozieh exemplieh, dà ù Paklu, otaş poznaoye Siina, mux xenu, gouorecchi poslie od oniezieh, koiſe tuy nieſu nigda poznalli. Vegliu yoſc, dà yedna duſca poznaye drugú kakoſam rekao, naymagne inokupno. Niſĉtar nemagne ù oſſobito, nepoznayuſę; negoli ſamo akobi Boog innako hotio, za vechiu mukku od onieh duſca. Koliko poslie nà drugo pitanye, vegliu s'Sfetiem Bonauenturom, il Rikardom, ù diſt. 50. od 4. dà oſſuyeni imayu ù Paklu onó znanye, koye immáhu nà ouomu sfiétu. I yoſc dà nemogu ochiutieti, imayu rieci razloxite, gdieſe temeglij znanye: nè ſamo dakle imayu znanye; ma yoſĉter kádgodier moguga ſtauit ù diello, i sluxitſe gnime; ù nieke ſtuari, i naulaſĉtito, kada razmiſcgliayu zlo, koyeſu ucinilli, i dobró koyeſu propuſtilli za yciniti. I ouó ĉto onni ſtaugliayu ù diello znanye, i gnimeſè slùxe, vechiaye toy gnih mukka, i vechie uşuieglienye. I s' ouieziem cinim sfarhu ouomu ſedomu Razgouoru, za bit yur kaſno, pripráuiuſciſe ya datti pocetak onomu, ĉto budde sliediti.

Veomaye razlikozn anye od duca razdieglieniéh i od nas oſtaliéh.

RAZ-

Digitized by Google

RAZGOVOR OSMI.

VCENIK.

VPocetak od ouoga razgouora, yabih uzó da me vgláuisc, i ù viecbasc, i s'teziem dà mi iztomacisc yedno dubbio, toyest nahodelise ù Paklu sada prie Súda opchienoga, dúsce snkte, i Svedignene s'tielom gnih.

I. MESCTAR. Odgouarayucchi nà tò dubbio, oye nie mallo ù sebi; pokle i ya minuta godiscta isliosam sfahu gnega, vegliu, daye vechie stuari, oyemi cine vierouat dase nahodde ù Paklu dusce ielom gnih; i ouo cinimise dase moxe ukazat, yparuo pò Vauyelu, koye gouorri; dà Bogatac iàsce ù Paklu yezik; i izuan toga yoscse ctij ù oru od Numera, nà 16. pog. da Chore, Dan, i biron, biscè proxdreni xiui odzemglie; i Steto jsmo ondi gouorri od gnih: Koij zijdosce ù Pakao ui pokriueni zemglom. Yoscter ctijsce vechie Empla ù libru, koyese xoue Discipuo, i ù mnoeh druzieh, daye Hudoba poniela ocitto nieke gliu, i xene ù tielu, i ù dusci, i darxíse, daibye poela ù Pakao; yerbo nigda poslie niesu bila vidyetellesa gnih. Nisctar ne magne za sfè oue razloe, ya bih rekao, dà sadà prie recennoga Súda, ù kluse nenahodde tellesa, negoli samo dusce; i zlogye ouij, yer prie negse ycinij, i nebudde Vsrsnutye Opchienno, potrebnoye dà sfak umre, ko S. Pauao gouorri: Od reyenoye sfiem gliuem yednokrat umrieti. Buducchi dkle ouij umarli, trebnoye dà sliedij, daye dusca odieglicna od tie-

Diavao occitoye po nio nieKolicieh.

 las

ta, i dale tielò vratti k'sfoyemu pocetku, toyest, prah, od koga bij stuoreno, kako gouori Sfeto Pijsmo ù Yenesi: Prahsi, i ù prahse imásc obratitti. Vegliu yósctér daye dusca za gne griehe sama osssuyena ù Pakao za sada, ù viekouite mukke, i ú yiecnij oggagn, zasccto nitko od gnih nigda nie uskarsnuo, nichie takoyer uskarsnutti, dò sfarhe od sfieta, scto neumre; i tada pò Súdu, otijtichié ù Pakao, i s'tielom, i s'duscom, zabit pediepsani. Zaglaugliuyem dakle, dà ù Paklu nie sada telléssa od suyenich. Nà razloghe odizgara recennè prema onomu momu zaglauglienyu, od gouaram, dà Bogataç od Vanyelya nemasce ù istinu yezika; maye ono recenó po priliçi: kakotto kad recemo da Boog ima occi, lákte, i ruke. Rádi toga za yezih ù onomu miestu uzímasé za onnu glinbau, alliti za poxudu od dusce, koya vlada, i kréchie yezikom nà grich. Nà Exemplo od Kore, i od gnegoue druxine, vegliu, dà zijdosce ù Pakao xiui, toyest ù duscí: ma od prie bisce razdiegliene dusce od tielá gnih, i pó ouij nacin umriesce; i za potuaryenye ouoga, Moisés reccè, ù ouomuchiete poznatti, da meye poslao Gospodin, ako obicaynom smarti oglindij buddu umrieti. Od koye, yosc dà niesu umarli smarti obicaynom, i naraunom: umriesce nisctar nemagne yednom smarti usssionom, i stramotnom. I sctose niesu poslie nigda vidieli telleša od ouezich, toy mallo cinî; yerbo telleša ostasçè vnutti ù zemgli, koyase otuorij, i zatuori kako yedan grob: alli dà zgoriesce ù Paklu. I ouose moxe takoyer odgouorit nà oná drugá Exempla od onezich koyahsu Diauli odnieli. Koya stuar dase nie prigodila, ya tó negouoru: ma misctar nemagne vegliu daih Hudoba nay prie ubbij, alli úxexe ù Paklu alli gnih telleša ponie toliko daleko, alli ù miesta toliko skrouita, dasse nigda nenayu, ni vide odnikoga; dopustiusci ouó Boog çiechia gnih veliçieh grihá, i takoyer za nasc nauk. Cella rádi poslie, na

Odgouor istini nà razloghe sgoru recenne.

kon

on veliko vrieme, nieka od onezieh tellesa, kad-
odierlute nascla, nà drugom miestu. Za zaghlau-
ienye dakle nemoxese od oule izuadit, nì rieti,
asu sada ù Paklu dusce pediepsane zavedno s'tielom
ego'i samo dusce, kakoye recenno. Ma akomi ho-
iete rieti razlog prema ouomu, velecchi, daye nà
ebbu Blaxeua Dieuiça ù tielu, i ù dusci, i takoyer
kako darxij S. Bernardin) Sfeti Iosef, s'Sfetiem
uanom Vanyelistom, s'mnoziem druziem; Odgo-
aram nà tó ù kratko, dâ Boog varda kaye vechie
illosardye, negoli prauda; yerboye stuar vlasctita
i Bogga, prostiti; ma pediepsati, tó nie gnegouo,
tó neciuij, negoli usilillouan [za rieti ouako] od
ascieh griehá, kako dobro gouorri Nikola Liran,
arhu Isaije, nà pog. 28. i kada Boog plàchia, ci-
i vechie negsmo dostoyni; kadli pediepsa, magne
nij neg pitayu griest nasci. I zato nie dobar recen-
i tuoy razlog.

Zaglauglienye od dubbia.

Sfeti xoisu na nebu s'tielom.

VCENIK. Ah kolikobimi bijlo drago znatti,
elli oggagn, koi muçci ossuyene, duhounij; alli nè;
yosc ter pò koi nacin, dusce mogu bitti muccene
i gnega.

2. MESCTAR. Vegliu, dayebez niedne sum-
ie oggagn od Pakla prem kako i ouij nasc, koli-
o gouorecchi od naráui od oggna: dobro daye nie-
i razlika meyu oneziem, i nasciem; kako da re-
sc, ouie nasc sfietao, à onni tmast. Nasçye prili-
ouan k'onomu, kako yedan oggagn upengan, za
t onni xestocij, i vrucchí: yosc yes razlikos: zat-
o nasc oggagn nemoxe gorieti, negoli u koyoy go-
stuari, à onni od Pakla gorri bez daruá, i bez
ughe pomocchi gliudske: ma samo [kako gouor-
S. Gargur] pò zapouiedi Boxyoy. Nasc poslie
esmardi, à oni daua naduor iz sebe od vechie ve-
e smrad; i zatose zouè Pakao, yeduo blatto od
mpora; i od oggna, nasc oggagn poslie, samo xe-
tielo, à onni od Pakla xexe takoyer i dusce.
eti Gargur ù lib. 4. od gnegouieh Dialoga pijsce, da

Razlikos meyu ognem od Pakla, i nasciem.

Digitized by Google

oggagn od Pakla nie nikako duhouni; ma kako i naśc po onni nacin kakoye odizgara receno; i od ouega daua razlog S. Thomas, velecchi, tielusfe ima datti pokorra, i mukka tellesna: ma pò vzkarsnutyu, dusce od ossuyenich imayusce sastati, i zdruxitti s'gnih tellesij. Dakle potrebnoyè daye ouij oggagn tellesni. Izuan toga negouirili yosc S. Matteo, nà pog. 25. velécchi od ossude, koyucchie Isukàrst datti nà sudgnij dan. Poyitè proklécti ù oggagn viecnij? Gdiese ima staui nà pamet, dà pijsmoga zoue oggagn. Nie od potrebbe dakle razumieti drughi oggagn, negoli ouij vriemeniti, ma pò oni nacin kakosmo odizgara rekli. Inako ako tko ustiet budde tomacit, alli razumiet za oggagn duhounij, bichie tó yedno hotiet razcinitti Sfeto Pijsmo, yerbogachie sfak razumieti nà sfoy nacin. Pò koi poslie nacin oggagn od Pakla moxe sada mucciti Diaule, i dusce odieglene od tiela: gouorru, kako Naucitegli opchienno darxe, dà oui oggagn, buducchi tellesnij, kakosam rekao, koliko pò sfoyoy kreposti nemoxe pediepsati, ni mucciti dusce, koyesu razdieglene s'tielom: ma kreposti sfarhu naraunom, koyumuye Boog dao za pediepsanye od ossuyenich; yerboye Boog nay paruij koi cini alli gnegoua Boxastuena prauda, koi to cini, ma pò putu od oggna, koi nechie nigda imat sfarhe; ma ù vieke pediedpsachie i mucciti recenne ossuyene.

S. Tomas ù 4. ù dist. 44.

Po koi nacin oggagn od Pakla sada mucci dusce.

UCENIK. Ossuyeni hochieli bit buceni samo oggnem? allijhchie muccit yosc ostàle mukke? Oni Bogataç cinij spomenu od plamena, i od gnegase tuxi: mase netuxi, ni cinij spomene od drughe mukke, i zasto ouo?

3. MESCTAR. Kako ossuyenij, pogardiusci naj vechie dobro, pristupilisu k'stuorenyu vmarlomu, i gnegasu zagarlili: tako za izuarscenye od praude Boxye, sfako stuorenye muccitchie ossuyene. S. Tomas ù 4. od Sentençie gouorri ouako: Unay pokognemu ocischienyu od sfiéta, vcinitchiese yedno razlucenye

acenye meyu elementi . sfè ono scto budde cisto, plemenito, ostatichie goru, nà slauu od Blaxenieh; onó scto budde ghnusno, i smardechie, zitichie ólu, za mukku od ossuyenieh: i kako sfako stuorenye Boxye, bittichie Blaxeniema vzrok od vesseia, tako ossuyeniem bittichie vzrok od zlouoglstua; od mukke: voyeuatchie vas kolik sfièt suprotiua relcnikom. I akosè Bogataç túxi samo od oggna, uo ye, nè da nie muccen od ostalieh mukka; ma eccia er oggagn vecchima uçviegluye, i mucci neg edna druga mukka: zato od ouogase vechie túxi, eg ni odniedne drughe mukke. I Ricardo nasc, ù legouu 4. ù dist. 44. za glaugliuye, dà ossuyenij nè likochie bitti mucceni od oggna, koliko yoscter ostála tri Elementa: toyest, od aera, vode, i zemle. I gouorechi od onieh dusca, koyesu ù Purgariu opchienomu, velij, kako darxe yosc mnozi áli, dasu samo mucene elementom od oggna, à nè druzieh. I razlogye ouì s. yer oné dusce imayu trebbu dasu ocischiene, à oggagn ima tú krepos cischienya; za tó samosu mucene oggnem. Rekoh uorechi od Purgatoria opchienoga; yer ù niekieh estieh, nieke dusce kadgodiersu bijle muccene, alli sieni, alli ù yednoy pecci od ledda, alli ináko, kosè sctij ù vechie Historia; i naulascito ù Dialeh S. Gargura.

Ossuyen bittichie mucceni od sfega stuorenya.

Samo oggnam bittichie occisc, chiene dusce à Purgatoriu.

VCENIK. Tarpelli ossuyenij yednu istúmukkú? sfak poscbi ossobitom mukkom muccen yest?

MESCTAR. S. Augustin gouorri, kakoye y od grieha, takoye tegochia od mukke: kako, tko vecchie brieme daruá slauglia nà oggagn, chí plamen cinij: tako grescník, koliko vechie há uzmnáxa, tolikoga vechiá mukka ù Paklu ci; i S. Gargur gouorri, kakosmo sfi teghnúti Sunça: nisctar nemagne niesmo sfi zgriani yedo, nì pó yedan isti nacin; yer kakoy bitye, alli la od couieka, tàkosc cuye briemé od vrucchi; ouako, i nè innako prigáyasc ossuyeniem. Ye-

danye oggagn od Pakla, koi sfieh mucci, i xexe nisctar nemagne sfieh yednáko nexexe; yer onó, sctoudi cinij neyednako zdrauye, alli nemocch od tiela: ù Paklu cinij da nie yednako uzrok od griehá: imase dake rieti, dà nè yednako bittichie pedieplàni zlij grescnici: ma tko vecchie sagriesci, vecchimachie bitti muccen.

VCENIK. Koyaye nay vechia mukka od ossuyenieh, meyu bezbroyne, koye tarpe?

5. MESCTAR. Nà tó tuoye upitanye odgouaram ù kratko, dà nay vechia mukka, koyu imayu ossuyenij, yes kadse spomenu da neuidé, nì dachie nigda ù vieke mocch vidieti Bogga. Spomenuyuse, dà s'malliem trudom mogàhu stecchi xiuot viecni: i dà za yedgno naymagne vesseleye od ouoga Svieta, i xiuota (koi próye ù yedan càs) kakone yedan dim, dosclisu, i ù palli ù onne mukke viecne. I ouoye nayuechia mukka, koyu imayu ossuyeni, kadase vidé izbauglieni ù vieke od sladosti od Raya: i zato dà ossuyenij mogu stecchi xiuot viecnij cinecchi pokorru; bez sumgne niedne, tolikobi bila velika, i neizrecená, dabise sfi cudili. V xiuottù od Svetieh Otáça ctijse, da yedan Sfet Otaç, sustrecć yednu Hudobu, i meyu ostále stuari recému. Sctobi vcinio, dase mox tij opeta vratiti ù kragliestuo od Neba, koyesi izgubio? Odgouori Hudobá, dà ys mogu dobro diellouat, i dà mogu imat tielo, kaki tij: vzobih, dà tissucch krat nà dàn, dò dneui od Súda, méso moye budde izmaruglieno, i issieceno úaco budese ù prah obratitti; tako dà, ouako cinecchi yedabih mogao vratitise ù onó kragliestuo od Blaxenstua, u komusam pric bio. Yednaye dake mukka, koyase nemoxe izrieti; spoménutise od izgubglienya od Raya nebeskoga. S. Agustin gouorri, dà ossuyeni priebi hotieli, i draxebijm bilo vidieti Bogga ù mukkah, negoli bitti izuan mukka, i neuidiè tiga; i dobro dà ossuyeni nahodése zatuoreni ù ouako tuarde tamniçe, ù tolikoy tmini, ù tolikoy pogardi,

Muxxesu priuelixe od ossuyenich.

Digitized by Google

gardi, i smradu, meyu toliçiem pristrásciniem obrazi od Diauala; videcchise gristi od çaruí, bitti ù onieich bolestieh, koyeie nemogu podnieti, s'oniem reglienyem od stuari koyeim nikako nemogu bitti, tarpecchi xeyu kàse nemose vgasitti, stoyecchi ù stueni nepodnositoy, i ù vrucchini strásçnoy, pluyucchi fey.. Bogga, i Sfete nà Nebu; tuxecchise bez razgouora, videcchise bez vzdanya ù vieke: Sfeye ouó nilcta, nà priliku od oncgá scto nemógu Bogga vitieti. Yesu nay poslie toliko xestoke mukke od osuyenich, dà, kako dobro gouorri S. Tomas, ù Summi, par. 3. q. 46. vellesu vechié, negoli bij boles, koyu na Gospodin Nasc nà Krijxu, i negolie niedna druga oles, i velika mukka, nà ouomu sfieti.

VCENIK. Nebili boglie bijlo, dà Bog izbauij lluyene od gnih bitya, i dasti obráti ù nilcta, neoli ostauitih ù onieh mukkah xestoçieh?

6. MESCTAR. Nebi bilo boglie pò niedan nain, i dáua razlog S. Gargur, pò ouij nacin: xiuot od noga, koie bio vazda martau ù griehu, ima takoyer azda pò smarti xiuieti ù muççi; i onu smart zoué Yerolim smart koya ù dugo xiue, píscucchi Sfetou Agustinu, i gouorri oue rieci. Yaseboim smarti oya ù duggo xiue, yase boim çarua koi ù duggo tize, yase boim dà nè vpádem ù rukke od smarti, oya ù dugo xiue, i od xiuotá koi mré. A S. Garur gouorri dà oni koie osluyen bittichie mucen, i chiese vgasiti; vmrietichie, à vazdachie xiuieti, arscichie, à bez starbechie ostati; i nà drugom iestu gouorri: ù Paklu neuoglniem, bittichie smart z smarti, i pomgnkatichie, nepomagnkausci nigda y smart, vazda pocigne, i pomagnkanye neumie magnkati. Imàsc zato stauit nà pamet Sijnko, dà suyeni, nemogu xudieti dà niesu, za vttecchi mukod Pakla; zascto nitko s'prauiem razlogom, neoxe xudieti nebitie za vttecchi yednu stuar dobru: a yer mukka nareyuye, i pediepsce griehe, sctoye bro. Dake za vttecchi ouu mukku koyaye dobra,

Smart bez smarti bittichie ù paklu.

niedan, daye nayuecchie offuyen, moxe razloxitti xudieti nebitye: nifctar nemagne ouij neuoglnici i istinu drugo ne xudé, çiecchia velike bolesti, i tughe i çiecchia gnih opàke voglie, i hotienya, negoli dassi niesu nigda rodilli, nì nà ouí sfiét dosceli; i zato proklinavu bez prisfanka Bogga, koijhye stuorio, oça koijhye rodio, Mater, koyaihye doila. Ah Boxe tinas zacuuay od take z'e zgode.

VCENIK. Znam dà oggagn od Pakla mucitchie dusce razdiegliene s'tielom: ma daih on yednokrat nexdexé, i ne obráti u pepeo, buducchi viecnij oggagn, i da neima nayposlie sfarsciti oné dusce od onieziéh neuoglnika, i nesrechnika, dáuanam velle misliti sfarhu toga?

7. MESCTAR. Bittichie viecní oggagn zaisto, pokli Nasc Gospodin Yesus Isukarst zoućga viecni, gouorechi od ollude koyuchie dati gnegouo Boxanstuo nà dan opchienij od Súda suprotiua zliema, koijema imá rieti, dielitese prokleti od mene, poyitè ù oggagn viecni; koiye pripravan Diaulom, i gnih Anyelom. Zouese viecni, yerbo ù vieke imá státi, nè dà nié imao pocetak, zaścto boye imao pocetak: kako i ostále stuari. Státichie nifctar nemagne ù vieke. Istínoye poslie, dà offuyeni nechié nigda bitti spraxeni od oggna. Velí Yob: sfè stuari koyeje on ycinio vidiechiése, i nechie nigda imatti sfarhe. I kako moxebit, dà oggagn od Pakla stoij ù vieke, i dale ù gna mu nespráxe yednokrat offuyeni, to káxe S. Augustin s'innoziem exemplima, Salamadia (velí oui sfet couiek) yednaye xiuina, ko pribiua, i xiue vazda ù oggnu, nifctar nema oggagn gne nemoxe stratit ni spraxitti; Tako nà Scicilij yes yedna gorà, koyase zoue Etna, d ga Vulcano, à tretya Olimpo: izkoijeh goora sfe bez pristanka islazi plamen, i niednàih stuar neh nì, nì vzdarxí: nifctar nemagne stoye, i napredu i izoniezieh goraá, velí S. Gargur, cuyuse gláfi st houiti, i strásćni. Gouorri yosc S. Augustin, da lak

S. Matteo nà 25. pog.

Exemplo od viekouiestua od oggna od Pakla.

k Garamanta yes yedan kladenaç, vodde koi ù
ie tolikoye ſtuden, daſe nemoxe pitti, à ù no-
ıie toliko vrùch, daſe nemoxe teghnuti rukkom.
Epiru veli dà yes drughi kladenaç, ú koi daſe
ıui dublier, onicas vxexeſe. U Arkadi yes yedan
ımi, koiſe zoue Albeſton, akoſe yednokrat vxexe,
gdaſe vechie neugáſi. Ah neſrechian tko grieſci,
: moxeſee darxatti yedan parſt ú ęuomu oggnu,
:dan cetuarti dio vrre, kakoſechíe poslie mócch
iti tiſſuchie godíſćta, pace ù vieke ú duſci, i ù
:lu ù onomu ſtràſcnu oggnu od Pakla? koi nè ſa-
o dachie muccit s'duora: ma iz nutra, po taki
ıcin, dà oggagn izitichie kroz nós, kroz vſci, i
:oz sfà mieſtà ottuorena. Tkochie mocch (veli
aija Prorók) od vas pribiuatti s'oggnem koi xde-
:, i s'vrucchinami viecniema? Zaglaugliuyem da-
:, daye oggagn viecbi, dà duſce od oſsuyenieh
gdaſe nechié ſpraxitti nà onomu oggnu, dobro dà
:z priſtanka nagnem buddu gorieti, i daye oggagn
d Paklà priſtraſcan. I zató Nikola iz Niſse veliki
ſauciteg l gouori, dá mogú oſſuyeni izabralibi, i
:eli; daſe vas sfiét nàpùni zarná od parxine, alli od
ıpluna morskoga, i daſu recenna zarna velika nà
ıcin od proſa, i da sfake tiſſuchiu godíſćta, ſamo
:dno zarno budeſe ſmagnkati, i daſe tada ſmagnka
koyer ſamo yedna od recenieh mukkaa, gouorí
uij Naucitegl, dà recení tuxní oſſuyeni, mogúcchi
uó ſarro izpitati, dabi imali kolikogodier veſſe-
a, i odahnutya; yer nakon tiſſuchiu tisúcch, i
illiuna od godíſćta imalebi yednokrat sfarhu re-
nne mukke: ma nigda ne sfarſciti, ouoye yedna
:lika ſtuar moy Sijnko; zató vratimoſe za yedno
sniem oſtaliem greſcniçi s'ſarçem k'Boggu, à nau-
ſtjto ù ouó tuxno vrieme, ù koye kako gouorri
Bernardo tuxechiſe od griehá, koi dan danaſcgní
ragliuyu nà sfiétu. Yaoh Goſpodinne Yeſuſſe Ifu-
arſtè, prauda dieliſe od Kraglieua, i od Poglauiça,
ıkon Boxyi, od Starieſcina, i Popoua : vierà od
Pú-

Zaglauglienye od dubbia.

Sćtobi izabrali.

Zlatne rieti S. Bernarda

Púka, viernos od oxegnenich, sram od xéna, strâh od mládich; podnixenstuo od vbozieh, Millosardye od Bogatieh, razum od staráça, dobrotta od artigiana. Scto dake vechie ostaye: negoli dà dòye Antíkarst, i dase vaskolik sfér sfàrsci?

VCENIK. Ocee, strascnaye stuar státi, i pribiuatti viekouitto ù oggnu viecnómu, i nisctar nemagne couiek, xena, vriemenittò griesce, i yednokrat pristanu griesciti; mukka dake nasca, i pokora, imalabi i ona takoyer yednokrat sfarscitti?

Petar Diakon.

8. MESCTAR. Petar Diakon tó istó píta S. Gargura, i gouorí; uzobih znatti, kakoye stuar pravedna, dà buducchi grieh vcignen s'farhom, daye pediepsan bez sfarhe. S. Gargur ù Cetuartom od Dialógá, dauamu ouí odgouor. Dobrobi rekao ò Petre, da Boog prauedni Súdaç, gleda samo diellà, à nè sarça od gliudij; yerbosu zlij sfarscilli griesciù, za bit sfarscilli xiuieti; i dabuddu moghli xiuieti bez sfarhe, kakobi uzeli, griescilibi takoyer bez sfarhe, i ouoye stanouitto; yer oní vazda xelij státi ù griehu koi nepristaye nigda griesciti dókleye xiu. Pristoise dake Praudi velikoga Súdca, dà nigda nè pristane mukka od oniezieh kij nà ouomu sfiétu nigda nebbi pristalli griesciti. Sfè ouó gouorri S. Gargur, i prisfeto: yer zla gnih voglia, i hotienye, sçiegnenoye, i darxano za dielo: ouako gouorre Zakoniçi. V zlobah, i zlu diellouanyu, alliti ù griesieh gledase voglia, i hotienye, à nè sfarha, i pediepscese diello, dobro da nie sliedilo, kad istom nie ostallo pò onomu zlocinçu, ucinitti kolikoye mogao, za izuarscitti sfoyu zlu misao. Dake Boog nasc Gospodin pediepscucchi ù vieke zlé, i opáke, dobro cinij, kako takoyer sfaku drugu stuar, koyu gnegouo Boxanstuo cinij. Zasçto gouorri yedan sfet couiek: Onoye prauedno, sçto tij hochiesc; ò Gospodinne: onó nie prauedno sçto tij nechiesc.

Odgouor S. Gargura recennomu Petru.

Zlohotienye sçiegnenoye za diello.

Dobrò cinij Boog pediepsati à vieke zle

VCENIK. Besiedecchi mi vij yednokrat od mukka od Pakla, rekostemi meyu ostale stuari, dà bi-

hu

u prismardéchie, kako ouó moxe bit, buducchi ggagn, koi sté stuari cisti?

9. MESCTAR. V Paklucchie bitti smrad priuecak, za tó çarqua zoue Pakao, miesto od smrada. Gouorre Naucitegli, dà nà dan od Sudà, sfì smrá-, i ghnusobe, i gadi od sfiéta, skupichiese ù Pa-ao; obratichiese zemglia ù sumpor; takò reccè I-aiá Prorok: bittichie gnih tellesá kako ghnús od ouieka, oua ko gouorri Soflonia Prorok. Stuar niedà nà sfiétu nemoxese izmislitti smardecchiya, kollo ossuyenij. V xiuotieh od Sfetieh Otaça čtijse, à dua druga velle plemenità; yednokrat meyu ostá-naydosceše nà yednoy prediçi, alliti pripouiedanyu, oye cignásce yedan pripouiedalaç, od strascnieh ukka od Pakla: yedan od gnih skrusciusciše uci-ise kaluyer; drughise rúgasce, neuieruyucchi dasu akè mukke, i osta nà sfiétu, i doye nà smart, i bu-ucchi bio moglien od druggoga kaluyera, dabimu prikazao pò smarti, obechiamu, i izdahnu. Yed u nocchmuše prikaza, i pitayucchiua kaluyer ù omse bityu nahoddí, odgouorimu, dà biesce ù vel-zlu bityu. Recemu tada kaluyer: à yesuli ù Pak-tako strascne mukke, kakose pripouieda? Odgo ori oní neuogníh; ò bratte. sfi yeziçi od sfiéta neb-i razdouoglni biili za spouidieti mukke od Pakla, olikosu strascne. Bihli mogao (reccè kaluyer) imat-i koyegodier poznanye od gnih? Odgouori ossuye-ik, mogaobi: ma hochihesclij tij vidieti, alli tegh-uti? Reccè kaluyer, nechiuih vidieti, yersam ya raiciu, i umrobili vidieuscijh tako strascne: ni bih agne uzo teghnuti; nì okusiti; Ma cini daih ya uognam; i nay magne koliko moxesc. Onij ossuye-ik tada ottuorij, i odgarnu plásct, ù koi biesce za-otan: iz koga tay càs izide toliki smrad za ne-occh podnieti, dà sfi kaluyeri od onoga Manastiera yahu ouamo i onamo kako mahnitti, pò onomu Manastieru, i nemogucchi nigda nacchi lieka supro-iua onomu smrádu, potrebno bij dà ostaue oni Mana-

V Pakluye viecsmrad.

Exemplo od dua druga.

Bij ostau glien yedan manastier od Kaluyera çiechia smrada od yednoga ossuyenika.

Digitized by Google

naſtier, i dalleko od gnega dà ucinée drughi. Ako dake ſmràd od yednoga ſamoga oſſuyenika, toliko-ye ſtráſcan, kakouchie poslie bitti oni od sfieh oſ-ſuyenieh? ma meyú sfé ſmráde, ſmrad od grieha ſmardi nayuechie; ouó gouorri S. Aguſtin; i Boog néchie, dá oggagn occiſti doli ù Paklu niednu ſtuar: ma kakoſu bijli nà Sfiétu ſmardécchi greſcnici, ta-koy da buddu i ù Paklu ſtáti ù ſmrádu viecnomu. Staui dobro nà pamet dà triezno razumieſc onó ſcto-ſam ya rekao od çaruij, kij grizu, i dayu doſadu, i mucçe oſſuyene; zaſctoſe cinii dà ſada nebuducchi niedno tielo ù Paklu: ma ſamo duſce, i pò Suu-du dobrò dachie tuy bitti telleſa, niſctar nemagne, çarui, nì niedna ghnuſna xiuina, bittichie nà sfiéte, i niſctar nemagne gouorri Iſaia Prorok, nà pog. 66. beſiedecchi od oſſuyenieh, çaru gnih nechie umrieti. Oue dake riécci imayuſe razumieti od, çarui duhou-nieh, kij bez priſtanka grizu, i yedú duſce od oſſuye-nieh, marmgnécchi sfeyee conſciençia ſuprotiua gni-ma. Koya boles buducchi ſada ſamo ù duſcah, pò Súudu bittichie takoyer i ù telleſieh od tuxnieh, i neſrecchnieh oſſuyenieh, i ouako darxé opchieno Sfeti gliudi. Koya ſtuar imaſe yoſc rieti i razumie-ti, od placà od oſſuyenieh, dà onni nechie prolie-uati, ſuze telleſne, ma duhoune: ma niſctar nema-gne, i machie onó ſctoye nay vechie ù ſuſah, toyeſt, boles priueliku, zdruxenu s'ſmuchienyem od ociyu, i od glaue, i pò ouí nacin plakatichie bez sfarhe.

çſarui i placi Ka-kochie bitti ù Pa klu.

VCENIK. U iſtinu pò odgouorru koimiſi dao, nahoddim dà meſi potuardio ù naukku, koimeſi o-dizgára naucio, toyeſt, dà duſce oſſuyene kadgodier prikaxúſe xiuiema, kako bij od drúga onogà ka-luyera: ma çiechia erſi rekao, da oní kaluyer mo-lij onoga sfoga druga, dà pò ſmarti rekaobimu, i skazao gnegouo bitye, kako ucini. Rádi toga da-ke, za zaglauglienye, i sfarhu od ouoga oſmoga Razgouora, reçitemi mallo, yelli priſtoyno, i do-puſcteno inokupno xiuiem, iskatti od martuieh, daim

pò

pò smarti i mayu rieti bitye ù kommse nahodde, re-
;itemi molimuas.

10. MESCTAR. S. Tomas, veliki Naucitegl, i sfoijeh Quolibetieh, gouorri, dà kad yedan xiuij skaobi od yednogá koi mrè, damu reccé i occituye itye sfoye pò smarti gnegouoy; dà tay griesci, oyest, xiuij, od neuierstua, neuieruyucchi on Sfe-omu pijsmu, ní Sfetoy çarqui, koya pripouieda slauu od Blaxenieh, i mukku od Purgatoria, i od ossuye-ieh: i pò ouij nacin nie pristoyno; pacekbi ouij martno sagriescio, yer sfaki koij sumgni ù vieri, lliti od viere, onie neuiernik: ma gouorecchi od niezieh, kij bi iskalli, nè çiechia neuierstua: ma nieko bogogliubstuo, i nà dobru sfarhu, velec-hi, à koye tako Boggu drago, pò ouij nacin mo-ese iskati: kako sçienim dà takoyer vcinij oní aluyer od kogasmo rekli odizgára. Ouochie dake it za dosta za sada: vrátisè poslie gouoriti od os-yenieh, zasctocoiu sada sfarsciti osmi Rakgouor, pripraugliamse datti pocetak deuetomu.

V Quolibetu 4. 4. 9. art.

TKo sumgni ù vieri, onie neuierniK.

RAZGOVOR DEVETI.

VCENIK.

DOkli ù Razgouoru minutomu, reklimíste, dà mukke, od ossuyeniek, tolikosu strálcne, i smardechie: sadami dohoddi nà pamet yedno dubbio, koyeye ouó. Nebilij boglie bijlo, Bocg nebudde stuorio oue take, koisuse ossudili, kijchiesc ù naprieda ossuditi? i dà budde stuorio là stuára samo oniezieh, koise imayu spá ti, i sa-

hra-

·K·B· Jakova Stiepanovicha.

Digitized by Google

hranitti? Yaoh kolikosu xestoke onè tako velike muke?

1. MESCTAR. Nà tó tuoye pitanye dostabi bijlo rieti, onó sc'to gouorri S. Pauao Rimglianom: Tollichie smiet yedan siud od zemglie rieti Mesc'tru koigaye ucinio, zasc'to mesi ouako vcinio? Neimali vlást Mesc'tar, od one iste zemglie, ucinitti siud za stuari casne, i ucinitti drughi za stuari gadgliue? Nisc'tar nemagne za ucinitti tomu tuomu pitanyu zadouoglno, moxese rieti, dà Boog prirazumni, Stuoritegl od sfich stuari, stuorioye, yosc stuára oniezieh, koisuse ossudili, i koichiese ossuditi, za mnoghe uzroke, od koijehye oui yedan, da Boog nebudde stuorio, i dà ne stuara, negoli oniezieh, koise imayu sahraniti, sçienilib: gliudi, dase imayu s'sillom, à nè pò millosti sahraniti Boxyoy, pristausci nà tó nasca slobodna vlast. Cstitte sfetoga Paula, nà 2. pog. Filipensom, i vidiechiete, dà nasce spassenye imamo pò millosti Boxyoy, ma nè potrebom, ni sillom niednom: drughichie vzrok bit oui, yer Boog dopusc'tuye, dà doyu nà sfiét onij, kijse imayu osuditi, zasc'to on vmie od zla dobro izuaditti, i zlisu vzrok od occischienya od dobrieh, i od gnih vechiè slaue. Veli S.Agustin, stuari zle, koye tarpé, i podnosé vierni od zlieh, pomagaynim velle, alli za duighnutim grieh, alli za naucitih ù vztarpglienstuu xiuieti, alli za uzmnoxitim slauu, alli za vkazatim nebausstuo od ouoga sfiéta. Gouorri Papa Alessandro, nie sumgni niedna, dasu vazda dobri progne gni kros vzrok od zlieh; yerboye potrebno, dase mij podnísimo, pod moguchiu desniçu Boxyu, za imat nà Nebbu plod od nascieh túga, i neuoglia: rádi koye stuari mu vidimo progognena Abela od kaina: Eyea Proconsuo cinij razpet nà krix S. Andriu: Neron cinij prope nà krix S. Petra, i cinii od siecchi glauu S. Paulu Hirud cinij pobit dieciçu prauednu. Sijn od istog Hiruda cinij ubitti S. Yacoba Apostola. Poglauiça od

Vzrok za Koise Boog satuorio ossuyene.

s. Agustin s. Alessandro Papa

Tiranni vazdasu progonilli sfexe gliudi.

Ne-

leuiernika, cinij vbitti, i mucciti S. Orſulu, s'yemaes tiſſuchia Dieuiça, i mnozi oſtáli Tiranni cilifu mucciti, i pobit bez broya dobrieh. Ouó cinij koyer Boog za vkazati, dà od zlieh ottaça, i od a plemena i koliena, rayayuſce kad godier dobrì noni. Reçimi molimte, ne bijli Abram Sijn Tarana Poganina? Yob nebíli od koliena od opakoga ſau? Ezechia nebíli Sijn neprauednoga Achama? Timoteo nebíli Sijn yednoga Poganina? S. Pauao nerodiliſe od oça Xudiela? Sſeti Martin nerodíliſe tayer i on od oça, i od matere neuiernich? Moy aç S. Frankeſco nebíli Sijn zlóga, i tuardoglauoga etra Bernardona? Kako Ruſe, gouorri S. Aguſtin, ayayuſe nà dracyu oſctru, tako mnozi dobri, rodiluſe od slieh i, i dá nebuddu bíli zlì, tko zná, dabiſe ij dobrij rodíli? Kako nebi bíla ruſa, pomagnauſci draca; tako recceni Sſeti, i mnozi druzí, neb i imalli bitye, ni od naráui, nì od millosti, nì od aue, dà nebuddu imalli poçetak od zlieh. Bogliaye íſao Boxya bijla (gouorri S. Aguſtin) izuaditti, iz uarij zlieh dobre, negoli puſtiti da nie zlieh; i iſti . Aguſtin gouorri: allie Stuoritegl, ſtuorio ſtuorenye izloxittó: za vcinitiga slauna ù vieke: alli za mucitiga ù vieke, za gnegoue griehe. Sſè ono ſctoye cinio, i ſcto imá vcinitti Boog, sſeye s'velıçiem zumom, i dobrottom od gnegoua Boxanſtua; i ako mij imamo misliti, i ouako vierouatti. Oui ughi razlog yoſcſe moxe rieti, daye Boog ſtuuorio mo oniezieh, kijſe immayu ſahraniti, odkrilobisè mo gnegouo milloſardye, à nè prauda, koyaſe vi-, i poznaye ù pedieplſanyu od zlieh, i opáçieh; ouoye onó ſcto gouorri S. Aguſtin, dà sſi proyú mina, nà sſietlos, ù nikomu nebiſe vidiela oſctrona osſete. Neciniј dake Boog kriuo nikomu, doaſtiuſcimu daſe rodij buducchiga ſtuorio dobra, ko i oſtale sſè ſtuari, koye gnegouo Boxanſtuo nij, yesu izuarſne. Od ouoga moxeſc Sijnko izuaitti, i ouó zaglauitti, dà Boog neſtuára ſtuorenye

razlo-

S. Frankeſko cigou Sijn bij.

Ruſe nebi bijle, da pomagnka dracye.

Zaglauglienye od dubbia.

razloxito, dase olsúdi: ma dase sahráni. Koyu stuar dà i nami dopústi Gospodin.

VCENIK. Dohodimi yedno dubbio yosc za pitatuas, i ouoye. Billi ossuyeni uzéli, dà sfi gliudi, i xene od sfieta buddu ossuyeni? Bogataç mogliasce, dà oná gnegoua bratya nebi doscli ù one mukke toliko velike?

2. MESCTAR. Rikardo gouorí dabi uzeli, i dabijm drago bijlo; ver kakoye ù Rayu izuarsani mir, takoye ù Paklu izuarsano zlo kotienye, i nenauidos, koyu imayu oné dusce od bobàra od Blaxenieh, i za tó koliko vechie duscá idde ù Pakao, tolikose vecchma gnima uzmnáxa mukka: Manisctar nemagne çiechia gnih zlobne nenauidosti, xùde dase sfi ossude, i tolikoye gnih velika nenauidos, da priebi oné dusce izabrale, dasu za sfiema uçuieglieне, i muccene pri xestoçiema mukkami, negoli dasu onne same pediepsane velle vecchie magnom mukom: ma znaycchi oni zlí, i opaçi dase sfi neossuyuyu; ma dase niekoliçi sahragnuyu, zató dragoimye, dà onij, koiema nossé vecchiu gliubau, nedoyú ù one mukke, zascto magne nenauidie oué sfoye, negoli drughe. I ouó bij uzrok dà receni Bogataç, mogliasce za sfoyu bratyu, kij yosc xiui biehu. Ma da hócch yosc pítat, hochieli ossúyeni imat vesselye od mukka, koye buddu vidiet dà tarpé gnih nepriategli, koiiehsu imalli na ouomu sfietu, kada biehu xiui. Gouorí S. Tomas, ù Quolibetu 3. quest. 10. art. 2. dobro dà ouij ossuyeni imayu nieko nepráuo vesselye s'yedne stráne, videcchi daseye gnih zla, i zlobna voglia i hotienye iz punilo, pokli vidé gnih nepriateglie ù oniezich mukkah: niscтar nemagne s'drughe strane imayu veliko zlouoglstuo, i chiúte veliku xalos, i ouó za dua uzroka: paruie, zascto vide, dà ù pediepsanyu od gnih nepriateglia, zadouoglnose cinij vogli Boxyoy, koyu onni toliko nenauíde. Drughie, yerbo chiúte çarua, daim bez pristanka grize consciençiu od onoga himbenoga, i ne

S. Tomas.

: istinoga vesselya; i velle vecchie kadsu onni bijli
! ossude od sfoijeh nepriateglia uzrok.

VCENIK. Hochiéli dusce od ossuyenich vidie dusce od Blaxenieh, i gnih slauu? Izuan toga, chiéli od toga, alli od druzieh stuári, imatti nas-yenye.

3. MESCTAR. Dusce od ossuyenieh, dò dan l suda, vidiechie dusce od Blaxenieh, i gnih slauu nokupno, i opchieno: ma nè ossobito, toyest, vi-etichie dasu ù velikoy slaui: ma kakuaye slaua chie mócch vidieti, i ouó vidienye, priye pò na-ıu od místi, negoli od vidienya. Euó yedno E-mplo, alliti nauk lástan. Vcinichie yedan velik ospodar yedan liepi, i velicak pir, ubozi statichie ıan Polace, izamíscgliachie ù pameti sfoyoy veli- zadouoglstuo, i naslayenye, koyechie imatti oní mniçi. Nisctar nemagne onó scto onni yedu, alli sélye koye ossobito cinć, neznayu. Ouako, i né ıko prigayase osluyeniem; istinaye dà mogu ù meti zamíscgliat slauu od Blaxenieh; ma ù cemse darxí toy blaxenstuo, tò nemogu snati; i od ono- vidienya nè vesselése, pacekse ozlouoglie, niescto di nenauidosti od dobra od druzieh, à niescto tako- r vidieuscise onni dasu izgubilli toliko blaxenstuo.) sùdu, mísao od ossuyenieh obratichiese pò taki cin, nà sloye isté mukke, dà nechie mocch mi- tti nà slauu od Blaxenieh; ouako gouore Nau- egli, i Mesctar od Sentençia, ù Cetuartomu; i ako darxí S. Tomas; imayuli poslie ouij neuogl- ;i koyegodier naslayenye ù ouomu, yur seye od uorillo, dà neimayu; moguli poslie imatti koigo- er razgouor drughi, kako dà recesc od dobra, ko- su ucinilli nà ouomu sfiétu, alliti od naslayenya yesu pò prie imalli. Velí Rikardo, dobro dà poz- yu oué ráskosce, i ouó naslayenye, kako poznà koyer i oni Bogataç (staui nà pamet dasé oui Bo- taç zuásce nà ime Nabal, od koga ctíse ù paruom oru od kraglićua, na pog. 25. ouako káxe, i go-

Exemplo velle liepo.

H norri

norri Pepin, ù gnegouu Quadrayesimalu) komu bi
receno: Spomenise dasi prinio dobra ù xiuot tuoy
nisctar nemagne od oué spomene, ossuyeni neimay
niednoga razgouorá: ma mukku, i boles priuelik
bolecchise dasu izgubili toliko dobro, i toliki ra
gouor. Zató gouorí Boeçio, dà meyu sfiem ostáliet
varstima od túga, i xalosti, koye moxe tarpieti,
imatti covick; niegorra, koliko nacchise ù neuogli
i ù vbosluu, buducchi od prie bijo cestit, i veli
dobro srechian.

VCENIK. Poklimisi rekao, dà osuyeni nei
mayu nikaqua razgouora: ma mukku mislecchi slay
od Blaxenich: reçitemí mallo, hochieli Blaxení ima
bolles kroz osuyenich, kako imayu od nàs dru
zich, dobro dasmo greçniçi?

4. MESCTAR: Bolietise kimgodier, nie drugo
negoli yedna stanouitta voglia, alliti hotienye, ?
duighnuti yednomu boles koye imá, akabise moglo.
Ma sfe zlò, koye imayu ossuyeni, buducchijm dan
pò naredbi od praude Boxye, nemoxese porecchi
ni nà zad vratitti; toga rádi potrebnoye rieti, d
Blaxení nemogusse bolieti ossuyeniem, inákobi bil
i vkazalise suprotiua vogli Boxyoy, i prandi gnego
uoy; i dobro dà putnike xaluyu; ouoye, yerboi
onní ù bityu zà mocchise poboglscatti, i pokayat
od gnih griehá, i Boogih prima. Kadgodierse greicni
obráti, nechiuse vechie spomenuti od gnegouieh gri
há: gouorri Boog pò vstieh od Ezekiela Proroka.

Blaxeni nei mayu boles od ossuye-nieh.

VCENIK. Obesselitichiese dake Blaxení od mu
ká od ossuyenich, poklise onni niscta nebolé ç
chia gnih xestoçieh mukka?

5. MESCTAR. Vesselye od yednogá, moxe
razumieti nà duá nacinna; akose odazla vesseli
kolikoye ù sebi zlo; toyse darxí ù miesto nena
dosti, i od zla sarça: Ma akolise tko vesselij odaz
od druzieh, yerboye gnemu od sctette, toy nie n
nauldos: ma karità, koya pocigne od sebe istog
Ouako vegliu dase Blaxení ne vesselé od mukka (

vesseliti-se odázla od dru-zieh, Ka-ko oda-zla, toye nenaui-dos.

os-

ossuyenieh, kako odazla, verbuse nitko neima vesselitti odazla od druzieh, ù kolikoye zloj ... isti... aye vesselése od mukka od ossuyenieh, ukolikose gnima udarxi Boxyá prauda. Obeselitichiese pravedan kada vidi osfattu, i vmitichie rukke siove ù karui od grescnika, ouako gouori Dauid; Nechiése take boliet Blaxenij ossuyeniema; machiese obeselit, ... asu pediepsani, illie otaç, illi matti, bratya, sestre, ... máx, illi priategli. Buddi istom pediepsán, ... nise sfakako veisselé, dasu pediepsáni.

Salm. 57.

VCENIK. Thòchie bitti varlie muccena, i skò... ... imatti vechie mukke Ossuyeni, àlli Diàuli?

6. MESCTAR. Nie niedna sumgna, dachie ... nat vechiu mukku dusçe ossuyene, negoli Diauli, ... ouoye razlog; Ciechia velike neharnosti od couie... a. Yesus Isukarst nasc Gospodin, vmrobue radi ... couieka, à nè ciechia Diaulą. Buducchi dake couiek ... echie neharni Boggu, negoli Diauao, pristoise ... ... da podnesé vechiu mukku. Izuan toga, Hu... obase yednokrat od varxè od Bogga, griehom, iz... ogase, nemoxe vechie poduighnuti, i niscitar nema... ... ù viekeye pediepsána, i muccena; à couiek ... sfaki dan vechie od tissucchkrat grieści, i od... ... echiese od Bogga, toliciem grisiema, izkoiehse ... ogásçe podvighnuti, i ne hotiè; zato bez prosçte... ya, ima bitti xesstocie muccen, i pediepsan. I iz... ... ouoga, Diauao neima tiela, à couiek bittichie ... diepsan i ù tielu, i ù dusci; tako chie vechia ... mukka bitti koyuchie tarpieti couiek, negoli Diauao.

Isukarst nie umro za Hudobbu, negoliza couieka.

UCENIK. Molimuas recitemi, yelli bio pri... ... auglien Pakao prie za gliudi ossuyene, alli za Dia... ... i yosçler yesuli sada prie Súda, sfi Diauli ù Paklu.

7. MESCTAR. Siinko moy, vegliuti dà nè, yer ... ako gouori Isukarst nasc Gospodin. Oggagn od Pa... la bioye pripraugliem Diaulom, gouorecchi on: ... oyite prokleti (toyest ossuyeni, ùt S. Matteu ..., nà ... 5. pog.) ù oggagni viecsni, koiye, bio pripraugliem ... Diaulom, i gniegoniem Anyelom. Ciechia toga vi...

Oggagn od Pakla prie bij pripraugliem za Diaule, negoliza gliudi ossuyene.

dise, daye oggagn nay prie bio pripraugllen Diaulom; à poslie gliudem ossuyeniem: i ouako darxij S. Gargur. Na onó poslie drugo tuoye pitanye, vegliu kako piisce, i darxij S. Bonauentura, ù 2. dist. 6. koi gouorri, dà Sfeto Pijsmo ocituye, dà miesto od Hudobaa; dò dan od Sudu bitichie, i yes aer tmast, gdie mnoscstuo od Hudobaa pribiua, à nè Pakao. Yoscter gouorri ouij Sfet couiek, dà i sadà nahodese nieke dusce ù retenom Paklu, gdie stoye za mucciti dusce ossuyene. Velij takoyer, dà stoye ù onomu aeru tmastu, yer boye tako pristoyno nà tminu od gnih grieha; stoye yosc za drughi vzrok ù onomu miestu, toyest, za napastouati nas, neka mij arucchise hrabremo prema gnima, budemo stecchi ziuot viecnij. Nisctar nemagne pò Sudu, statichie ssi ù vieke ù Paklu bez ssarhe, za mucciti ossuyene: i dobro dasu sada ù onomu aeru: za ssè tò nosse sobom mukke od Pakla.; I meyu ostale imayu nay vecchiu mukku, toyest, er neuidé Bogga; mucceih takoyer pimeni od grieha, s'ohotasti, s'rasarcbom, i s'nenauidosti.

S Bonauentura.

Miesto od Hudoba dò dne uiod suuda, yes aer tmast

UÇENIK. Stuarye razloxita, dà buducchimi besiedio od dusca od Purgatoria, i od Pakla, dà mi reccete niekolike stuárij od onieh dusca, koye iddu ù Limbo, za bit one vmarle bez Sakramenta, od Karsctenya, alliti ù utrobi materinoy; alli tutako kakosuse rodille. Zató molimuas reçitemi ssarhu ouoga mallo, hochieli imatti koyu mukku, i hochieli vazda stúti ù onómu miestu od Limba, alli nè?

8. MESCTAR. Uegliu kako darxe Naucitegli, dase nahodde dvie, koé tarpe dusce odiegliene od tiela, toyest, yedna od ochiuchienya, à druga od scete: oná od ochiuchienya, yest oná od oggna, oná od scete, yes oná od neuidyenya Boxyega. Za odgouor dake vegliu, dà oná dieciça, nechié tarpieti mukku od ochiu chienya, alliti od oggna; i ouó yerbo niesu nigda imalli niedno nenaredno naslayénye ù ochiuchienieh zduorgnieh; ni takoyor neimayu imat vçuieglienye, ni mukku, ù ochiuchienyieh vnutargnieh, pokli

Rikardo, ù 4. ù dist. vlt. ù art. 2.

Dieciça Koya mru bez Karsctenya, tarpe samo pokorru od scete.

Digitized by Google

ıklí neimayu niedno zlouoglſtuo ni xalos od ſioga tya. Oſtayć ſamo, dà tarpé mukku od ſćtette, alliti i pomagnkanya od vidienya Boxyega, buducchiſe mi dieli i s'ouoga sſiéta s'griehom Iſtocniem, koiſu ıteghnuli od ſtoijeh roditeglia, pò Adamu, bez lićka i priſſetoga Kaſćtenya, koe bij nareyeno od Iſu- ıſta naſcega Goſpodinna. Nà onó ſćto poslie iſ- cic znati, hochićli ouá dieciça vazda ſtáti ù Lim- ı, vegliu da hochié; zaſćto gouori Ekleſiaſte, die páde daruo, tuychie bitti. Yer kako duſce, ıye iddu ù Pakao, nigda neimayu izíri na duor; ko gouorímo i od oué dieciçe, koyachie ſtáti ù imbu ù viek bez ſtarhe.

Duſce od dieçe neKarſćtene vazdachie ſtati ù Limbu.

VCENIK. Cinímiſe da ſam kadgodier ſtio, dà ıé duſce pò Súdu opchienomu, nechiè vechie bitti Limbu; ma dachie pribiuatti nà ouomu naſcemu étu, i dà xiuot od ouiezieh bittichie velle vec- ma vgodnij, negolie ouí naſc ſadagnij?

MESCTAR. Sſarhu toga, mnoziſu rekli vechie ıarij, i vzrokye bio, yer S. Matti Carqua nie sta- u toga niſćta odredilá, nì odlucila, za nebit ſtuar ıtrebna. Rikardo ù gnegouu drugomu pijſee, daſu nozi darxalli, dà pò Súdu opchienomu, oná die- ça imayu pribiuatti nà ouomu sſiétu; ma neka go- ıré sſe ſćtoye gnima drago, yer pò razlozieh rece- eh opchienò darxé Naucitegli, dachie vazda ſtáti Limbu. Koliko poslie od xiuotta od ouiezieh, ve- .u, dà Nikola Liran gouorri sſarhu Ekleſiaſtika, opchieno darxé Naucitegli, dà xiuot od ouiezieh, lleye vechie vgodnij, ı ceſtitij, negòlié ouí naſc ſa- gnij, gouorecchi nàraumiem nacinnom. Rádi toga pòtuaryenye od ouoga, gouorri, daye ſtuar pri- ;na, i koyaſe laſno moxe vierouati, dà ouí mogu ıat poznanye narauno od sſieh ſtuarij, boglie, i uarſnie, negoliſu imalli Filoſofi nà ouomu sſietu; i ıſćter, dà imayu yedno nieko poznanye narauno od ɔga; zatoſe mogu pó nieki nacin rieti, naraumiem ıcinnom Blaxeni; i ouó nie daleko od iſtinę, zaſćto

S. cſarqua nie odredila, ni odlucila ſtuari, nego li Koye ſu od velike potrebe.

Digitized by Google

pamet od ouieziech neima niedne zapriecięe, i al vzdarxana od diela, kakoze naſca, i niſctar nemi gne nemoxemo ſnatti oué ſtuari; vecchma onni buducchi izuan sfake zaprecięe; radi toga vazdachi ſtati ù Limbu bez ſtarhe: ma s'vechijem poznanyei narauniem, negohie naſcé. Pò koi nacin ouóchie mo ch poznati, buducchi onni vmarli dieciça malahna alliti ù vtrobi od matere; viy erſmo ouó iſtomacil odizgara, nà deſetom dubbiu, od ſedmoga razgouora

Dieciſa ù Limbu blaxeniſu naraunìem nàcinom govorecchi.

VCENIK. Odizgara gouorecchi od oſsuyenieh tekliſte, daye gnih nay vechia mukka, meyu oſtá le onó ſcto Bogga neuide: dake ako ouij ù Limb pattichie, kako gouoriſc mukku od ſctete, ſctoye ſa yedna ſtuar; kako ouij nechié bytti mucceni, i vç uieglieni, kako i oſtáli oſſuyeni? Meſctre, yaſe ne mogu vglauit nì vuiecbat od toga: zató molim ua iſtomacktemi ouó?

10. MESCTAR. Iſtinaye, daye nay vechia mukka od oſsuyenieh ſcto Bogga neuide, i ouó yer bolu tako zasluxili gnih grieſima, koye vciniſce gnih hipom: ma neimaſe ouako rieti od oue diecięe, koya neimayu tolike mukke, za nebit onni doſtoyni bijli odgne, nebuducchi ſagrieſcili hipom sfoiem: ma pò griehu Adamouu. Izuan toga, gnih mukka nie teſcka; ma prilagahna, ni onni oſtayu zlouoglni, er nieſu blaxeni; yerboſe vgayayu s'vogliom Boxyom koiye tako naredio, i dà diellom od gnih voglie, nieſu doſtoyni bili od one mukke: Neimayu vechi xaloſti prem, nì boleſti, kako dà yedan vbog, i po tiſcten couiek nie izabrán za Imperatura: maye iſti nà daye priuelika boles ouiexiem, kijſu izgubili rc cenno Blaxenſtuo, i vidienye Boxye, za sfoye grie he. Od koye ſtuari dà nas Boog zacuua, po gni gouoy milloſti. Ciniyu ſtarhu deuetom Razgou ru.

Prilagahnaye mukka od diecięe ù Limbu.

RAZ-

.AZGOVOR DESETI.

VCENIK.

DBoxe neumarlí, kolikofmo liep razgouorá uccinili. Molimuas ncbudiuam mucno koli- kogodier rieti, i pobefiediti od sfarhe od o- uoga sfiéta: pokli nafc Gofpodin daona- e toliku millos, dà moxete lafno druzie ucinit onike od vafcega nauka; i zayedno takoyer sfe- Pijfmo naucitti sfieh oniezieh, koiuas flufcayu. çitemi dake za pocetak odouogá defetoga razgo- ra, hochieli yednom ouij sfiét imat sfarhu., ka- ye imao pocetak: i kadachiè bitti ouá sfarha, noxelife znatti?

Pocetak i sfarhu od sfieta Kaxe nam sfeto pijfmo

MESCTAR. Ouij sfiét kakoye imao poce- , takoye potrebno, dà yednom imá i sfárhu. Po- ak, káxe Sfeto Pijfmo, ù libru od Genefi, kada iori. V pocetak ftuorij Boog, i zemgliu. Gne- iu sfarhu káxe poslie Ifukarft, ù S. Matteu, go- écchi nà pog. 24. Nebbo, i zemglia prócchichie. uofe ima razumieti, dachie imati sfarhu, koliko orilici, i ù cinu gnegouu; yerbochiéfe priobraziti drùghí cin, i ù drugo Liçe. Zaf&tochie priftati gou hod, i elementi ucinichiefe izuarfnij, i liep- ma nechié yur imatti sfarhe, koliko ù gnegouu u; yerbofe nigda nechie pò ouij nacin sfarfcitti, raztuoriti, i zató gouorí Razumnik, da zemglia ù viek. Koliko poslie od onoga, moxelife znat, ima bitti oua sfarha; vegliu dà gouorecchi na- niem nacinnom sfarha od sfiéta, nemoxeie znat- a iftinu: ni ifti Anyeli toy znayu, à magne

gliudi; i od ouogaye yedan razlog, od hoyenya q Nebésa; yer ako Nebesa imayu priſtat daſe neuart i dà nehodde, toy neizlazi od uzroka naraunoga negoli od sſarhu naraunoga: yerboſu Anyeli oni kij varté Nebom, kakoimye Boog zapouidio, i t koyer pò gnegouoy zapouiedi imayu priſtati. I ςie chia erye ouó ſàmo u vogli Boxyoy; zatoy nemoz ſe znatti: drughie razlog, yerboſe ouij sſiét neim sſarſcitti, dokleſe broy od izabranieh, nebbude i zuarſciti i iſpuniti: ma er Anyeli, i gliudi, nemogi znatti ouò i dake neznayu recennu sſarhu. Ni ta koyer moxeſe rieti, dà Anyeli, i gliudi, znayu ou sſarhu, pò obyauglienyu: yer onó ſcto nehotie I ſukarſt obyauiti sſoijem Vcenikom, za sſe er odgne ga toy veoma xuyahu, i izkahu znatti: nie ſtua priſicna, daye toy obyauò druziema. Radi toga A poſtolom, kij iskahu ouó, Goſpodin odgouori, u Dicllieh od Apoſtola, nà pog. 1. Nie vami dàno, ni ſe vami priſtoij znatti vriemena, alli caſsa. I o- uó za nebit koriſno za ſpaſſenye naſce. Sam dake Boog Naſc Goſpodin zna za iſtinu kad ima bitti sſarha od sſiéta, i takoyer Iſukarſt, koi nezna ouó za obyauiti druziema. Mogu, ouó yoſc znatti dru zij, alli Anyeli Blaxeni, alli pútniςi koijemaſe do ſtoi gnegou Boxanſtuo obyauiti; koya ſtuar yoſc doſada nie occittouana, ni obyaugliena; pace nie koliςi, kijſu hotieli s'gnih paméti, i umiteoſtuom do hititi, i poznatti ouu sſarhu od sſiéta, priuariliſu ſe, i ukazali da neznayu niſcta.

Sſarhu od sſieta nemoxe znatti co uiek.

Sſarhu od sſieta neobyaui Iſukarſt sſoiem v- cenikom

Moxe Boog ob- va uiti komu ye gnemu drago sſarhuod sſieta.

VCENIK. Pokliſmo poceli gouorit od oue sſar he od sſiéta, reςitemi molimuas, hochieli prie ne go Iſukarſt naſc Goſpodin dóye za ncinit Súd, doc chi Antikarſt; i izuan toga reςitemi kakochie ſtuar prócchi od ouoga proklétoga, i od Bogga oduarxe noga Diaulá: yerbo xudim veoma toy znatti?

2. MESCTAR. Stuarye ocitta ù Sſetom Piſmu, dà Antikarſt rodichieſe, i docchichie nà sſiét, prie neg doye Iſukarſt za súdit recenni sſiét. Za tó pij- uc-

Prie Iſu- karſta docchi- chie An- ikarſt.

Digitized by Google

ecchi S. Pauao, i naviestuyucchi Tessalonicensom, á 2. pog. od gnegoue kgnigne drughe, ouako go- ori. Nemoyte dà vas tko priuarij pò niedan na- in, zaſcto néchie dócchi Goſpodin, ſcto prie ne- oyé pomagnkanye, i ſctoſe ne budde obyauiti cło- iek od grieha, Sijn od pogubglıenya, koiye ſupro- iunih, i duíxeſe sfarhu sfega ſctoſe Boog zouè, alli omuſe gliudi klagnayu, tako dà ù Carqui Boxyoy idietichie, kaxuchiſe daye kako Boog. Ouó gouor- i S. Pauao; uzrok poslie, zaſctochie ouí docchi, erbochie tako Boog dopuſtiti, za dua uzroka. Ye anye, neka da izabráni buddu ociſcchieni pò pútu d túga, i od neuoglıá, i takoyer nekaſe ukáxe olikoſu krepki: drughié, çiechia dà neuiernij, i hij karſtyani, od koijeh niekolıçi vierouatichie o- omu prokletomu Diaulu, budúſe poslie nàcchi ecchma ſmeteni, nà Súdu, koi uzimat budde uci- utti. Koliko poslie od xiuotta od Antikarſta, ve- gliu [kako darxe Francesko Mayoran, i Alberto Magno, ù Kompendiu od Teoloye] Dà nay paruo ımichieſe rodit ù Babilonij, ù gradu od Korrozai- a: bittichie od hragnen ù Bethſaidi, i kraglıeua- hie ù Kaſarnau, i bittichie karſtyanin imenom, od oliena Danoua. Drugo, ouí, chie bitti bludnik, pun griehá. Tretye, rodichieſe od couicka, i od ene, kijſe néchie laſtati pó zakonnu Boxyemu, eg pó bludnoſti: machie vlieſti Lucifer ù tielo gne- ouo, poticucchiga nà sfé varſte od zlóba, i od grie- á. Peto, recenni zlobník bittichie kragl primoguc- h, s'pomócchi od Goga, i Magoga, alliti od ye- lanas koliena. Sceſto, ouij himbenim ciıitichie cu- eſa zamierna: ma nè práua, i bittichié nà zlu sfar- u. Sedmo, dachie ouij imat mnoge ucenike, kij- hie pripouiedati gnegou zakon, i nauk proklééi, Oſmo, da ſechie on cinitti pripouiedat zà práuoga Bogga. Deuéto, ta dachie ucinít toliko progogne- ye ù çarqui Boxyoy, kakoſe nie nigda od prie u- inillo; i rádi togachie bitti mnozi mucceni. Deſe-

Razlog, za koi imadòc- chi Anti- karſt na sfiet.

Xiuot Antikar- ſtou.

Anti- karſt bit- tichie ſpuryan, i Kopili.

to,

to, dachie ouij zlobnik kraglieuat, samo tri godiscta, i pò. Yedanaesto, dà Enok, i Elia, pripouiedachie istinu, suprotiua ouomu Diaulu: ma chieih on cinit ubitti; i onni pò krepossti Boxyoy vkarsnutichie nà kon dua dni. Duanaesto, dà buducchi on podloxio podáse mallo magne vas sfiét, nay posliechie otititi nà gorru Maslinsku, za yedno s'voyskom sfoyom, za vzliesti nà nebbo, kako ucinij nasc Gospodin Yesus Isukarst: ma istij nasc Gospodin, pò sfoijch Anyelieh, ubbittichie ouoga opakoga zlobnika; i tadachiese vas sfiét obratiti nà Sfetu Uieru Katolicansku. Naucitegli gouore, dase néchie oní cas kako on vmre sfarsciti Sfiét: ma dà za niekoliko dána pustitchie sfiét ù slobodu, dà moxe sagriesciti, ouako dopustiusci Boog, rádi uzroka prauedna; i ù onó scto gliudi nè vzçiene, docchichie Yesus Isukarst, ouó gouorri Nikola Liran, sfarhu Daniela, nà 12. pog. i ouóse vgáya s'rieccima S. Mattea, nà 24 pog. koi gouorri: kako bij ù dnij od Noa, takochie bitti yoscter doscastye Sijna couiecanskoga: yer kako biehu prie potopa, dà blagovahu, i piehu, i xegnahuse, dò onogá dneuij, kad vlieze Noe ù Arku, i nepoznasce, dotle, dokle nedoyç potop, i duighnu sfiehkolişich: ouakochie bitti i doscastye Sijna couiecanskoga, nà Súd opchienij.

Enok, i Ilia docchichie sfet.

Sfiet nà sarsi bittichie puscten dase zabaui ù griesich.

VCENIK. Cuosam yur pripouiedati, dà prie sfarhe od sfiéta, i od Súda, dachie dócchi niekaa zlamenya. O koliko xelim znatti, koyachie bitti. Molimuas ocituytemi vij ouó?

Iznenake docchichie Isukarst zasudicti.

3. MESCTAR. Tomacij Sfeto Pijsmo, i káxe, dà ouá tri ossobitá zlamenya, imayu, dócchi prid Súdom; tako gouorri Katekismo Rimski; touest pripouiedanye od Vanyelya pó sfem sfiétu; odieglienye koye mnozichie ucinit od viere; i doscastye od Antikarsta: zascto recce Gospodin ù S. Matteu, nà 24. pog. Bittichie pripouiedano ouó Vanyelye od Kragliestua Boxyega, pò sfiem sfiétu, za sfiedocanstuo od sfieh naróda gliudskieh; i tadáchie dócch sfar-

Nauk sfet od Katekisma, sfarhu zlamenya, koyachie bitti prid Sudom.

Digitized by Google

sarha; i Apostónam pauiesctuye, i napomenuye-
am, ù 2. Kgnizi koyu pijsce Tessalonicensom, da-
: ne dámo priuariti, akobinam tko rekao, daye
an Gospodinou blizu: yer akose nayprie nebuddu
ieht mnozi gliudi od viere, i akose nebudde occit-
ouat couiek od grieha, toyest, Antikarst, nechie-
: ucinitti súd. S. Yerolim yosc, gouorri, daye
ascaó ù Lietopisieh od xudiela petnaes zlamenya,
ij imayu bitti prid Súdom: ma nie istomacio,
nayulile ucinitti bez ptistanka, alli s' vriemenom
edan za druziema. Gouorí on dake, dà parui
an uzduignutichiese more sfarhu visóina od gora,
etresti lakata vilce. Drughi dan, veli dachie toli-
o zliesti niz dólu, dà yedvachiese mobch vidieti.
Treti dan, ukazachiese xiuine, allii velike ribbe
norske sfarhu mora, i dò Nebésa pústichie gnih
nukanye, koyechie, sam Boog razúmieti. Cetuar-
i dan, gorietichie zemglia, i voda. Peti dan, da-
hié rossu dubouii, i traue, toyest sók katuau, i ta-
koer ù ouij dan, kako potuat yuyu niekolici druzij,
kupichiese nà marghigne ptice Nebeske, sfaka var-
ta ù sfomu rédu, i nechie yesti, nì piti: ma tressuc-
hise cekacchic strásceno doscastye od Súdca. Scesti
lan, sfé zgrade pastichie nà tle, i kakose gouorí,
osc ù ouij scesti dan, duighnuchiese múgne, i triesc-
oui oggneni od západa od Sunca, supprotiua Licu
od Tuardijne, dohodecchi dò stráne od istokka. Sed-
ni dan, vdaratichie yedna stiena ù drugu, i couiek
techie znati, sctoye oní glás, alli oni zuon. Machie
o sam Boog znatti. Osmi dan ucinichiese trescgna
dò sfem sfietu, koya trescgna bittichie toliko velika,
là niedan couiek, nì niedna xiuina mocchichie ostat
nà nogah; machie sfé pasti pò zemgli. Deueti dan,
ucinichiese yednaka, i rauna sfà zemglia, i sfè gore,
glauice obratichiese ù prah. Deseti dan, izliestichie
gliudi iztuan yáma, i hodichie kako mahnitti, i ka-
ko niémi nechie moceh yedan s'druziem gouoritti.
Yedanaesti dan, vstatichie kosti od martuieh, i sta-
ti-

Petnaes zlamenya, upisanieh od S. Yerolima, Kojchie bitti prid Sudom.

Paruo zlamenye.

Drugo.

Tretie.

Cetuarto.

Peto.

Scesto.

Sedmo.

Osmo.

Deueto.

Deseto.

Yedanaesto.

tichie uprau sfarhu grobóua, i ottuoritchiese grobo-
ui od istokka dó zapada; neka iz gnih mogu izi-
ti martui. Duanaesti dan pastichje suiezde iz Tuar-
dine: i iz sebe pustichie, i prosuti kuudę, i rèpe og-
gnene: Gouorise yosc dà ù oui dan, docchichie mu-
kayucchi ù pogliá sfé xiuine, i nechie yesti, ni pitti
niednu stuar. Trinaesti dan, xiuichie umrieti, neka
uzkarsnu s'martuiema. Cetarnaesti dan, zgoriechie
nebbo, i zemglia. Petnaesti dan, ucinichiese Nebbo
nouo, i zemglia noua, i sfakchie uzkarsnuti. I zató
yedan velik bogogliuban Redounik od Réda S. Fran-
ceska, ucinij ouu Sequençiu, alliti piesni, koyesu ou-
di doli upisane, kaxucchi velik strah, koichie bit-
ti nà dan od Súda, koyu Sequençiu poyé, i iścij Sç-
ta çarqua, nà Missah od Martuiéh.

Duanaesto. Trinaesto. Cetuarnaesto. Petnaesto.

SEQVENCIA.

Dies iræ, dies illa.

PRorok pisce, i Sibilla
Dan od Súda ggnieuan bitchie
Kad oggnena varla Silla
Uas sfit tuxan popalitchie.

Quantus tremor est futurus.

Kolikochie bit trepchienye
Kada Súdaç budde priti.
Kichie nasce tad cignenye.
Sfè pò tanko htiét vidieti.

Tuba mirum,

Trubglia strášcna cutiehiese
Pògrobouih sfita sfega.
Sfi narodi skupichiese
Prid prisstolie od viscgnega

Mors stupebit.

Smart, i narau zapagnene
Hochie tada fašma ostati
Kad ukarsnu gliudi, i xene
Kichie odgouor Súdçu datti.

Liber scriptus.

Pijsmochiese izniet sfiema
V komuse zdarxat hochie
kako Sfitse súdit ima
çicch gliuçkoga grieha i zlochie.

Ka-

Iudex ergo.
Kada Súdaç budde siesti
Pediepsachie strahouito
Pridagnchiese sie iznesti
Scto god bude tad skrouito.

Quid sum miser.
Sctochiu túxan riti tada?
Parça molit kogalichiu?
Yaoh prauedne strah propudda,
Dà ya grescník kakau bichiu?

Rex tremendę maiestatis.
Kragliu vicne od sfitlosti
Tué spásenye sfudse glási
O Yeçero od millosti
Sahranime túxna, i spàsi.

Recordare Iesu pie.
Spomenise Gospodinne
Ersam uzrok púta tuoga
Nemoy dà duh moy poghine
Nadan Súda pristrascnoga.

Quarens me sedisti lassus.
Isctúcch mene s'Neba ſide
Za shranitme podnie trúde
Na xestokí krix uzide
Nemoy zaman dà tò bude.

Iuste Iudex vltionis.
Sùdce, kij s'prau ù osseti
Nà duscuse moyu smilli
Prie neg budesc praudu izrieti
Meni millos tuu podili.

Ingemisco tanquam reus.
Yaoh uzdiscem kacho húdi
çiecch griehami obraz gorí
Chite molij blagmu buddi
Tuumu millos Boxe ottuori.

Qui Mariam absoluisti.
Neimiernom chi millosti
Zlobbe odpústi Mandalieni
Cù lupexa blágo dosti
Tiem uffanye podá meni.

Preces meę.
Me dostoyne molbe nísu
Millosardye tue prikloni
Dà me túxna zlobni gdisu
Ne razcinij plam ussioni.

Raz-

Inter oues. Razlucime od kozlichia
Stau s'yagançi duscu moyu
Misslosardya tuoga çichia
Obdèsnume postau tuoyu.

Confutatis maledictis Potlaciusci stè proklete
Viecnij oggagn dausci gnima
Rád millosti tuoye Stete
Zazouime s'Blaxenima.

Oro supplex. Molim smilno, i snixeno
Hotiey starhu mu vladati,
Yer satreno, i vmiglieno
Sarçetichiu prikazati.

Lacrimosa Gorkisechie plaç zacsutti
Kad od nisctar vzkarsnutti
Budę grescnik nà sem sfiti
Kidhie strascno suyen bitti
Timu Boxe htiey prostitti.

Pie Iesu. Blág Yesusse buddi sfiiema,
Viecnij pokoy daruy gnima. Amen.

Ouu Sequençiu istomacci pò ouij nacin Paskoje Primouicch Dubroucanin, vriedan spieuàlaç ù slouinski yezik.

VCENIK. Yaoh koyesu tè stuari strahouite, molim uas nemoytemi vechie ò tomu gouoriti: mi reçitemi niekolike stuari od uzkarsnutya od martuich, toyest, od vriemena, i od urre, kadáchie Boog ucinitti ouó uzkarsnutye; yer va schiuya dobro voglno slusçati?

4. MESCTAR. Rikardo gouorì, da uzkarsnutyé obchieno, ucinichiese onij càs, kako prisstane Nebo hoditi, i vartietise. I ouij hód, alliti varchienye od Neba pristatichie kako Sunçe isteçé alli okollo tako blizu, ù ono sctole budde nahodit Mieseç ù zapadu; i razloye ouij, yer innok upno vieruyese, da takom bityu, i naredbi bilisu stuoreni od Bogga; ma çiechia er onij kijsu ù Istoku, vide prie Sunçe kad istece, negoli onij kij stoye u zapadu, i martuij niekichie uzkarsnuti ù zapadu, à nie-

V 4. dist. 43. art. 6.

nieki ù Istoku, za onó dake niekichie uzkarsnu-
ù nocchi, ktoz uzrok od miestà, gdio imayu uz-
rsnuti: ma kroz vzrok od miesta, gdiese imayu sku-
ti nà Súd, uzkarsnútye vcinichiese buducchi Sunçe
istoku; rádi toga ouiezjem odgouorom, moxese
doupoglit onomú scto niekoliçi piscu, i gouoré, da
zkarsnútye vcinichiese ... chno, à druzi velé biello
nno, i toye istina, ù koliko od miestà, kakosam
kao. Dan poslie, ù koisechie vcinit, recenno Vz-
snútye, gouorri Rikardo dachie bit Nedieglia, i
ó nè bez vzroka; ver (kakosam rekao odizgara)
pocetku od paruoga Razgouora, parui dan od
ieh ostalieh, bij Nedieglia: Razlogye dake, daye
koyer i nay pokognij, nakon sfega sfiéta; yerbo
ij dan vosc bij nadaren mnoziemi millostima os-
bitiem od nascega Gospodinna. Yer on ù ouij dan
zkarsnù od martuieh, poslà Duha Sfetoga sfarhu
cenika, i vcini vosc mnoghe drughe stuari.

Gdie, i ù Koye vrieme ima bitti uzKarsnutye od martuieh

V Nedieglju vcinichiese uzKarsnutye opchieno

VCENIK. Na koyu sfarhu ucinitichiese onó
zkarsnutye? Moximu's reçitemi uzrok, zascto ye
elle uriemena, dà ya tó isctem znatti.

5. MESCTAR. Nauciteglí dayunam vechie uz-
oka: ma nisctar nemagne rietichiu za sada onó
tonas ucí Katekismo Rimski, koyi gouorí, dà
aruié uzrok ouij, yer buducchi dusce nasce neu-
arle, i kakono dieli od couieka, imayucchi telle-
gliudska yedno narauno prighnútye, yer dà stoye
vieke razlucene od tiela; Cinilabise stuar, prema
araui gnih; i zascto er onó sctoye suprotiua nara-
, i sctoye ussiono, nemoxe bitti viecno; i zato
inijse daye stuar pristoyna, dà opétase sastannu s'
nih tielom; i od ouie takoyer izlazij, dà ima bitt
Vzkarsnútye od tellesá. Drugkie vosc ouij razlog.
er buducchi priprauední Boog od redio zliemà, i
)págiema mukke, da dobriema plátu, i biusci dà
nnozi zlij gliudi dielesé s'ouoga sfiéta, prie negsu
málli pristoyne mukke za gnih griche; i mnozi
lobri, i prauedni gliudi dielesé, i ostauíe ouij sfiét,

V. 4. dist. 43.

Kuye uzroke stau glia Kate Kismo Rimski, od uzKar snutya od martuieh.

Boog sfa Kogachie plattiti Ka Ko dosto yan bude bit.

prie

prie negsu iimalli nikaquu plátu za gnih krepolti potrebnoye dake, dase opéta duse stanú, i istisoú s'tielom ; neka dà, rádi gnih zlobá, alli çiechia krepolnieh dilla, tellesa, koyasu gliúdi darxalli, i koijemasuse sluxili ù gnih diellouaniu, kako druxinom, zayedno s'duscom buddu primiti, alli plátu, alli mukku : sfe ouó ucij Katekismo Rimski.

VCENIK. Poctouani Mescre, molimuas reçitemi mallo koyugodi stuar od miésta, gdiesechie ucínit ouó uzkarsnutye, hochieli ù yednom miestu, alli ù vechie miésta?

6. MESCTAR. Odgouaramti kako hochié Naucitegli, dà vzkarsnutye ucinichiese, gdiesu tellesa bila ukopana, alli ù grobouieh, alli nà druga miestà, gdiese nacchi budde day nay poglauitij dio od tiela, kako dà recesc, alli sarçe, alli gláua. Mà ako ù urieme od Vzkarsnutya díeli poglauiti od tiela, buduse nácchi ù vechie miésta, kako daye sarçe od yednoga couieka, yedna poloniça ù Milanu, à druga polijuiça ù kremoni : Uegliu dà Vzkarsnutye od ouoga couieka ucinilobise, i ucinichiese ù onommu miestu koye budde blixe miesta od Súda : ma ako onij dieli od tiela buddu yednako daleko od recenoga miesta ; Uegliu dà recenno Uskarsnutye ucinichiese gdie budde drago, i ugodno Boggu ; i ouó nie recenno bez uzroka ; yer vidímo dà yedno tielo od yednoga Sfetça, nahodíse ù vechie miestá, gouorecchi od dielá od gnegoua tiela ; zasćto ù ouomuye miestu glaua, ù onomu yedna rúka, à ù drugomu ostáli dieli.

V Komchie mestu tellesa uzKarsnuti.

UCENIK. Reklimiste, dà Vskarsnutye ucinichiese, gdie budde dio poglauiti od couieka, reçitemi hochieli ouij dio bit glaua, alli Sarçe ; yer moxe bit dà gláua od yednoga couieka budde ù yednom miestu, à sarçe ù drugomu : hochielise dake ucinit Vzkarsnutye od ouoga, gdie budé sarçe, alli gdie budde ukopana glaua?

7. MESCTAR. Na tó tuoye pitanye odgouorichiu

Digitized by Google

ichiu ù kratko, onó ſcto chiútim; nichiſu hotieli
ieti, dà Vzkarſnutye od ouogá vcinichiele, gdie ù
mí càs budele nácchi ſarçe; i razlogyc ouij, yer ſe
inij daye naypogláuitie údo od ſſega couieka, i ká-
u ouó pó onomu ſcto pijſce Arioſtotio, koi nà 10.
b. od xiuina gouori, dale ſarçe nay prie rodij, à
ay poslie umré; i zató ouij hochié, daye nay po-
lauití, i nay plemeniti dio ſarçe. Druziſu poslie
ekli, i moxe bitti boglie, daye glaua dio nay po-
lauití, i dà couiek imá vzkarſnuti ondi gdie bud-
e glaua; yer kako imamo, i kakoye vpíſano ú
odicu ù onomuye mieſtu grob, gdiye vkopana
aua, i S. Ambroſio gouorí, dà glaua, alli moxdani
zduizu sſè tielo, i napugnayu sſa ochiuchienya.
Iſcta nemagne neka oſtauimo ouó ottayſtuo Bog-
i, moxemo rieti za zaglauglienye, dá kada ſarçe
ednoga couieka, alli xene budde sſe ù yednom
ieſtu, alli sſà glaua, à nà drugom mieſtu sſè oſtá-
od tiela, oſtáli dieli skupichiele gdie budde tie-
, alli ſarçe: tuychiele vcinitti Vzkarſnutye: niſcar
magne cinile dà Rikardo dárxij, dachiele vcinit,
ie budde glaua, igdie budde ſarçe: ma za sſè tó-
nouitto vcinichiele gdie budde Boggu drago.
VCENIK. Nebudiuam trudno iietmi mallo,
iechie vzkarſnutti oná telleſa, koyaſuſe yur obra
a ù prah, i razaggnila ù vodi, i takoyer onij drú-
, koijchiu mnokrat izieſſi vukoui, alli oſtále stie.

Sarçe nayposlie umre.

Scto budde drago Boggu, toychiele ucinitti.

3. MESCTAR. Rikardo odgouára dóbro nà tó
ye pitanye: yer kako dà yednotielo budde vko-
no u yednom mieſtu nay prie, à poslie daga pri-
is ù drugo nakon delet godiſcta: ouochie tielo vz-
ſnuti ú drugom mieſtù, à nè ù parſtomu: ouako
m bittichie od onich telleſá, koyáſuſe ſátina raz-
illa ù prah, i koyáſu bila prineſena s'yednoga
ſtà nà drugo, tako dà nie oſtalla niedna ſtuar ù
mu mieſtu, gdieſu bila vkopana. Uzkarnutchie
e ouij gdiele vznahodí vecchi dio od gnih telleſá.

V 4 diſt. 45.

I Toy-

Toychiese istó prigoditi onieziema, kij búdde zgo rieti nà oggnu, alli koijeh buddu vkoui, i ostai sfierenye izieli. I ouó gouorí takoyer S. Agustin i libru od Grada Boxyega.

s. Agustin

VCENIK. Odizgara odgouorilistemi velle do bro od vriemena od Vzkarsnutya, od vzroka, i takoyer od miestà, ù komuchiese vcinitti; Istoma citemi od varste, i od naredbe, i nacinna od vz karsnutya, yerbo xelim znatti yedno pô yedno?

9. MESCTAR. Naredba, i nacin od ouog Vzkarsnutya, kako gouoré Naucitegli, bittichie oui yer nay priechiese sfà tellesa obratiti ù pepeo. Zat S. Tomas gouorri, dachie sfi vztati iz pepela; gouo recchi opchieno; i vegliu opchieno; kroz vzrok o niekieh, kijsu imalli ossobite millosti, za vcinit in nako takoyer bijm dopúsceno, daim búdde pospie sceno vzkarsnutye: kako Blaxenoy vazda Dieuic Marij, i takoyer onieziema, kij uzkarsnusce s'Isu karstom, kako niekoliçi gouore. Drugo, onij pe peo schupichie Anyeli, i yoscera bittichie od reyen sfaki, koi vzimat budde vzkarsnuti, ossobito, al razluceno, i ù oná miesta, gdie imayu uzkarsnuti od Anyéla. Tretye pò krepoſti Boxyoy ochiuchie nya sfoya flecchichie sfà tellésa, i ponouichiese cuusci onni glás Isukarstou, koichie rieti: Duighni tesę martui, i doyite nà Sùd. Cetuarto vcinichie izuarsno ponouglienye od sfieh úda gludskieh: yerb sfà úda, yoſc daye tko od prie bijo hrom, al kgliast, pò kriepoſti Boxyov, diella od kogasu uarsna, vzcharsnutichie cista, i zdraua. Pèto poun tichiese couieku, nè samo úda (kakoye recenno ma yoscer i umori narauní, i ouó, yerbo couie imá vzcharsnuti sasma izuarsno; zató dake potre noye, dà vzkarsnú sfè oné stuári, koyesu potreb za xiuot gliudski, alli od naraui, za riet bogli kakotoye charu, i ostáli tri vmori, toyest Kolor malinchonia, i flegma, i sa sfiem ostaliem, sto potrebno zà vttuardit, i vttemeglit chomplessio gliu-

Naredba Koyachie se darxat ù uzKarsnutyu.

Anyelichie sluxit na da od uzKarsnutya.

Glas Isu-Karsto-uimma vel. Ku Krepos.

Hemori vzcharsnutichie

gliudsciu. Scesto vcinichiese yedno liepo ponouglie nye koliko od kóla, brade, i nokatá; zató gouorri Nikola Liran, dà nesamo vzcharsinuchie onó sctoye potrebnó za narau gliudschu: ma yosc sfè onó, scto budde za gne vrescenye, za bit oué stuari od druge izuarsnosti od tiela, yosc dà nic od parue. Sedmo vcinichiese syedignenye od dusce, i tiela, pò kreposti Boxyoy, ù yedan càs, cinecchi ouó sam Boog; dobro dà sfè ostále stuari zgoru recenne, imayuse vcinitti pò sluxbi od Anyela, za sfè dà ù velle mallo vrieme. Osmó tellesa od Blazenieh vzcharsnutichie bez niedne machie, nì grubochie; i ouó istó gouorri S. Agustin ù libru od graua Boxyega. Deuéto, i nayposliedgne, sfichié vzcharsnuti od tridesti i tri godiscta: Kakoye takoyer Isukarst nasc Gospodin vzcharsnuo: od quoga istoga dobba, i ù ouo múchie úda nasliedouat glauu.

Yosc vresce-nye gliudschouz Karsna-tichie.

Boog sam sie-dinichie duscu s tielom gliudscciem.

VCENIK. Tellesa od ossuyenich, ako biehu kroma, sliepa, alli garbaua, hochieli tako vzcharsnuti? allichie bitti bez ouieh grubóchia, i hnusóchia?

10. MESCTAR. Boog nasc Gospodin, koiye stuorio naràu, çielouitto izpunichie sfè onó scto iesce neizuarsno od narraui, nà dan od uzcharsnutya, i imáse gledat ù ouomu izpugnenyu vechie nà izuarsnos od naraui, negoli nà bitye gne, ù komu ij od prie. Vegliu dake, dà çielouittu vzkarsnuchie, kako i dobri, bez taçieh grubóchia; i onó uddi dosta za sada, za sfarhu, i za dospienye od uoga desetoga Razgouora.

Narau-chie bitti izuarsno ponou-gliena od Bogga.

RAZGOVOR YEDANAESTI.

VCENIK.

VPocetak od ouoga razgouora, hochiu yoscie sliediti, sctosam od prie poceo, neka imam napunno odgouor nà moye minuto pitanye. Sada dake pitam, hochiesli bitti koya razlikos meyu tellesi od osfuyenich, i od Blaxenich, kolliko ù stuari naraune?

1. MESCTAR. Tijsi bio velle poman za vpitatme onó, sctò ya imah ù pameti za rieti. Nicsumgna niedna, dà kolsiko ù stuari naraune nechie bitti niedna razlikos meyu Blaxeniem, i osfuyeniem: machie bitti oná razlikos da nechié mocchi Blaxeni tarpiet mukke, nichié bitti podloxni nà tó, à osfuyeni bittichie podloxni nà sfé mukke, i nà sfá zla. Blaxenichie bitti slobodni, i lagahni, à osfuyeni bittichie naparchieni sfake tegochie: Blaxenichie bitti svietli vecchie sedam krat negolie sunçe; osfuyeni vecchie negoli tmine bittichie tmasti; i tako od ostalich darouá, i urescenya od tiela slauna.

Velika razlikos meyu Blaxeniem i osfuyeniem.

VCENIK. Sctiosam, dachie sfikoliçi nà dan od uzkarsfnutya uzkarsnuti mládi, dragobimi bijlo takoyer znatti, hochiemosli sfikoliçi uzkarsnuti od yednoga stassa istoga, allichiemo bitti razlicni?

2. MESCTAR. Bittichiemo ù istinu razlicni; nichiemo stikoliçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa: machie sfak uzkarsnuti ù sfoyoy istoi velicini, diglini, i scirini; tako dà, kakosam rekao, nechiemo stikoliçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa; i ouako gouore Naucitegli.

Nechiemo sfiko liçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa.

Digitized by Google

VCENIK. Reklimiſte odizgara, dachiemo ſſi
uzkarſnuti od onoliko godiſcta, alli od onoliko
dobba, od koliko Iſukarſt uzkarſnù; toyeſt od 33.
godiſcta, bez niedne razlikoſti: za tó uzobih znat-
i, hochiéli oſſuyenij uzkarſnuti, i onni takoyer ù
riliçi od mladieh, alli akoſu bijli ſtarri, tako ſta-
ichie uzkarſnuti?

8. MESCTAR. Naucitegli gouorechi opchie-
o od Vzkarſnutya, necinne, niednu razlikos meyu
laxeniem, i oſſuyeniem: niſctar nemagne yedan
iedan couiek gouorri, dà oſſuyenij, kij umru
arri, nechié uzkarſnuti mladi: yer ouó promie-
enye, ciniſe za veccki razgouor, i veſſelye od
iezieh kijchie uzkarſnuti, i za vechie blaxenſtuo
l telléſa; i zatò oſſuyenij neimayu imat ouó veſ-
lye. Meſctar od Sentençia, i oſtáli Naucitegli,
ſctapgliuſe ſſarhu riecci S. Paula, ſcto pijſce E-
ianom, nà 4. pog. ma on gouori ù onomu mie-
ſamo od Blaxenieh. Cúyte gnegoue riecci yed-
pò yednu, ouako gouorri; ſſakomu od nas da-
e millos od dára Iſukarſtoua, koiye dao nieke
oſtole, nieke Proroke, nieke Vanyeliſte, nieke
ghe Paſtiere, i Nauciteglie, nà ſſarſcenye od Sſe-
h, ú diellu od ſluxbe, ù ſagrayenyu od tiela Iſu-
ſtoua: dokle ſſikoliçi poyemo za ſuſreſtiga ù ye-
ſtuu od viere, i od poznanya od Sijna Boxyega,
ouieku izuarſnu, ù mieri od izpugnenya od dob-
Iſucharſtoua, ouó gouorri S. Pauao. Ma ù iſti-
on gouorri od Blaxenieh. V paruoy kgnizi,
u pijſce Teſſaloniçenſom, yoſc gouorri: Bit-
ie mo uzéti, i poteghnú i s' gnima, nà obla-
, ù aeru: i takochiemo vazda bitti s'Goſpodin-
; uzdáſcele S. Pauao, da onij, koiem on pijſa-
i mahuſe ſahraniti. korintianom yoſcer pijſce,
iemo uzkarſnuti ù iſtinu: ma néchiemoſe ſſi-
çi promieniti: dobro daſe razumie od oſtalog
iegnenya; niſctar nemagne moxeſe razumieti
cera od promiegnenya od dobba. Tako dà ho-

V 4. diſt. 43.

Starri vaſda- chie bitti ſtarri.

I 3 chie

chie rieti potayno, dà osſuyenij, kij buddu umri ſtarri, oſtatichie ù onoy priliçi iſtoy: ní imay im ouó veſſelye dà uzkarſnu mládi.

VCENIK. Ah koliko bimi drago bilo, dà i ſpouiete, i reccete, hochieli ſti uzkarſnutti ù nara muſckoy, alli xenskoy, reçitemi ouó, yerye ſtu priliepa znatti?

4. MESCTAR. Niekolliçiſu rekli, dache ſfak yoſc i xene, uzkarſnutti ù bityu, alliti ù narau mu ſckoy, i dà nà drugom ſtiétu, nechie bitti nied xene; yerboye xena nè izuarſna. Zà tò Ariſtot gouorri, daye xena ucignegna pò ſrecchi; i yoſc dà nà drugòm ſtiètu nechie bitti potreba daſe plód narod gliudski; zato ouij zaglaugliuyu, dà ſti íma yú uzkarſnutti muſcke glaue, à nè xenske: ma ni ctar nemagne ouaye opinion zla, i ouo nie niſc ouako; i radi toga gouore Teologi, da gliudichie uz karſnuti gliudi, à xenè, ù bityu, i ù narau xen koy. I iſtinaye dà nà onomu ſtiétu nechieſe vechi ploditti narau gliudska; yer Sfeti Aguſtin gouorri dà xenska narau nechie vechie bitti potrebna za on za ſctoye sluxila nà ouomu ſtiétu: ma s'velikom caſti, i poſtenyem, i s'velikom liepoſtu [buducc daleko odgne ſfaka poxuda) ocittouachie razum Stuoriteglia, koi ù Vzkarſnutyu ponouichie ste ſcto ucinij ù pocetak, toyeſt, couieka, i xenú.

VCENIK. Reçitemi yoſc, kakochie uzkar Ermafroditi, toyeſt onij, kijſu bijli i muſki i x ki. Hochieii bitti pò Vzkarſnutyu taçi, allichie ti muski, alli xenski. Izuan toga, hochieli d koya nieſu donoſcena ù utrobi od mattera gnih, pric vriemena rodillaſuſe, i umarlà, takoyer pr zani, uzkarſnutti zayedno s'gnima. I ſcto ￼çieni darxite od méſa gliudskoga izíedena od drugoga uieka, kochieli onó méſo vzkarſnutti ù paruom, à drugom couieku. I nayposlie hochieli onó re od koga bij ſtuorena Eua, ù Eui, alli ù Adamu karſnutti, za bit bilo onó rebro Adamouo kada bij ſ

ren

en. Molimuas istomacitemi ssè ouć stuari, yerboih alim znatti?

5. MESCTAR. Vegliu kako darxij Rikardo 4. ù dist. 43. dà onij Ermafroditi, chij yednacho esú, i od musćochoga, i od xenskoga (śctośe ù etko prigáya) uzkarsnutichie mušcke gláue: ma ouorecchi od oniezieh, kij neimayu yednako: ta- a vegliu, dachie uzkarsnutti takoyer mušcke glaue, cho uzimat buddu vechie od mušckoga; allichie uz- arsnutti xenske gláue, ako uzimàt buddu vechie l xené. Koliko poslie od dieçe, chouaśe niesu xi- a rodilla, vegliu ù kratko, dà tachoier i ouij uz- rsnuttichie od dobba, i od stalla pristoyna bez- edne grubochie [kakoye recennò odizgara] istom buddu imalli dušcu razloxitu. Kolicho poslie od noga koiśeye hranio po śrecchi od méśa gliudsko- , vegliu dachie onó vzkarsnutti ù onomu, i gdie- eśce prie negye bílo iziedeno, i dachie Boog za- uoglit, i izpunit śćto uzmagnchatti budde onomu, oiśeye hranio pó oui nacin oniem méśom gliud- iem. Nà onó śćto pitaśc od rebra Adamoua, ve- iu, dachie uzkarsnutti ù Eui, à nè ù Adamu, śćtu nebbi od potrebe daye Adamouo: mà bij na gnemu, neka sfarhu narauniem nacinnom Boog idde vzmnoxitj varstu gliudśchu pò recenoy Eui.

Meśo gliusKo iziedeno uzKarsnu tichie, i KaKo.

Rebro Adamouó uzKarsnu tichie ù Eui.

VCENIK. Dohodimi nà pamet za upitatuas dnu stuar, koyaye ouó, hochieli onó istó tielo karsnutti nà dan od Súda opchienoga, allichie atti drugo nouó, koye nechie bitti onó, koye áhu kada biehu xiui.

6. MESCTAR. Ouć stuárisu za vierouati, à za besieditti sfarhu gnih: bílabi Ereśia, alliá lluuierstuo, vierouatti, dà imayu imatti yedno lo nouó, à né onó istó koyeśu imalli, doklesu ij biili, pacc nebbi biilo práuo uzkarsnutye. śćto gouorri Damaśceno; vzcharsnutve yes od ć stuari, koyaye palla. Dake dà imayu yed- nouó tielo, nebbi biilo vzkarsnutye; bittichie

S. Damaśceno tomaci śćto ye uzKarsnutye.

Digitized by Google

dake onó isto tielo, nè drugo. Ne spomeniuasceli se, da Yob gouorri: Vieruyem dà moy Odkupitegl xiue, i nà nay pokogni dan od zemgli uzkarsnuchiu, i ù tielu momu vidiechiu Odkupiteglia, i Spasiteglia moga: toyest, ù ouomu momu; tielu, koyeye sada ouako mucceno, i s'koiem ya xiuem ù tòliçieh stugah, i neuogliah; I nè recceli yosc occitiye kada reccé: iz nouiçe bittichiu obuimglien, i obucen ù ouu moyu koxu? Ne receli yosc ouó zarçalo od uztarpglienstua, Onó scto ya imam vidieti, i scto imayu vidieti moyì occi, bittichiu ya oní istij Yob, koisam sada, i necchiu bitti drughi? Zaglaugliuyem dache, dà ono istó tielo imatichie ouni, kij nà ouomu sfietu buddu ucinilli zlo, i s'oniem istiem, zayedno s'duscom, i bittichie pediepsáni ù Pachlù, à tellesa od dobrich, imatichie plátu nà Nebesieh, zayedno s'istiem duscami: uzcharsnutichie dache onó isto tielo, koyesy imalli kad biehu ù ouomu xiuotù, à nè drugo iznoua ucigneno, alli daye druzieh bilo.

Rieci Yoboue.

Saplauglie oe sfarhu ouoga dubbia.

UCENIK. V onó scto odizgára besieyahomo od zlaménuya, koe imayu dócchie prie negse sfarsci sfiét, spomeniuamse, dà miste rekli dà oggagn od zgorenya, docchichie za occistiti uas ouij sfiét: mà ciechia erste besiedili ù opchieno, i od vechie ukratko, molimuas reçitemi sada koyugodi stuar od onoga oggna: kacho dà recesc, kadachie dochi, i kadachie bitti gnegou pocetak?

7. MESCTAR. Rikardo iz Medie Ville, sfarhu cetuartoga od Sentençia, i ostalí Naucitegli opchieno gouorre, dachie ouí oggagn dócchi prie doscastya od Sùdça, koichiese oggagn ucinitti nè pó kriposti gliudskoy, ma Boxyoy; i bittichie toliko visoch, dachie vzíti (kako vcinisce vodé od potopa) petnaćs lakata sfarhu sfake visoke goré, i yosc vechie: diello od ouoga oggna, bittiche ouó, duxdchichie, i obratiti ù pepeo, sfà tellesa gliudska, zayedno s'oniema od xiuina, i occistichie sfè elemente, kako gouorri S. Petar, ù drugoy kgnizi, nà po-

nay-

naypokogne, die gouorri, Nebesa uxexena, razcinitchiese, i Elementi rádi vrucchine od oggna, razmarchiese: takoyer oui oggagn, prie neg Isukarst dóye nà Súd, occistichie dobre, akò budde potreba, xdecchichie zlé, i muccitihchie priuelişiem mukkani ù dusci, i ù tielu, nà Súdu: koya stuar kakose budde sfarsciti, on s'ostáliem ostatkom smardechijem od ouoga sfiéta, zitíchie ú Pakao, za mucciti ù viechne ossuyené. Pocechie poslie ouij oggagn páliti, i secchi oui sfiét, po smarti Antikarstouoy, za cetrdeseti i pet dana, oko tako, kako gouorri Mesctar od Istoria. I ouó vrieme od 45. dana, bittichie dáno od Bogga, necha dà onij, kijsu bili priuareni od Antikarsta, i kiisuse od prie bili od rechli od Isukarsta, mogúse vratiti na pokorru; i xudieli sfi, choiehu nesu bilij obratili Enok, i Ilia, dase onadda mogu obratiti: ma zlí, ituardoglauí, kij nechie mislíti, pace nechie vierouatti, dase sfiét ima sfarsciti, oni càs stauíchiese yesti, i pitti, i obiglno pirouatti: ù ono scto onni buddu gouoritti mír, i sloboda, dochie dócchi sfarhu gnih smart ne nádgna: kako gouorri S. Pauao, ù paruoy kgnizi, koyu pisce Tessalonicensom, nà 5. pog. i pocetíchie goriet nà ouomu sfiétu, za ne sfarscit nigda nà onomu drugomu; i tutako, obratiusciscee ù pepeo, vskarnutichie, i Isukarstihchie. súdit, osudíusciyih, ù mukke viecne.

Kadacchie pocet oggagn xecchi oui sfiet.

EnoK, i Ilia nà sfarhu od fieca obratichie xudicle.

8. VCENIK. Dake iznenadke docchichie onij oggagn, i xdecchichie yosc i Sfete, i gliudi Sfeta xiuotá, kijse tada buddu nácchi ù xiuotù; koiyé dake ouó uzrok; dà imayu podnietì, i tarpieti toliku mukku? Molimuas reçitemi istinu.

8. MESCTAR. Vegliu da koliko ò vriemenu, kada dóye Isukarst za vcinit Súd, niekoliçi od broya od izabranieh, nácchichiese xiui kij od prie nebiehu umarli, i yosc takoyer, tolikochiè bitti izuarsini, dà nechié imatti potrebbu od occischienya niednoga, za it onni dobri, i Sfeti, i ouieziem taçiema, vegliu, dà recenni oggagn od occischienya, nechieim niedne

uurie-

uuriede vcinitti, gouorécchi koliko ù dusci: ma ni- ctar nemagne koliko ù *tiellu*, *obratitihchie ù* pepeo, nekà mogu poslie s'ostaliem martuiem vzkarsnutti: ma za sfè to, ouoimchie bitti velik razgouor, vidieusci daimye dosclo tutako vzkarsnutye koyclu cechali, i koyechiese vcinitti s'ostaliema, kij buddu vzkarsnutti. Néchie za sfè tó ouí oggagn xdecchi oué xiue: ma martue tay cás chacho umru; i umrietichie prie (dobrò dà mallo) negoli dóye recenni oggagn, ciechia nezdraua aera, i rádi od vechie velike vrucchine od oggna, koyachiese prikazati prid oggnem; i pó ouí nacin moxese riéti, dà izabránij necchić imatti, nichie magne ochiutieti, nikaquu vuriedu od onoga oggna, i ouáko darxi Rikardo, koi takoyer yosc gouorri, dà ouí oggagn od zgorienya imatichie te kreposti; yer kako element, alli kako oggagn, obratichie ù pepeo, kako od Purgatoria, alli od Cistilla, occistichie, i kako oggagn od Pakla muccichié sfè ossuyene.

Oggagn nay pochogni nechic dosade dati sfetiema cholicho ù dusci.

VCENIK. Kadmi odizgara gouoráhote od zlamenya od Súda, ucinisste tachoyer spomenu od ouoga ossobito, velécchi, dà prie neg dóye Súd, Sunçe, i Mieseç potamnichie: ma ouomi rechoste tolicho barzo, da vas ya ne razumieh: reçitemi dache sada?

9. MESCTAR. Imáte znatti dà maucitegli gouorre, dà zlamenya, koza imayu dócchi prid Sùdom, yesu od trij varste, toyest, zlamenia koyasu dalecho, i od ouiezieh gouorri nasc Spasitegl, ù Svetom Luçi; nà pog. 21. velecchi, kada vij cuyete ratti, i smèchie: nemoytese pripasti; yerboye od potrebbe, dasu ucignene nay prie oue stuari: ma nie tutako starha. Drugasu poslie zlamenia blixá, kakotoye progognenye od Antiçharsta. Yesu yosc druga velle vechie blixá, i od ouieh gouorri Sveti Matteo, dà Sunçe, i Mieseç potamnichié, i zuiezde s' Nebba pastichić, i dà chreposti Nebescke chrenuktese: Za odgouor dache, vegliu, da Mesctar od Sentençia gouorri, dachie potamnieti Sunçe, i Mieseç, mo-

Slamenya chie bitti od tri varste prid Sudom.

Odgouor nà dubbio.

noxese razumieti pò dua nacinna, toyest, mallo
rie Súda, i ù onó istó vrieme, kada doyé Sudaç za
uditi; cholicho od paruoga nacinna, gouorri recen-
ì Naucitegl, dà pomarcauyè od Sunça, i od Mie-
eça ucinichiese: ma suprotiua naraui; yerbochie
Boog ouacho narediti za ftráh od gliudi. Cholicho
poslie nà drughí nacin, gouorij, dà Sunçe, i Miesec
potamniechie, yerbochie, docchi vechiá sfiechia, i
fietlost, negolie gnih: koya svietlost, izitichie od
Súdça, Yesussa Isuchar sta, prem kako sfiechia od
oggna, choya potamni prid Sunçem; i, pò ouá
dua nacinna potâmnichie Sunçe, i Mieseç, kako
dobro gouorí Uanyelye.

Sunçe, i Mieseç potamnichie prid Suçem.

VCENIK. Istomaçitemi, molimuas, onó drugo
što gouorí Vanyelye, dachie zuiezde pasti s'Neba:
zašto ya neumiem ouó razumieti; pochlise gouori
daye yedna zuiezda vele vechia negolie vas sfiét;
yosc ono drugo, što gouorí, da chrepost i Nebes-
che, chrenuchiése; molimuas reçitemi pò koi nacin?

Sfiezdese priueliche.

10. MESCTAR. Vcinitichiu dobrouoglno tó
što isčtete: nišćtar nemagne za razumiet ouó,
nasc znatti, daye, istina, dà yedna nay magna
zuiezda, vechiaye, hako gouorre Astronomi, alliti
Zuiezdoslouçi, negoli sfà zemglia. Rádi toga dà
samo yedna zuiezda páde s'Neba, slobodno pokri-
vabi sfu zemgliu, i yosc More: oué dache rieci od
Vanyélya imayuse razumieti, kako velí S. Agustin,
pò priliçi, à nè kako slouó gouorí: yerbo zuiezde
néchie pasti s'Neba ù istinu: machiese glindem u-
cinitti dà padayu: zašćto ù onò urieme vidiechiese
izaziti iz obláka lampi, alliti sieçanye od múgna,
gromoui, i trieskoui, dachié prem sfak sçieniti, dà
ù istinu zuiczde padayu s'Neba. Koliko poslię od
chrepostij Nebeskieh, gouorru, kako velé sfeti Nau-
citegli, dà ouose imá razumieti od Anyéla, kijsu
tako zuani za bit onni odreyeni na tó diello, za kre-
tati Nebesi; i ouoye istomaçenye S. Tomassa: alli
recenni Anyeli krenuchiése, za docchi pediepsati, i
muc-

S.Toma sfarhu Mattea.

Inter oues. Razlucime od kozlichia
Stau s'yagançi duscu moyu
Missolardya tuoga çichia
Obdèsnume postau tuoyu.

Confutatis maledictis Potlaciusci siè proklete
Viecnij oggagn dausci gnima
Rád millosti tuoye Siete
Zazouime s'Blaxenima.

Oro supplex. Molim smilno, i snixeno
Hotiey starhu mu vladati,
Yer satreno, i vmiglieno
Sarçetichiu prikazati.

Lacrimosa. Gorkisechie plaç zacsutti
Kad od nisctar vzkarsnutti
Bude grescnik nà sem sfiti
Kidhie strascno suven bitti
Timu Boxe hriey prostitti.

Pie Iesu. Blág Yesusse buddi sfiiema,
Viecnij pokoy daruy gnima. Amen.

Ouu Sequençiu istomacci pò ouij nacin Paskoye Primouicch Dubroucanin, vriedan spieualaç ù slouinski yezik.

VCENIK. Yaoh koyesu tè stuari strahouite, molim uas nemoytemi vechie ò tomu gouoriti: nu reçitemi niekolike stuari od uzkarsnutya od martuich, toyest, od vriemena, i od urre, kadáçhie Boog ucinitti ouó uzkarsnutye; yer va schiuya dobro voglno sluscati?

4. MESÇTAR. Rikardo gouori, da uzkarsnutye obchieno, ucinichiese onij càs, kako prisne Nebo hoditi, i vartietise. I ouij hód, alli varchienye od Neba pristatichie kako Sunçe isteçi alli okollo tako blizu, ù ono sctose budde nahodi Mieseç ù zapadu; i razloye ouij, yer innoku upri vieruyese, da takom bityu, i naredbi bilisu stuoreni od Bogga; ma çiechia er onij kijsu ù Istoku vide prie Sunçe kad istece, negoli onij kij stoye ù zapadu, i martuij niekichie uzkarsnuti ù zapadu à nie-

V 4. dist. 43. art. 6.

Digitized by Google

nieki ù Istoku, za onó dake niekichie uzkarsnu-
i ù nocchi, kroz uzrok od miestà, gdie imayu uz-
karsnuti: ma kroz vzrok od miesta, gdiese imayu sku-
piti nà Súd, uzkarsnútye vcinichiese buducchi Sunçe
u istoku; rádi toga ouieziem odgouorom, moxese
zadouoglit ononiú scto niekoliçi pišcu, i gouoré, da
Vzkarsnútye vcinichiese nocchno, à druzi velé biello
danno, i toye istina, ù koliko od miestà, kakosam
rekao. Dan poslie, ù koisechie vcinit recenno Vz-
karsnútye, gouorri Rikardo dachie bit Nedieglia, i
onó nè bez vzroka; yer (kakosam rekao odizgara)
u pocetku od paruoga Razgouora, paruij dan od
sfieh ostalieh, bij Nedieglia. Razlogye dake, daye
takoyer i nay pokognij, nakon sfega sfiéta; yerbo
ouij dan yosc bij nadaren mnoziemi millostima os-
obitiem od nascega Gospodinna. Yer on ù ouij dan
uzkarsnù od martuieh, poslà Duha Sfetoga sfarhu
Vcenika, i vcini yosc mnoghe drughe stuari.

Gdie, i ù Koye vrieme ima bitti uzKarsnutye od martuieh

V Nedieglia vcinichiese nzKarsnutye opchieno

VCENIK. Na koyu sfarhu ucinitichiese onó
uzkarsnutye? Molimuas reçitemi uzrok, zascto ye
delle uriemena, dà ya tó isctem znatti.

5. MESCTAR. Nauciteglli dayunam vechie uz-
roka: ma niscta nemagne rietichiu za sada onó
sctonas ucí Katekismo Rimski, koyi gouorí, dà
paruié uzrok ouij, yer buducchi dusce nasce neu-
marle, i kakono dieli od couieka, imayúcchi telle-
sa gliudska yedno narauno prighnútye, yer dà stoye
u vieke razlucene od tiela; Cinilabise stuar, prema
narraui gnih; i zascto er onó sctoye suprotiua nara-
vi, i sctoye usfiono, nemoxe bitti viecno; i zato
inijse daye stuar pristoyna, dà opétase sastannu s'
gnih tielom; i od ouie takoyer izlazij, dà ima bitti
Vzkarsnútye od tellesá. Drugkie yosc ouij razlog.
Yer bududcchi priprauední Boog od redio zliema, i
Opáçiema mukke, da dobriema plátu, i biušci dà
mnozi zlij gliudi dielesé s'ouoga sfiéta, prie negsú
málli pristoyne mukke za gnih griehe; i mnozi
dobri, i prauedni gliudi dielesé, i ostauć ouij sfiét,

V.4.dist. 43. Kuye uzroke stauglia Katekismo Rimski, od uzKarsnutya od martvieh.

Boog sfa Kogachie plattiti Ka Ko dosto yan budde bit.

Digitized by Google

prie negſu imalli nikaquu plátu za gnih krepoſti potrebnoye dake, daſe opéta duſe ſtanú, i iſtiſni s'tielom ; neka dà, rádi gnih zlobá, alli çiechi krepoſnieh dilla, telleſa, koyaſu gliúdi darxalli, koijemaſuſe sluxili ù gnih diellouaniu, kako dru xinom, zayedno s'duscom buddu primiti, alli plátu, alli mukku : ſie ouó ucij Katekiſmo Rímski

VCENIK. Poctouani Meſctre, molimuas reçi temi mallo koyugodi ſtuar od miéſta, gdieſechie ucínit ouó uzkarſnutye, hochieli ù yednom mieſtu, alli ù vechie miéſta?

6. MESCTAR. Odgouaramti kako hochié Naucitegli, dà vzkarſnutye ucinichieſe, gdieſu telleſa bila ukopana, alli ù grobouieh, alli nà druga miéſtà, gdieſe nacchi budde day nay poglauitij dio od tiela, kako dà receſc, alli ſarçe, alli glàua. Mà ako ù urieme od Vzkarſnutya dieli poglauiti od tiela, buduſe nácchi ù vechie miéſta, kako daye ſarçe od yednoga couieka, yedna polouiça ù Milanu, à druga poliuiça ù kremoni : Uegliu dà Vzkarſnutye od ouoga couieka ucinilobiſe, i ucinichieſe ù onommu mieſtu koye budde blixe mieſta od Súda : ma kako onij dieli od tiela buddu yednako daleko od recenoga mieſta ; Uegliu dà recenno Uskarſnutye ucinichieſe gdie budde drago, i ugodno Boggu ; i ouó nie recenno bez uzroka ; yer vidímo dà yedno tielo od yednoga Sfetça, nahodíſe ù vechie mieſtá, gouorecchi od dielá od gnegoua tiela ; zaſcto ù ouomuye mieſtu glaua, ù onomu yedna rúka, à ù drugomu oſtáli dieli.

V Komchie meſtu telleſa uzKarſnuti.

UCENIK. Reklimiſte, dà Vſkarſnutye ucinichieſe, gdie budde dio poglauiti od couieka, reçitemi hochieli ouij dio bit glaua, alli Sarçe; yer moxe bit da gláua od yednoga couieka budde ù yednom mieſtu, à ſarçe ù drugomu : hochieliſe dake ucinit Vzkarſnutye od ouoga, gdie budé ſarçe, alli gdie budde ukopana glaua?

7. MESCTAR. Na tó tuoye pitanye odgouorichiu

tichiu ù kratko, onó ſcto chiútim; nichiſu hotieli rieti, dà Vzkarſnutye od ouogá vcinichiele, gdie ù oní càs budeſe nácchi ſarçe; i razlogyc ouij, yer ſe inij daye naypogláuitie údo od ſſega couieka, i ká-u ouó pó onomu ſcto pijſce Arioſtotio, koi nà 10. ib. od xiuina gouori, daſe ſarçe nay prie rodij, à ay poslie umré; i zató ouij hochić, daye nay po-lauití, i nay plemeniti dio ſarçe. Druziſu poslie ekli, i moxe bitti boglie, daye glaua dio nay po-lauiti, i dà couiek imá vzkarſnuti ondi gdie bud-e glaua; yer kako imamo, i kakoye vpíſano ú odicu ù onomuye mieſtu grob, gdiye vkopana aua, i S. Ambroſio gouorí, dà glaua, alli moxdani duizu ſſe tielo, i napugnayu ſſa ochiuchienya. liſcta nemagne neka oſtauimo ouó ottayſtuo Bog-, moxemo rieti za zaglauglienye, dá kada ſarçe dnoga couieka, alli xene budde ſſe ù yednom ieſtu, alli ſſà glaua, à nà drugom mieſtu ſſe oſtá-od tiela, oſtáli dieli ſkupichieſe gdie budde tie-, alli ſarçe: tuychieſe vcinitri Vzkarſnutye: niſctar magne ciniſe dà Rikardo dárxij, dachieſe vcinit, ie budde glaua, igdie budde ſarçe: ma za ſſe tó-nouitto vcinichieſe gdie budde Boggu drago.

Sarçe nayposlie umre.

Scto bud de drago Boggu, toychieſe ucinitti.

VCENIK. Nebudiuam trudno rietini mallo, iechie vzkarſnutti oná telleſa, koyaſuſe yur obra ù prah, i razaggnila ù vodi, i takoyer onij drú, koijchiu mnokrat izieſi vukoui, alli oſtále ſtie.

3. MESCTAR. Rikardo odgouára dóbro nà tó oye pitanye: yer kako dà yednotielo budde vko-no u yednom mieſtu nay prie, à poslie daga pri-u ù drugo nakon delet godíſcta: ouochie tielo vz-ſnuti ú drugom mieſtù, à nè ù parſoinú: ouako m bittichie od onich tellesá, koyáſuſe ſáſma raz-illa ù prah, i koyáſu bíla prineſena s yednoga eſtà nà drugo, tako dà nie oſtalla niedna ſtuar ù mu mieſtu, gdieſu bíla vkopana. Uzkarnutchie e ouij gdieſe vznahodí vecchi dio od gnih tellesá.

V 4 diſt. 45.

Toychiese istó prigoditi onieziema, kij búdde zgo-rieti nà oggnu, alli koijeh buddu vkoui, i ostalo sticrenye izieli. I onó gouorí takoyer S. Agustin ù libru od Grada Boxyega.

S. Agustin

VCENIK. Odizgara odgouorilistemi velle do-bro od vriemena od Vzkarsnutya, od vzroka, i takoyer od miestà, ù komuchiese vcinitti; Istom-citemi od varste, i od naredbe, i nacinna od vz-karsnutya, verbo xelim znatti yedno pò yedno?

9. MESCTAR. Naredba, i nacin od ouoga Vzkarsnutya, kako gouoré Naucitegli, bittichie oui, yer nay priechiese sfà tellesa obratiti ù pepeo. Zato S. Tomas gouorri, dachie sfi vztati iz pepela; gouo-recchi opchieno; i vegliu opchieno; kroz vzrok od niekieh, kijsu imalli ossobite millosti, za vcinit in-nako takoyer bijm dopúsčteno, daim búdde pospie-sceno vzkarsnutye: kako Blaxenoy vazda Dieuici Marij, i takoyer onieziema, kij uzkarsnusce s'Isu-karstom, kako niekoliçi gouore. Drugo, onij pe-peo schupichie Anyeli, i yosčtera bittichie od reyen sfaki, koi vzimat budde vzkarsnuti, ossobito, alli razluceno, i ù oná miesta, gdie imayu uzkarsnuti od Anyela. Tretye pò kreposti Boxyoy ochiuchie nya sfoya stecchichie sfà tellésa, i ponouichiese cuuſci onni glás Isukarstou, koichie rieti: Duighni-tesę martui, i doyite nà Sùd. Cetuarto vcinichiet izuarsno ponouglienye od sfieh úda gludskieh: yerbo sfà úda, yosc daye tko od prie bijo hrom, al kgliast, pò kriepostti Boxyov, diella od kogasu uarsna, vzcharsnutichie cista, i zdraua. Péro pou-tichiese couieku, nè samo úda (kakoye recenno) nia yosčter i umorí narauní, i ouó, yerbo couiek imá vzcharsnuti sasma izuarsno; zató dake potre-noye, dà vzkarsnù sfè oné stuári, koyesu potrebne za xiuot gliudski, alli od narauí, za riet bogli kakotoye charu, i ostáli tri vmori, toyest Kolora malinchonia, i flegma, i sa sfiem ostaliem, scto potrebno zà vttuardit, i vttemeglit chomplexio-

Naredba Koyachie se darxat ù uzKar-snutyu.

Anyeli-chie slu-xit na da od uzKarsnu tya.

Glas Isu-Karsto-uimma. vel. Ku Krepos.

Hemori vzchar-sautichie

gliu-

glindistebu. Scesto vcinichiese yedno liepo ponouglie nye koliko od kola, brade, i nokatá; zató gouorri Nikola Liran, dà nesamo vzcharsnuchie onó, scto ye potrebnó za narau gludschu: ma yosc sfè onó, scto budde za gne vrescenye, za bit oué stuari od druge izuarsnosti od tiela, yosc dà nic od parue. Sedmo vcimchiese syedignenye od dusce, i tiela, pò kreposti Boxyoy, ù yedan càs, cinecchi ouó sam Boog; dobro dà sfè ostále stuari zgoru recenne, imayuse vcinitti pò sluxbi od Anyela, za sè dà ù velle mallo vrieme. Olmó tellesa od Blaxenieh vzcharsnutichie bez niedne machie, nì grubochie; i ouó istó gouorri S. Agustin ù libru od Graua Boxyega. Deuéto, i nayposliedgne, sfichié vzcharsnuti od tridesti i tri godiscta: Kakoye takoyer Isukarst nasc Gospodin vzcharsnuo: od ouoga istoga dobba, i ù ouo múchie úda nasliedouat slauu.

Yosc vrescenye gliudschoue Karsnutichie.

Boog sam siedinichie duscu s tielom gliudscieni.

VCENIK. Tellesa od ossuyenieh, ako biehu roma, sliepa, alli garbaua, hochieli tako vzcharsnuti? allichie bitti bez ouieh grubóchia, i hnusóchia?

10. MESCTAR. Boog nasc Gospodin, koiye uorio naràu, çielouítto izpunichie sfè onó scto iesce neizuarsno od narauï, nà dan od uzcharsnuya, i imáse gledat ù ouomu izpugnenyu vechie nà zuarsnos od naraui, negoli nà bitye gne, ù komu ij od prie. Vegliu dake, dà çielouittu vzkarsnuchie, kako i dobri, bez taçieh grubóchia; i onó uddi dosta za sada, za starhu, i za dospienye od uoga desetoga Razgouora.

Naranchie bitti izuarsno ponougliena od Bogga.

Digitized by Google

RAZGOVOR YEDANAESTI.

VCENIK.

VPocetak od ouoga razgouora, hochiu yosc sliediti, sctosam od prie poceo, neka imam napunno odgouor nà moye minuto pitanye: Sada dake pitam, hochieli bitti koya razlikos meyu tellesi od ossuyenich, i od Blaxenich, kolikò ù stuari naraune?

1. MESCTAR. Tijsi bio velle poman za vpitatme onò, sctò ya imah ù pameti za rieti. Nic sumgnà niedna, dà kolikò ù stuari naraune nechie bitti niedna razlikos meyu Blaxeniem, i ossuyeniem: machie bitti ona razlikos da nechié mocch Blaxeni tarpiet mukke, nichié bitti podloxni nà tò, à ossuyeni bittichie podloxni nà sfé mukke, i nà sfà zla. Blaxenichie bitti slobodni, i lagahni, à ossuyeni bittichie napareni stake tegochie: Blaxenichie bitti svietli vechie sedam krat negolie sunçe; ossuyeni vechie negoli tmine bittichie tmasti; i tako od ostalich darouà, i urescenya od tiela slauna.

velika razlikos meyu Blaxeniem i ossuyeniem.

VCENIK. Sctiosam, dachie sfikoliçi nà dan od uzkarsnutya, uzkarsnuti mladi, dragobimi bijlo takoyer znatti, hochiemoli sfikoliçi uzkarsnuti od yednoga stassa istoga, allichiemo bitti razlicni?

2. MESCTAR. Bittichiemo ù istinu razlicni, nichiemo stikoliçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa: machie sfak uzkarsnuti ù sfoyoy istoi veliçini, diglini, i scirini; tako dà, kakosam rekao, nechiemo stikoliçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa; i ouako gouore Naucitegli.

Nechiemo sfiko liçi uzkarsnuti od yednoga istoga stassa.

VCE-

VCENIK. Reklimiste odizgara, dachiemo ssi zkarsnuti od onoliko godiscta, alli od onoliko obba, od koliko Isukarst uzkarsnù; toyest od 33. odiscta, bez niedne razlikosti: za tó uzobih znat-, hochiéli ossuyenij uzkarsnuti, i onni takoyer ù tiliçi od mladieh, alli akolu bijli starri, tako sta-chie uzkarsnuti?

8. MESCTAR. Naúcitegli gouorechi opchie-) od Vzkarsnutya, uecinne, niednu razlikos meyu laxeniem, i ossuyeniem: niſctar nemagne yedan iedan couiek gouorri, dà ossuyenij, kij umru rri., nechié uzkarsnuti mládi: yer ouó promie-enye, ciníse za veccki razgouor, i vesselye od iezieh kijchie uzkarsnuti, i za vechie blaxensduo tellésa; i zatò ossuyenij neimayu imat ouó ves-ye. Mesctar od Sentençia, i ostálì Naucitegli, ſctapgliuse sfarhu riecci S. Paula, ſcto pijsce E-ianom, nà 4. pog. ma on gouori ù onomu mie-ſamo od Blaxenieh. Cúyte gnegoue riecci yed- pò yednu, ouako gouorri; sfakomu od nas da-e millos od dára Isukarstoua, koiye dao nieke oſtole, nieke Proroke, nieke Vanyeliste, nieke ghe Pastiere, i Nauciteglie, nà sfarscenye od Sfe-ı, ú diellu od sluxbe, ù ſagrayenyu od tiela Isu-stoua: dokle sfikoliçi poyemo za susrestiga ù ye-tuu od viere, i od poznanya od Sijna Boxyega, ouieku izuarsnu, ù mieri od izpugnenya od dob-Isucharstoua, ouó gouorri S. Pauao. Ma ù isti-on gouorri od Blaxenieh. V paruoy kgnizi, u pijsce Tessaloniçensóm, yosc gouorri: Bit-ie mo uzéti, i poteghnú i s' gnima, nà obla-, ù aeru: i takochiemo vazda bitti s'Gospodin-; uzdáſceſe S. Pauao, da onij, koiem on pijſa-i mahuse sahraniti. korintianom yoſcer pijsce, ɩiemo uzkarsnuti ù istinu: ma néchiemose sfi-i promieniti: dobro dase razumie od ostalog iegnenya; niſctar nemagne moxese razumieti cera od promiegnenya od dobba. Tako dà ho-

V 4.dist. 43.

Starri vasda-chie bitti starri.

 chie

Digitized by Google

chie rieti potayno, dà ossuyenij, kij buddu umrie
starri, ostatichie ù onoy prilici istoy: ní imay ima
ouó vessélye dà uzkarsnu mládi.

VCENIK. Ah koliko bimi drago bilo, dà m
spouiete, i reccete, hochieli sti uzkarsnutti ù narau
musckoy, alli xenskoy, reçitemi ouó, yerye stua
priliepa znatti?

4. MESCTAR. Niekolliçisu rekli, dacie sfak
yosc i xene, uzkarsnutti ù bityu, alliti ù narau mu
sckoy, i dà nà drugom stiétu, nechie bitti niedn
xene; yerboye xena nè izuarsna. Zà tò Aristotic
gouorri, daye xena ucignegna pò srecchi; i yosc
dà nà drugòm stiètu nechie bitti potreba dase plódi
narod gliudski; zato ouij zaglaugliuyu, dà sti íma
yu uzkarsnutti muscke glaue, à nè xenske: ma nis
ctar nemagne ouaye opinion zla, i ouo nie nista
ouako; i rádi toga gouore Teologi, da gliudichie uz-
karsnuti gliudi, à xenè, ù bityu, i ù narau xens-
koy. I istinaye dà nà onomu sfiétu nechiese vechie
ploditti narau gliudska; yer Sfeti Agustin gouorri,
dà xenska narau nechie vechie bitti potrebna za onó
za sctoye sluxila nà ouomu sfiétu: ma s'velikom
casti, i postenyem, i s'velikom lieposstu [buducchi
daleko odgne sfaka poxuda) ocittouachie razum od
Stuoriteglia, koi ù Vzkarsnutyu ponouichie sfe onó
scto ucinij ù pocetak, toyest, couieka, i xenú.

VCENIK. Reçitemi yosc, kakochie uzkarsnu
Ermafrodití, toyest onij, kijsu bijli i muski i xen
ki. Hochieii bitti pò Vzkarsnutyu taçi, allichie bi
ti muski, alli xenski. Izuan toga, hochieli die
koya niesu donoscena ù utrobi od mattera gnih,
pric vriemena rodillasuse, i umarlà, takoyer pri
zani, uzkarsnutti zayedno s'gnima. I scto sçieni
darxite od mésa gliudskoga iziedena od drugoga
uieka, kochieli onó méso vzkarsnutti ù paruom,
à drugom couieku. I navposlie hochieli onó re
od koga bij stuorena Eua, ù Eui, alli ù Adamu
karsnuttis za bit bilo onó rebro Adamouo kada bij s
ren

n. Molimuas istomacitemi ssè ouć stuari, yerboi[illegible]
ilim znatti?

5. MESCTAR. Vegliu kako darxij Rikardo
4. ù dist. 43. dà onij Ernafroditi, chij yednacho
esú, i od muscochoga, i od xenskoga (sctose ù
etko prigáya) uzkarsnutichie muscke gláue: ma
uorecchi od oniezieh, kij neimayu yednako: ta-
vegliu, dachie uzkarsnutti takoyer muscke glaue,
cho uzimat buddu vechie od musckoga; allichie uz-
arsnutti xenske gláue, ako uzimàt buddu vechie
l xené. Koliko poslie od diece, chouase niesu xí-
a rodilla, vegliu ù kratko, dà tachoier i ouij uz-
rsnutticiie od dobba, i od stalla pristoyna bez
edne grubochie [kakoye recennò odizgara] istom
buddu imalli duscu razloxitu. Kolicho poslie od
oga koiseye hranio po srecchi od mésa gliudsko-
, vegliu dachie onó vzkarsnutti ù onomu, i gdie-
elce prie negye bílo iziedeno, i dachie Boog za-
uoglit, i izpunit scto uzmagnchatti budde onomu,
oiseye hranio pó oui nacin oniem mésom gliud-
iem. Nà onó scto pitasc od rebra Adamoua, ve-
u, dachie uzkarsnutti ù Eui, à nè ù Adamu,
sctu nebbi od potrebe daye Adamouo: mà bij
na gnemu, neka sfarhu narauniem nacinnom Boog
dde vzmnoxiti varstu gliudschu pò recenoy Eui.

Meso gliusko iziedeno uzKarsnu tichie, i KaKo.

Rebro Adamouó uzKarsnu tichie ù Eui.

VCENIK. Dohodimi nà pamet za upitatuas
dnu stuar, koyaye ouó, hochiéli onó istó tielo
karsnutti nà dan od Súda opchienoga, allichie
atti drugo nouó, koye nechie bitti onó, koye
áhu kada biehu xiui.

6. MESCTAR. Ouć stuárisu za vierouati, à
za besieditti ssarhu gnih: bílabi Eresia, alliti
lluuierstuo, vierouatti, dà imayu imatti yedno
lo nouó, à né onó istó koyesu imalli, doklesu
ij biili, pacc nebbi biilo prauo uzkarsnutye.
scto gouorri Damasceno; vzcharsnutye yes od
né stuari, koyaye palla. Dake dà imayu yed-
nouó tielo, nebbi biilo vzkarsnutye; bittichie

S. Damasceno tomaci scto yé uzKarsnutye.

 dake

daké onó isto tielo, nè drugo. Ne spominivasc li se, da Yob gouorri: Vieruyem dà moy Odkupitegl xiue, i nà nay pokogni dan od zemgli uzkarsnuchiu, i ù tielu momu vidiechiu Odkupiteglia, i Spasiteglia moga: toyest, ù ouomu momu; tielu, koyeye sada ouako mùcceno, i s'koiem ya xiuem i tòliçieh stugah, i neuogliah; I nè recceli yosc occi-tiye kada reccé: iz nouiçe bittichiu obuimglien, i obùcen ù ouu moyu koxu? Ne receli yosc ouó zarçalo oduztarpglienstua, Onó scto ya imam vidieti, i scto imayu vidieti moyi occi, bittichiu ya oní istij Yob, koisam sada, i necchiu bitti drughi? Zaglaugliuyem dache dà ono istó tielo imatichie oni, kij nà ouomu sfietù buddu ucinilli zlo, i s'oniem istiem, zayedno s'dusicom, i bittichie podiepsáni ù Pachlù, à tellesa od dobrich, imatichie plátu nà Nebesieh, zayedno s'istiem duscami: uzcharsnutichie dache onó isto tielo, koyesy imalli kad biehu ù ouomu xiuotù, à nè drugo iznoua ucigneno, alli daye druzieh bilo.

Rieci Yobove.

Saplauglie oe sfarhu ouoga dubbia.

UCENIK. V onó scto odizgára besieyahomo od zlaménya, koe imayu dócchie prie negé sfarhu sfiét, spomeniuamse, dà miste rekli dà oggagn od zgorenya, docchichie za occistiti uas ouij sfiét: maçiechia erste besiedili ù opchieno, i od vechie u kratko, molimuas reçitemi sada koyugodi stuar od onoga oggna: kacho dà recesc, kadachie dochi, i kadachie bitti gnegou pocetak?

7. MESCTAR. Rikardo iz Medie Ville, sfarhu cetuartoga od Sentençia, i ostalí Naucitegli opchieno gouorre, dachie ouí oggagn dócchi prie dòcastya od Sùdça, koichiese oggagn ucinitti nè pò kriposti gliudskoy, ma Boxyoy; i bittichie toliko vi-soch, dachie vziti (kako vcinisce vodé od potopa) petnaćs lakata sfarhu sfake visoke goré, i yosc vichie: diello od ouoga oggna, bittiche ouó, duxdechichie, i obratiti ù pepeo, sfà tellesa gliudska, zayedno s'oniema od xiuina, i occistichie sfè elemente, kako gouorri S. Petar, ù drugoy kgnizi, nà pos-

nay-

Digitized by Google

ıypokogne, die gouorri, Nebesa uxexena, razcitchiese, i Elementi rádi vrucchine od oggna, razırchiese: takoyer oui oggagn, prie neg Isukarst ȝye nà Súd, occistichie dobre, akò budde potreba, xdecchichie zlé, i muccitihchie priuelicçiem mukka.i ù dusci, i ù tielu, nà Súdu: koya stuar kakose ıdde sfarsciti, on s'ostáliem ostatkom smardechijem d ouoga sficta, zitíchie ú Pakao, za mucciti ù vieıe ossuyené. Pocechie poslie ouij oggagn páliti, i ecchi oui sfiét, po smarti Antikarstouoy, za cetrei i pet dana, oko tako, kako gouorri Meśctar od toria. I ouó vrieme od 45. dana, bittichie dáno d Bogga, necha dà onij, kijsu bili priuareni od Ankarsta, i kiisuse od prie bili od rechli od Isukarsta, mogúse vratiti na pokorru; i xudieli sfi, choieh ıesu bilij obratili Enok, i Ilia, dase onadda mou obratiti: ma zlí, ituardoglauí, kij nechie mislíti, pace nechie vierouatti, dase sfiét ima sfarsciti, ni càs stauíchiese yesti, i pitti, i obiglno pirouatti: ù ono scto onni buddu gouoritti mir, i, sloboda, ıdaychie dócchi sfarhu gnih smart ne nádgna: kako ouorri S. Pauao, ù paruoy kgnizi, koyu pisce Tesalonicensom, nà 5. pog. i poccetíchie goriet nà ouoıu sfictu, za ne sfarscit nigda nà onomu drugomu; tutako, obratiusciıee ù pepeo, vskarnutichie, i Isuarstihchie. súdit, osudiusciyih, ù mukke viecne.

Kadacchie pocet oggagn xecchi oui sfiet.

EnoK, i Ilia nà sfarhu od fieca obratíchie xudicle.

8. VCENIK. Dake iznenadke docchichie onij ggagn, i xdecchichie yosc i Sfete, i gliudi Sfeta xiotá, kijse tada buddu nácchi ù xiuotù; koiyé dake uó uzrok; dà imayu podnietì, i tarpieti toliku ıukku? Molimuas reçitemi istinu.

8. MESCTAR. Vegliu da koliko ò vriemenu, ada dóye Isukarst za vcinit Súd, niekoliçi od broya d izbranieh, nácchichiese xiui kij od prie nebiehu marli, i yosc takoyer, tolikochiè bitti izuarsni, dà echié imatti potrebbu od occischienya niednoga, za onni dobri, i Sfeti, i ouieziem taçiema, vegliu, i recenni oggagn od occischienya, nechieim niedne

uurie-

uuriede vcinitti, gouorécchi koliko ù dusci: ma ničtar nemagne koliko ù tiellu, obratitichie ù pepeo, nekà mogu poslie s'ostaliem martuiem vzkarsnutti: ma za sfè to, ouoimchie bitti velik razgouor, vidieusci daimye dosclo tutako vzkarsnutye koycsu cechali, i koyechiese vcinitti s'ostaliema, kij buddu vzkarsnutti. Néchie za sfè tó ouí oggagn xdecchi oué xiue: ma martue tay cás chacho umru; i umrietichie prie (dobrò dà mallo) negoli dóye recenni oggagn, ciechia nezdraua aera, i rádi od vechie velike vrucchine od oggna, koyachiese prikazati prid oggnem; i pó ouí nacin moxese riéti, dà izabránij necchić imatti, nichie magne ochiutieti, nikaquu vuriedu od onoga oggna, i ouáko darxi Rikardo, koi takoyer yosc gouorri, dà ouí oggagn od zgorienya imatichie te krepoſti; yer kako element, alli kako oggagn, obratichie ù pepeo, kako od Purgatoria, alli od Cistilla, occistichie, i kako oggagn od Pakla muccichié sfè ossuyene.

Oggagn nay pochogni nechic dosade dati sfetiema cholicho à dusci.

VCENIK. Kadmi odizgara gouoráhote od zlamenya od Súda, uciniste tachoyer spomenu od ouoga ossobito, velécchi, dà prie neg dóye Súd, Sunçe, i Mieseç potamnichie: ma ouomi rechoste tolicho barzo, da vas ya ne razumieh: reçitemi dache sada?

9. MESCTAR. Imáte znatti dà maucitegli gouorre, dà zlamenya, koza imayu dócchi prid Sudom, yesu od trij varste, toyest, zlamenia koyasu dalecho, i od ouiezieh gouorri nasc Spasitegl, ù Svetom Luçi; nà pog. 21. velecchi, kada vij cuyete ratti, i smèchie: nemoytese pripasti; yerboye od potrebbe, dasu ucignene nay prie oue stuari: ma nie tutako starha. Drugasu poslie zlamenia blixá, kakotoye progognenye od Anticharsta. Yesu yosc druga velle vechie blixá, i od ouieh gouorri Sveti Matteo, dà Sunçe, i Mieseç potamnichié, i zuiezde s' Nebba pastichić, i dà chrepoſti Nebescke chrenukiese: Za odgouor dache, vegliu, da Mescar od Sentençia gouorri, dachie potamnieti Sunçe, i Mieseç, mo-

Slamenya chie bitti od tri varste prid Sudom.

Odgouor nà dubbio.

ioxese razumieti pò dua nacinna , toyest , mallo rie Súda, i ù onó istó vrieme, kada doyé Sudaç za iditi; cholicho od paruoga nacinna, gouorri recen- ì Naucitegl, dà pomarcanyè od Sunça, i od Mie- ça ucinichiese i ma suprotiua naraui; yerbochie ioog ouacho narediti za ftráh od gliudi. Cholicho oslie nà drughí nacin, gouorij, dà Sunçe, i Mieseç otamniechie, yerbochie, docchi vechiá sfiechia, i fietlost, negolie gnih: koya stietlost, izitichie od údça, Yesussa Isucharsta, prem kako sfiechia od ggna, choya potamni prid Sunçem; i pò ouá ua nacinna potàmnichie Sunçe, i Mieseç, kako obro gouorí Uanyelye.

Sunçe, i Mieseç potamni- chie prid Suçem.

VCENIK. Istomaçitemi, molimuas, onó drugo što gouorí Vanyelye, dachie zuiezde pasti s'Neba: asšto ya neumiem ouó razumieti; pochlise gouori aye yedna zuiezda vele vechia negolie vas sfiét; yosc ono drugo, sšto gouorí, da chreposti Nebes- he, chrenuchiése; molimuas reçitemi pò koi nacin?

Sfiezdesu priueli- che.

10. MESCTAR. Vcinitichiu dobrouoglno tó što isštete: nisštar nemagne za razumiet ouó, nasc znatti, daye, istina, dà yedna nay magnà uiezda, vechiaye, hako gouorre Astronomi, alliti zuiezdoslouçi, negoli sfà zemglia. Rádi toga dà amo yedna zuiezda páde s'Neba, slobodno pokri- ibi sfu zemgliu, i yosc More: oué dache rieci od Janyélya imayuse razumieti, kako velí S. Agustin, ò priliçi, à nè kako slouo gouorí: yerbo zuiezde iéchie pasti s'Neba ù istinu: machiese gliudem u- initti dà padayu: zàsšto ù onò urieme vidiechiese z'aziti iz obláka lampi, alliti sieçanye od múgna, romoui, i trieskoui, dachié prem sfak sçieniti, dà istinu zuiezde padayu s'Neba. Koliko poslie od chreposti Nebeskieh, gouorru, kako velé sfeti Nau- itegli, dà ouose imá razumieti od Anyéla, kiisu ako zuani za bit onni odreyeni na tó diello, za kre- ati Nebesi; i ouoye istomaçenye S. Tomassa: alli ecenni Anyeli krenuchiése, za docchi pediepsati, i muc-

S. Toma sfarhu Mattea.

mucciti occitto grefcnike, i ouoye tomacenye sfeto ga Gargura. I ouakofe i yedno, i drugo tuoye pitanye tomaci; i s'tieziem cinim sfarhu, od vzkarfnutya, i od zlamenya od Súda, yofc od oggna, koye cekamo; dà ima dócchi, i yofc nay poslie od ouoga yedanaeftoga Razgouora, i pripraugliamfe besieditti od recenoga Súda, kakome Gofpodin nadahne: zató ù toliko tiјe pripraui takoyer, za pitatme.

RAZGOVOR DVANAESTI.

VCENIK.

BVducchimi obechiae odizgára, dámichiefc gouoritti od Súda naraunoga, ù pocetak od ouoga gouorenya: Molimuas nemoytefe skritti zarietmi, hoçhieli oní càs kakofe vzkarfnutye vciní, Ifukarft dócchi za súdit xiue, i martue. fçtofe imá razumieti za ouó.

1. MESCTAR. Vegiu kako darxé Naucitegli, da tay càs kakofe uzkarfnutye ucinij, dócchichie Ifukarft naſc Gofpodin fuditi xiue, i martue, toyeft, dobre, i zle: alli xiue; toyeft oniezieh, kij ù vrieme od dofcaftya od Súdça, buddu xiui, dobro dà ù yedan cás umrietichié, za mocch poslie vzkarfnutti nà Súd, s'oftaliema, kijfu bili od prie umarli: i zatofe zouu xiui. Rádi togá, ò ouomu Súdu moxe bit dacchiefe darxatti oui nacin, kachonam occituye Pelbarto, toyeft, dà oní càs kako budde Ifuchar ft púftio, i poslao Anyele, za skupiti pepeo od martuieh, i yofc takoyer chachofe buddu

V 4. dift. 43. 147.

V 4. od Rofar. od Teoloye.

buddu chosti napravitti yednomu pò yednomu cegliadetù, sfarhu groboua: tada dattichie vlàst duscami Blaxeniema, za pocchi nà gnih groboue: i tutacho pocéchie hoditti Isucharst Gospodin nasc, za yedno 'Blaxenom Dieuiçom, sfoyom Maychom, s'Anyelima, chijchie nositi pridgnime zlamenya od gnegoue Mukke; i takochie zapouidieti i Anyelom, dà prilannu chretati, i vartieti Nebesi, i u tolicho posachie mnoghe Anyele, s'trubgliami glassouitiema, kijchie zazuati nà Súd recenni, sfè Hudobe, i dusce ssuyene. Isucharst poslie statichie sfarhu obláka, i ietichie: duighnitese, i doyite nà Súd; i ouoye oó scto gouorri S. Pauao, ù paruoy kgnizi, choyu ijsce Chorintianom, na 15. pog. toyest, za trubichie trubglia, i martuichie uzkarsnuti nerazcigneni glás od oue trubglie, bichie oni isti Isukarstouu, ako gouorri S. Iuan, nà 5. pog. toyest, martui cunié glás Sijna Boxyega: tutako poslie skirpiuscise za ieh strána, ù dollinu od Yosafata, osuyeni, kij iy buddu, ù nay dognem miestù, à izabráni Gospodinnoui odizgára, ù aeru. Gdiechie státi, kako gouorri Francescho Mairon ù sfom cetuartomu, Sfe odizgára blizu Sudça. Neuierní, kijsu yur ossuye-, odizdàla. Onij, kijse uzimat buddu suditi, i kij zimat buddu kraglieuati, statichié tob desnu Súd-. Onij poslie, kijse uzimat buddu ossuditi, oblieuu. ieciça karsctena, pri Sudçem. A onij, kijsu umarbez karsctenya, s samiem griehom Istocniem, stahie za plecchima od Sudça. Vcinichiese Súd pò i nacin, dà konsciençie od sfakoga, i Blàxena, i suyena, occittouachiése.

VCENIK. Velikesu te stuari koyesi rekao, za sliti, neznam poslie kakochiu vcinitti za vidietih. ilctar ne magne reçitenij mallo, koyaye potrebba, se ucinij toliko olçtar Súd: nieli barxe drugouya ignon, nà sinarti od sfachoga, kakosmo besiedili izgára? zasctosechie opéra vcinit prid sfiem sfietom?

2. MESCTAR. Nà to tuoye toliko visoko pitanye,

Razlozi za sctto se ima vciniti Sud.

tanye, múcachiu ya za sada, i pússtichiu da odgo ri S. Tomas, i nasc Rikardo, kij obbadua yednak gouoré, dà oui opchieni Súd, imáse ucinitti od Isukarsta nascega Gospodinna, za vechie razlóga, i pa uié, zascto tako pita prauda Boxyá. çiechia toga bu ducchi nasc Gospodin izuarsàn vladalaç od stieh stu rí; potrebnoye rieti, dà ye on tachoyer primogúcci pri razúman, i pri prauedan. Mogucchstuo ukaza i stuorenyu od stiéta. Razum káxe sfaki dan, u vla danyu od sfiéta; dake potrebnoye, dà tachoyer vchá xe sfoyu Praudu sfemu sfiétu, nechase vidi vzrok za sctochie zahranit ouoga, à onoga ossudit. Dru ghić razlog od strane od mukke, i od pláte: za sctoye Boog naredio, dà niedno zlo, budde bez pe diepsanya: i dà dobro imá sfoyu plátu; i yer occi to vidimo, dà mnoga zla diella niesu pediepsána n ouomu Sfiétu, prić Súda; i s'drughe strané, mno dobra niesu imalli sfoyu plátu dostoynu: za ouó da ke potrebnoye, dase ucinij recenni Súd, nekka zl buddu pediepsáni, à dobri plachieni. Tretié razlog poslie, od stráne od slaue Isukarstoue: yerbo vlá od Suda bitaye dána Isucharstu, yosc kako couiecchi za plátu od gnegoua podnixenstua: ma çiechia d Isucharst proli sfoyu prisfetu charu ú gnegouo muççi za gliudi od sfega Sfiéta, potrebnoye dache dà za ouó vcinisce ouij Súd; necha dà Isukarst bud de vidyen, i vzuíscen od stiek naróda kako Súd od xiuich, i od martuich. Cetuarti, i nay poslie o strane nasce: yer buducchi mij stuoreni od duce, od tiela: i ouij zayedno ù druxbi griesce, i tako cinee dobra diella, zato dake potrebnoye dase uci nij oui Sud, nekasu pediepsani, alli plachieni dusci, i ù tielu. Quosu dake razlozi, zasctose ima vcinit sud. Dasu poslie bili (kakosi rekao) sfi suve ni nà càs od smarti yednokrat, to necini niscta yer onó bij sud ossobiti, à ouochie bit opchieni onij poslie bij od yednoga samoga, à oni chie bi od sfega sfiéta: zató, kakoye recenno odizgára ne

Potrebnoye dase ucini recenni Sud.

Niezadosta bitti suyen yednokrat nà càs od smarti.

kake

ase budde occittouat prauda od Bogga Sudça ; po-
rebnoye dase vcinij recenni sud opchieni.

VCENIK. Rekaomisi dase sud imá vcinitti ù
olini od Yosafata, zató vzobih znatti kakochie
nocch onó miesto primit, i vzét toliko mnoßtuo;
zuan toga, kakochié mooch gliudi skupitise ù ono
niesto, u toliko mallo vrieme?

3. MESCTAR. Sud vcinichiese ù onomu mie-
tu, koye budde blizu goré Maslinske, gdie Iśukarst
zíde nà Nebo; i rádi toga gouorri Prorok Yoel:
kupitichiu sfè narode ù dolini od Yosafata, i tu-
hiu gnih suditi. I razlog, zasctochiese tuy vcinitti,
uoye; yer Sud vcinichiese ù yednom miestu pò
iedi, i opchienu, nekà sa sfieh strána mogu ce-
liad tuy dócchi, i çiechia erye onó miesto pò fried
emglie naseglìene, gdie takoyer bi: nasc Gospodin
ayeu od gliudì, toyest, ù Yerusalemu. Zató dake
cinichiesc ù recennomu miestu. Nei masc sçieniti,
i razumieti, da Iśukarst ima ziti ú onú dolinu za
initti Súd: ma kakonam occituye Rikardo, Iśu-
arst nasc Gospodin zliestichie sfarhu goré Maslin-
ke, s'koye yur ottide nà Nebo, i tuychie sidieti
isocho ù aeru, nekaye vidyen od sfakoga, ù ko-
iu istomu miestu Apostoli ostauisce za widietga,
ada vzíde nà Nebo, s'izabraniema obedesnu, nè nà
emgli: ma ù aeru, i kakoye tkò dostoynij, i izuar-
nij, blixçye Iśukarsta: buducchi 'poslie nà zemgli, ù
ecennoy Dolini od Yosafata, osfuyenij, kij nemo-
ucchi státi, rádi velika mnoßtua, ù recennomu
iestu, statichié ondi okollo; nieki od gnih blizu,
nieki daleko; i pó oui nacin gouorise, dachiese
chupitti ù onó miestò. Kakosechie poslie mocch
chupiti ù toliko mallo, i kratko vrieme, ù onó
uesto: vegliu dà Blaxenni çiechia gnih sláue, bez
mgne, mochie ù yedan càs docchi ù onó miesto:
na za vechiu sumgnu od osuyenieh, od koijehse
noxe rieti s'Franceskom Maironom, dà ouij opá-
i bittichie ponescni nà sud od Diauala, kijchiese
ù to-

Sudchiese ucinitti ù dolini od Yosafata.

V 4. dist. 48.

S fichie stati ù Dolini od Yosafata.

ù tomu vkazatti barzi, i hatli za izuarſciti praudu Boxyu.

VCENIK. Dragobimi bijlo takoyer znatti, imayuli sfikoliçi docchi nà Sud hipom sfoiem: i yoſc hochiéli Iſukarſt naſc Goſpodin bitti vidyen od sfieh koliçih ù gnegouu velicanſtua, i slaui.

4. MESCTAR. Uegliu dachie bitti potrebno dà sfak doye nà Sud hipom sfoiem, à nè pò prokuraturu; i vzrok, alli razlog dáua Rikardo, koi gouorri, dà nà ſudu sfè conſciençie od gliudi imayuſe occittouati, prid Sudçem: za vkaſatti praudu Boxyu; i nekka xiuí, kijſada xiuu nà ouomu sfiétu, razumiuſci, i znauſci, dà yédnokrat imayu docchi nà Sud, i pricchi prid Sudça hipom sfoiem, buddu pomní za priprauitiſe, nekka neoſtanu poslie ſmeteni, zaſramglieni meyu toliçiem mnoſctuom prid Sudçem. Za oué vzroke potrebnoye, daſc sti náyu hipom nà ſudu opçhienomu. Koliko poslie, hochieli Iſukarſt bitti vidyen ù gnegouoy slaui od sfieh koliçieh, vegliu dà S. Luka, nà 21. pog. gouori, dà tada gouorécchi od Suda (vidietigachie sti docchi ù obláku, s'velikom vláſti, i velicanſtuom. I Sfeti Bonauentura gouorri, dà Iſukarſt prikazatichieſe, i docchi priliçi slauhoy toliko dobriema, koliko zliema, i da nechie bitti razlichoſti od ſtráne Iſucharſtoue choiſe budde prikazatti: ma od ſtrane od oniezieh, chijchie imat Bogga vidieti, velí dachie bitti razlichós; yer dobri vidietichie onu prisfetu priliku slaunu, s'veſſelyem, i s'radoſti: a zlii s'mukkom, i s'mechiom gdiechieſe za ſramità prid gnegouiem obrazom: i niechie mocchi podnietti onó prisféto Liçe, rádi grixgne od gnih chonſciençia; i yoſc nay pochogne, yer bochie cechati, s'velicom bolleſti, daimſe dà ſuprotiu a gnima oſſuda: ma s'drughe ſtráne, dobrichieſé obeſelitti, i imatichie yedno cudo nasláyenye.

VCENIK. Molimuas nemoyte schriti od mene oué ottaynoſti, choye chiu vas upitati: toyeſt, hochiéli oſſuyeni vidieti nà ſudu Boxanſtuo Iſukarſtouo,

Na Suda opchieno mu nechie bitti prokuratura.

Dobri, izli vidie chie Iſucſarſta.

Digitized by Google

io, i vosc, yerbomise cini dasam ctio ù S. Krisosto-
mu, dà nà recenomu sudu, Anyelichie nosit prid
sudçem, gnegouu prisséti Krix: Reçitemi dake,
ochieli oni Krix bit oní istij ù broyu starhu ko-
abij propet Isukarst, alli drughi?

5. MESCTAR. Otaç Sfeti Bonauentura go-
orri ù gnegouu cetuartomu od Sentençia, dase na-
odde duie varste od znanya, alli poznanya od Bo-
anstua, toyest, yedna ù istoy priliçi, i bityu; à
ruga pó zlamenieh, i pó diellieh: ossuyeni imati,
nie ouó posliedgne poznanye od Boxanstua Isu-
arstoua samó, à nè paruo: zasto pò zlamenieh
anouittieh, i pò diellieh ocitieh, poznatichie, i
natichié ouó drugo poznanye; tako dachié poz-
atti, daye Isukarst istij Boog ssemogúcchi, i tako-
erchie vidieti ù potuaryenye od ouoga; dà sfà
arau bittichie podloxna gnemu. Gouorecchi poslie
d paruoga poznanya, toyest, ù istoy priliçi, i bityu:
eli reçennj S. Bonauentura, dà ossuyeni nechie imat-
(kakoye recenno) ouó poznanye, i razlogyé, yer
uó poznanye sasmase nepristoij, i dalekoye od ociyu
d greicnika. Za tó ssi onij kij niesu poduignúti od
oga (za riet ouako) s'obiglnosti od gnegoue mil-
sti, i slaue, nemoguye ni vidieti, ni poznatti. I'
rok od sféga ouogá, ocittuyuga S. Agustin, i S. Isi-
oro, kij gouorre, dà neuide ossuyeni Boxanstua,
ekase nebi veoma nasladilli: Yer vidienye od Bo-
anstua, nemoxeie imatti bez priuelikà naslayenya.
Mesctar od Sentençia gouorri, dà zlij vidiechie
ouiecanstuo Isukarstouo, nekagase boyé, i dà ne-
nie vidieti Boxanstuo, nekase neobesele: kako go-
orri Isaia, nà pog. 26. gdie velí; Dase duighne zao
ouiek, dà nebudde vidieti slaue Boxye. Nà ouó
to iscteie poslie znatti, hochielise oní istij Krix, i
ó istó koppe, i ostále stuari, koiemamusu zadá-
li mukku, nositti, i kazati nà Sudu, alli koyago-
er zlamenya, koyachié prikazinat oué stuari. Go-
orri Rikardo, dachiese vchazat onij istí, ssarhu ko-

Nauk S. Bonauenture.

V. 4. dist. 50.

Onij isti Krix, na Kom bii raz pet Isukarst bittchie donesen na dan ludgni.

Digitized by Google

-ga bij propet Isukarst; koi Krix bittichie çielouiti ponouglien ù predgne gnegouo bitye, onome isto mocchi, koyomchie cinit skupit pepeo od tellé[illegible] nechiase opet sastaue ú gnih predne çielouitto bit[illegible] tacho prem, maruiçe od prisfetoga chrixa, bittic[illegible] schupgliene: neka dà çio poslie budde doneseen [illegible] Sfetich Anyéla, nà Sud, onij isti, à nè samo yed[illegible] zlamenye, alliti bilieg, koichie prichazíuat oní: [illegible] smechiu od osuyenich, a nà cást, i slauu od B[illegible] xenich. I za oué razloghe nie stuar neprïstoyna dà ouij prisfeti chrix sahranitise budde ù viek m[illegible] guccstuom, i chreposti boxanstuenom; za yedno kopyem, i s'ostaliem stuari, koiemà bij mukka z[illegible] dáuana Isukarstu.

VCENIK. Imám priueliku xegliu za znatti[illegible] hochielise ná recennom Sudù gouoritti paméti, a[illegible] glasom. I yoscter hochiéli glás od Sudça cutti sfi[illegible] Sudù.

4. dist. 17. 6. MESCTAR. Ná tó Rikardo odgouára, d[illegible] chiese gouoriti pameti, glásom, yer Sudaç, koi i[illegible] Sudit, nè samoye couiek; maye yosc zayedno Boo[illegible] çiechja toga Sudichie pò dua naçinna. I pò ouí n[illegible] cin bitchie takoyer vechie vesselye dobriema, koi[illegible] chie onni ochiuteti, à vechia mukka, i boles ko[illegible] imayu zlij ochiutieti. I ouó nechie bitti bez razlo[illegible] ga, yerbochie bitti yòscter, kakò prichazanye o[illegible] istoga Sudça, od chogachiese obeseliti prauední, [illegible] zlij, i opaçi ozlouoglichiese, i oxalostiuit. Dach[illegible] bitticehie sfi zazuáni, i pameti, i glásom; glaso[illegible] vegliu tellenlem, pò sluxbi od Anyela, kako gouor[illegible] S. Matteo, nà pog. 13. Poslat chie Anyele sfoye, [illegible] schupitichie izabráne sfoye. I sfè tó vcinichie rece[illegible] ni Anyeli, s'trubgliom i kako dobrò tomacci Mescta[illegible] ob Sentençia. Bittichie poslie, i pameti, i glaso[illegible] zayedno, obbayenye od osuyenich: yerbo iste gni[illegible] konsciençie gnihchie obbaditti, kako gouorri S. P[illegible] uao Rimglianom, nà 2. pog. toyest, i bittichie n[illegible] prauednos, koyachie sfiem bitti occitta. Isuchar[illegible]

Gouorichiese nà Sudu, i duhouno i glasouito.

Mesctar od Sentençia.

S. Pauao.

poslie

Digitized by Google

slie nasc Gospodin glasouitto, i tellesno obbadi-
ıchie, kakose occitto imà ù S. Matteu, nà 25. pog.
ıchie rieti: Ya ogladnieh, i dastemi blagouati. I
ıó magne necchie bitti prema nacinnu, i priliçi od
ıda, za rieti, dà Sudaç doye obbaditti oniezieh;
rbochie tadà Sudaç cinitti, i suditi cholichose
ıdde pristoyati, gnegouu diellu. Sfiedoçichie poslie
tti izuedeni, i duhouno, i tellesno: zascto sfichié
dieti konsciençiu sfacigouu; dotle, dokle recenna
ınsciençia, buddeprauí sfiedok od sfieh grieha od
ıchoga, zayedno s'Anyeli, kijsù bili straxáni od
ıiezieh; koichie s'gnima sfiedocitti suprotiua onie-
ema: toychie istó vcinitti takoyet dobri; i izabra-
, kij yoscter glásom datichie sfiedocanstuo prema
elcnikom. Olludu takoyer nay pokognu dattichie
ukarst Sudaç, grassouitò, i tellesno: kakose vidí,
. gouorri Pisimo, ù S. Matteu, nà 25. pog. Ná onó
ugo, scto pijtasc, hochieli glás od Sudça bitti cuuen
l sfieh nà Sudu. Gouoru ù kratko, dachie bitti
ıuen, nè naraunıem nacinnom, verbo to nemoxe
tti, dà glás od yednoga cuyese pò sfem sfiétu: ma
ı krepotti Boxyoy mochie to bitti: i onij càs cutti-
ıiese, çiechia veselya od dobrieh, i velika stráha
l zlieh. I sfé ouo, gouorri Rikardo iz Medieuil-
, ù cetuartomu.

Glas Isu charstouuchie-se nà dan od Suda.

VCENIK. Velikoye vrieme, dà ya ghinem (za-
et ouako) iscucchi, ù koye vrieme imáse vcinitti
ıij Sud: toyest, alli ù dne, alli ù nocchi: i yoscte-
, moxelise znatti, kadase imá ucinitti: i takoyer,
ıchielise nà Sudu samo gouoritti od diella od mil-
lardya, alli yosc i od ostalieh stuarí: I yosc naypo-
ie, kolikochie vrieme státi oui Sud. Istomacitemi,
olimuas, sfè oué stuári, i ne ostauiteme smetena?

7. MESCTAR. Nà parua dua dubbia, alli nà
ıoye pitanye, odgouo riotisam zadouoglno odizgà-
ı, besiedecchi od Vzkarsnutya: i ouo, ù pocetku od
sfetoga razgouora, nà paruomu, i cetuartomu dub-
ıu: zato tuychiesc mocch vidieti scto xelisc, yer

ſçiennim dattichie bit zadouoglno ù tomu . Kolik
poslie ićteſć znatti , hochieli nà Sudu gouoritti ,
gledati ſamo sfarhu diélla od milloſardya , alli yo
i sfarhu oſtalieh ſtuari . Vegliu [kakoſam tako
rekao odiz:ara] da nà recennom opchienom Sudu
gouorichieſe duhovno , i glaſſouitto . Koliko od pa
uoga nacinna , toyeſt , duhovno alliti pameti , n
chieſe gouorit ſamo od onich diélla: ma chieſe p
tancho iſchati , i gledati sfà diella gliudská , i oſſ
bito , i opchieno . I ouoye onó ſćto gouorri S. Ag
ſtin , toyeſt , pò kriepoſti Boxyoy bittichie vcigneni
dachie Sfak imatti nà paméti sfà sfoya diella dobr
izla : i yoſćtera , S'yednom barzinom od paméti, s
jhchie vidieti , çiechia dà poznanye budde obbadit
alli sloboditti conſciençiu . I pò ouí nacin sfi zaye
no, yedan pò yedan bittichie ſuyeni . Dóuleg ouor
S. Aguſtin , ù libru od grada Boxyega . I máliſe po
lie duhouno, alli telleſno gouoritti , i gledati nà re
cennom ſudu oſtála diella , izuan oniezieh od millo
ſardyá : Vegliu , daſe tó nemoxe znatti za iſtinu z
ſada ; niſćtar nemagne , ſtuarye ſtanouità , dachieſe tu
ględatì , i gouoritti telleſno od diélla od milloſard
sámo , alliti nayvuechie od gnih . I ouó , neka sfie
budde occitto , dà onij , kijſe nieſu odchupili od gri
ha , pò pútu od ouieh prisfetich diellá , ſaſmaſu i
bauglieni , i nedoſtoyni od milloſardya : kako goud
ri S. Yacob , ù 2. pog. od gnegoue kgnighe Kanon
che , toyeſt , Sud bez milloſardya , bittichie vcigne
oniezіema , kij nieſu vcinilli , nì pochazali milloſard
Choya diella od milloſárdya yeſu ſedam telleſno
toyeſt , Napitati gládne , Napoiti xedne , Obúcc
golé , Primit na ſtan putnike , Rohodit nemoochne
Pohodit tamnicare , i Pochopat martué . Sedam du
houna , ouoſu , toyeſt , Sfietouatti oniezieh , kij ſun
gne , nauciti neumieteone , pocharati greſcnike , ra
gouoritti vçuiegliene , proſtiti nepriategliem , podnie
oniezieh koinas pſuyu , i molit Bogga za sfieh . Cho
licho poslie nà nay posledgne dubbio , toyeſt , hochie

S. Aguſt.

Tcho pie vcinio milloſar-dya , ne-chie nàc chi nego li Sud.

Diella od milloſar-dia .

Súd

Digitized by Google

ſtáti ù dugo vrieme: gouorru ù kratko, daſe ouó n tako ù iſtinu nemoxe znattí. Niſctar nema. S. Aguſtin ù libru od Grada Boxyega, gouorri, noxemo misliti bogogliubno, i priliçno alliti razstto, dà oui Sud neima ottiti ù dugo, ni magne nu vrru veliku. Rádi toga za zaglauglienye, ve-:, daſe neima ù dugo prodgliti, ma ù kratko :me, dobríchie bit plàchieni, à xlij pediepſani. koye ſtuari dà nas Boog zacuua. I ſtè ouó gotri Rikardo receuni.

UCENIK. Obechiaomiſi riet, i iſtomàcit, hocli nà Sudu sti poznatti sfoye griche: i yoſcter, hieli yedan mocch vidieti, i ſtiti grihe drugoga, onſciençij od drugoga i takoyer nay poslie, hoeli nà Sudu, sti onj, chijſe poznauahu nà ouomu tu, poznatiſe i nà onomu yoſctera?

MESCTAR. Stuarye occitta [kakoye ceſtot odizgára recenò] dà nà Súdu sfakchie occittò, ttuoreno vidieti sfoye griehe, choyeye vcinio, i natíchie. Zaſcto ouonam kaxe razlog, koi ho-, dà nà Sudu, imáſe vidieti, i occittouati vzrok oſsude, koyaſe dàe ſuprotiua slocinçem, i yoſc koiehye dána ſuprotiua ouieziema, nechaye nè io od oniezieh, kijſu othollo ondi, vidyenaye, i iena oſſudda od Sudça, ma yoſc zayedno daſe movidieti, zakoga, alli kros mólbe od koijéh, i ſutiua komuſe daye ouá oſſuda; i ouó za ucinitti, onij iſtij, kij ondi okollo ſtoyé, imaiu vecchi log za gliubiti praudu, i yoſc za duighnuti az- zliéma, dà nemógu murmgnatti ſuprotiua rece- oſſudí; i za tó, nà ſudgní dan, zlij poznatichie dietla, koya buddu vcinilli za koya buddu biſi uyeni; à dobri takoyer i onni, sfà gnih dobra lla, za koyaſuſe ſahranili. Nà drugo dubbio, alpitanye, vegliu, dà nà Súdu sfakchie mooch ctiti o, kako dà ctij ù yednom libru, stè griehe od igoga, i ouochie bit vcigneno pò chrepoſti Boxyoy. tò sti griefi, koiſu ucigneni ù sfakom mieſtù,

Na sfachoy praudi potrebnoye da occittuye vzroch.

Sfaxchie poznat sfoya diella illi zla, illi dobra, nà ſudgni dan.

Digitized by Google

bez niednoga pokroua, vidiechiśse ottuoreni, i occit ù consciençij od drugoga: i neka sficholiçi mogu vidieti spasenye, i ossuyenye, od sfieh koliçieh, yer chie Boog dobro vidieti, i razgliedati i dobra, i zla diella, koya tko budde vcinio ù vas gnegou xiuot: nekase pò oui nacin occittuyè prauednos ù Súdu ù spasenyu, i ù ossuyenyu od oniezieh. Doule gouorri Rikardo. Nà tretyè dubbio sctq isctesc znatti toyest, hochieli se onij, kiisuse od prie poznauali oud nà Sfiétu, poznatti takoyer nà sudgni dan. Uegli dà Blaxeni, nè samochie poznat oniezieh, koijehsu od prie poznali oudi; ma yoschie poznatti sfieh oniezieh, koijehchie xudiet vidieti, i poznatti, videcchi onni ù Boxanstuu kako ù yednom Zarçalu, sfaku stuar, koyu hochie. Ma gouorécchi od ossúyenieh vegliu, dachie poznatti bez niedne sumgne, sfieh oniezieh, koiiehsu poznali oudi nà sfiétu; i ouo (kakoye recenno odizgára, ù sedmom Razgouoru, nà dubbiu nay posliedgnemu) toyest, istom daim nie zapriecenno od Bogga, i takoyer dà niesu toliko ù daleko, daye izuan nacinna: yer ouako nebi moghli imat ouó poznanye: ma nisctar nemagne, neka poznáiu koliko hochiè, yer sfakaimchiese stuar obratiti ù priuelike mukke, i ù vçuieglienye, bez niednoga razgouorra, alli mira.

Ouako darxi Skoto, ù 4. ù dist. 45. ar.

VCENIK. Pokliste rekli odizgára, dachie yedan vidieti sfe zlo, koyeye drughi ucinio: molimuas recitemi, hochiélise tadà griesi, koye niegda vcinisce Blaxeni, kakoto S. Petar, i Maria Mandaliena, odkriti, i occitouati sfiema, i yoscter, hochiélise Blaxeni, i Sféti na Súdu spomenuti od griehá, koyesu vcinilli?

9. MESCTAR. Vegliu nà paruo dubbio, kako gouorri S. Tomas, dà Sfetichie bitti nadáreni, ossobitom millosti od Bogga nà Sudgni dan, pò oui nacin, da gnih griesi, koye ucinisce, i zakoye zadouoglnu pokorru ucinisce, necchié bitti vidieni, ni poznáni od druzieh, kako griesi; ma istinaye dachiese

S. Tomas ù 4.

chiese

esse poznatti kako prosctenye, alli millos prim-
:na od Bogga. I od ouoga onni nechiè imatti za-
mglienye; ma slauu. Takoyer gouoru nà drugo-
[tanye, toyest, hochièlisse Blaxenij nà dan od Su-
, Spomenuti od grieha, koyesu vcinilli od prie-
:gliu dachiesè spomeniuat: ma nè dachiè za tò imat
dnii xalos, alli boles; patekchie vazda hualiti
gga, dajhye slobodio od tolicieh tuga, i neuoglia.
VCENIK. Recitemi mallo, hochieli Isukarst
n bitti Súdac, allichie yosc tko drughi bitti; yer
rxe Cuijte, da yosctéra i Apostoli biettchiè Súdci,
dan od Súda opchienoga?

10. MESCTAR. Gouoruti dà ime od Súdca
)xese razumieti nà vechie nácina, toyest, paruoi
likoye vlást obicayna, i pò ouij nacin nè samon
ıkarst; mà sfè prisfeto Troystup bittichiè Sudac.
)d ouoga Sudca ctese ù paruoni libru od Chaglie-
, oué rieci, toyest, Gospodinchie Suditi okolisc
zemglie. Drugo, za vlást, koyasse drugomu da-
, i pò ouij nacin, Isukarst Gospodin nasc sudi-
ie kako couiek. I od ouogasse razumiu onè rieci
S. Iuanna, nà 25. pog. toyest, Otác, daoye Sij-
vaskolik Sud. Tretye, ciniisse yosc Sud, po nie-
y vlásti nè obicaynoy, i pò ouij nacin moxesse
ti, dà sfi gliudi izuarsni sudichie; ù koliko s'gnih
stoyanyem, statichie okòllo Sudca, nè za sfieto-
t Sudca, ni takoyer dà imayu vlást nà onomu
du; ma samo rádi gnih casti, i slaue. I od ouo-
gouorri Yob, nà 36. pog. Sudye dao ubozìema.
:tuarto, Ciniisse Sud pò yednom nacimu od po-
aglienya, i potuaryenya. I pò ouí nacin Sfi Sfé-
, i izabràni Boxyi, Suditichie; ù kolikochiè poh-
liti, i potuarditi osfudu Husfarstouu, i od ouiezieh
uorri S. Iuan ù libru od Obiauglienya, nà 19.
g. toyest, Huàla, i slauaye Bogge nascemu, yer-
su istini, i prauedni gnegoui Sudi. Péto, ciniisse
sctér Sud od niekolicieh, pò pútu od prilikoua-
a, alliti od prilike, i pó ouii nacin, onii, koiie

Tchochie s'Isucharstom sudit nà dan sud gni.

Nesamochie Isucharst suditi, ma yosc niecholici druzi.

Digitized by Google

tnagne zlà vcinilli, imayu sudit oniezieh, koisi vechie sagriescili; i od ouiezieh sc imá razumieti o nò scto gouorri S. Luka, na 11. pog. Choi gouorri: Gliudi od Niniue, duighnuchiése nà Súd, s'ma rodom ouieziem, i ossuditichie gnega. Sse ouó gouorri. Rikardo iz Medie Ville. I ouó buddi zadosta za odgouor od ouoga dubbia, alliti od tuoga pitanya; i takoyer za, sfarhu od ouoga duanaestoga Razgouora.

RAZGOVOR TRINAESTI.

VCENIK.

NEbij dobro sfarscen gorgnij Razgouor, dà onicasmi dóye nà pamet, vedno drugo lie po dubbio, i ouoye, toyest, imayuli sti bit suyeni od Iiukarsta. I ouo isctem, i pitam, dobro dà miste odizgåra odgouorilli ù opchieno; yerbih uzo dami odgouorite ossobito sfarhu toga. Molimuas ucinitemi ouó, zasc̃to ouochie bitti. Kako pocetak ouomu Razgouoru, koye ya toliko cekam, i xelim?

Po Ghoi nacin sfichie bitti osuyeni.

1. MESCTAR. Ya vegliu, dà nà Súdu Súdichiesc, i od xiuieh, i od martuieh; i od dobrieh diéla, i od zlich, i yosc od platé, koyu onni imayu immatti. Koliko dake od pláte, gouoru, dachiessi bit, súyeni, yer pedeplanye, i mukka od zlieh illisu gliudi, illi Hudobe, bitimchie uzmnoxena, yosc takoyer Súd i vessélye od dobrieh, tako gouorecchi od Anyéla, kako od gliudij; yer dobro dà receuij Sfeti Anyeli, dosléſu imalli plátu, gouorecchi od

Digitized by Google

ıd prátie, i iſtine, i nay vechié pláte. Niſctarne ma-
ne, rádi sluxbe, koyu sſaki dan nami ciné, primi-
hié yoſc izuan toga sſachi cás yedno nouo veſſelye:
ıuakoſe prem prigáya ſuprotiuno Hudobami ; kij,
er nepriſtayu, naſtoyecchi nà sſako naſce zlo, pri-
ıichié velle vechiu mukku i pedepſanye, alli oſſu-
ù, i tolikoyer chieſe zla uzmnoxiti, duſcami oſſuye-
ıiema, kad buddu opéta uzeti sſoya telleſa ; kako
ıchoyer innachoſe imà prigoditi Blaxeniema, chij
ako opéta uzmú telleſa sſoya, imachié vécchiu plá-
u, kako oudi dólu occittochieſe rieti. Gouorécchi
oslie od izchuſcenya, alliti od Súda, choyeſe imá
ciniti, vegliu dà neimayu bitti sſi ſuyeni: yer kako-
ıam occittuye S. Gargur ù gnegouieh Moralieh,
à pog. 26. niekíchie bitti súyeni, i bittiche oſſuye-
ıi: kako onij, chiſu ucinili nieköliká dobra, ſmie-
cana s'velle zla: ma zaſcto nay poslie ottidoſce s'
ıuoga sſiéta, s'ſmartniem griehom, s'velle vecchie
lieh diélla, koya nadhoyahu dobra diella, za tó ot-
idoſce oſſuyeni. Yeſu poslie druzij, kijchie bitti
ſuyeni, kako onij, kijſu punni zlobnieh griehá, i
iélla, bez niednoga ſmieſcanya od dobrieh diélla.
ouochie bitti onij, choiem pomagnka viera, za bit
nni bijli neuierni. Druzichié poslie bitti ſúyeni,
ſahranichieſe, kako onij, kii, yoſc daſu ucinilli
iecholicha zla, niſctar nemagne uciniliſu velle ve-
hie diélla dobrieh, i pokayaſceſe od zlieh ; druziſu
oslie, kijſuſe ſahranilli, i nieſu bijli súyeni, nichie
itti, kako toſu onij, chij biſcé tolicho izuarſni, i
unni dobrieh diélla, a uciniſce mallo griehá venia-
ieh, alli er biſcè bez niednoga oçquargnenya : ka-
otoſu dieciça, kij tay cás kakoſu charſcteni umi-
ú, prie neg mogu poznatti ſctoye razlog. Za za-
laúit dache ouo moye gouorenye, végliu, dà sſi
liudi Blaxeni, i oſſuyeni, bittichie od Iſucharſtá
à dan od Suda, ſuyeni, yoſc daſu bijli, illi veli-
i, illi malli, illi umarli ù vtrobi od matera gnih,
lliſu prikazni, kakoye recenno odizgara od uzkarſ-
nu-

Arſyeli dobiuayu sſaKi dan à Hudobe gube.

S.Gargur

Neuierni yurſu ſuyeni.

Zaglau-glienye.

nutva, gouorecchi vegliu od suda od pláte, koyuchie imatti; ma gouorecchi od Suda od izkuseenya, vegliu dà pó ouij nacin ssi nechié bitti suyeni, negoli kakoye recenno odizgarą. I ouòsę sfé vadii iz Richarda iz medie Uille, ù dist. 47. ù gnegouu 4.

VCENIK. Budi huala Boggu nasceemu Gospodinnu, dasam mogao primitti, i naucitti oué priliepe Razgouore: çiéch toga veomamíye zadouoglno sa ouomu, scomiste rechli, od oue tolicho visoke, i tolicho korisne stuari od Suda: ma mi ostaie yosc, za ssarhu dà mi recete nieche stuári od ossudę, koyuchie Isucharst datti nà Sudu, i tachoyer gdiechié ottriti, alli gdiechié bitti ponęsenę, alli pouedene dúsce s'gnih tellesima, kako budde ossuda dána.

2. MESCTAR. Vzomissi iz uztá, onó scto ya ti hotiah rięti, kadme tij pocé pitati. çiechia toga, odgouaraynchiti nà tó vegliu, dá ù ouomu miestu moxemo bogogliubno misliti, i razmíscgliati, da Isukarst tay cás, kako budde Sud ucignen, imá pocet blagosiiugliati dobre, gouorecchi gnima: Doyite Bláxenij od Oça moga, uzmittę chragliestuo. Gdie tadáchie obrátit nasc Gospodin, gnegouo Sfeto Liçe, sfè gliubgliexgliuo, pút izabranich, i naulasctito k'Dieuiçi slaunoy, i rietvoychie: O Dostoyna ssache casti, i pridrága Maycho, choyamesi nosilla ù prisfetoy utrobi tuoyoy, od choye buduchise ya porodio, biosam pocijtan: i yosc tijsi onà koyamessi doilla mliekom, od tuoijch prissetich sísa, i Zamotalla ù pellene ouó moye tielo; i ù tridesti godiscta sluxilamesi toliko pomno, i gliubgliexgliuo; i yoscera tolicho trúda, i neuogliá podnielási samnom ù momu xiuotù, i muççi. Ciechia choijeh stuári, daye blagoslougliena dusca tuoya, Mayko prisfeta, dayé blagoslougliena tuoye tielo prisfeto, daiu takoyer blagoslougiieni ssi tuoí trúdi; Euó dake, erte ya cinijm kraglicom od ssich Anyéla, i Blaxenich, i cinímte takoyer da siedisc u momu Pristolyu, i ù moyoy slaui, pó tachi nacin, dà imisc

Blagoslou, i ossuda i Isucharsto ua pnt do brich.

náſc ſidieti ù vieke, bez ſſarhe ſamnom. I izuan
oga, daſe ſſak budde zacuditti od tuoye priueliche
laue. Taday zacuuſci ſſé ouó grayani Nebeschi,
odgouoríchie ſſi, Amen. Poslie, Sudaç obratichieſe
k'Apoſtolom, i k'ſſoiem vcenichom, i rietimchie;
aicto erſte vij bijli onij, koiſte ſamnom podnieli to-
ike nápaſti, i tughe, zatò budite ſſi blagoslouglieni,
Amen. Poslie rietichie Sſetiem Mucceníkom; O
Mucceniçi psi sſcti, ſtanouitſam, daſte vij onij, kij
à moyu gliubau podnieliſte toliche mukka: za tó
laſte ſſi blagoslouglieni. Amen. Rietichie yoſcter
ſpouiednichom: ò Spouiedniçi, koiſte vcinilli toli-
ku pochorru za gliubau moyu, budite takoyer ſſi
ij blagoslouglieni. Amen. Takoyer obratíchieſe
put Dieuica, i rietichie: Ouij prisſéte Dieuiçe, koye
za gliubau moyu tolichoſte voyeuali, za ſahragne-
nye od vaſcega dieuſtua, takoyer daſte ſſé vij blagoſ-
louglienę. Amen. Nay poslie Súdaç obrátichieſe
k'ſtiem izabraniem, i rietichie, ò Sſéti Boxyi izabrá-
ni, kijſte toliko, i tako obsluxili diella od milloſar-
dya, pokli ya bieh lacan, i vijme napitaſte, bieh
zedan ù ubozieh, i takoyer nápoiſteme: budite za
ó blagoslouglieni ù vićk. Sſi onij cuuſci ouó, od-
gouoritichie. Amen. O kolikochie drâg bitti Sſe-
tiem ouii blagoslou: i kolikochie bit trudno, i muc-
no oſſuyeniema cutiga. Kakoſe toy budde ucinit-
i, obratichieſe Iſukarſt k'oſſuyeniema, s' yedniem
obrazom ſtráſceniem, i ſtrahouitiem, i prokletíchie,
rietichie: o oholí, ò bludni, ò Lahomì [i tacho
yoſc od oſtálieh griehá] Dieliteſe od mene pokleti,
za yedno s'Luçiferom oholiem, i s'Aſmodeom blud-
niem, Diaulom od bludnoſti; i takochie rieti od o-
ſtálieh griehá s'gnih hudobami. Rietichie dake daſte
prochleti od Bogga oça, od Bogga Sijna, od Bog-
ga Dúha Sſetoga. Daſte prokleti od ſſieh Sſetieh,
yoſc od Anyela, i yoſc nay poslie daſte prochleti
od ſſega ſtuorenya. Tadaichie odgouoritti ſſi Sſeti,
Yelecchi. Amen. I ouij neuogini greſcniçi; pocé[i]-
chie

Iſſecharſtchie prochleti zlieh nádan od ſuda.

Plachanye ossuyeniema necchie pomocchi.

chie Plachat, i rietichie : ò Gospodinne, niesmoli i mij tuoye stuorenye ? ma onij cás Isuchast Gospodin nasc odgouoritimchie, i s'tieziem zayedno ubezocitihchie, dà niesu obsluxili diella od millosardya, velecchi : Ya bih glàdan, i vijme ne napitaste, bih xedani, vijme nè napoiste, i ostálo scto sliedij od diella od millosardia. I onij càs Hudobe uzetichie s'veliçiem gguieuom, i ponietichie one nesrecchne ù Pakao, za neiziti vechie nigdą od onle ; a Isukarst nasc Gospodin otijtichie nà nebbo, sa sfiem sfoiema izabraniem za kraglieuat bez starhe. Koyu stuar dà dopústi takoyer nami onij, koi xiue, i kragliuye ù viech viechá. Amen. Ma nù mallo pocekay Sijnko, yerti ya hochiu, dobro daye yurkàsno, isto-macciti dua dubbia, za sfé erme niesi tij starhu gnih pitao. Parui od koijeh yest ouij, kakochie mocch Pakao vzeti, i darxati toliko gliudstuo, gouorecchi Vanyelye dachie bitti vechie ossuyenieh, negoli koichiese spàsti. Drughi, kakochie bitti stauglieni, i nareyeni Diauli, i ossuyeni ù Paklu ? koliko nà parųó gouorrú, kako gouorri Richardo nasc ù cetuartom, ù dist. 44. art. 2. quest. 2. dachie ossuyeni stàti yedan starhu drugoga ù oggnu, kàko prem ù miru, yedan chami starhu drugogá, i stàchie kako vidimo nieche ribe spleśane ù sudieh, alli ù barielieh, kako dasu staugllieni nà yednu totu, allitì nà yedno kollo ; i zatò, gouorásce Dauid ù yednom Salmu stomu. Boxe moy stauì gnih, kako cholo. Moxemo yosc rieti, dachie tuy stàti kako cinee ouçe, toyest, yedna vzdruggo ; ù vrieme od zime za vttecchi od zime, à lieti ù hlad, za uklonitise od vrucchine, i ouo potayno gouorri, i chaxe Dauid Prorok, ù Salmu, gouorecchi : Kakono ouçe ù Pàklusu postauglieni. I bittichie velika mukka, stàti tuy nemogucchise obratitti, ni sfarnuti nà gnih nacin, i kakobi onni hotieli. Pristauí ktomu yosctera, daye tamniça od Pachla priuelicha, kakosam rechao odizgára, ù osmom dubbiu, ù petom Razgouoru, i

Ggnieu od Hudobba prema ossuyeniema.

Richardo.

Ossuyeni statichie splesani ù pachlu. Sal. 82.

Sal. 42.

rádi

ádi toga nechie bitti cuddo acho budde úzeti sfè ossuvene. Choliko nà drugo dubbio, koyetisam o- echiao istomacciti vegliu, dà kako nà nebu, Sfeti- u sadruxeni s'razliçiema reedi, i koori od Anyela: acho ossuyeni sadruxenisu s razliçiema reedi od Hu- lóba. Moxemo dake razmísçgliati s'Sfetiem Viçen- om od Valençe veliçiem Pripouiedaoçem od Reda sfetoga Dominika, ù yednom gnegouu gouorenyu, laye pakao yedna velika yamma [kakosam rechao dizgára nà vechie miesta) priuarla, i pritmasta, ù arku tiesna, ù dnu priscirokka. Gdiesu stauglíena, nutra deuet pribiuališcta, ù paruomu od choijeh tatíchie onee Hudobe choye padosçe s' Neba, iz hóra od Anyela, gdie meyu ouiema tuychie bitti Pogani gliudi, i xene, i karstyani, chij chadgodier- u, sagriescili griehom od oholásti, sakomosti, blud- 1osti, i druziem griesima smartniema. V drugom eedu od Hudóba, koyesu bijle od Archanyelá, tuy- hie státi gliudi oxegneni, i xenè vdane koyesu blud- 10 xiuot prouodille, i niesu viere drugu sfomu sa- ranile, i onij, choisu pogardili Misse, i pripouie- lanya. V tretyem reedu, gdie pribíuayu Hudobe, koyesu bijle od Chóra od Chreposti, statíchie tuy zle udoniçe, i onij kli ucinisce zauiet od cistochie, i neobsluxiscega, Tachoyer i onij, koisu iskalli os- etù, i nigda niesù prostilli. V Cetuartom reedu pribíuayu onij, koisu bíli od kórá od Podestati, s' oijemachie bitti zle, i opáke dieuiçe, i onij, koisu gnima za yedno griescili, i onij, koiniesu bili uz- arpgiieni ù gnih nemocchi, i koi marmgnasce su- protiua Boggu, i gnegouiem Sfetiem. V petom sta- ichie zavedno s'Hudobami, koyesu bile od Chora od Principáta, zle poglauiçe, i ostála magná Gospo- là, koya uttiskuyu vboghe. Tachoyer Lupexi, ka- natniçi, i onij, koí ù puku cinee dragos od xiu- glienya, i onij, kij zlobnò kriu testamente, i ostála oiisima, koyasu ù veliku scetu od izkargnega, V ceftom reedu, gdie stoyé onij Diauli, koisu bili od

Razliciśu redi od hudoba ù Pachlu.

Pogani ù Pachlu.

Zlè Dieuice ù Pachlu.

Onij, koi vtiskuyu vboghe gliudi gdiechie sta ti ù Pachlu.

Cho-

Digitized by Google

Velixa i gospodna i ne praae-edna gdie-chie ottiti.

Chora od Dominaçioni, pribiuayu veliká Gospodà, kakotosu zlii Marchesi, xene, i gliudi, Chenzoui, ostála Gospoda, s'gnih hotiinişami, kii neucinisce praude sfoiema podloxniema: tuychie bitti yosctera zlí, i opáçi, kolise nehotiesce pochayati, i kij imahu gospodouatti, i vladati sfoye tielo, i pogardiri sfiét, i pridobitti Hudobu: i nisctar nemagne sfe innacho vcinisce. V Sedmom reedu, gdie stoyé Troni, tuychie státi onii, kii obicaye sidieti nà pristolyu, kakotosu kraglieui, Imperaturi, Chnezi, alliti Herçezi, i ostála veliká Gosppda vriemenità, s'gnih zliema xenami, i onij yosctera, kii cinee, i piscu zakone neprauedne. V osmomu gdie pribiuayu, i stoyé onee Hudobe, koyesu biile od Chora od Cherubina, meyu ouiemachie státi zlí, i oproçi Naucitegli. Tachoyer Poglauiçe od Eretika, kakoto bii Ario, Manikeo, Lutero, Chaluin, Bucero, Beza, i ostáli Eretiçi prokléti. V nay posliedgnem, i deu etom pribiualisctur, yest, i bitichie Luçifer, i ostáli, kiisu biili od Choora od Serafina, meyu choiema tuy stoyé, i statichie onii, choisu starietcine duhoune, acho pó srecchi nebuddu vladat kakose pristoy. I yosc onij, kii occitto psuyú, i proklinayu Bogga; i onii tachoyer, kii cinee priuelichi, i smardécchi grieh suprotiua naraui; sfichie ottiti ucinit drúxbu Luçiferu, akose nebbudu pokayati, i ucinit pokorru nà ouomu sfiétu, Za sfoye griehe. Ah kolikachie bitti mukka. Ah kolikchie bitti trúd. O kolikechie bitti túxbe ù onomu ctráscnu miestu. Stauii nà pamet nay poslie, dà Hudobe diellom niesu bilé ù onieh redich, alli korieh ù Rayu zgoru recenieh: ma sámo biilesu izabráne, i bilebi tuy, i vzasclebi ù onó miestò, da nebuddu sagriescile. Ouacho gouorri Mesctar od Sentençia, ù 2. dist. 9 Pó choi nacin poslie Sféti stoyé meyu Chorí od Anyela ù Rayu, tietichiu oudi nixé, ù Razgouoru 13. ù 7. dubbiu.

Prochle, i Eretici. Pastieri, i veliche sta tiescine duhoune gdiechie pocechie pocechi.

Staui nà pamet

Mesctar od Sentençia.

VCENIK. Csuosam, dà kako dáa ostudu Sudaç

laç, dobríchie ottijti nà Nebbo, à zlij ù Pakao: ma sctochie poslie bitti od ouoga sfieta? Tkochie nagneni pribiuatti? Yedachie nagnem ftáti gliudi, alli drughe xiuine, ne razloxite?

3. MESCTAR. Nà zemgli néchie bitti gliudi, ni chie tuy bitti miefta za mocch grieh vcinitti; i razlognam káxe S. Aguftin, ù gnegouu Enkiridiu, choi gouorri, dà kakofe sfarfci Sud, dua Gráda matichie sfarhu, yedan choiye Ilukarftou, à Drughie Diaulou, yedan nà Nebbu, à drughi ù Paklu: obba dua od gliudí, i od xena: koye vechie nechié mocch fagriefcitti, ní takoyer imatti voglie. Doule gouorri S. Aguftin. Pó komu gouorenyu namye occitto, dà néchie bitti tretyéga Gráda na zemgli, kakofu niekoliçi darzali, meyu koiemaye Egidio Rimglianin, i nieki druzi: koifu rechli, dachie nà ouoy nafcyoy zemgli, pò Sudu, pribiuatti oná dieciça, koyafu vmarla s'griehom Iftocniem, dachie nà gnoy ftáti, s'priuelichiem vefelyem: nifctar nemagne ouá ftuar nie velle prilicna k'iftini, rádi onoga fctofam rekao odizgára, ù razgouoru leuetomu, ù dubbiu deuétomu; i yofc za onó fctochiefe rieti oudi naprieda. Za zaglauglienye dake vegliu, nà zemgli nichiè bitti gliudi, nì xene, nì dieciça, kijchie pribiuatti: hochieli poslie pribiuatti drughe xiuine, vegliu slobodno dà nechié: zafcto taychie bitti yednó bitye od ne razcignenya, i erbofu xiuine podloxne nà razcignenye, zató nechie tuy bitti. Ni yofcter za drughi boglij razlog, toyeft, yerbofu xiuine ftuorene za potrebu, i za slúxbu od couieka, à taday çouiek nechie imatti potrebu od gnih: zató dake nechié bitti.

VCENIK. Reçem mi yofcter mallo, hochieli ouij sfiét, i zemglia bit vrefcena trauami, i dubyem, i takoyer hochielife nà zemgli nácchi voda, i oftáli Elementi, toyeft, oggagn, i aer, i zafcto, i nà koyu farhu?

4. MESCTAR. Kakoye recenno, kako priftanu nebefa

S. Aguftin.

Odgouor i zaglauglienye od dubbia.

Razlog zafcto ne chie bitti xiuiene pò Sudu.

Pò Sudu nichie bitti ploda, ni razcignenya nà ouomu sfietu.

Digitized by Google

nebesa za hoditti, vechie néchie bitti plodda, ni raz-
cignenya: za tó nà zemgli nichie bitti dubya, ni
takoyer drughe stuarij, koye sada ráya zemglia; ko-
licho poslie hochiéli bitti vode; vegliu da hochić: ma
pó drughi nacin, neg su sada: rádi toga sada za do-
bro, i zà potrebu od xiuina, voda stoyi ù yednom
miestu samomu: ma pó sfarsi od sfiéta, recenna
zemglia bittichie obkruxena vodami, kakosu bijle
ù poçetak stuorene od Bogga; i ouóse káye, ver
gouorecchi naraunien nacinnom, niednastuar ussio-
na moxe ù vieke státi, nì napredouatti. Dake za ouó
potrebnoye rieti, dà vode imayu státi, nè kakose
sadá nahodê: imayuse vratiti nà partuo gnih miesto,
gdiesu bijle postaugliene, toyest, za obkruxitti zem-
gliu. Koyu stuar potuaryuye yosctera S. Isidoru, koi
gouorri dà Sunçe, i mieseç statichie pò sfarhi od
sfieta, ù onomu istomu miestu, i naredbi, kako
kad su vcignenì bijli od Bogga; ouako tachoyer i-
máse rieti, i od vodá, i od zemglie, i od ostalich
Elemenat.

Ni dubye nì ttauè nì voda, bittiKie pò Sùdu.

Niednastuar vssiona moxe stati ù dugo. S. Isidoro.

VCENIK. Sçienim daye istina sfê onó sctoste
rekli od Elemenat, pò ononu sctose vidij ù librieh,
koyesam ya pó prie stio; nisctar nemagne dragobi-
mi takoyer bijló znatti, hochieli recenna Elementa
tada bitti, kakosù i sada, alli liepscij, i sfietgli?

Ka auKie sfiet bitti od Sùdu

5. MESCTAR. V istinu, Sijnko, bittichie liep-
scij, i sfietglí tada, negolisu sada. Za tó gouorri
S. Tomas, dà recenni Elementi obbuechichiese ù yed-
nu bistrochiu, i sfietlos ne iz recennu: ma nè sfi pó
yedan nacin; yer tko vechie, tho magne, pò sfom
nacinnu; i zà pocet od zemglie: Vegliu dà ona pò-
uarhu zduora bittichie bistra, sfietla, i daçhiese moc-
ch pozriet krozagnu, kako kroz yedno çklò, bitti-
chie sfá yednáka, i rauna: ma gouorecchi poslie od
vode, bittichie ona velé bistria, yerbochie bitti
prem kako yedan kristalad, i aerchie velle sfietgli
tada bitti, negolie sada; rádi toga bitchie tada sfie-
tao, kakosu prem sada zrake suncane, i Miesechc,

ɔggagnehie bitti sfietao, kako Sunçe, i ghezoue
ake; i za rieti ù kratko sfichiése Elementi Sami
i, ù sfom bityu izuarsniemu, negoli moxe bitti;
rbo nechie kako zada, bitti smetani; i ouoye iste
, zasсto tada nechiese vechie Nebesà kretati; ni
ditti; gdie tada voda nechiese smiescati s'zemgliom,
ko vidimo dase zada cinij ù kalu; nichie takoyer
da tecchi, nì bitti podloxna nà razcignenye: ni
ie magnè imatti vlasti, za mocch ugasitti oggagn,
sc daga gnome poliesc, ni chie oggagn mocchi
parlitti; i aer bittichie bez vietará, i daxdá, i
glá: ma sfietao kakoye recenó, bez vrúcchine,
ddeni, vlaxnosti, i suhochie, dobro dachiese stè
e stuari darxati, i státi ù aeru, kako ù sfoyoy
li, i korienu.

Kachau, chiebitti oggagn, i voda pò Sudu.

VCENIK. Stiosam takoyer, dachie Sunçe, i
eseç, bitti pó sfarhi od sfieta, stepleni negsu sada.
olimuas oce Mesctre pridrághi, recitemi kako
e toy bitti?

S. MESCTAR. Sunçe, Mieseç, i Zuiezde, i
pianeti, pó Sudu zaissinu bittichie velle, vechie
tglí, negolisu sada: Ciechia toga gouoré Sfeti
ucsitegli, Sunçe statichie ù viek, ù Istoku, à
eseç ù Zappadu: verbose sçienij, i darxij takoyer
koyer recenó odizgara) dà ù onieziéh miestiéh
su stuoreni od Bogga: ni nitko neima sçienitti
imayu kadgodier pomarcati, ni takoyer imá bit
occh; yer hakoye recenò, pristatichie hodit
besa, i Planeti, i ukazatichiese daye prauedna za-
tua od Anyela, koi (kako stijmo ù libru od O-
glienya S. Iuanna) zaklese pó xiuúchiega bez
he, dà vechie néchie bitti nikaqua vriemena:
Mieseçase poslie gouorri, dáchie pò Súdu imatti
ku sfietlos, koliku sada imá Sunçe, i takóchie
cke sfietliti: i dachie Sunçe, i sedamkrat vechie
liti, negoli sada sfietlij: alli kako niekoliçi go-
re, sfietillitichie cetardesti i deuetkrat vechie ne-
i sada: Rádi toga gouorri Isaia ù 30. pog. Bi-

Sunçe, i Mieseç statichie po sfarhi od sfieta ù sfoieh paruieh miestieh.

Apo. [illegible]

Kaqua-chie bitti fietlos od Sunça i od Mieseça, po Sudu.

chie sfietlos od Mieseça, kako sfietlos od Sunça, à Sfietlos od Sunça bittichie sedamkrat, kako sfietlos od sedam dàna. Od koijeh riecí, Francesko Mairom vàdí, dà ne samo Sunçe: ma yosc sfi pianeti, sfietlichie sedamkrat vechie, negoli sadacine; i yosc gouorri recenni Naucitegl, dà ù Mieseçu çiechia gnegoue bistrochie, nechiese vidieti onà sctose vidí sada na gnemu kako tma, pó onomu scto gouorri Dauid Prorok ù Salmu: I Mieseç izuarsan ù viek. Nebbo Empireo, gdie Blaxenij stoyé, bez niedne sumgne tadachie cudnouató bitti prosfietglieno od telléssa slaunieh, kijchie Sfietliti, i od sieuati ù onomu kraksiestu, kako Sunçe: yerbose gouorri, dachie prauedni Sfietliti, kako Sunçe prid Liçem Boxyiem. I oná darxaua nay poslieche vazda bitti punná priuelika broya od izabranieh, ki kez pristanka hualichie ù vieke Bogga Gospodina nasçega.

Sal. 71.

Sfeti nà Nebbu sfietichie vecchma negoli Sunçe.

VCENIK. Yur poklemiste besiedilli od Raya, xelim yoscter znatti, kako on stoí; toyest, kako tuy stoij nasc Gospodin, Blaxena Dieuiça, i ostali Sfeti. Molimuas dake reçitemi koyugodier stuar od ouoga; yer velikoye vrieme dà to ya xelim znatti.

7. MESCTAR. Ouéfu stuari prie dase imayu vierouatti, negoli od gnih gouoritti: nisctar nemamagne er znam tuoyu dobru missao, rietichie scto pijscu Sfeti Naucitegli. Sfeti Bonauentura, ù drugomu od Sentençia, i S. Vinçenço od Réda od Pripouiedalaça, ù drugom Sermonu od Nedieglie drughe pó Vzkarsen yu, dà mij bogogliubno mozemo razmiscegliatti, dà Isukarst nasc Gospodin zayedno s'Oçem, i s'Duhom Sfetiem, stoí sfarhu sfieh Blaxenieh, i sfarhu sfieh Kóra od Anyela, miestom, i Gospostuom. Za gnimeye uzuiscena Slauna Blaxenna Dieuiça Maria; sfarhu sfieh reeda i Kora od Anyela, i nai pamio Serafini, s'koiem zayednosu Sfeti; koisu bijli veoma izuarsni, i puni karitati: Chakotosu bijli Sfeti Apostoli, Mucçenici i taki

S. Bonauentura. S. Vicenço.

taki druzij, kaho yoſcꝭera S. Iuan Charſtitegl, Francesko, S. Dominiko, S. Aguſtin, i druzij. iedá za ouiema Kori, Kerubini, meyu koiemaſu cti Naucitegli, i Priponiedáoci. Nixè dóli Tronu, meyu koyemaſu Sſeti, koiſu pogardilli Sſiet, kotoſu Sſeti Redounici. Potomtoga Sliedé Domiçioni, meyu koiemaſu poſtauglieni Sſeti Paſtieri, Starieſcine od çarque. Za ouiema sliede Principa, s'koiema Chragliuyu Sſete Poglauiçe, i Chraieui, koiſu Sſeto vladili sſoya Chraglieſtua, i sſoye arxauç, nà cáſt Boxyu. Nixé doliſu Podeſtati, eyu koiemaſu Dicuiçe, koeſu pridobile hudobu tielo, i Sſiet. Potom toga sliede Virtuti, s'koieaſu Sſeti Spouiedniçi, koiſu bijli ná gláſu od kreoſti, i od cúdda. Za ouieziema sliede Arkanyeli, koiemachie bitti Sſete Vdouiçe, zayedno s'Sſetiea bogogliubniema, kij ù prau: i ù iſtinu obsluxie, i vciniſce diella od milloſardia. Poslie sliede Anyeli, meyu koiyemaſu Sſeti Mucceniçi, koiſu iubili Bogga ù iſtinu, i ù prau obluxiſcè zakon negou: Nà nay nixem mieſtu, i redu ſtatichie eciça karſcꝭena, koiluſe ſahranili: ma nè pò stoieh obrieh delliieh; tachoyer yoſchie tui bitti onij, oiſe nieſu obratili, ni pokayali negoli prid ſmarti, koi poslie nieſu vcinilli tolicho velichu pochorru, ſe mogu izyednacitti s'Anyeli; i yoſc nai poslie ychie ſtáti opchieni charſtyani, kir vciniſce mal dobrieh diella, daſu doſtoyni bijli daſu poſtauglio ù Ray; vegliu nixè od Anyela. Nay poslie gouoiti yoſcꝭer, dà Nebbo Empireo yeſt priueliko; i ſcꝭo ertiſam odizgara ukazao kolikoye meyu zemiom, i Paklom, razloxitoye dà takoyer recém, kokoye daleko zemglia od Nebba, gdie Sſeti ſtoye. ouorri dake bogoliubni Pelbarto, ù Sermonu koi nij od Vziſcaſtya naſcega Goſpodinna, dà Rabn Moiſes pijſçe, dà od ſred zemglie, dò Nebba, oyeſe zoue Saturno, i koyeyeſe ſedmo Nebbo, ſt yedan pút (za riet ouako) od ſedam tiſſuchja; i ſe-

S Iuan Karſtitegl yod naye velicha zuiezda ù Rayu.

Diecicſa charſcꝭena gdie ſtoye ù Rayunebes Komu.

Pelbarto Rabbin Moiſes.

Cholichoye dalecho Nebo od zemglie.

Digitized by Google

i sedamsat godiscta; toyest, tolikoye miesta meyu gnima, dà yedan csouiek nebi vcinio, ni proscao da hoddi sfarhu zemglie raune, ù toliko vrieme; yosc da on hoddi sfaki dan cetardasti miglia. Alfagrano Filosof darxij drugu opinion; ma erye mallo razlika od ouć, zató nechiu rietu drugó. Cholichove poshe daleko nebbo od Saturna, od Nebba Empirea, sçienim dà tó malli znavu, niscтar nemagne, kako gouorri Sfeti Bernardo kóga zaziua recenni Pelbarto, ù zgoru receunomu miestu, toliko stoyé ù daleko, dà pò frecchi, vedan buducchi nà recennomu Nebbu Empireu, varxé dólu yedami kami, yeduabi doscao i pao nà zemgliu ù pétsat godiscta; niscтar nemagne, sfe onó Boog zná, yelli istina, alli nè. Uieruymo dake, dà yest Nebbo od Blaxenieh, i molimmó nasсega Gospodinna, dà nam dopústi millosi, da buddemo nàan zazuáni; yetchiemo tada znatti istinu od ouoga, li drughe stuari, koyé sada idemo isсtucchi, i niscтar nemagne Boog, za zbitti nasce nepristoyno iskanye, i od vechie smieнye, nehochie dà sada za istinu toy známo.

VCENIK. Molimuas recitemi, pó koi nacin stoi nasc Gospodin ù Rayu; toyest, yelli on pó fried Blaxenieh sfieh koliçieh, i stoyéli tú sfi prid obrazom, alli za plecchi gnegouiem.

8. MESCTAR. Sfeti Bonauentura; i Rikardo gouoré, dà Isukarst ne stoi pó friedi od Blaxenieh miestom; ma daye on vzuisсen ù miesto od Nebba nay viscé, gdieyé gnegouo pripiemenito miesto od Slaue; rádi toga gouorri Dauid Uzlieze sfarhu nebba od nebba. A S. Pauao, Vzlieze sfarhu sfieh nebbesa. Sctoie neima razummeti izuan Nebba; yer, kako Aristotio gouorri, nie miedne stuári izuan gnega: ma se imá razummeti unútra od Nebba, na nai viscé miesto od Nebba Empirea. Rádi toza zaglauglienyé gouoru, dà Isukarst Gospodin nasc visceyé od sfieh koliçich, i koliko miestom, i koliko vlasti, i gospostuom. Zasсto sfarhu varha od glaue Isu-

S. Bonauentura, i Richardo ù 3.

Sal. 97.

Aristotio Nie miesta izuan Nebba.

Digitized by Google

karstoue, nie magne ni Nebbo. Nà onó poslie to ișctesç znatti, yesuli ssi prid liçem recenoga nasega Gospodinna, gouorri zgóru recenni Rikardo, 3. dist. 22. dà hochiè. Gdiese moxe bogogliubno crouati, dà budúcchi Isukarst nà onomu Pristolyu l gnegoue slaue, toliko postauglien ù viscinu, ù iesto starhu stich, dà on ima ssé Blaxené, prid oiem pristetiem obrazom, i dà nitko ne stoi od zá-: i dá ssaki od oniezieh Blaxenieh, stoij s'velikom asti, i veselyem, yosç s'occima tellesniema, pó uzarsnutyu, za vidieti, i razmiscgliatti onó prisséto ;e: zasçto neimase rieti, daye niedan od recenieh laxenieh [kakoye recenò] za plecchima gnegouiea: yer dà pó srecchi tuy buddu, neznam billi bijli liko izuarsno blaxeni, kakosu onij, kijga bez prilanka vidé, i razmiscgliayu. Za tò dobro gouorri Petar, dà istij Anyeli xelé uxiuatti, i vidieti onij oraz priblaxenij, i prisseti.

Ssi sseti staichie nà Nebbu pridlicem Isucharstoriem.

VCENIK. Blaxenij ù Rayu, gouorecchi pò vzarsnutyu, hochieli vazda státi nà nogah, allichie lieti? I izuan toga uzobih yosç znatti, hochielì ukarst Gospodin nasç, i takoyer Blaxenij vazda iti bez prisťanka ù yednom miestu nà Nebbu; alhiése primiesctati s'yednoga miesta nà drugo kauztietti buddu?

Anyeli ne mogu se nasititi vxiuat Bogga.

9. MESCTAR. Skoto velij, gouorecchi od lassti od Blaxenich, dà Sseti ù Rayu, nechié imatmiesta dà siedé, ma prie dà stoye nà nogah: yer ghnútye, od dijlaa, alli od úda od tiela, cinijse e suprotiua lasnosti: ma státi nà nogah, i uprau, ijse dà toy st ányе pristoynoye tielu, ù kolikoye pútu odgnega diellouala dusca; yerboye yosç taiskladní, i karlí za diellouatti, i ouóse potuaryugouorenyem S. Agustina, ù libru od simbola, allid Vierouanya, gdie gouorri od Isukarsta, dà kadactij ù Chredu, alliti ù vierouanyu, dal Isukarst siedí lesnu Bogga otza, neimase razumieti od siedenya esnoga, kakosu vcigúena, i kako stoye úda, s'kolieni

Skoto ù 4.

Sseti ne siede, nastoye nà Nebbu vprau.

vidyenye S. Stiepana.

lieni prighnutiema, zasto sfeti Stiepan vidie Isuka sta dà stáìce nà nogah;, à nè dà sieyásce; moxese vo rieti, dà Blaxenij stoye nà nogah, za onij drughij ra log, toyest, zasto receni Sfeti, ù Nebeskov Darx ui, imayu bez pristanka hualiti, i slauitti Bogga, takoyer státi prid recenniem Gospodinnom s'priuel koin casti, za ouó dàke imayu státi ná nogah, à nè si dieti, kakosmo rekli, i kakoye yosc vidij dase obica ù Carqui. Neimayu takoyer siidieti, yerbo gliudi sie de kadsu trudni, i umoreni: ma Blaxenij nechie nigd bitti vmoreni, nikiése nasittiti za hualitti sfoga, i na scega Gospodinna, za ouó dake néchie sidieti. Koli ko poslie nà drugo dubio, vegliu s'Rikardom, dà go uorecchi od Isukarsta nascega Gospodinna, neimat misliti, dà recenni Gospodin bez pristanka stoii nà ye dnom miestu: ma dà kadgodier, kadmuye drago, onse primiesta ù drugá miesta, alli nà drugu stránu od Nebba, dáy za mallo vrieme; i razlogye ouije, erbo onnié podloxan onomu miestu: ma pó niekom pri stoyanyu, alli pó niekoy skladnosti, alli prilici, onoye miesto od réyeno Isukarstu; za tò pó gnegouu sfeto Vziscastyu nà Nebbo, onseye prikazao mnozie Sfetiem gliudem nà ouomu sfiétu, kako gouori S Pauao ù Diellieh od Apostola, nà pog. 9. velécchi S le, Saule, zastome progonisc? I Sfetomu Iuannu V nyelisti (kako sfiedoci Sfeti Yerolamo) zouécchi Nebbo, s'mnoziema druziema; kakose yoster kaza Sfetomu Francesku, od koga prikazanya p Carqua, gouorecchi: Gleda sluga Spasitegiia. G vorecchi poslie od Blaxenieh, vegliu, dà onni n gú otiiti u Rayu s'yednoga miestà nà drugo, k vidé, daye Boggu drago. çiechia toga S. Petar niedne sumgne, moxe otijti polak Isukarsta blijzu izdaleka, i otijti polak Isukarsta di Sfeti Nikola, li Sfeti Francesko, alli Sfeti Dominiko, Sfeti An nio od Padue, Sfeti Petar muccenik. Sfeti Bonau tura Kardinao, i Naucitegl, Sfeti Tomas od Aqu Naucitegl, Sfeti Ludouik Biskup, Sfeti Uinçenço V len-

Nigdase neumore Sfetì na Nebbu.

velika slobboda od Blaxenieh.

Priazan velika od Blaxenieh.

Digitized by Google

lençia, Sfeti Bernardin, Sfeti Antonin Arhibiskup, Sfeti Diego, Sfeti Yacinto, Sfeta Klara, i Sfeta Katarina od Siene, i ouij mogu pocchi gdieye, à gdie biecce Sfeti Petar, i ouako takoyer mogu vcinitti osta-li: aiii yoscter pocchi s'yednoga kora nà drughi, i toy mogu lasno ucinitti, radi millosti, i dara Boxyega, yosc çiechià gnih razgouora, kakoye vogha Boxyá: na nisctar nemagne, yosc dase blaxenij vklone, i oliele da miesu blizu Isukarsta, za pógchi nà drugo mieíto, yoscter podaleko, nè zatosu onni izbauglieni i seim magne smagnkaua razmiscglyanye gnih; zasto gdiegodier poyu, vazda imayu bogga prid ocimma; i izuan toga, pò krepoíti sfarhu naraunom, ù takom mieítu, gdiegodierse primieste blaxenij alli nà Nebbu, alli nà drugom mieítu vazda occima tellesnie-na vidietichie prisfeto couieccanstuo Isukarstouo slau-o, gouorecchi vegliu pò Súdu, i pó vzkarsnutyu.

Isukarstye vazda prid ocimma od Blaxenieh.

VCENIK. Reklisite odizgara, dà Isukarst naśç Gospodin, imà sfoye miesto, na nay viscem, i nà naydostoy-nem mieítu od Nebba, koyu ítuarya vieruyem, kako uar pristanouittu: nisctar nemagne yerboyç Nebbo veliko, uzobih dà nii recete ù osobito, ù koyoy strani i sfieta nahodíse onó prisfeto miesto Gospodinnouo?

10. MESCTAR. Od toga nemoxeşe znati istina; a nisctar nemagne Francesko Mairon, ù yedgnom negou Gouorenyu, velii, dà se moxe rieti, daye onó, miesto ù strani od Tramuntane, i paruo pò riecij Dauid-uieh, koi gouorri: Velicsak Gospodin, i veoma do-an huale [Dó oniezieh rieci koye sliede toyest] zem-lá od Tramuntane grad kraglia velikoga. Euò da gorri, daye grad velikoga kraglia, u strani od Tramuntane. kàxe, i potuaryuye opeta ouò riecima Luçiferuiema, koye Isaia Prorok pijce, nà 14. pog. Vzliestiu nà Nebbo: sfarhu zuiezda sidietichiu, nà gori od estamenta, u stranah od Tramuntane, koye rieci nebbi rekao, da onó miesto nie u strani od Tramuntane alli od Siuiera. I ouó buddi dosta za sfarhu od ouoga Razgouora, yerchiuse ya pripraui:i za razgouor koi sliedi, vcinitti,

Francesko Mairon.

Digitized by Google

RAZGOVOR CETARNAESTI.

VCENIK.

Pocetak od ouoga razgouora, pijtachiu yos nieke stuári sfarhu dubbia minutoga: ù ko muste zaglauili, dà miesto gdie pribiua Isu karst Nasc Gospodin, yest Nebbo Empireo, ù stráni od Tramuntane: nia mise cinij, dà tó nie velle prillicsno: zascto gliudi vazda molituu cinili Boggu; Ma gliudi od starieh vriemena cignáhu molituu pút Zapáda, à karstyani, scto smo mij ostái, put Istoka, à Turçi prema podneui. Dake ono miesto prisseto nie gdieste rekli?

Xudieli cinee molituu put zapada.

1. MESCTAR. Stuarye stanouità, dà xudieli cignáhu molituu pút zapada, i za zlamenie od ouoga, imáhu Sfeta od Sfetieh, ù Tabernakulu Boxyemu, pút zapada: kako vidimo ù Esodu, nà pos. 26. i yosctera Dauid, ù Salmu 67. gouorri Poyte Boggu, cinite put gnemu, koi vzlazij sfarhu zapada, Gospodinye ime gnemu. Ma nisctar ne magne, sk ouo biesce ucigneno, za zlamenouati, i ukazatti dà Isukarst pò Zapaddu od gnegoue smarti, imásce uzlies nà Nebbo, kako gouorri Sfeti Gargur, alli cho gouorri Nikola Liran, sfarhu verseta od noga Salma, toyest, dà pó onomu sctoye r nò, zlamenuyese, dà Gospodin imásce vzl sfarhu miesta gdie giudise klagnáhu, otiji molle, i gdiese klagnayu Anyeli, i ouoye mi Nebbo Empireo, gdiese Sfeti Anyeli klagnayu na mu Gospodinnu, i Spassieglin. Zató dake neima rieti, daye stauglien ù zapád Isukarst, ni magne d

S. Gargur i Nikola Liran.

tu

ù gnegouo prisféto Kraglieſtuo : ma ouó , toyeſt , molituu cinit pút zapada , hotiè Boog ù onó vrie-ne, daſe vcinij, za zlamenouat, i prorokouat muk-ku , i klagnanye Iſukarſtouo i yoſc nay poslie za drughi razlog, toyeſt , za duighnuti tyá gliubau , i ne práuo klagnanye od Pogana, iz púka sfoga , kij s'taſctijnom slúxbom klagnahuſe laxiuiem , i nepra-uiem Boggouom , k'ſtráni ód Iſtoka . Cholikọ pos-ie nà onó ſctoſi rekao od nas karſtyàna , vegliu , daye ſtuar ſtanouità , daſe cinij molitua pút Iſtoka . I rádi toga, mallo magne Sfé çarque velike, i mále, oſtála mieſtà posſechiena gdieſe molitua cinij , pò akiſe nacin cinee, i grádé, dà Pop , i oſtàle slughe od Ottárá , mogu imat i darkat (ù onọ ſcto moli-tuu cinee) obraz gnih pút Iſtoka . Niſctar nemagne ouóſe necinij , çiechiá erye Ray , alli mieſto , gdie ſtoí naſc Goſpodin , s'oné ſtráne : ma ſe sfé cinij , yerboſmo proprie biili izaghnani iz Raya zemagl-skoga , koiſe nahoddi ù Iſtoku. I za tócinijmo mo-lituu pút oné ſtráne, neka dà pó púttu od molitue , moxemo ottiti ù Ray nebeski : s' ciem yoſc vechie ſpouiedamo pó ouij nacin Iſtok, alli poroyenye od práuoga Sunça od praude , Iſukarſtà Goſpodina na-ſcega . Nie od potrebe poslie rieti , daye recenno mieſto Iſukarſtouo ù Stráni Iſtocnoye ; yerbo Dauid gouorri ouć rieci , toyeſt , Póite Goſpodinnu , koí uzlázij sfarhu Nebba od Nebba , k' Iſtoku : zaſcto oué rieci necinée , ní zaglaugliuyu niſcta ſuprotiua onomu , ſctoſmo rekli : yer kako gouorri Nikolà Liran , sfarhu oniezieh riecí , ondiſe ſamo occituye , da Iſukarſt vzlieze nà Nebbo , dieliuſciſe s' Goré Manslinske, koyaye poſtaugliena pút Iſtoka , blijzu Yeruſalema : alli , kako gouorri Francesko Mairon, da Iſukarſt ù uzlazenyu , koye vcinij nà Nebbo , biéſe obratio obraz sfoyu pút ſtráne iſtocnè ; i za tó moxeſe yoſc rieti, dà inij Charſtiani cinijmo molituu (kakoye recenò pút Iſtoka . Scto poslie Turçi mo-lituu ciné prema podneui , toy mallo vaglia , i cinij

Karſtyàni cinee molituu put: Iſtochu.

NiKola Liran.

Francescho Ma iron.

za

zà bit onni izuan'prauoga púta, i punni sfakoga pomagnkanya. Dake za zaglauglienye vegliu, dà Nebbo Empireo, i takoyer miesto, gdie Isukarst pribiua, yest, kakoye recenò odizgára, pút stráne od Tramuntane.

Turci molituuá cinee prema pod neui.

VCENIK. Dragobimi bijlo takoyer znatti ouó priliepo dubbio, toyest, hochieli gliudi na drugom Sfietu pò uzkarsnutuyu okusiti kadgodi koyugodier stuar alli yedúcchi, alli piúcchi. I ouóse neisctebez uzroka, poklisam ctijo ù Svetom Luçi, nà 22. pog. oué rieci, toyest. Ya odreyuyem vami kragliestuo, kakoga od reedi meni Otaç, dà budete blagouatti, i pitti sfarhu tarpeze moye, ù kragliestuu momu?

S.Luka.

2. MESCTAR. Stuarye veoma occitta Sfetiem Naucitegliom, dà nà onomu drugomu xiuotù, niedase néchie vcinit niedno pokriepglienye tellesno, ni od yedenya, ni od pitya, ni od Sfetieh, nì od Blaxenieh. nì yosc od ossuyenieh. I ouose vidí, i kaxe; yerbo Isukarst Gospodin nasc, gouorri ù Sfetom Matteu, ù 22. pog. velécchi od gliudij nakon ouoga xiuotà, toyest, Bittichie kako Anyeli Boxyi na Nebbu. Za to potrebnoye rieti dachie bitti táda gliudi duhouni, i oné ricci od S. Luke, koyesi tij rekao, i zazuao oudi, ueraglauglivyu kako tij razumiesc; zascto Sfeti Cirillo, i Sfeti Teofilo, tomacé oné rieci, i gouoré dase razumiu od okuscenya, i naslayenya duhounoga, koyechie Blaxenij imatti goru nà Nebesieh. Chaxése yosc ouó s'druziem razlogom, toyest, yer da Blaxenij imayu nà drugom sfietu okusiti koyugodi stuar, ouó tò gnih okuscenye smagnakalobi gnih slaua, za sctobise vcinillo za potrebu odgláda, alli od xeye: koye stuári niesu bez mukke. I dase yosc ouó neucinij za xéyu, alli za glád, niscțar nemagne nebi moglobitti, dà tielo ne otescka, alli dase nenapunii; koya stuar takoyer nebi biila bez trúda, i mukke. Akobise poslie tkoyer hotio oprieti na ouó, rekscí, da Isukarst pó Vzkarsnutyu yede, i hotie pitti, toy necinii niscta. Yer muse

Neblaguyese tellesno nà onomu sfietu.

S.Cirillo, i S. Teofilo.

Isukarst blaguà pò vzkarsnutyu somu.

Digitized by Google

muse moxe odgouoritti, dà on tó neucinii, za cinit vierouat, dà nà onomu sfietu imáse blagouatti: ma ucinii, za ukazati, i occittouati daye gnegouo práuó, i istino uzkarsnutye; kako dobro Sfeti Agostin gouorri.

VCENIK. Ako Blaxenii dake nebuddu yesti, nì pitti, nì takoyer ossuyenij, potrebnoye dà Sliedi, dà ochiuchienye od okuscenya, hoyechie imatti ù uztieh gnih, ostane izprazno bez potrebe, i necinécchi diello stoye. Molimuas reçitemi kakochie toy bitti?

3. MESCTAR. Sfeti Tomas, i Rikardo, gouoré, dobro dà tada nechie ochiuchienye od okuscenya imatti nikaqua razaxuanya, alli dachie varcchi, alli proxdricti ù sebbe unutra koyugodier ye stoysku tellesnú, alli pijtye: Nisctar, nemagne ochiuchienye od okuscenya (kako i ostála ochiuchienya) s'velikom dragosti, i naslayenyem, bittichie izpugneno ù Blaxenieh. A ochiuchienye ossobito od okuscenya, za plátu od trúda od postá, bittichie cudnouato nadareno yednom sladosti neizrecennom: kako s'drughe stráne ossuyenij, ù onomu ochiuchienyu imattichie priueliku mukku, rádi grieha od sladokosti, i od ostalieh bez broynieh, koye ucinisce.

V 4. od Sent. ù distin. 49.

Ochiuchienye od okuscenya, i ostala bitichie ù sfetiex.

VCENIK: Xelijm yosc znatti, hochiéli Blaxenii pó starhi od sfieta, mocch vidíeti sfoiema ocimma Bogga, alli boxanstuo Isukarsta Gospodinna nascega?

4. MESCTAR. Nà tóti odgouarám, dà, zasse er Sfeti Yob gouorri, i ù tielu momu vidiechiu Bogga Spasiteglia moga: nisctar nemagne nechiese mocch vidieti ocimma tellesniema, gouorecchi od gnegoua boxanstua; ni od oniezieh, koisu yosc nà ouomo Sfietu, ni od Blaxenieh, nì takoyer yosc ù nebeskom blaxenstuu; dobro dà s'drughe stráne moxese vidieti, ù koliko gnegoua slaua budde sfietliti u stuorenyu. I starhu sfegá ouochie bitti ù couecanstuu Isukarstouu, koyechie sfietliti s'slauom od gnegoua velicanstua. I ouoye onò scto hotiásce rieti Yob od izgára, toyest, dà pò vzkarsnutyu on ima-

Yob. 19 pog.

Po koi nacin boxanstuo bichie vidyeno oc cima tellesniema od Sfetieh.

Kakose razumiu rieti Yoboue od zgara

imasce vidieti Bogga, toyest, Isukarsta. I s'moiem tielom (gouorri ouii Sfet Couiek) toyest, buducchi xiu ù tielu: ma nè ocimma od tiela vidietichiu boxanstuo ù gnegouoy istoy narani: ma ocima tellesnicma, vidietichiu tielo Isukarstouo slauno, kogachiu poznatti daye práui Boog, tòliko çiechia boxye slaue, koyachie s'tietliti, i sinuti ù onomu tielu, koliko yosctera, erchie dusce Blaxene, vidieti ocimma od pameti gnegouo prisfeto boxanstuo. Za tó gouorri Sfeti Yerolim, dà oná stuar koya neima tiela, nemoxe bitti vidyena od oka tellesnoga, yosc gouorecchi nà Nebbu, Daze niedna stuar duhouná nemoxese vidieti okom tellesniem, yerbose samo gnima vidé koluri, i stietlos tellesna; i yosctera (kakoye recenò) vidiechiese Blaxenno couiecanstuo Isukarsta Yesussa Gospodinna nasccga: ma nè gnegoua prisfeta dusca, alli Boxanstuo, ní takoyer ouieziema ocimma vidiechiese Anyeli: i kako yosctera uechiese vidietti dusce od Sfetieh, vegliu ocimma tellesniemá, alli puteuniema, yosc dasu proslauglieme: ma nisctar nemagne oué stuári duhoune, vidiechiese ocimma duhouniema od dusce, kakose vidé stuari tellesne ocimma tellesniema, i pute vniema:

Stuari duhoune neuidese occima tellesniema.

VCENIK. Sfaki dan, i sfaku urru mallo magne, cuyem imenouat Blaxenstuo; zató dragobimi billo znatti, ucemse nay vechie uzdarxii ouo Blaxenstuo.

5. MESCTAR. Teólogi, starhu ceruartoga od Sentençia, ù dist. 49. gouore, da sfe Blaxenstuo, i sfè veselye od Blaxenieh uzdarxiise nay vechie ù trislaue, pó nacinnù od Krùna. Paruo onàye ù slaui sostançialoy; alli essençialoy, koya yest slaua od dusce, koyáse uzdarxi ù vidyenyu, ù uxiuanyu, i ù uzdarxanyu od Boxanstua. I ouóse zoué zlátna krunna: yer kako zlato draxeye, i od vechie sçiene negoli srebro, ní kositer, ní niedna taka druga stuar, i sfietglié, i xuchié; od koga zláta cinése chrunne kraglieuom, i gnih sinouom: tako ouá slaua sfietlíse, i natzhoddi veoma sfaku drugu stuar. Drugo,

ouó

ouó Blaxenstuo uzdarxise, i stoij ù slaui konsostantialoy, kovase ima od vidyenya od slaunoga cousanstua Isukarstoua, kóyaye kako yedan pút, i nacin, koinas vodij k'blaxenstuu poglauitomu zgóru recennomu; pò komu Isukarstu sfi imamo vzkarnuti, i proslauitise s'tielom: i çiechia ouoga slaua od tiela, zouése slaua, alli Blaxenstuo konsostantialo, yerbose tiéln pristoi. I za ouó, Isukarst rece, nà 17. pog. ù Sfetom Iuanu: ouoye xiuot viecnii, da buddu poznatti tebe sámoga Bogga prâuoga. I ouóse gouorri od slaue essentiale, alliti duhoune; ma poslie sliedij od slaue consostantiale, toyest od tiela: i onoga Yesussa Isukarsta, kògasi tij poslao. Tretye posie, blaxenstuo uzdarxiise ù slaui accidentaloy, kova nay vechie stoí krepka ù tri Viença Louoraua, toyest, ù Dieústuu, Martiriu, alliti u muççi, i tacoyér ù pripouiedanyu, i ù pláti od sfieh dobrieh dielia; i nay poslie, kako Rikardo gouorri, ù sfieh ostalich stuari dobrieh, ostaye ouó accidentalo blaxenstuo, yosc dasu veselya od sfake drughe stuári tuorené: mnoséctua od koijeh yesu bez broyna, kako gouorrí Sfeti Bernardo: i za tó bij obyauglieno takonam occittuye Discipuò ù gnegouieh exemplieh, kaye sfè Nebbo quier, alliti kgniga od pijsanya, i kaye sfè more inguast, i dasu pijsçi toliçi nà broyu, kolikoye listya od dubya pò sfem sfietu, za yedno a sfiem gliúdi od recenoga sfieta, koisu bijli, koisu sadé, i kijchie bitti: nebi podobni bijli, za izriet, i istomacciti velicanstuo, veselya, radosti, i míre od Blaxenieh, kolikoye yedan nay magni dielak. Dake blaxenstuo nasce duhouno nay vechiese uzdarxij, i yest ù vidienyu, ù vxiuanyu, i ù darxanyu od zitya Boxyega, alliti od Boxanstua.

Po Isu-Karstu imamo sfaxo dobro.

Velicanstuo od slaue Nebeske.

VCENIK. Vzobih yoscter znatti, hochieli yedan Sfeti ù Rayu bitti vecchma blaxen od drugoga, toyest (nekame razumiéte) hochiéli sfi Sfeti imat yednak dió od blaxenstua, alli nè?

6 MESCTAR. Nà tó odgouára Rikardo ù 4.

ù dist.

ù dist. 49. gdie velij da Sfarhu blaxenstuà, mogusse razmiscgliati duie stuari, toyest, oná stuar, ù koyoyse uzdarxij blaxenstuo, i naredba od Sfetieh. Koliko od onoga, ù cemsse uzdarxij blaxenstuo, pokli nie drugo negoli istii Boog, koiye yedno dobro nè stuoreno, gouoru daye yedan istij ù bityu, za sfieh yednáko. I pó ouij nacin yedan Sfetaç nie vechie blaxen od drugoga; yer sfi vidé, uxíuayu, i darxe yednoga Istoga Bogga; ma gouorécchi koliko od drugoga nacinna, toyest, od narebde od Sfetieh, pó ouij nacin, yedan Sfetaç moyese rieti blaxenij od drugoga: nè (kakosmo rekli) kroz uzrok Boxyi, ù komuye Blaxenstuo od couieka; negosi kroz uzrok od onoga, koise imá blaxen vcinitti, ù koliko yedan blaxen bistrie vidij Bogga, neg drughi, i gliubi yednoga istogga Bogga izuarsnié yedan, negoli drughi. I za potuaryenye od ouoga, Gouorri Glosa, sfarhu onieh riecij od Sfetoga Iuanna, V kucchi od Oça moga pribiualisćtasu mnoga, toyest razsike pláte i dostoyanya.

Pool nacin yedan Sfetaç Blaxenije od drugoga ne Nebbu.

VCENIK. Dobrouogleobih takoyer csuo, dà mi hochiete istomacit yosc ouó drugu dubbio, toyest, kochieli slaua od blaxenieh, i mukka od ossuyenieh, bitti vechiá pó Súdu, negolie sada?

7. MESCTAR. Odgouáram ù kratko, sà sfiem Naucitegli, dà Blaxenstuo od izabranieh, pó vzkarsnutyu, bichie vechié, negolie sada; yerbochie bitti Blaxenni; i ù dusci, kakosu sada, i tako yer ù tielu. I dobro dà niekoliçi nedadu ouó rieti; niscćtar nemagne Rikardo u 4. dist. 49. dake ouó, pó ononiu scćto pijsce Mescćtar od Sentençia, koi gouorí; slobodnose moxe vierouati, dachié Blaxenij imat vechiu slauu pò sudu, negoli od prie; yerbochie takoyer imatti vecchie veselye, kako sfiedocij Sfeti Agustin, i yosc vechie poznanye. I Sfeti Ierolim sfarhu Osea Proroka gouorri: kakose budde sud sfarsciti, vecchiú slauu od stoye sfietlosti, Boog ima ukazati izabraniem. Koliko poslie od ossuyenieh, vegliu, dà kako blaxenstuo od Sfetieh, bichie vechie pò Súdu, alliti pò Vzkarsnutyu ne-

s. Agustin S. Yerolim.

Blaxenstuo, i rughe bittichie vechie nakon ouoga xiuota

negolle sadà; tako yosc vegliu, da neuoglia, i mukka od zlieh, bittichie stanouitto pó recennom uzkarsnutyu, velle vechia negolie sada: yer kakochie dobriema Blaxenstuo bit daano za plátu: tako zliema, i olluyeniema, bittichie dána tuga, i neuoglia za mukku, i pediepsanye. I kako onij bittichie tada pláchieni ù dusci, i u tielu: tako i olluyenij bittichie pediepsani ù vieke, i ù tielu, i ù dusci. O Grescnici dake nesrecchnij, zascto spite stoyechi ù griesieh? Tescko, i yaoh vami, pokli gubite neizreceno dobro, i Blaxenstuo: i yosc velle vechie yaoh vami, yer za ouó imachiete mukke vieene.

Staui nà pamet grescnice tuar doglaui.

VCENIK. Vzobih takoyer znati, hochieli Blaxenij ù Rayu bitti golli, i naazi, alli obuceni, i ù koye hagline.

8. MECSTAR. Gouoru ù kratko, kako velij Seuerino, sfarhu Sfetoga Marka, dà nà Nebbu nechiemo imatti hagline, choyéchiese mocch razciniti: ma ù miesto od haglina, i machiemo sfietlos od slaue viecsne, koyachie sfietliti kakò Sunce prissietlo od viechouicanstua.

Bittichiemo obuceni ù haglinu od sfietlosti ù Rayu.

VCENIK. Hochieli gouoriti Sfeti u Rayu? Molimuas recitemi, i tachoyer ù choi yezik, toyest alli u Latin, alli u Italian, alli u Garcki, alli u zudioscchi, alli kako?

9. MESCTAR. Richardo gouorri, dà nà Nebbu pó vzkarsnútyu, hualíchie Bogga glásom, pokli yosc Dauid Prorok ouò potuaryuye, velechi: Veselya Boxyá, i huále gnegoue, u garlu gnih: Yerbo glás dohodi izgarla: Ma akobi tko hotio izkati, na koi nacin u Rayu mochiese riec zauarcchi, odgouarám nà tó, dobro dà recenij Rikardo gouorri niekolike razloghe naraune, dachiese tó vciniti pò krepossti Boxanstuenoy, koyoy nikaqua stuar nie mucsna. Ciechia toga u Rayu hualíchiese, i slauit Boog iezikom glasouitto, i tellesno, nè u Latinski, ni ù Garcki yezik: ma tadáchiese gouoritti, i hualiti nasc Gospodìn ù Xudioski yezik.. Izató Nichola Liran sfarhu oniezieh

Rikardo ù dist.49.

Glasomchiese hualiti Boogà Rayu.

Nikola Lirainsfichie: yezici pristati ù Rayu, izuan xudioskoga.

Yezik Isucharstuo vlasctitti, yest xudiosschi.

Yezik paruij, i nay posliedgni, yest xudioski.

Aristotie.

zich rieci sfetoga Paula, koye pisce Korintianom, ù 13. pog. od parue Epistole, alliti kgnighe, koye gouore: Illichie yeziçi pristati. Velij, dà nà onomu sfietu, sfi yeziçi pristatichie; izuan xudioskoga, yerchie sam on ostati, kojemchie blaxenii hualit Bogga. I ouochie bit ucigneno pó naredbi Boxyoy, za vechie razloga, parui od koiehye ouij; yerbo ouij yezik bij nareyen, i zauarxen od Bogga ù Rayu, koiem gouoráhu nasci paruij Roditegli, Adam, i Eua: i zascto dà nebuddu onni sagriescili, ouibi sam yezik bio, kako gouorri Rabbin Mose. Dake oui sami imá ostati ù Rayu. Drugo, yerboye ù ouii yezik Isukarst gouorio. I yosctera náyposliechie sudit sfiet ù ouij yezik. I takoyer dachié ossudu ù pomocch od dobrieh, i supratiua zliéma. Dake kako ouij yezik bij paruj od sfieh, takòchie bit nay posliedgní: yerbose ù ouii yezik nemoxe izrieti niedna stuar zlá, rádi gnegoue cistochie, i sfetigne. çiechia toga da sada tko hochie innako ucinitti, i rieti koyugodier zlu stuar ù ouij yezik, potrebnobi bilo, dà idé obhodom ù gnegouu gouorenyu, i ouó od drugoga neizlazi kakoye recenò negoli od izuarsnosti gnegoue.

VCENIK. Hochiuuas yosc pitati, poklisce rekli, dà Sfeti ù Rayu gouorichie, hochiéli Sfeti, i Blaxenii opchiti zayedno nà priateglsku, i hochiéli imatti razgouor od gnih besieda, i opchienya zayedno. Molimuas istomacitemi ouó, zasctouas drugo nécchiu pitati za sada, buducchi yur doscli nà sfarhu od ouoga Cetarnaestoga Razgouora?

10. MESCTAR. Aristotio ù Etiçi gouorri, daye stuar vlasctita od priateglia, razgouorit yedan drugoga, i zayedno opchitti priateglschi, i yedan drugoga vidieti, i yosc zayedno razgouaratise od liepieh, i dobrieh razgouóra. V Rayu dache Sfeti nechić bit izbauglieni od ouieh stuari, pacekséchie razgouarati, i zayedno opchitti vecchma priateglski, i zuarsnie, neg mij cinijmo s'nasciem priategli; yerboye nasce priateglstuo ne izuarsno; ma ouó priategl-

eglstuo, koyechiè bitti gorì, bittichie prisfeto, i ri izuarsno. Ah kolikochie rádos, i sladós imatti edan od Sfetieh, kadase budde razgouaratti, i opchiti s' druziem, kakoto s' Anyelima, s' Blaxenom Dieuiçom Mariom, alli s'ostáliem Sfetiem. I onó Stoyeć velle vechie, razgouoratise, i opcchiti s'naziem Gospodinnom Yesussom Isukarstom. Sfarscimo ake yur ouij Razgouor, nekà ya mogu koliko prie atti pocetak ouomu koi sliedi, koi kako sçienim, itchie nay pokogni.

Priazan od ouoga xiuota, nie izuarsna.

Razgouaratichie megu soaom Sfeti

RAZGOVOR PETNAESTI.

VCENIK.

DRie neg sfarscite vasçe Razgouore, usobih znatti niekolike stuari sfarhu molitue, koyu Sfeti csiné za nas ostalieh. Molimuas dake za dat pocetak ouomu Razgouoru nay posliedgneu, reçitemi mallo, moleli sfeti sada za nas Bogna Nebbu, i takoyer za one dusce, koyesu ù Purtoriu.

1. MESCTAR. Sfeti Tomas ù 2. 2. ù quest art. 11. gouori, dasu bijli niekoliçi, kij goubráhu nć: ma nisćtar nemagne niscta to tako; maye, innako, yer Molitua koyaye vcignena za druzich azij od Karitati, i kolikoye yedan izuarsnij ù oy, tolikoye izuarsnia Molitua; i takoyer ouij, arsnie ciné za nas ostalieh Molitue, kosmo yosc oútu, koi imamo potrebu dasmo pomoxeni. I tayer kolikosu vecchma stisnúti s Boggom, toliko mocchnié gnih molitue; poklie naredba od stua-

Opinion zla.

Digitized by Google

rij. Boxieh tako upúchiena, dà ftùari gòrgne poslegliu, i dielluyu ù dógmieh, kako vidimo sfaki dan od biftrochie, i sfietlofti od Sunça ù aeru. Ràdi toga Sfeti Pauao pijfcucchi xudiellom, nà 7. pog. od Ifukarfta nafcega Gófpodina gouori: Priftupiufci po febiiftomu k'Boggu, za moliti fe za nas. I zatò Sfeti Yerolim pijfcucchi fuprotiua Vigilançiu, gouorí, dà ako Sfeti Apoftoli, Mucceniçi, dokle biehu nà ouomu Sfiétu, kad imáhu za gnih bitti pomni, cignáhu molituu za nas oftalieh: koliko vechie imamo vierouati, i darxati za ftuar ftanouittu, dà fadà, gori nà Nebbu; pokli fu yur primilli, i imalli Krunne, i plátu? sfé ouo gouorri S. Tomas. Cinée poslie takoyer molituu dufce od Blaxenieh na Nebbu, za dufce, koye fu ù Purgatoriu; yer kako gouorri Rikardo, úda yaka, i fnaxita ù tielu, pomagayu slaba, i ona koya imayu potrebu; tako prem cinijfe ù tielu miftiku od Sfete çarque, toyeft ù skupu od viernieh; toga rádi nè famo úda, koya meyu fobom imayu potrebu imayu fe zayedno pomagati: ma yofc onij, kij neimayu potrebe dafu pomoxeni, imayu pomócch onieziеh, koie maye potreba dafu pomoxeni: oné dufce poslie, koye fu ù Purgatoriu, budúcchi onne ù Karitati, yefu úda od tiela miftika od çarque: i imayu potrebu dafu pomoxene. Dáke priftoynoye, dà dobri, koifu úda od çarque, i koij neimayu potrebu dafu pomoxeni, pomogu s'gnih molituami, one neboghe, i potrebne dufce, koye ù Purgatoriu.

OuaKofe ima darxitti. S. Yierolim.

4. dift. 45.

Sfeti molè za xivieh, i za martuieh

Dufce od Purgatoria ù dafu od çarque.

VCENIK. Molitue, koye cine Sfeti za nas oftalieh, yefuli vazda vslifcáne? Izuan toga, uzobihyofc znatti, videli, i poznayuli nafce Molitue?

2. MESCTAR. Gouorri Rikardo da Blaxeni mogu vcinitti molituu Boggu pò dua nacinna, toyeft, alli occitto, alli iftomaceno. Koliko od paruoga nacinna; dufce od Sfetieh cinée molitue za nas, kada occitto pijtayu ù Boggá, dà koyegodi dobro nami oftaliema: alli kada pijtayu, dà nam profiti

V 2. dift. 45.

koye-

Digitized by Google

toyegodi zlo, alli griehe. Koliko poslie od drugoga na-cinna, cine takoyer Molitue recenij Sfeti, istoma-ceno, toyest kada gnih dostoyanya, koyasu prid Li-cem Boxyiem, nè samo gnima ostavu nà Slauu; ma yosctera kolikoye od gnih strâne, i namisu, kako pomocchi, i za tó moxese rieti zà zaglauglienye, dà koliko od paruoga nacinna, Molitue, koye cinée Sfeti za nas, vazdasu vslišcane: yer pó ouij nacin nè pitayu niednu stuar, negoli onó scto vidé, dà Boog hochie ucinitti s'gnih Molituami. Koliko poslie od drugoga, niesu vazda molitue gnih vslišcane: i tó se prigáya rádi zapriecica, koyesu z'nasce strâne. Nà onó pos-lie scto naypokogne isctesc znatti, toyest poznayuli, alli vidéli Blaxenij nasce Molitue, veglia dà poznà-yu, i dà vidé, i ouó, yer occittò vidé, onó scto ù Boggu; yoscter dà ne vidé sfè onó, scto vidi Riec, alliti Boog: niscstar nemagne stuarye, koyáse moxe yasno vierouatti, i ù kazati, dà recenij Sfeti vide sfè onó, scto cinijmo, i gouorimo, li yosc scto za cást Boxyu, i za postouati gnih cinijmo sarcem; dó-ale gouorri Rikardo. Pó koi nàcin dusce od Purga-toria, mogu znatti Molitue, alli pomocchi, koyese cinée za gnih: nie potrebnò tó isto opeta gouoritti, yasctosmo tó rekli odizgára, ù dubiu 2, ù sedmom Razgouoru.

Pochoi nacin Molitue odsfetieh vasdasu vsliscya-ne od Bogga.

Vet: vide Bogga, manè sfè onò scto vidi Boog.

VCENIK. Prie neg próyemo na priéda vechie, molimuas recitemi mallo niekolike stuári od nadare-nya, alli od vrescenya od dusca, i od tellésa slaunich, toyest, kolikasu, i kaquasu.

3. MESCTAR. Sfeti Tomas gouorri, dà bez sumgne niedne, Blaxeniemase dáyu boxansteniem na-cinnom nieki dári od Bogga, kadase prieselé, i príyu u slauu. Koye daroue, alli vrescenya zouu Bogoslo-ci, Parcchié. I razlog od ouoga yest ouij; yer kada hochie vierenik douesti ù kuchiu sfoyu vierenicu, vrescenya gne pristoyese k'parcchij gnè; takóse pri-gáya Blaxeniema, tay càs kakosu ù uedeni ù darxauu nebesku, kako ù kuchiu Boxyu, koie zarúcio; i

4. dist. 49.

 parf-

Digitized by Google

Sctoye vresce- nye, od sfetieh.

parſctenouao sfaku duſcu blaxenú za ſebe iſtóga, s' priuelikom gliubaui: za tó za riet ú kratko, oné duſce, i oná tellesá, i maliſu parcchiu, i vreſcenya, od Bogga blagoslouglienóga: kako dobro gouorri Iſaia, na pog. 61. ú kipu od sfakoga blaxenoga, toyeſt: Obúce mene Goſpodín, ù hagline od ſpaſſenya, kako viereniçu vreſcenu kolainami stoiéma. I za tó oná taka vreſcenya od Blaxenieh, od zgradé nebeske, zouúſe parcchie, Rádi toga ouoy parcchij (kako gouorri S. Tomas) priſtoyeſe ouá iſtomacenya, toyeſt, parcchiaye yedno viecno vreſcenye od duſce, i od tiela, podobna xiuotù; koi napreduye vieke, ù viecnomu blaxenſtuu.

S. Tomas ſpouieda' ſctoye oua parchia. V 4. diſt. 49. art. 1.

UCENIK. Cſuoſam ſctoſi rekao od ouiezieh vreſcenya: ma niſctar nemagne nieſtemi rekli broy gnih, kako ya izkah?

4. MESCTAR. Broy yeſt ouij, yerboſu tri parcchie od duſce, à cetiri oné od tielá; oné duſce, oueſu.

Paruaye recená Vidyenye biſtro.
Drugá, Vxíuanye gliubgliexgliuo.
Tretyayſe zoué, Darxánye nanouitto.

I ód ouiezieh parcchiyá, rékoſam ódizgára, dà ù gnih náy vechie vadàrxiſe Blaxenſtuo naſce duhouno. Oné poslie od tiéla, ouéſu, koye sliedé.

Parua, zouéſe Biſtrina, alliti Sfietlos.
Drugá, Ne tarpglienye od mukke.
Tretya, Tancijna.
Cetuarta, Harlochiá.

Blaxenij imatichie parcchiu od sfietloſti, ù kolikochie bitti vreſceni od yednoga prilícpa kolúra, koichieſe gnima priſtoyati; i imatichie yednu taku Sfietlos: dachié bitti kako Sunçe, kakó gouorri Goſpodin: Sfietlíchie bitti prauedni, kako Sunçe, ù kraglieſtuu oça gnih. Imatichie yoſc parcchiu od Netarpglienya od mukke: za tó onichie bitti ſahragneni, i ſacíuuani od sfakoga razcignenya, i takoyer dà nemogu vmriéti; i dà neimogu nig da bitti uvrieyeni niodchoga. Imatichie takoyer Blaxenij tretyu parcchiu,

:hiu, koyaſe zoué tancijna, ù kolikochie yedno tielo
od yednoga Blaxenoga, mocch ſtáti zayedno z'dru-
ziem tielom od drugoga Blaxenoga, ù onomu mieſtu,
bez razdieglienya, alliti bez vklognenya od drugoga
tiela Blaxenóga. Cetuarto, i nay pokogne, Blaxenij
matichie yoſc nay poslié parcchiu, alliti vreſcenye
od Harloſti, pò koyoy sſaki od Blaxenieh bittichie
aſtan, i imachie priueliku harlochiu, za izuarſcitti
eoma laſno, sſako diellouanye od tiela slauna, bes
iednc mukke, nì truda; pacek duſca mochie kre-
uuti sſoiem tielom, toyeſt, ottiti, i priſelitiſe ù mal-
o vrieme ſaſima, s'yednoga mieſta ù drugo toliko
aleko, koliko gnemu drago budde. I ouoye sſè
nó ſctoſe za ſada i mà rieti, od ouoga ureſcenya.

VCENIK. Nà koyu sſarhu, alli za koi vzrok
náchie Blaxenij oué parcchie, alli quó vreſcenye
duſci? Molimuas reçitemi sſaku ſtuar?

ſ. MESCTAR. Parchie od duſce Blaxené,
eſu tri, kakoye recenò, yer odgouarâyu triema
repoſti Bogoslounima, pó koiéh krepoſti, duſce
ıdı na sfietu, duixúſe Boggu, pó milloſti; i zayed-
o s'gnome ſtiskuyuſcę s'gnęgouiem Boyanſtueniem
elicanſtuom; nekaſu yoſc i nà Nebbu poslie ſtiſ-
uc k'iſtomu Goſpodinnu, pò slaui. Za tó, paruoy
repoſtí, koyaye Uiera, odgouarayoy Vidyenye
oye, koyaye práua pláta od viere. Drugoy kre-
oſti, koyaye Karità, odgouára vxiuanye od gliu-
ui, ù gnegouu Boxanſtuenomu Velicanſtuu. Tret-
y krepoſti, koyaye vzdanye, alli vſſanye, od od-
uára viecno ſtanouitſtuo od darxánya, toyeſt, za
dielitiſe vechie nigda od Bogga naſcega Goſpodin-
. Parcchię, alliti vreſcenya od tiela slauna, yeſu
iri, koyechie bitti nareyene ù onieh telleſieh slau-
h: kako vidimo yoſc daye nareyeno ù tielu glud-
omu, koeye ſtuoreno od cetiri Elementá. I zaſcto
ſadá naſca telleſa patté nıekoya pomagnkanya,
oz vzrok od ouà cetiri Elementa: zà tó dake kako
orri Sfeti Bonaucntura ù cetuartomu, potrebno-

Razlozi, i schladnoſti od vreſcenya od duſce.

Triſu vreſa od duſce.

S. Bonauentura

 ye,

Digitized by Google

ye, dà s'cetiri parcchie, alliti urescenya, onse ucinij blaxen, i izuarstan. Yer mij vidimo sada, dà nasce tielo ostayé tmasto: i yosc scstoye gorre, ù dusci imamo poxudu od lakomisti, od stuari zemaglskieh, koye kupimo, alli imamo od Elementa od zemglie: kakò takoyer imamo razcignenye od tiela, od Elementa od vode, koyaye podloxna nà pàchienye, i sfietlaye, à puteuna poxuda, dàye, i cinij razcignenye ù dusci. Imamo poslie takoyer od aera sada, da nasce tieló neyakoye, i slabo, pó priliçi, i pó narraui od aera, koi lasno prighibase, dayese pridobitti sfakoy drugoy malloy stuari. Ouako, prem vidímo daye i ouo nasce tielo: ma ouoye poslie, sctoye od vecnié potrebe, alli scto vechie uddinam, er vidímo dà dusca tolliko làsno pristayá, i pridayese sfakomu vietru od oholasti, i od tascte slaue, nay poslie od oggna, koi s'sfoyon vrucchinom grie tielo, i pomága probauitti yestoyske imamo ù dusci vrucchinu od puteunieh poxuda, i yoscter od rasarbe: yerbosmo odgne làsno ganúti nà rasarcbu, i nà nenauidos. I çicchia er nà drugom xiuotù, sfà zgòni recenà pomagnkanya, imayuse duignuti, i ukloniti, pó drughe stuári sfere, koyesu suprotiune zliema: neka ouó nasce tielo budése vcinitti izuarsno, i sfeto. Za ouoye Boog narédio, dasu cetiri parcchie, alliti vrescenya od slaunieh telesà, toyest, suprotiua razcignenyu od zemglie, sfietlos: suprotiuà vodi, nepodloxenye nà pachienyé: suprotiuà slabosti od aera, tancina: koyase néchie dat pridobit nikomu: ma mochie uliesti unútra ù sfaku drugu stuar: suprotiua poslie vrucchini od oggna, lasnós, alliti harlós. Odkoye pó ouieh stuari, tiélo tadá ucinichiese kakó duhouno; i podloxno dusci: kako gouorri Sfeti Pauao, ù paruoy kgnizi, koyu pisce korintianom, nà pog. 15. gouoréchi od vzharsnutya, toyest, fiése ù razcignenyu: vzkarsnuyese ù nè razcignenyu: fiése ù tielu xiuinskomu; vzkarsnuyese tielo duhouno.

Razlozi od vrescenya blaxenieh.

Sfachi couiech ima xudieti blaxenstuo s'dobrien diellima.

Uzroch zasctoye Boog naredi ocera.

S. Pauao.

VCENIK. Velikoye vrieme, dà ya xudim dabi

[illegible]

Digitized by Google

no doſcli ðudi, gdieſmo yur priſcli, yerbiſi uzó dani recete niekolike ſtuari od slaue od Raya, toyeſt, velli onna velika bez miere, alli kakoye?

6. MESCTAR. Sijnko moy, dobro da odizgára, ù Cetarnaeſtom Razgouoru, ù petom dubiu, rekaoſam yur niekolike ſtuari sfarhu togá ſcto iſ-ſteſc znatti: Niſctar nemagne za odgouor vegliu, dà slaua od sfetieh tolikoye velika, daſe nemoxe izrieti. I daye ouó iſtina occituyenam Iſaia Prorok, na 64. pog. gdie gouorri oué rieci: Od kleye sfiet niéſe nigda sliſcalo, ní ſu takoyer uſci cſulle, oko nie nigda viedelo, onó, ſctoye Boog pripráuio tebi, bez tebé. I Sfeti Pauao gouorri ù paruoy kgnizi korintianom, nà 2. pog. oué rieci, toyeſt, oko nie vidielo, nì uſci niéſu cſulle, nì magneye ù ſarçe od couieka uliezlo onó, ſctoye Boog pripráuio datti onieziema, koiga gliubé. I Sfeti Bernardo pribogogliubni Naucítegl, gouorri: Slauaye nebeska toliko velika, daſe onna nemoxe izmieriti; toliko duga, dà ona nemá sfarhe; toliko ù mnoſctuu, daſe nemoxe pribroiti. i nay poslie toliko drága, daſe nemoxe proçieniti. Rádi ouoga nè bez vzroka Sfeti Anſelmo, i Francesko Mairon, ù kratko tomacé petnaes diella od slaue od Sfetieh, s' toliko druzieh mukka, koyechie imatti oſſuyenì, koyeſu ouó, ſcto sliede, upiſſane ù tri Peteriçe, alliti ù tri diela.

Blaxenſtuo od Sfetieh nemoxeſe izrieti. S.Pauao

PARVA PETERICA.

Paruiye, Zdrauye, bez nemocchi
Drughi, Laſnos, alliti Harlos, bez tegochie
Treti, Sloboda, bez sluxbe.
Cetuarti, Obiglnoſt, bez pomagnkanya.
Péti, Liepotà, bez grubochie.

DRVGA PETERICA.

Scéſti, Mir, bez ſméchie.
Sedmi, Priateglſtuo, bez nenauidoſti
Oſmi, Poznanye, bez himbe.
Deuéti, Netarpglienye od mukke, bez vmarloſti
Deſéti, Sfetigna, bez ſagrieſcénya.

Digitized by Google

TRETYA PETERICSA.

Yedanaesti, Mladost, bez starosti,
Duanaesti, Krepos, bez suprotiue.
Trinaesti, Slaua, bez potisctenya.
Cetarnaesti, Veselye, bez zlouoglstua.
Petnaesti, Sianouitstuo, bez stráha.

VCENIK. Stuarye stanouito cudnouata ouó, blaxenstuo; reçitemi mallo, moxelise imat nà ouomu sfietu?

Zle opinioni od Blaxenstua.

7. MESCTAR. Mnozi pó prie zlosu rekli, i darxali od Blaxenstua; yer niekoliçi su bijli, koi stauglahu gnih blaxenstuo, ù bogastuu, i ù imanyu vriemenitomu, kako cignasce Nabal, od kóga cinij spomenu, ù paruómu libru od kraglieua, nà pog. 25. i ù Sfetom Lúçi, gdie ù gnesto od ouoga (kako pijsce Pepin ù gnegouu Quadragesimalu) stauglia onoga Bogaça; dobro dà Sfeti Antunin ù gnegouoy Istori. par. 1. tit. 5. §. 16. pog. 2. gouorri, dave bio yedan od rodyàka od Zakarie, oça Sfetoga Iuanna karstiteglià. Druzisu poslie hotieli, dase blaxenstuo uzdarxij, samo ù naslayenyu od diella puteunieh. Chako Epichuro, i Lamech, koi bij parui nà sfietu, koise duachrat oxenij. Druzij nay poslie gouoráhu, dà Blaxenstuo stásce ù Gospodouanya, i ù Mogucchstuu kakoto biesce Alessandro Uelichi, i Neron, i Nabuchodonosor. Ma nisctar nemagne sfisuse ouij priuarili, kako takoyer i sadase varayu mnozi zli karstyani, kij yosc dà vieruyu, nisctar nemagne diellima sliedé rázkosce i naslayenye od ouoga sfiéra; i stauglia yu sfu gnih xemgliu, i poxudu ù oué stuari tasctne. Za odgouor dake od onoga sctoste pitali, vegliu, dà nà ouomu sfietu moxemo imat, samo yedno niecho mallo vdieglienye od blaxenstua; ù koliko obsluxuyemo zapouiedi Boxye, i od Sfete çarque. I od ouoga Blaxenstua gouorásce Dauid: laxéni neoçquargneni ù pútu; chij hode ù zakonu Boxyemu. Ma gouorecchi od prauoga, i izuarsnoga blaxenstua, vegliu dase onno nemoxe imati

Bogataç od vanye sva sfasce se Nabal.

Lamek bij paruij Koij se doaKrat oxenij.

Ouoye prauo Blaxenstuo.

ti oudi nà sfietu; zaſcto onó uklagna, i goni od couieka sfáko zlo, i volcga napúgna sfakoga dóbra. I, zaſcto erye couiek nà ouomu tuxnu sfietu, pun sfake neuoglie, kako gouorri Sfeti Yob: Couiek royen od xene, xiugliecchi ù kratko vrieme, napúgnaſe mnozieh neuóglia Csiechía, toga, nemoxe çouiek bitti blaxen nà ouomu sfietú punnu túga, i neuóglia.

Punye tughe, i neuoglie oui sfiet

UCENIK. Meniſte rekli odizgára, dachie muſche glaue, ù muſckom bityu, dà xenske, ù xenskomu vzkarſnuti. Dake yeſt vechie godiſcta, dà ya xelim znatti yedno priliepo dubio, koyeye ouó, toyeſt, hochieliſe nay poslie ù kraglieſtuu priblacenomu Iſukarſtoum, ſahraniti gliudi, i xene ù broyu yednáko, allichie bitti vechie muſckoga, alli xenskoga.

8. MESCTAR. Sfarhu togá vechieye Naucitegliа gouorillo, meyu oſtale yeſt Pelbarto ù gnegouu Roſariu od Teoloyie, ù 2. lib. nà pog. koye pocigne, Couiek; i yoſctera ù Pomeriu, ù 3. art. od ſel. 34. Za odgouor dake vegliu, dà ſparuà ciniſe, dachieſe yednáko broyem ſahraníti nà Nebbu, muſcko, i xensko. I káxeſe pó ouí nacin, toyeſt, dà Adam nebude ſagrieſcio ù Rayu, tolikóbiſe múſckoga, koliko xenskogá ſahranillo. I ouóye iſtina; yerbo Sfeti Tomas tó gouorri, ù Quolibetich, i Rikárdo, ù drugomu od Sentençia: ma, kako gouorri S. Gargur, ù onòmu bityu od prauednoſti, od paruieh roditeglia, ù Rayu, ſamo Izabranij, i onij, kijbiſe imalli ſahraniti, rodilibiſe. Dake sliedi, od onoga ſctoye receno, dà nà Nebbu nay poslie ſpáſtichieſe toliko muſcchoga, cholicho xenschoga. Niſctar nemagne ouij razlozi nè ſiluyu pamet naſcu, za vierouatti ouó: nacé vechie, dà onij razlozi neuaghayu; yer ù Rayu tolikobi bijlo muſckoga, koliko xenskoga, yednáko broyem, nè za drugo, negoli çiechia plodà, nà koí ſi onada imáhu naſtoyati: çiechia erim ouó bieſce bijlo zapouidyeno od Bogga, kakoſe ctij ù libru od Geneſi, ù 2. pog. kada recè: Ráſtite, i uzmnáxayte. Ma ſada nie tako. Rádi toga, pó potopu,

daóye

Digitized by Google

dàóye zakon od vencánya, koi sada nezauexuye vazda couieka: ma kakose prigáyayu vriemena, za bit dà ouá zapoued potuaryuye, toyest nareyuye dase ima vcinit, kako gouorre Naucitegli. Sada dake, nebuducchi sfi podloxni, ni poduczani gliudi za oxenitise, ni xene za vdatise; i yosctera, nebuducchi barxech yednach broy od gliudij, i od xéna, onij razlozi neuagliayu, kako takoyer neuagliahu ù vrieme od Prauednosti: pokli moxe bit, dà potom toga kakobise rodilli nà sfiet izabràni, dabise yoscter rodillo vechie musckoga, negoli xenskoga, ù nay posliedgnem koliemu, pokli onij nay pokognij nebise vechie xenili, ni udauali: kako takoyer ni nà Nebbu nechié nà toy nastoyati; yerbo góru: Ni se xenè, ni udáyu. Gouorri Sfeti Matteo nà 22. pog. Drugo, cinijse, dà muscke gláue, koyesechie sahraniti, imayu vechie bitti nà broyu, negoli xenske. I ouòse káxe pó onomu scto pijsce Aristotile, ù paruom libru od Politiche, koi gouorí, dà muscka glaua naraunìem nacinnom dostoyniaye, i izuarsnia, negoli xenska. Ma ù slaui nebeskoy imá bitti sfarscena, i nay vechia izuarsnos: dake çiechia ouoga razloga, koie pritnard, i yáki, broy od gliudij bichie vecchí, negoli od xéna. Nisctar nemagne ní ouij razlog takoyer vaglia, nie dobar; yer nà Nebbu, nechie bitti tolike izuarsnosti, dachie pogubitti, i razcnitti narau; çiechia toga daye onij razlog dobar, imalibismo yosc rieti, dà sfè xene imalebi vzkarnutti musche glaue; scto nie istina, kakosam vkazáo, i rekao odizgára. gouorecchi od vzkarsnutya. Tretye, cinijse, tyosc, dachiese xená sahranit vechie, negolí gliudi. I ouóse káxe s'ouiem razlogom, toyest, yeraosu xene vecchma bogogliubnie, negolisu gliudi. Za tó Sfeti Agustin gouorri onó, scto mallo magne sfaki dan poye Carqua Sfeta, kada gouorri Blaxenoy Dieuiçi, toyest, Molisè za bogogliubne xenske glaue. Dake bichie vechie xená, negoli gliudij ù Rayu nisctarne magne, dà za sfè erse cinij, dasu xenè vecchma bogogliub-

Musche-su glaue izuarsnie, negoli xensche.

Treti razlog.

gogliubnie, pó niekom zduorniem vidyenyem, negoli gliudij, zašćto Sfeti Agustin gouorri oné rieci, ù kolikoye narau gnih kašcgná nà plac, i za bolietiše yedniem túxniem, i neuoglnienì: nišćtar nemagne gliudišu ù oštale stuári velle krepkij, i yacci, i yošćer pó oui nacin vechie bogogliubnij. Za zaglauglienye dake odgouarase nà dubio, dà nie našce diello, ni se nami pristoi, dà mij odlucuyemo, alli od reyuyemo broy od izabránieh, koí broy sám Boog ù istinu zná, i gnemuye ocit. Ciechia toga neimamo od véchie pomno toy iskatti; ma prie imámo cinitti pokorru za našce griehe, i darxati za stuar stanouitu, dà onij, kij buddú dobro dielloua-ti, i illišu gliudi, illi xene, otijtichie ù xiuot viecni; akoli vciné zlo, pócchichie ù Pakao, ù oggagn viecnij, kako gouorri Sfeti Atanasio, pace Sfetó Pijšmo; zatoi imáše vierouati, i darxati kako od viere.

Xenešu vechie bogogliubnie pò nieki nacin negoli gliudi.

Odgouor nà dubio.

VCENIK. Veomamie zadouoglieno sfarhu dubia minutoga. Nišćtar nemagne uzobih, dà nii yošc recete, hochieli bit vecchi broy od karstyana, kij na starši od sfieta bittichie izabráni od Bogga nà slauu nebesku, negoli karstyána, kijchie osuditi.

9. MESCTAR. Prie negoli ya dám odgouor, potrebnoye dà ya recem niekoliche stuari, i paruo, dà broy od Izabranieh, ima bitti priuelicak. Ciechia toga Boog gouorecchi Abramu, recè ù librù od Genesi, nà 15. pog. Pogleday nà Nebbo, i pribroy zuiezde gnegoue, ako moxešc: tako prem bittichie tuoy národ. Takoyer Dauid ù Salmieh gouorri od broya od Izabránieh, dachie gnih bitti vecchí broy, negoli parxiné morske. I Sfeti Iuan ù Obyauglienyu, ù 7. pog. occitie gouorri, i tomacij veliko mnošćtuo od izabranieh, gdie gouorri, dà on vidie yedno velicho Mnošćtuo, koye nitko ne mogášce pribroitti. Euó dache kako broy od Sfetieh bittichie velik, pace priuelik. Nišćtar nemagne Dionišio Chartušian, sfarhu sfetoga Mattea, nà 20. pog. gouorri daye stuar prilicna, i lašna vierouati, dà

Izabránieh Bozyieh bichie priueliki broy

broy

broy od osſuyenieh, nad hoddi broy od izabranieh, od Anyela, od Hudóba. Za tó za potuaryenye od ouoga, ctiſſe velle exempla, alliti naúka, i naulaſctito od yednoga, ſcto ſpouiedá Sfeti Viçenço od Valençe, koi gouorri, dà yedan Arkidyach od grada od Leona, imà pò obyauglíenyu, dà od trideſti tiſſuchià çegliádi, koye vmrieſce, ſamoſe ſpaſoſce, i ſahraniſce pét. I Sfeti Yerolim gouorri ù sfom Teſtamentu, dà od deſet tiſſúchia cegliadi od zla xiuota, yeduaſeye yedno cegliáde ſahranilo: zatò i broy od oſſúyenieh yeſt priuelik: niſctar nemagne nà sfà ouá exempla, i ná onó ſcto gouorré recenij Sfeti gliudi, moxeſe rieti, daye broy od dobrieh priuelicak, pochli vidijmo daſuſe ſahranili toliçi Patriarki, tuliçi Proroçi, i toliçi druzij od ſtaroga zakona, od koieh Boog zná broy, i poslie ù Zachonu Nouomu, toliçi Apoſtoli, toliçi Pripouiedaoçi, Mucceníçi, ſpouiedníçi, i druzij izabràni, bez broya; çiechia toga broy od izabranieh nemoxeſe izrieti: ma gouorecchi poslie ná priliku od zlieh, i od oſſúyenieh: tada vegliu, daye velle vecchi broy od oſſúyenieh; i zato imà velle dobar razlog Kartuſian, i tachoyer velleſu iſtini onij Exempli z'goru receni, od Sfetoga Yerolima, i od Sfetoga Viçença. I dóule gouoriloſeye innochupno od sfieh oſſúyenieh, i ſahragnenieh, od pocetka od sfieta, dó pocetcha od zakona Iſukarſtoua: ma gouorecchí od charſtyána dobrieh, i zlieh, kachoſi odizgára ischao, vegliu, i zayedno odgouáram, da iſtinu od toga tuoga pitanya, i od toga dubia, ſam Boog zna, i gnemuye occitta: ma niſctar nemagne moxeſe razloxito rieti, i bogogliubno vierouati, dà vecchi dio od karſtyána, kij imay prauu vieru, i xiuu ù posluhu od Sfete Rimske çarque, ſpaſeniſu, i zahragneni. I ouoſe moxe rieti, i vkazati s'razlogom, i s'Sfetiem Pijſmom; Razlogye ouij, yer kako gouoré Teoloyi, i naulaſctito Sfeti Tomas, ù cetuartomu, ù diſt. 18 gouorri, dà odrieſcenye od Popa, od yednoga choi

nie

Margin notes:

Veliſchie broy bitti od oſſuyenieh.

NauK ſtrahouit.

Sam Boog zna broy od izabranioh, i od oſſuyenieh.

S. Tomas gouorri dobro od sKruſcenya.

Digitized by Google

nie dobro, i izuarſno schruſcen, ciniga izuarſno ſchruſcena, toyeſt, cinij dà boles koya bieſce neizuarſna, i nepodobna zà pokorru od griehá, alliti za pochayanye, iſtó ù broyu, alli ù várſti, cinijga izuarſna, i pòdobna za ſpaſenye, pò taki nacin, dà achobiſe pò ſrecchi naſcli dua couieka, koibiſe yednako, ma nè izuarſno, bolieli od ſfoieh griehá, i dà yedan od ouiézieh vmre bez Sakramuenata, ſtanouitto ouibi bio oſſuyen: ma achobi onij drughi, koi nie tachoyer schruſcen izuurſno, uzó koigodiar Sachrament, ouibi drughi bio ſpaſſen; i razlog od ouoga yeſt, zaſcto primiuſci Sachramente, i naulaſctito Sachrament od Pochorre, alliti od Iſpouieſti, i od Charſtenya, ſtiecéſe práuo skrúſcenya: yoſc po ſrecchi dà couíek ouó necuye, alli nepozná: buducchi dake ouó ouako; vidiſe, i ſtuarye razloxita, dà naymagne polouiça od Charſtyana, koiſu yur doſcli nà poznanye od razloga, i primay Sachramente, nà càs od ſmarti gnih, i ako nie drugo ſcto, day s'attriçioni, toyeſt, s'yednom mallom bolleſti od ſfoieh grieha, yoſc dà nie zadouoglna zà ſpaſenye, i s'odlukom za zacuuatiſe, ù vriemé, koye imá dócchi: yoſc achobi xiuieli, daſe nebbi cuualli: niſctar nemagne onada nemiſcgliahu ſfarhu ouoga: postietláyuſe tada ouij, i nie ſtuar razloxita, daſu poslie oſtauglieni od Bogga, negoli moxe bitti ù svietko. Za ouieziema poslie sliedé, i prilágayuſé dieçiça, choya umirú tay càs kakoſú karſctena, prie negſú poznali ſctoye razlog; od koieh nie niedna umgna: i yoſc onij, kij xiuu ù Manaſtierieh pod zakonom od koyegodi Regule, od koieh ye prilicno reti, i laſnoſe moxe vierouati, daſe ſahragnuyu, premye ſaſma mallo oniezieh koiſe oſſuguyu; ù iſtinu vecchi dio od oniezieh, koiſe ſahragnuyu. Pò ſfetom piſimu poslie kaxeſc ouó; zaſcto ctijſe ù Sfetomu Matteu, ù 13. pog. gouorecchi od viernieh, dachié dócchi Anyeli, koichie razlucit zle izmeyu dobrieh, i prauednieh. Od oule dake moxe couiek pro-

Krepos velika ù Sacramentieh.

Stuarye ſaſma dobra, i izuar ſna primiti Sacramente nà càs od ſmarti.

Pò riecyu od Sfetoga Mattea, Kaxeſe daye vechi broy od Karſtya na ſahragnenieh, negoli oſſuyenieh,

prosuditi, dachie prauednich vechie bitti nà broyu, gouorecchi od Charstyana, negoli ossuyenieh. Zascto dà ima bitti vecchi broy od zlieh, Isukarst ù onomu miestu rekaobi innako, toyest, dachie Anyeli razluciti dobre, iz sred zlieh. Yosctera Sveti Matteo, ù 22. pog. gouorri, onij, kij bisce sfani nà pir, toyest, nà vieru, kako sfi Naucitegli tomacce, da yedan sam, bij zatuoren ù tamniçu, i ouó za vkazati, dà broy od karstyana ossuyenieh, yest máo, nà priliku od sahragnenieh; i nie potrebno rieti, dà Isukarst nasc Gospodin, ù Svetom Matteu, nà 20. pog. gouorri: Mnozisu zuani, ma malli izabrani. Yerbose odgouara, dase ouó razumie od xudiela, kij bisce sfi pitani, i zuani od Isukarsta. Nisctar nemagne malli bisce izabrani od Isukarsta, nà priliku od oniezieh, koise nehotiesce obratiti; alli moxese yosc rieti, da oné rieci imayúse razumieti od neuiernieh, koiehye pri velicak broy, vechie negolie viernieh karstyana; i nisctar nemagne sfisè onni ossuyuyu, nà od ouieziehse vecchi dio sahragnuye, kakoye recenò odizgara. Sfè ouó nay poslie buddi recenò nà zlauu Boxyu; komuye sasma occitta istiga od ouoga dubia, alliti od ouè sumgne. Za odgouor od koye, rekaosam sfè onò, sctoye odizgara upisano; ne od moga vegliu, ma sfesam vzó od Postovanoga Oça Mescetra Siluestra Prieria, ù gnegouoy zlatnoy Rusi, sfarhu Vanyelya od Septuagesime, koi yosc gouorri druzieh stuari, odgouaravucchi velle dobro oniezierna, kijbi hotiesi innako darxati. Scto sada propuscluyemo, za nedosaditi diglijnom nikomu, tko budde stitti.

Kachose razumiu oue rieci od vanyelya.

Siluestro prierio Naucitegl.

VCENIK. Menisu sasma zadouoglili tuoi odgouorri, koyemisi dao, nà moya dubia, alliti nà moya pitanya sfakolika, ù fieh petnaes Razgouora; yerbosu bijli toliko liepi, i tanci, dasu prie boxyi, negoli gliudski. Za tó sfemuti tomu zahuagliuyem Mescetre moy pridraghi, i darxansam moliti Gospodinna Bogga ù vieke za vas: ma niscetar nemagne ostayemi za sfarhu, dà mi recete, yelli sfè onó sctoste rekli odiz-

Digitized by Google

odizgara, za odgouor od zgóru recenieh dubia, toliko dobro recenò, dà neima potrebu daye ponacigneno: i takoyer dà nie ù tomu koyagodi ſtuar, ſuprotiua Sfetoy Materi Carqui, alli ſuprotiua gne Nauciteglie, koiehyè onna primila, i pohvalila; molimuas reçittemi, yer vaſchiu ya ſluſcati?

10. MESCTAR. Buddi huaglien moy Goſpodin, pokli onij iſti Boog, koimie dao millos za pocéti ouó libarçe: datmichie yoſctera tolikoyer millos za sfarſcitiga. Za odgouor dake vegliu, gouorecchi prid. Boggom, dà odizgara nieſam rekao niednu ſtuar od moga: maſam sfè skupio od Sfetieh Nauciteglia; i kako vecchiſdio od gnih darxij. Niſctar nemagne moglobi bit illiti ernieſam ſtauio, illiti ernieſam podoban bio, daſam rekao koyegodi ſtuari, koyenieſu kako opchieno darxij Sfeta Matti çarqua, alli gne Nauciteglì, koyuſtuarya neſçienim, ma akoſam tó upitao ù ouomu libarçu, sfakuſtuarya ſmarſcuyem, i podlágam pod Sud od iſté Sfete Matere Carque, i yoſc od sfakoga drugoga, koi boglie od mene darxij: pokli ya hochiu, i xelim, xiuieti, i vmrieti pod krilom, i ù milloſti Sfete Carque Katolicanske, i Apoſtolicanske. Cinijm dake sfarhu ouomu libarçu, koiſe zoue *Zarçalo* Duhouno, od Pocetka, i Sfarhe od xiuota Couiecanskoga; kóyeſam skupio ya Fratar Anyeo Eli, iz Milana, moyom iſtom rukom, i takoyer vpiſſao, na ſlauu Boxyu, i od Blaxene Dieuiçe Marie, i od Sfetieh Otáça naſcieh, Franceska, i Dominika, i Bonauenture, i oſtalieh Sfetieh nà Nebbu, ouo godiſcte od 1595. Nà Vigliu od Sfetoga Antuna, od Padue buducchi Guardian od Manaſtiera Sfete Marie od Milloſardja od Romanenga. Mír dake buddi xiuiema, à pokoy viecnij vierniema koiſu poſçli s'ouoga sfieta. Amen.

Niednà ſe ſtuar necini bez Bogga.

SFARHA.

Digitized by Google

TABVLA

OD RAZGOVORA.

I OD DVBBIA.

Alli sumgnaa. Koyese vzdarxe ù ouomu Libru.

Digitized by Google

N Tre-

Digitized by Google

PETI RAZGOVOR.

SCESTI RAZGOVOR.

Pur-

Digitized by Google

Digitized by Google

OSMI RAZGOVOR.

DEVETI RAZGOVOR.

DESETI RAZGOVOR.

YEDANAESTI RAZGOVOR.

Peto

Oſmo

Digitized by Google

Drug-

PETNAESTI RAZGOVOR.

SFARHA.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google